

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

Talousarvio 2022

Taloussuunnitelma 2022 - 2025

Kaupunginvaltuusto 13.12.2021

Sisällysluettelo

YLEISOSA	4
Kaupunginjohtajan esipuhe.....	4
Yleisperustelut.....	5
Yksityiskohtaiset perustelut	12
Henkilöstöpolitiikka vuonna 2022.....	23
Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	26
TULOSLASKELMAOSA	30
RAHOITUSOSA	31
LAPPEENRANTA STRATEGIA – LPR2037	32
KÄYTTÖTALOUSOSA	39
Valtuustoon nähden sitovat talousarviokehykset.....	39
KAUPUNGIN OMA TOIMINTA	44
Yhteiset palvelut.....	44
Hyvinvointi- ja sivistyspalvelut	51
Elinvoima ja kaupunkikehitys	79
MAAKUNNALLINEN PALVELUTOIMINTA	98
Sosiaali- ja terveystaloudelliset palvelut.....	98
Lappeenrannan seudun ympäristötoimi	102
Etelä-Karjalan maaseututoimi	104
Etelä-Karjalan pelastuslaitos	105
Lappeenrannan kaupungin hankintapalvelut	107

Maakunnallisen palvelutoiminnan maksuosuus	108
INVESTOINTIOSA	109
Investointien talousarvio ja taloussuunnitelma	109
Investointien puiteohjelma	113
KONSERNITULOSLASKELMA	115
KONSERNIYHTEISÖT.....	117
Lappeenrannan Asuntopalvelu Oy (konserni).....	117
Lappeenrannan Energia Oy (konserni).....	122
Lappeenrannan Toimitilat Oy (konserni)	127
Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy	134
Saimaan Tukipalvelut Oy	139
Lappeenrannan Teatterikiinteistö Oy	144
Kiinteistö Oy Seniori-Saimaa	149
Wirma Lappeenranta Oy	154
Saimaan lentoasema säätiö sr (konserni)	158
Meidän IT ja talous Oy.....	163
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä.....	168
Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä	173
Etelä-Karjalan liitto	177

Yleisosa

Kaupunginjohtajan esipuhe

Kuntien vuoden 2022 talousarviot jäävät historiaan viimeisinä budjetteina, joissa sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi ovat osa kuntataloutta. Pitkään valmistellun rakenneuudistuksen toteutuminen on vihdoin varmaa. Uudistus on välttämätön, sillä useiden kuntien kantokyky ei ole enää vuosiin riittänyt kasvavien sote-menojen rahoittamiseen. Vaikeaa se on ollut Lappeenrannallekin.

Kuluvana syksynäkin Eksoten maksuosuuden kasvupaine on ollut talousarvion suurin haaste. Murrosvaihe on vaikea, koska tänä ja ensi vuonna toteutuvalla sote-menojen kasvulla on pysyvä vähentävä vaikutus kuntien valtionosuuksiin vuodesta 2023 alkaen. Tulevien hyvinvointialueiden alkuvuosien rahoitukseen vaikutus on päinvastainen ja tämä aiheuttaa ikävää kitkaa koko maassa kuntien ja sotekuntayhtymien välille.

Taloussuunnitelmamme on laadittu Lappeenrannan vakiintuneen tavan mukaisesti koko valtuustokaudelle. Valtuuston jo vahvistamassa strategiassa talouden reunaehdoksi on asetettu 30 miljoonan euron vuosikatetavoite. Vielä vuonna 2022 emme tähän budjetissamme aivan yllä. Valtuustokauden aikana tämä tavoite on kuitenkin saavutettava, jotta voimme toteuttaa investointiohjelmamme hallittavissa olevalla lainakannan kasvulla.

Alkaa olla kulunut ilmaisu, että talouden näkymät ovat poikkeuksellisen epävarmat. Yleensä kun näin todetaan, on vaikeusaste kuitenkin kasvanut edelliseen kertaan nähden. Tällä hetkellä emme tiedä, paljonko kuntien veroprosentteja tullaan leikkaamaan vuodelle 2023

ja mikä on valtionosuuksien taso vuodesta 2023 alkaen. Osa näistä kysymyksistä ratkeaa vasta vuoden 2024 talousarviovalmistelun loppumetreillä. Sen vuoksi on mahdollista, että taloussuunnitelmaamme on tarkistettava valtuustokauden toiselle puolikkaalle.

Poikkeuksellisessa tilanteessa tulee säilyttää maltti. Meillä ei ole omassa toiminnassamme tarvetta äkillisiin ja lyhytnäköisiin toimenpiteisiin. Sen sijaan uusien avauksien kanssa on aiheellista olla entistä harkitsevaisempi ja ottaa tarvittaessa aikalisä.

Yksi aikalisän paikka liittyy sisäliikuntahalliin. Tarkentuneet kustannustiedot ja kaavailtuun sijaintiin liittyvät haasteet ovat perusteltu syy katsoa hanke vielä läpikotaisin uudelleen. Hanketta ei olla missään nimessä hautaamassa. Olen varma, että kokonaisuuteen on löydettävissä ensi kevään aikana hyvä ratkaisu.

Lappeenrannalta edellytetään jatkossakin kykyä merkittäviin elinvoimapanostuksiin. Olemme varautuneet tukemaan LUT-yliopiston yhteiskuntatieteellisen koulutusvastuun toteutusta viiden ensimmäisen vuoden aikana kymmenellä miljoonalla eurolla. Panostus on toteutuessaan poikkeuksellisen iso. Näemme sen kuitenkin vahvistavan ja turvaavan yliopiston aseman pitkälle tulevaisuuteen, ja sen vuoksi olemme tähän sitoutuneet.

Kimmo Jarva
kaupunginjohtaja

Yleisperustelut

Kuntatalouden valtakunnallinen kehitysarvio

Koronaepidemian vuoksi kuntatalouteen kohdennetut mittavat tukitoimet ovat peittäneet hetkeksi alleen kuntatalouden rakenteelliset ongelmat. Vuosi 2022 näyttää kuntataloudelle kuitenkin taas hyvin vaikealta. Toimintamenojen kasvun arvioidaan hidastuvan 3,0 prosenttiin vuonna 2022, kun suurin osa koronaepidemian hoitoon vaadittavista lisäpanostuksista poistuu rokotekattavuuden parantuessa. On kuitenkin todennäköistä, että koronakriisistä aiheutuu kuntataloudelle välittömiä kustannuksia jonkin verran myös ensi vuonna.

Koronakriisin aikana on syntynyt uutta hoito- ja palveluvelkaa, jonka suuruutta ei pystytä vielä täysin arvioimaan. Lisäksi kuntatalouden toimintamenoja kasvattavat väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvu, hallituksen päättämät tehtävien laajennukset sekä hintojen nousu. Toisaalta sote-uudistus saattaa kannustaa kuntia hidastamaan sote-menojen kasvua.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset ovat katkolla helmikuun loppussa 2022. Henkilöstökulut muodostavat kuntasektorin suurimman kuluerän ja siksi kunta-alan palkkaratkaisuilla on suuri merkitys kuntatalouden kehitykselle.

Vaikka kuntatalouden toimintamenojen kasvuvauhdin arvioidaankin hieman hidastuvan vuonna 2022 kuluva vuodesta, heikkenee kuntatalouden toimintakate voimakkaasti, sillä toimintamenojen kasvaessa toimintatulojen arvioidaan laskevan noin 5,5 prosenttia. Merkittävin vaikutus toimintatulojen laskuun aiheutuu muun muassa korona-avustusten ja monien määräaikaisten toimien päättymisestä.

Kuntien saamien verotulojen kasvu hidastuu 0,7 prosenttiin vuonna 2022. Kasvua hidastaa etenkin yhteisöverotulojen jako-osuuden määräaikaisen korotuksen päättymisen. Myös kiinteistöverotulot laskevat edellisvuodesta, sillä vuoden 2021 kiinteistöverotuloihin sisältyy kertaluonteisesti noin 200 miljoonaa euroa vuoden 2020 verotulotilityksistä. Valtionosuudet sen sijaan kasvavat 6,1 prosenttia muun muassa hallitusohjelman mukaisten tehtävälaajennusten, valtionosuuden tason korotuksen ja indeksitarkistusten vuoksi.

Kuntatalouden vuosikate laskee painelaskelmassa huomattavasti kuluva vuodesta, mutta se riittää kattamaan poistot ja arvonalentumiset. Kuntatalouden investointien nopeimman kasvuvaiheen arvioidaan päättyneen, mutta investointien taso pysyy korkealla koko enustejakson. Hoito- ja opetusalan rakennuksien aloitukset ovat kääntyneet vuoden ensimmäisellä neljänneksellä jälleen kasvuun ja käynnissä olevat rakennushankkeet ovat monivuotisia. Toiminnan ja investointien rahavirta syvenee noin 1,5 miljardia euroa negatiiviseksi vuonna 2022.

(Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2022, syksy 2021)

Verotulot

Lappeenrannan ansiotulopohjan kehitys on ollut viime vuosina runsaat 2 % vuodessa. Vuodelle 2021 ennakoitaan 2,8 %:n kasvua. Talousarvion ja taloussuunnitelmavuosien palkkatulojen kasvuarvio perustuu 2 %:n ansiotason kasvuun, minkä lisäksi työllisyyden odotetaan edelleen parantuvan. Väestörakenteen muutoksen vuoksi palkkatulojen kasvu jää kuitenkin noin 1,7 prosenttiin eläketulojen kasvun ollessa yli 3 %. Ansiotulojen kasvuksi yhteensä ennakoitaan noin

2 % vuodessa taloussuunnitelmavuosien aikana.

Vuoden 2021 kunnallisverokertymä on muodostumassa budjetoitua paremmaksi talouden ennakoitua ripeämmän elpymisen ansiosta. Kunnallisveron tuotto on kasvamassa liki neljä prosenttia. Kasvu tasaantuu vuonna 2022 ja ensi vuodelle odotetaan 2,5 %:n kasvua. Verokertymään vaikuttavat ansiotulokehityksen ohella edellisen vuoden valmistuvan verotuksen oikaisut ja muut verotilitykset sekä verovähennysten muutokset.

Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta lisättiin vuosille 2020 ja 2021 10 prosenttiyksiköllä kompensoimaan koronan aiheuttamaa veron tuoton alenemaa ja kuntien menojen kasvua. Kun korotus poistuu vuodelle 2022, alenee Lappeenrannan yhteisöverokertymä ensi vuonna noin 28 %.

Verolajeista yhteisöveron kehityksen ennakointi on epävarmintaa. Koko maan yhteisöveropotin muutoksen ohella kuntakohtainen jako-osuus muuttuu vuosittain edellisten vuosien kertymäosuusien perusteella. Lappeenrannan omaan jako-osuuteen voi tulla isojakin muutoksia riippuen siitä, miten paikallisesti toimivien yritysten tulokehitys on muuttunut suhteessa koko maan kehitykseen. Jako-osuus on tyypillisesti hieman pienentynyt vuodesta toiseen. Koronakriisin pahimmat iskut ovat kohdistuneet palvelusektoriin, joten metsäteollisuuden merkittävän painoarvon vuoksi Lappeenrannan oma jako-osuus ei välttämättä heikenny aiempien vuosien tapaan.

Kiinteistöveropohjan ennakoidaan pysyvän ennallaan. Vaikka uusia rakennushankkeita valmistuu vuosittain, syövät verotusarvoihin tehtävät ikävähennykset tästä syntyvää veropohjan kasvua. Lappeenrannan kiinteistöverokannan verotusarvo heikkeni 0,8 % vuonna

2021. Valtakunnallinen kiinteistöverouudistus on lykkäätynyt ja tulee voimaan aikaisintaan vuonna 2023. Kiinteistöverotusta on tarkoituksena uudistaa niin, että verotusarvot vastaisivat paremmin alueen hintatasoa ja rakentamiskustannuksia. Uudistuksen tavoitteena ei ole nostaa tai laskea kiinteistöveroa. Verorasitus jakautuisi kuitenkin osin uudella tavalla eri kiinteistöjen kesken. Uudistuksen yhteydessä veroprosentteihin tulee merkittäviä muutoksia, jotta verotus kokonaisuutena ei kiristyisi.

Veroprosentit ovat vuonna 2022 seuraavat:

- Tuloveroprosentti: 21,00
- Kiinteistöveroprosentit:
  - o Yleinen 1,43
  - o Vakituiset asuinrakennukset 0,55
  - o Muut asuinrakennukset 1,15
  - o Voimalaitokset 2,85
  - o Rakentamaton rakennuspaikka 3,00

Yleishyödyllisille yhteisöille ei ole määrätty omaa kiinteistöveroprosenttia.

Valtionosuudet

Valtionosuuksien määrän muutokseen vaikuttavat kunnan väkiluvun ja ikärakenteen muutos, kuntien ja valtion välinen kustannustenjaon tarkistus, muiden määräytymistekijöiden muutokset sekä eduskunnan päättämät kuntien tehtävämuutokset ja suoranaiset valtionosuusleikkaukset. Valtionosuusjärjestelmän yksi osa on lisäksi verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus. Valtion päättämät veroperustemuutosten aiheuttamat verotulojen menetykset kompensoidaan kunnille valtionosuuksien yhteydessä, mutta ne ovat teknisesti

eriytetty valtionosuuksista.

Valtiovarainministeriö tuottaa kunnille ennakkollisia valtionosuuslaskelmia seuraavalle vuodelle. Myöhemmille taloussuunnitelmavuosille muutokset jäävät kunnan itse arvioitaviksi. Valtionosuusennusteissa vuosille 2022–2025 on huomioitu väestöennusteen mukaiset asukasluvun ja ikärakenteen muutokset ja edellisvuosien tasoon perustuen muut valtionosuuksien määräytymistekijöiden muutokset sekä valtionosuustehtävien muutokset.

Indeksitarkistus lisää valtionosuutta noin 2,2 miljoonalla eurolla. Valtio on päättänyt olla tekemättä vuosittaista kuntien ja valtion välistä kustannustenjaon tarkistusta vuonna 2022. Tarkistuksen sijaan tehdään tason korotukseksi nimetty lisäys valtionosuuteen, mikä on kuitenkin alle puolet kustannustenjaon tarkistuksesta. Tämä merkitsee noin 4,1 miljoonan euron leikkausta Lappeenrannan valtionosuuteen.

Kilpailukykyopimuksen mukaisen työajan pidennyksen perusteella on leikattu valtionosuuksia vuosina 2017–2020. Työajan pidennys päättyi, mutta tällä perusteella tehtävä valtionosuuden leikkaus jää pysyväksi. Vielä vuodelle 2021 valtionosuuteen tehtiin kertaluonteinen vastaavansuuruinen lisäys, mutta se poistuu vuodelle 2022. Lappeenrannan osalta pysyvä menetys on 3,7 miljoonaa euroa.

Lappeenrannan saama verotuloihin perustuva tasaus on kasvanut vuosittain noin 2–3 miljoonalla eurolla, koska Lappeenrannan veropohja on kasvanut keskimääräistä hitaammin. Vuodelle 2022 tasaus kuitenkin vähenee 4,4 miljoonalla eurolla. Lappeenrannan veropohja kehittyi siten vuonna 2020 koko maan keskiarvoa paremmin. Verovähennysten kompensationsa valtionosuutta lisätään noin 2,6 miljoonalla eurolla.

Tehtävämuutokset lisäävät valtionosuutta noin 1,5 miljoonalla eurolla. Merkittävin lisäys tulee vanhuspalveluiden hoivahenkilöstön vähimmäismitoituksen nostoon, mikä lisää valtionosuutta noin 0,6 miljoonalla eurolla. Kaupungin oman toiminnan osalta tehtävämuutokset koskevat varhaiskasvatuksen kolmiportaista tukea ja oppivelvollisuuden laajentamista, joihin tulee uutta lisäystä noin 0,1 miljoonaa euroa.

Peruspalvelujen valtionosuus kasvaa vuodelle 2022 vajaalla prosentilla, nousten vain noin 1,2 miljoonaa euroa. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on kunnille negatiivinen ammatillisen koulutuksen kuntien rahoitusosuuden vuoksi. Sen taso kuitenkin kasvaa noin 0,2 miljoonalla eurolla lukiokoulutuksen yksikköhintaan oppivelvollisuuden pidentämisen johdosta tehtävällä korotuksella.

Sote-uudistuksen vaikutus vuosien 2023–2025 verorahoitukseen

Sosiaali- ja terveydenhuolto sekä pelastustoimi siirtyvät hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle vuoden 2023 alusta. Vaikka muutosta koskevat lait on hyväksytty eduskunnassa kesäkuussa 2021, ei vielä pystytä laskemaan uudistuksen tarkkaa vaikutusta kuntien verotuloihin ja valtionosuuksiin.

Kuntien tuloveroprosentteja leikataan vuodelle 2023 samalla prosenttiyksikkömäärällä jokaisessa kunnassa. Leikkauksen suuruus vahvistetaan eduskunnassa vuoden 2022 aikana perustuen kuntien raportointiin vuoden 2022 talousarvotietoihin. Vuoden 2021 lukujen perusteella leikkaus olisi 12,39 prosenttiyksikköä. Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta leikataan kolmanneksella. Kiinteistöverotukseen ei tule sote-uudistuksesta johtuen muutoksia.

Kunnille tilittyy etenkin vuonna 2023 vielä vuoden 2022 ja aiempien vuosien verotuloja. Koska vanhojen vuosien verotilitykset perustuvat ennen sote-uudistusta voimassa olleeseen verotuksen tasoon, ovat ne vuoden 2023 uusiin verotuloihin nähden korkealla tasolla. Tästä johtuen vuodelle 2023 kirjautuva verotulojen määrä on noin 10 miljoonaa euroa niin sanottua uutta normaalia korkeammalla tasolla.

Valtionosuuksien määräytymisperusteiden periaatteet pysyvät samankaltaisina. Ikärakenne on jatkossakin keskeisin valtionosuuskriteeri. Jatkossa lähinnä 0–15-vuotiaiden määrä vaikuttaa ikärakenteen perusteella laskettaviin valtionosuuksiin. Sairastavuuskriteeri poistuu kokonaan. Työttömyys, kaksi- ja vieraskielisyys, saaristoisuus sekä koulutustausta säilyvät kriteereinä. Lisäosiin tulee uusina kriteereinä hyvin pieninä erinä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja asukasmäärän kasvu.

Verotuloihin perustuvan tasauksen laskennassa tasauslisäys kasvaa 90 prosenttiin nykyisestä 80 prosentista. Tasausvähennys muuttuu kiinteäksi 10 prosentiksi. Kiinteistövero sisällytetään 50 prosentin osuudella tasauksessa huomioitaviin verotuloihin.

Valtionosuuskriteereiden merkitys kunnan valtionosuuden laskemisessa jää kuitenkin entistä vähäisemmäksi sote-uudistukseen liittyvien tasuserien vuoksi. Valtionosuuteen sisältyy sote-uudistuksen muutosrajoitin, jolla tasataan valtiolle siirretyn verorahoituksen ja poistuvien sote-menojen erotusta. Lisäksi viiden vuoden ajan lasketaan siirtymätasaus, jolla uudistuksen vaikutus ensimmäisenä vuonna laskennallisesti liki neutralisoidaan. Siirtymätasaus jää pysyväksi siltä osin, kun uudistuksen vaikutus olisi yli 60 euroa asukasta kohden. Tasauselementit voivat olla suuremmat kuin varsinainen valtionosuuskriteerien mukainen valtionosuus. On mahdollista, että

negatiiviset tasuserät ylittävät varsinaisen kriteerien mukaisen valtionosuuden, jolloin kunnan valtionosuus kokonaisuutena jää negatiiviseksi. Kunta siis maksaisi valtionosuutta valtiolle.

Tasauselementit määritellään lopullisesti vuoden 2021–2022 toteutuneiden kustannusten perusteella. Siten niiden suuruus varmistuu vasta jälkikäteen vuonna 2023, kun vuoden 2022 toteutuneet palveluiden kustannukset on tilastoitu. Toteutuva taso poikkeaa hyvin todennäköisesti olennaisesti tällä hetkellä käytettävissä olevista laskelmista.

Edellä kuvatusta johtuen arviot vuosien 2023–2025 verorahoituksesta ovat hyvin alustavia. Valtionosuusarvioiden laskennassa on hyödynnetty valtiovarainministeriön laatimaa valtionosuussimulaattoria. Verotuloennusteen laadinnassa on käytetty välineenä Kuntaliiton tuottamaa veroennustekehikkoa.

Verorahoitusarvio, jossa sote-uudistus on huomioitu

Arvio on alustava ja toteutuva verorahoituksen taso vuosina 2023–2025 tulee todennäköisesti poikkeamaan huomattavasti tässä esitetystä.

1000 euroa	TP 2020	ENN 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	2022–2025
Kunnallisvero	255 268	265 000	271 500	132 000	126 700	128 000	658 200
<i>Muutos %</i>	2,9	3,8	2,5	-51,4	-4,0	1,0	-16,6
Yhteisövero	25 511	33 400	24 000	17 000	16 000	16 000	73 000
<i>Muutos %</i>	17,4	30,9	-28,1	-29,2	-5,9	0,0	-16,8
Kiinteistövero	24 418	27 600	26 500	26 500	26 500	26 500	106 000
<i>Muutos %</i>	-5,6	13,0	-4,0	0,0	0,0	0,0	-1,0
Verotulot yhteensä	305 197	326 000	322 000	175 500	169 200	170 500	837 200
<i>Muutos %</i>	3,3	6,8	-1,2	-45,5	-3,6	0,8	-15,0
Peruspalvelujen valtionosuus	149 829	135 300	136 500	19 378	19 006	18 844	193 728
<i>Muutos %</i>	29,3	-9,7	0,9	-85,8	-1,9	-0,9	-38,9
Opetus- ja kultt. valtionosuus	-5 323	-5 700	-5 500	-5 350	-5 300	-5 300	-21 450
<i>Muutos %</i>	-11,8	7,1	-3,5	-2,7	-0,9	0,0	-1,8
Valtionosuudet yhteensä	144 505	129 600	131 000	14 028	13 706	13 544	172 278
<i>Muutos %</i>	31,5	-10,3	1,1	-89,3	-2,3	-1,2	-43,1
Verorahoitus yhteensä	449 702	455 600	453 000	189 528	182 906	184 044	1 009 478
<i>Muutos %</i>	10,9	1,3	-0,6	-58,2	-3,5	0,6	-20,3

Tuottojen ja kulujen kehitys

Palkankorotuksiin on tehty keskitetty varaus vuosille 2022–2025 vuotuisen 2 %:n kustannusvaikutuksen mukaan. Kun kunta-alan uudet sopimukset on solmittu, voidaan varauksista kohdentaa kate lautakuntien kehyksiin. Peruskorjausten ja uudisrakennusten pääomakuluihin on varauduttu tilakeskuksen poistoissa ja koroissa. Vuoden 2021 alkuperäiseen talousarvioon nähden oman toiminnan nettomenot nousevat 1,1 % vuodelle 2022. Maakunnallisen palvelutoiminnan nettomenojen kasvu on 2,1 %. Nettomenojen muutos on yhteensä 1,7 %.

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotasoa on pysytelty edelleen matalana. Välitöntä korkojen nousua ei ole näköpiirissä, mutta toisaalta pienetkin muutokset maailmanpolitiikassa vaikuttavat korko-odotuksiin nopeasti. Syksyn aikana inflaatio-odotukset ovat voimistuneet. Tämänhetkinen yleinen odotus on, että alhainen korkotasoa jatkuu vielä, mutta epävarmuus korkomarkkinoilla on kasvanut.

Rahoitustuottoihin sisältyy tuloutukset konserniyhtiöiltä. Energia-konsernin tuloutus kaupungille säilyy vuoden 2021 tasolla.

Talousarvion mukainen vuosikate 27,3 miljoonaa euroa ei riitä kattamaan kaupungin nettoinvestointeja, jotka vuodelta 2021 siirtyvien investointien kanssa ovat noin 46,9 miljoonaa euroa. Velkarasitetta lisää yhteensä runsaalla 15 miljoonalla eurolla osuus Eksoten alijäämän kattamisesta sekä Eksotelle olevan lomapalkkavelan maksaminen, mitkä eivät ole tulosvaikutteisia eriä. Kaupungin lainakanta kasvaa talousarvion mukaan noin 34,1 miljoonaa euroa.

Kaupungin lainasalkusta eräännyy pitkäaikaisia lainoja noin 81 miljoonaa euroa valtuustokaudella. Näiden lainojen marginaalit ovat olleet erittäin edulliset, joten alhaisesta korkotasosta huolimatta lainasalkun keskikorko voi nousta. Lisäksi kaupungin suuret investointitarpeet nostavat rahoituskuluja. Vuonna 2023 eräännyvät koronvaihtosopimukset kuitenkin tämänhetkisen näkymän mukaan vaimentavat rahoituskulujen kasvua. Kaupungin rahoitustuottojen ja -kulujen nettotuotoksi neljän vuoden aikana ennakoitaan 24,8 miljoonaa euroa.

	TP 2020	TA 2021*)	TA 2022*)	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Kaupungin lainakannan kehitys, M€	202,3	202,3	236,4	257,9	284,5	319,2
Lainat/asukas	2783	2783	3253	3548	3914	4392
Konsernin lainakannan kehitys, M€	506,9	494,3	510,4	488,7	516,7	552,9
Lainat/asukas	6975	6801	7023	6724	7109	7607
Konsernin lainakanta ilman asuntotuotantoa, M€	355,9	342,6	364,6	342,9	370,9	407,1
Lainat/asukas	4897	4714	5017	4718	5103	5601
Konsernin lainakanta ilman asuntotuotantoa ja energiaa, M€	317,3	308,8	331,5	309,8	337,8	374,0
Lainat/asukas	4366	4249	4561	4263	4648	5146

*) Vuodelta 2021 vuodelle 2022 siirtyvät investoinnit huomioitu kaupungin lainakannan kehityksessä.

Kaupungin lainamäärä kasvaa noin 117 miljoonaa euroa vuosina 2022–2025. Talonrakennusinvestointien kasautuminen taloussuunnitelmakaudella on suurin syy kaupunkikonsernin velkaantumiseen. Pitkällä aikavälillä Energia-konsernin jätevesi-investointi nostaa kaupunkikonsernin velkamäärää huomattavasti. Investointien aikataulun tarkentuminen vaikuttaa luonnollisesti myös velan määrään suunnitelmakauden lopussa.

Talousarvion ja taloussuunnitelman tavoitteet

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet tulevat Lappeenranta 2037 -strategiasta. Strategiassa on seitsemän päätavoitetta. Koko kaupunkikonsernin toiminta tähtää näiden päätavoitteiden saavuttamiseen kolmen kärkiohjelman kautta. Kullakin lautakunnalla on kärkiohjelmiin kaksi–kuusi valtuustoon nähden sitovaa tavoitetta.

Talousarvion rakenne

Talousarvio jakaantuu tuloslaskelmaosaan, käyttötalousosaan, investointiosaan ja rahoitusosaan. Talousarvioon liitetään yleinen perusteluosa, sitovat yksityiskohtaiset perustelut ja henkilöstöpoliittinen osa sekä arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Käyttötalousosa, tuloslaskelmaosa

Talousarvion käyttötalousosan euro-osuudessa esitetään vastuualueittain tulot ja menot sekä niiden erotuksena muodostuva toimintakate. Kehykseen sisältyy lisäksi poistobudjetti irtaimen omaisuuden investointeja varten. Toimintakatteen ja poistojen summana muodostuu valtuustoon nähden sitova kehys. Lautakuntien kehysten

pohjalta on koottu yhteen koko kaupungin tuloslaskelma lisäten toimintakatteen jälkeen koko kaupunkia koskevat erät: verotulot, valtionosuudet ja rahoitustuotot ja -kulut sekä käyttöomaisuuden poistot.

Käyttötalousosassa valtuusto asettaa toiminnalliset tavoitteet toimialoille sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät nettomäärärahat toimialalle tai toimielimelle tehtävien suorittamiseen.

Tuloslaskelma osoittaa, kuinka tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Investointiosa

Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille. Investointiosassa esitetään hankkeen tai hankeryhmän kustannusarvio, talousarviovuonna tarvittava määräraha sekä suunnitelmavuosille arvioitu käyttötarve.

Rahoitusosa

Rahoituslaskelmalla osoitetaan, kuinka paljon kunnan varsinaisen toiminnan ja sen investointien nettokassavirta on yli- tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Valtuustoon nähden sitovat kehukset

1.1. Talousarviokehukset

Talousarvion käyttötalousosa jakautuu seuraaviin valtuustoon nähden sitoviin kehyksiin (sulkeissa mainittu vastuussa oleva toimielin):

- Yhteiset palvelut (KH)
- Talousarviovaraukset (KH)
- Strateginen rahoitus (KH)
- Lasten ja nuorten palvelut (LaNuL)
- Kotikuntakorvaukset (LaNuL)
- Kulttuuripalvelut (KuLiL)
- Liikuntapalvelut (KuLiL)
- Kaupunkikehitys (KaKeL)
- Rakennusvalvonta (RakLa)
- Maaomaisuuden tuotot (KaKeL)
- Tilakeskus (KaKeL)
- Sosiaali- ja terveystoimi (KH)
- Etelä-Karjalan liiton maksuosuus (KH)
- Hankintapalvelut (KH)
- Etelä-Karjalan pelastuslaitos (Ekpela)
- Lappeenrannan seudun ympäristötoimi (YmpLa)
- Etelä-Karjalan maaseututoimi (KaKeL)

1.2. Lautakuntien ja toimialajohdon vastuu

Lautakuntaa sitoo kehys, joka muodostuu toimintakatteen ja irtaimen omaisuuden poistojen summasta. Talouden kuukausiseuranta perustuu toimintakatteen seuraamiseen.

Lautakunta ja toimialajohtaja vastaavat toiminnan järjestämisestä valtuuston hyväksymän talousarviokehysten puitteissa. Lautakunnat kohdentavat käyttösuunnitelmassa resurssit toimialajohtajan esityksestä tärkeimmiksi katsomilleen toiminta-alueille.

Lautakuntien hyväksymien talousarviokehyksiin sopeutettujen vuoden 2022 käyttösuunnitelmien on oltava valmiina 31.1.2022 mennessä. Samassa yhteydessä tulee laatia vuodet 2022–2025 kattava taloussuunnitelma käyttösuunnitelmatasolla talousohjelman mukaisiin kehyksiin sovitettuna.

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi voi laatia käyttösuunnitelman raamista poiketen siten, että taseyksikön syntyvä alijäämä kateetaan taseyksikön kertyneestä ylijäämästä. Taseeseen kertynyt ylijäämä ei saa muuttua alijäämäksi.

Lautakunnat vastaavat siitä, että kaupunginvaltuuston päättämää talousarviota ei ylitetä. Jos talousseurannan perusteella on ilmeistä, että kehystä uhkaavan ylityksen kattamiseksi ei ole ryhdytty riittäviin toimenpiteisiin, kaupunginhallitus päättää tasapainotustoimenpiteistä, jotka lautakunnan tulee panna täytäntöön.

Tilivelvolliset

Tilivelvollisia ovat luottamushenkilöistä hallituksen, lautakuntien ja niiden jaostojen jäsenet. Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat toimielinten esittelijöinä toimivat sekä toimialojen tehtäväalueilla itsenäisistä kokonaisuuksista vastaavat viranhaltijat. Seuraavien virkojen haltijat ja heidän sijaisinaan toimivat sijaistuksen ajalta ovat tilivelvollisia:

1. kaupunginjohtaja
2. kaupunginsihteeri
3. II kaupunginsihteeri
4. talous- ja rahoitusjohtaja
5. tarkastuspäällikkö
6. toimialajohtaja, hyvinvointi- ja sivistyspalvelut
7. varhaiskasvatusjohtaja
8. opetustoimenjohtaja
9. nuorisotoimenjohtaja
10. kulttuurijohtaja
11. liikuntajohtaja
12. toimialajohtaja, elinvoima ja kaupunkikehitys
13. sidosryhmäjohtaja
14. kaupungingeodeetti
15. kaupunginarkkitehti
16. kaupungininsinööri
17. rakennustarkastaja
18. maaseututoimenjohtaja
19. ympäristöjohtaja
20. pelastusjohtaja
21. pelastuspäällikkö
22. riskienhallintapäällikkö

Osakeyhtiöissä ja säätiöissä tilivelvollinen on toimitusjohtaja.

1.3. Määrärahojen käyttäminen talousarvio- ja suunnitelmavuosina 2022–2025 ja vuoden 2021 alitusten tai ylitysten kattaminen

Lautakuntien tulee esittää vuoden 2021 tilinpäätösraportoinnin yhteydessä, miten määrärahaylitys katetaan tai määrärahan alitus käytetään vuonna 2022. Siirtoa voi perustellusta syystä esittää kohdennettavaksi vuosille 2023–2025.

Määrärahaylitys tulee kattaa seuraavana vuonna perusrahoituksen kehyksestä. Määräraha-alituksen voi käyttää kertaluonteisiin menoeriin, jotka eivät lisää jatkuvia menoja.

Toimialojen tulee puolivuosisikatsauksen antamisen yhteydessä tehdä toteutumisennuste vuosille 2022–2025 ja tehdä päätös niistä toiminnallisista muutoksista, joilla valtuuston päättämään talousarvioon päästään. Lisämäärärahoja ei myönnetä. Jos talousseurannan perusteella on ilmeistä, että kehystä uhkaavan ylityksen kattamiseksi ei ole ryhdytty riittäviin toimenpiteisiin, kaupunginhallitus päättää tasapainotustoimenpiteistä, jotka lautakunnan tulee panna täytäntöön.

1.4. Maksujen ja taksojen tarkistaminen

Kukin toimiala päättää omista maksuistaan ja taksoistaan parhaaksi näkemällään tavalla.

Lappeenrannan asumiseen liittyvät kokonaiskustannukset säilytetään vertailukaupunkien keskiarvon tasolla, ottaen kuitenkin huomioon kaupungin ja konserniyhtiöiden talouden tasapaino.

1.5. Avustukset

Kaupunginhallitus on päättänyt 5.11.2018, § 458 nykyisestä avustujärjestelmästä. Kaupunki myöntää avustuksia

1. asukas-, kylä- ja kotiseutuyhdistystoimintaan
2. sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaan
3. kulttuuri-, taide- ja perinnetoimintaan
4. nuorisojärjestöjen toimintaan
5. erityisliikuntatoimintaan

Asukas-, kylä- ja kotiseutuyhdistysten avustukset myönnetään toiminnan laajuutta kuvaavan portaikon mukaisesti. Pelastustoiminnan

avustusmääräraha on kaupungin pelastustoimen maksuosuuden kustannuspaikalla ja avustusten myöntämisestä on tehty erillinen sopimus pelastuslaitoksen kanssa. Tapahtuma-avustuksista on luovuttu ja tapahtumatoiminnan tukemista jatketaan kaupunginhallituksen päättämän kumppanuussopimusmallin mukaisesti.

Sosiaali- ja terveysjärjestöavustusten kumppanuustoimijoilta ei edellytetä enää hakumenettelyä, vaan avustusmääräraha sovitaan erikseen vuosittain käytävissä neuvotteluissa. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen toiminta-avustusten ja perintökaaren avustusten jakamista jatketaan edelleen ja kaupunginhallitus päättää vuosittain jaettavat avustukset. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuksien jatkosta sovitaan vuoden 2022 aikana hyvinvointialueen valmistelun yhteydessä.

Vähävaraisten lapsiperheiden harrastusten tukemiseen varattu määräraha sisältyy lasten ja nuorten lautakunnan kehykseen. Nuorisopalvelut jatkaa avustuksen jakamista ja toiminnan kehittämistä yhteistyössä järjestöjen kanssa.

Kulttuuri-, taide- ja perinnetoimintaan sekä erityisliikuntatoimintaan myönnetään avustuksia kulttuuri- ja liikuntalautakunnan päättämien jakosääntöjen mukaisesti. Nuorisojärjestöjen toimintaan myönnetään avustuksia lasten ja nuorten lautakunnan päättämien jakosääntöjen mukaisesti.

1.6. IT-hankinnat ja –sopimukset

Kaupungin ja Lappeenrannan Toimitilat Oy:n tietojärjestelmähankinnat ja sopimusten uusinnat käsitellään toimialojen ohjausryhmässä tai muussa erikseen määritellyssä ryhmässä. Toimialat ja Lappeenrannan Toimitilat Oy eivät saa uusia tietotekniikkaan liittyviä sopimuksia ilman ohjausryhmän lupaa. Konserniyhtiöiden on tuotava

merkittävät ICT-hankinnat käsiteltäväksi omistajaohjausryhmään päällekkäisten järjestelmähankintojen välttämiseksi. Hankinnat tulee käsitellä asianomaisessa ohjausryhmässä ennen kilpailutuksen käynnistämistä. Mikäli ICT-hankinta on osa suurempaa hankekokonaisuutta, tulee ICT-hankinta hyväksyttävä erikseen edellä mainitun menettelyn mukaisesti.

Edellä kerrotusta käsittelyjärjestyksestä poiketen tietohallintopäälliköllä on oikeus hyväksyä ilman ohjausryhmän käsittelyä ICT-hankinnat, joiden arvo hankintakauden aikana on alle 60.000 euroa.

Tietohallintopäälliköllä on oikeus päättää keskitetyn ICT-budjetin hankinnoista, joiden arvo on alle 60.000 euroa, tätä suuremmat päättää kaupunginsihteeri keskitetyn ICT-budjetin sallimissa rajoissa. Toimialoilla on edellä mainittua ohjausryhmää kuultuaan oikeus päättää toimialajärjestelmien hankinnoista viranhaltijoiden hankintavaltuuksien puitteissa, kun hankinta rahoitetaan kokonaisuudessaan toimialan kehyksestä.

1.7. Arvonlisävero

Määrärahat ovat sekä käyttötalous- että investointiosassa ilman palautus- ja vähennysjärjestelmän arvonlisäveroja.

1.8. Sisäiset erät

Toimialojen toimintatulot ja -menot sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset erät.

2. Hallituksen ja lautakuntien erityiskysymykset

2.1. Kaupunginhallitus

Strateginen rahoitus

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt syksyn 2021 aikana Lappeenrannan kaupungin toimintaa ohjaavan LPR2037 -strategian päälinjaukset: vision, arvot, ohjelmat, päätavoitteet mittareineen sekä valtuustoon nähden sitovat tavoitteet. Strategiaa toteutetaan kolmen kärkiohjelman kautta, jotka ovat Kasvun kaupunki, Kestävä kaupunki ja Koulutuksen kaupunki. Strategian toimeenpano tapahtuu toimialojen talousarviomäärärahojen puitteissa. Vaikuttavuudeltaan merkittävien hankkeiden ja toimenpidekokonaisuuksien toimeenpanoa varten on lisäksi varattu vuosittain miljoonan euron strateginen rahoitus. Strategisen rahoituksen käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Lentoliikenteen tukeminen

Saimaan lentoasemäsätiölle varataan vuosina 2022–2025 vuosittain 1,3 miljoonaa euroa lentoliikenteen toimintaedellytysten turvaamiseen. Määräraha varaus sisältyy yhteisten palvelujen kehykseen.

Varautuminen LUT-yliopiston yhteiskuntatieteellisen koulutusvastuun rahoitukseen ja kehittämismääräraha-avarausta

Lappeenrannan kaupunki varaa vuosina 2022–2026 kaksi miljoonaa euroa vuodessa eli yhteensä 10 miljoonaa euroa LUT-yliopiston yhteiskuntatieteellisen koulutusvastuun rahoittamiseen. Varaus on enimmäismäärä, jolla kaupunki voi rahoittamiseen osallistua. LUT-

yliopiston tulee kaikin käytettävissä olevien tavoin hankkia muuta rahoitusta ja kaupungin rahoitus täydentää varainhankinnan yhteensä enintään 10 miljoonaan euroon. Varauksen käyttämisestä tähän tarkoitukseen päättää kaupunginhallitus. Määräraha-avarausta sisältyy yhteisten palvelujen kehykseen.

LUT-yliopiston varausta ei voi käyttää muuhun tarkoitukseen. Jos LUT-yliopistolle ei myönnetä haettua koulutusvastuuta, palautetaan varauksesta miljoona euroa vuotuisesti kehittämismääräraha-avaraukseksi, jollainen kaupungin talousarviossa on ollut vuosina 2018–2021. Samalla miljoona euroa vuotuista määräraha-avarausta poistetaan talousarvionmuutoksen yhteydessä taloussuunnitelmasta, mikä parantaa samalla summalla kaupungin vuosikatetta.

Jos kehittämismääräraha-avarausta palautuu talousarvioon, päättää sen käyttämisestä kaupunginhallitus. Määräraha on varattu ennakoimattoman, elinkeinopoliittisesti merkittävän toimenpiteen rahoittamiseksi. Kaupunginhallitukselle esitettävän käyttökohteen tulee edistää selkeästi työpaikkojen määrän kasvua ja menon tulee olla kertaluonteinen.

Kaupunginjohtajalla on oikeus päättää yhteisten palvelujen määräraha-kehityksen puitteissa, kehittämismääräraha-avarausta lukuun ottamatta, enintään 100.000 euron hankkeeseen osallistumisesta.

Lappeenrannan kaupungin ja Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden välinen palvelusopimus

Eksoten maksuosuus vuonna 2022 on 278.141.416 euroa. Maksuosuus sisältää kertyneen alijäämän kattamista 4.004.148 euroa, mikä katetaan kaupungin taseeseen kirjatulla pakollisella varauksella. Tu-

losvaikutteinen maksuosuus on siten 274.137.268 euroa, minkä veran talousarvioon on varattu maksuosuutta varten.

Eksoten valtuusto on päättänyt 28.10.2021 esittää Eksoten talousarviossa kuntien maksuosuuksien lisäksi avustustuottoja kunnilta seitsemän miljoonan euron edestä. Tästä Lappeenrannan osuus olisi noin 3,7 miljoona euroa. Kunnat eivät ole hyväksyneet seitsemän miljoonan euron lisämenoa ja edellyttävät Eksotelta toimenpiteitä tämän suuruisten kustannusten nousun leikkaamiseksi. Lappeenrannan kaupungin talousarvioon ei ole sen vuoksi varattu määrärahaa avustuksen maksamiseen. Mikäli vuoden 2022 aikana osoittautuu, että avustusmeno on realisoitumassa joltain osin, esitetään valtuustolle tätä koskeva talousarvion muutos.

2.2. Lasten ja nuorten lautakunta

Lasten ja nuorten palvelujen kehys sisältää määrärahan lasten itsenäisyyspäiväjuhlan järjestämiseen, nuorisovaltuuston, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialaisen yhteistyön toimintamenoihin sekä Mannerheimin lastensuojeluliiton kumppanuussopimukseen.

Lasten ja nuorten palvelujen kehyksessä on huomioitu lisäyksenä varhaiskasvatuksen tuen uudistus sen laajuisena kuin kaupungin tehtävämuutoksen myötä saama valtionosuus lisääntyy. Oppivelvollisuuden laajentaminen on huomioitu kehyksessä vuosittain valtionosuuden lisäystä vastaavasti.

2.3. Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Lastenkulttuurikeskus Metku on 1.8.2021 siirtynyt lasten ja nuorten lautakunnan alta kulttuuri- ja liikuntalautakunnan alle osaksi kulttuu-

ritoimea. Määräraha on siirretty vuoden 2022 alusta lukien kulttuuripalveluiden kehukseen.

2.4. Kaupunkikehityslautakunta

Maankäyttösopimukset

Kaupunginhallitus hyväksyy maankäyttösopimukset kaupunkikehityslautakunnan esityksestä. Kaupungin maankäyttösopimuksella rahana saama korvausta tuloutetaan sitä mukaa, kun sopimuksen mukaiset kaupungin vastuulle tulevat investoinnit toteutuvat. Maankäyttökorvaukset tuloutetaan kohtaan kiinteistöjen myynti, maankäyttösopimukset. Korvauksia ei voi käyttää muiden kuin sopimuksissa määriteltujen menojen kattamiseen.

Talousarviossa oleva yhdyskuntatekniikan investointimääräraha ei sisällä maankäyttösopimusten perusteella tehtäviä investointeja. Investointiosan ja käyttötalousosan nettovaikutukseltaan neutraalit määrärahamuutokset tehdään konsernihallinnossa tässä määritellyllä valtuutuksella ilman valtuuston erillistä päätöstä.

Joukkoliikenteen lipputulot

Koronapandemian vuoksi joukkoliikenteen matkustajamäärä on vähentynyt merkittävästi. Rajoitusten poistuessa matkustajamäärä ei välttämättä pala nopeasti koronaa edeltävälle tasolle, mikä vaikuttaa joukkoliikenteen lipputulojen kertymään. Kaupunkikehityksen talousarviokehukseen ei ole tehty tämän vuoksi muutoksia. Kaupunginhallituksen määrärahavaroituksissa on varauduttu kompensoimaan tulojen menetyksiä enintään yhden miljoonan euron edestä vuonna 2022. Kaupunkikehityslautakunta voi esittää kaupunginhallitukselle

varauksen käyttöä joukkoliikenteen nettomenon ylityksen kattamiseen. Ennen määrärahavarauksen käyttöä on selvitettävä ja toteutettava tarkoituksenmukaiset keinot kustannustason sopeuttamiseksi. Tulojen osalta pidetään vertailukohtana joukkoliikenteen vuoden 2019 lipputulojen määrää.

2.5. Tilakeskus

Toimitilojen yhtiöittämistä koskeva järjestely on ollut veroasioiden muutoksenhaun vuoksi toistaiseksi purettuna kaupungin oman palvelutuotannon käytössä olevien rakennusten osalta. Näiden rakennusten vuokraaminen, yllä- ja kunnossapito sekä investoinnit on toteutettu kaupungin lukuun tilakeskuksen taseyksikköön. Vuoden 2017 tuloverotusta koskeva oikaisuvaatimus on nyt käsitelty verotuksen oikaisulautakunnan toimesta ja päätös on saanut lainvoiman elokuussa. Yhtiöittämistä koskevista pysyväisratkaisuksista on tämän jälkeen käynnistetty valmistelu ja niistä päätetään, kun kaupunkikonsernin kannalta tarkoituksenmukaisin malli on selvillä. Siihen asti toiminta jatkuu voimassa olevien päätösten mukaisesti, mihin perustuen vuoden 2022 talousarvio on laadittu. Tilakeskuksesta vastaa kaupunkikehityslautakunta. Operatiivisesta toiminnasta vastaa Lappeenrannan Toimitilat Oy, jonka tulee huolehtia kaupungin rakennusomaisuuden hallinnasta samalla huolellisuudella kuin omistajan velvollisuutena on.

Yritystila Oy:lle edelleen vuokrattaviksi siirrettyjen toimitilojen osalta on tehty vuokrasopimukset, joissa on sovittu vastuista ja vuokramäärästä osapuolten kesken. Näiden kohteiden osalta on myös käynnistetty valmistelu, jossa on selvitetty missä määrin kyseisissä toimitiloissa harjoitettava toiminta on kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa toimintaa ja kuuluu näin ollen kuntalain yhtiöittämisvelvol-

lisuuden piiriin. Osa kohteista siirrettäneen Yritystila Oy:n omistukseen. Asian valmistelu on kesken. Asiaa koskevan päätöksen perusteella tullaan esittämään tarvittavat talousarviomuutokset. Sote-kiinteistöjen vuokraaminen palautetaan tilakeskuksen kautta hoidettavaksi vuoden 2022 alusta.

Sisäiset vuokrat

Kaupunginhallitus on vahvistanut 3.6.2019 § 274 sisäisen vuokran määräytymisperusteet. Sisäinen vuokra koostuu rakennuksen ylläpito-, kunnossapito- ja pääomavuokrasta sekä tontinvuokrasta.

Tilakeskuksen sisäisen vuokrauksen kustannuspaikan käyttötalouden menot katetaan ylläpito- ja kunnossapitovuokralla sekä sisäisesti tilitettävällä tontinvuokralla. Toteutuneisiin kuluihin perustuvalla ylläpito- ja kunnossapitovuokralla katetaan rakennusten jatkuvat ylläpitokulut sekä rakennusten hallinnon kulut. Kunnossapitovuokra on vuonna 2022 2,25 % rakennuksen jälleenhankinta-arvosta. Kunnossapitovuokralla katetaan rakennusten kaikki käyttötalouden korjaus- ja kunnossapitomenot. Kunnossapitovuokran kokonaismäärä on 8,2 miljoonaa euroa vuodessa, eikä se tule kasvamaan vuosittain isojen investointihankkeiden myötä, jotka kasvattavat rakennuskannan jälleenhankinta-arvoa. Sen vuoksi prosenttiosuutta tarkistetaan vuosittain, kunnes isot investointihankkeet valmistuvat. Sen jälkeen prosenttiosuus voidaan vakiinnuttaa.

Pääomavuokra kattaa rakennusten pääomakustannukset. Pääomavuokralla katetaan pysyvien vastaavien poistot ja tilakeskuksen lainojen korot. Siihen sisältyy myös pääoman tuotto. Laskentaperusteena on 5 % teknisestä nykyarvosta.

Investoinnit uudisrakennuksiin ja peruskorjauksiin kasvattavat kaupungin poistoja ja rahoituskuluja. Näihin on taloussuunnitelmassa varauduttu tilakeskuksen kehityksessä. Ylläpito- ja kunnossapitome-
nojen odotetaan pysyvän korkeintaan nykyisellä tasolla, hallihank-
keet pois lukien. Hankkeen valmistuessa kohteelle määritellään
edellä kuvatuilla perusteilla sisäinen vuokra. Vahvistettavan inves-
tointisuunnitelman perusteella toteutettavien hankkeiden pääoma-
vuokrakulujen muutokset huomioidaan käyttäjän talousarviokeh-
yksessä siltä osin, kun rakentamiskustannukset perustuvat tavanomai-
seen mitoitukseen ja rakentamisen tasoon. Mahdolliset muut toimi-
tilamuutosten aiheuttamat vuokramuutokset tulee kattaa käyttäjän
talousarviokehystä. Hallihankkeiden toimintakulujen muutosta
voidaan osittain kattaa kaupungin koko kehityksen sisällä. Tästä pää-
tetään talousarviossa toiminnan käynnistyessä.

Omaisuu- den myynti

Tilakeskuksen taseyksikön myytävien rakennusten salkussa olevan
omaisuuden myyntiä hoitaa realisointityöryhmä. Realisointityöryh-
mässä on viranhaltijoita kaupungin eri toimialoilta. Ryhmässä on jä-
senet myös Lappeenrannan Toimitilat Oy:stä ja Lappeenrannan
Asuntopalvelu Oy:stä.

Osana rakennusinvestointien rahoitusta käytetään investoinnin
myötä käytöstä poistuvien rakennusten ja kiinteistöjen myyntituot-
toja. Seuraavien kohteiden myyntituotto sidotaan korvausinvestoin-
tien rahoitustarpeen kattamiseen, eikä myyntituottoa voida siten
käyttää muuhun tarkoitukseen:

- Kanavansuun koulu
- Kartanon päiväkot
- Kuusimäen koulu ja Kourulan monitoimikeskus
- Lavolan koulu

- Parjalan koulu
- Partalan koulu
- Ravattilan koulu
- Skinnarilan päiväkot, koulu ja liikuntahalli

Kaupungin palvelutuotannossa on rakennushistoriallisesti merkittä-
viä rakennuksia. Palveluverkkojen ja palvelutuotannon prosessien
muuttuessa osa näistä rakennuksista voi vapautua palvelutuotan-
nosta muun muassa tilan käytön tehokkuutta haettaessa. Useimmi-
ten palvelutuotannosta vapautuville rakennuksille tulee löytää uusi
käyttötarkoitus, jotta niiden säilyminen tuleville sukupolville turva-
taan. Yksi ratkaisu voi olla rakennuksen myyminen. Ennen kohteiden
myymistä rakennusten kaavoitustilanne tulee tarkistaa yhteistyössä
kaupunkisuunnittelun kanssa ja kaavat tulee tarvittaessa päivittää.

3. Rahoitus

3.1. Lainojen ottaminen

Kaupunginjohtaja oikeutetaan päätöksellään talous- rahoitusjohta-
jan esityksestä ottamaan pitkäaikaista tai tilapäistä lainaa rahoitusti-
lanteen edellyttämässä määrin siten, että kaupungin nettovelkaan-
tuminen vuonna 2022 on enintään 45 miljoonaa euroa.

Talous- ja rahoitusjohtaja voi päättää kaupungin lainakannan hoidon
edellyttämistä toimenpiteistä mukaan lukien johdannaissopimusten
tekeminen ja muut mahdolliset suojaustoimenpiteet. Johdannaissop-
imusten tekovaltuutus koskee koronvaihtosopimuksia ja niihin kiin-
teästi liittyviä korko-optioita, joilla mahdollistetaan suojaustarkoi-
tuksessa korkoriski mahdollisimman pieneksi.

Kaupungilla on käytössä konsernitilijärjestelmä, jonka puitteissa on

konsernitililimiitti lyhyen aikavälin kassanhallintaa varten. Limiitin jakautumisesta konsernin sisällä päättää talous- ja rahoitusjohtaja.

3.2. Lainananto

Kaupunginhallitus päättää pitkäaikaisten lainojen myöntämisestä.

Kaupunginjohtaja voi päättää alle miljoonan euron suuruisten lainojen myöntämisestä konsernissa toimiville yhteisöille enintään viiden vuoden ajaksi, jos järjestely on taloudellisesti perusteltu ja vähentää rahoituskuluja konsernitasolla.

3.3. Leasingrahoitus

Kaupunginjohtaja voi päättää leasingsopimuksista, joiden hoitoon tarvittavat määrärahat ovat toimialojen kehyksissä. Alle 100.000 euron suuruiset uudet leasingsopimukset voi päättää talous- ja rahoitusjohtaja.

Vaihtovuokrauslaitteita koskevat leasingsopimukset hyväksyy talous- ja rahoitusjohtaja.

Leasingrahoitusvaihtoehtoa harkitessa tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei kaupungin intressissä ole lunastaa vuokratilaa. Leasinghankintapäätöksiin täytyy aina sisällyttää konsernihallinnon lausunto leasingrahoituksen talousvaikutuksista.

Kaupunginhallitus voi päättää talonrakennusinvestointien toteuttamisesta leasingrahoituksella tai muuna vuokrahankkeena, mikäli se on kaupungin kokonaisedun mukaista. Investointikohteen tulee sisältyä investointiosassa lueteltuihin talonrakennushankkeisiin.

Kaupunginhallitus voi päättää käyttöomaisuuden myynnistä ja takaisinvuokrauksesta, mikäli se on kaupungin kokonaisedun mukaista.

4. Investoinnit

4.1. Investointien kehukset

Lautakuntia sitova talousarviokehys sisältää toimintakatteen sekä poistot irtaimen omaisuuden investoinneista. Irtaimen omaisuuden investoinneista päättää lautakunta. Lautakunnan tulee huomioida, että sen on pystyttävä kattamaan irtaimen omaisuuden investoinneista aiheutuvat poistot suunnitelmavuosien mukaisista talouskehyksistä. Lisäksi suunnitelmakaudella tulee huomioida, että seuraavan suunnitelmakauden kehyksissä poistokehys ei tule kasvamaan. Investointeihin liittyviin päätöksiin täytyy aina sisällyttää konsernihallinnon lausunto investoinnin talousvaikutuksista.

Kehyksissä on huomioitu rakennusinvestointeihin liittyvän ensikertaisen varustamisen investoinnit ja näihin liittyvät poistot. Lautakunta hyväksyy ensikertaisen varustamisen käyttösuunnitelman. Ensikertaisen varustamisen yhteydessä hankittavia kertakäyttöisiä tai nopeasti kuluvia tavaroita ei voi käsitellä investointimenona, vaan toimialan on varattava käyttötalouden kehuksestään määräraha näille hankinnoille. Talousarviovalmistelun yhteydessä osa ensikertaisen varustamisen investointimäärärahasta voidaan siirtää toimialan käyttötalouteen varustamisvuodelle.

Muiden kuin irtaimen omaisuuden investointien valtuustoon nähden sitova kehys on investointiosan mukainen kohdekohtainen nettomeno. Lautakunnat päättävät investointien käyttösuunnitelmasta tämän kehuksen sisällä. Lautakunta ei voi siirtää investointimäärärahaa investointiosan kohteelta toiselle, vaan tällaisesta siirrosta päättää valtuusto.

Liikuntapaikkarakentamisen investointeihin varataan vuosille 2022–2029 nettomääräisesti yhteensä 6,4 miljoonaa euroa. Kulttuuri- ja liikuntalautakunta päättää määrärahan kohdentamisesta kalenterivuosille ottaen huomioon, että määrärahasta tulee kattaa Amiksen ja Sammonlahden kenttien muutostyöt.

Kaupungin talonrakennusinvestoinnista voi aiheutua tarvetta tehdä kaavamuutoksia sekä muutoksia katuverkostoon, pysäköintialueisiin sekä muihin yleisiin alueisiin. Talonrakennuksen investointimäärärahasta katetaan tontin sisäiset liikenne- ja pysäköintijärjestelyt sekä mahdollinen tontin ulkopuolinen velvoitepysäköintipaikkojen järjestäminen. Tontin ulkopuoliset liikennejärjestelyt katetaan yhdyskuntatekniikan investointimäärärahasta. Kaupunkikehityslautakunnan tulee vahvistaessaan yhdyskuntatekniikan työohjelman varmistaa, että talonrakennushankkeisiin liittyvät liikenteen turvallisuuteen, sujuvuuteen ja kaavamääräyksiin liittyvät tarpeet tulevat huomioituksi. Kaupungin rakennushankkeiden kaavoitusmenot ovat kaupunkisuunnittelun menoja.

Kaupunginhallitus päättää investoinneista, joista ei kirjata suunnitelman mukaisia poistoja, pois lukien pienet maanhankinnat.

Kaupungingeodeetti päättää enintään 120.000 euron arvoisesta kiinteän omaisuuden hankinnasta pieniin maanhankintoihin varatun määrärahan puitteissa.

Alle 10.000 euron yksittäinen hankinta on aina käyttötalouteen kirjattava meno.

4.2. Elinkeinopoliittiset investoinnit

Kaupunginhallituksella on oikeus päättää elinkeinopoliittisin perustein tehtävistä investoinneista maanhankinta mukaan lukien enintään viiden miljoonan euron arvosta vuodessa. Tästä summasta on arvioon perustuen huomioitu miljoona euroa investointiosassa ja rahoituslaskelmassa. Mikäli investointipäätöksiä tehdään yli miljoonan euron arvosta, lisääntyy myös rahoituslaskelmassa esitetty nettolainanottotarve tältä osin.

Maanhankinta luo edellytykset kaavoitukselle, tontti- ja asuntotuotannolle sekä elinkeinopoliitikalle. Kaupunkikehityslautakunta tekee esityksen maanhankinnasta. Hankintaesitykseen tulee aina sisällyttää selvitys taloudellisista perusteista omaisuuserän hankkimiseksi. Maanhankinnan edellytyksenä on, että ostettava kiinteistö ei aiheuta kaupungille poistonalaisia kustannuksia ja että riski hankittavan maan arvon alenemiselle on kaupungin näkökulmasta erittäin vähäinen. Jos kaikki edellä mainitut ehdot eivät täyty, tulee hankinta tuoda erikseen valtuuston päätettäväksi.

Muuna elinkeinopoliittisena investointina voi tulla kyseeseen yksityisen yritystoiminnan aloittamisen tai laajentamisen mahdollistamiseksi tehtävä investointi. Lähtökohtaisesti edellytyksenä on, että yksityinen toimija maksaa markkinaehtoista vuokraa tai muuta korvausta, jolla investoinnin aiheuttamat tulosvaikutteiset kustannukset saadaan katettua.

Investointiosassa on erikseen määräraha elinkeinopoliittisia infrastruktuuri-investointeja varten. Määrärahan käytöstä päättää kaupunkikehityslautakunta. Kaupunkikehityslautakunta on päättänyt investointimäärärahan käyttöä koskevasta suunnitelmasta vuosille 2019–2025. Investointien yhteismäärä voi olla vuosien 2019–2025

aikana seitsemän miljoonaa euroa, eli keskimäärin miljoona euroa vuodessa. Lautakunta voi tarvittaessa päivittää suunnitelmaa ottaen huomioon, että määrärahaa tulee kattaa kaksoisraiteen melusuo-
jauksesta kaupungille aiheutuvat kustannukset ja Rapasaaren sata-
malaiturien kunnostus.

4.3. Investointien puiteohjelma

Valtuusto päättää osana talousarviota talonrakennuksen investoin-
tien puiteohjelmasta, joka ulottuu vuoteen 2032. Ohjelmaan otetut
hankkeet ovat periaatepäätöksiä kohteista, jotka aiotaan toteuttaa.
Hankkeiden toteutusvuosia ja kustannusarvioita täsmennetään vuo-
sittaisessa päivytysprosessissa. Tällaisena ohjelma palvelee pitkäjän-
teistä taloussuunnittelua ja rakennusten kunnossapitoa. Ohjelmasta
voidaan poistaa tai siihen voidaan lisätä hanke ohjelman vuotuisen
päivityksen tai muun palveluverkkopäätöksen yhteydessä.

Ohjelmassa olevien hankkeiden kustannusarviot perustuvat pääosin
perinteisellä paikalla tapahtuvalla rakentamisella tehtävään toteu-
tukseen. Jokaisen hankkeen hankesuunnittelussa tulee selvittää,
onko hanke toteutettavissa edullisemmin vaihtoehtoisella toteutus-
tavalla, kuten tilaelementeillä tai hankkimalla tila vuokraamalla.

4.4. Sisäliikuntahalli

Sisäliikuntahallin valmistelua jatketaan valtuuston 26.10.2020 pää-
töksen mukaisesti siten, että halli sijoitetaan osin Amiksen lämmitet-
tävän hiekkatekonurmen paikalle ja tekonurmea siirretään itään
päin. Pysäköinnille haetaan Armilan alueelta väliaikainen ratkaisu si-
ten, ettei Valtakadun ajokaistaa oteta pysäköintikäyttöön. Pysyvä py-
säköintijärjestely osoitetaan Armilan sairaalan alueen tulevassa kaa-
voituksessa.

Ennen rakentamispäätöstä sisäliikuntahallin toiminnallisessa suun-
nittelussa selvitetään mahdollisuudet pienentää investointia esimer-
kiksi toteuttamalla juoksurata neljärtäisenä.

Hankkeen toteutuksen ehtona on saada hankkeeseen valtionavustus
tai vastaavan suuruinen summa ulkopuolista rahaa.

Liikuntatoimen toimintatuotoilla tulee kattaa sisäliikuntahallin ylläpi-
tokulut, mikä merkitsee hallin valmistuttua noin 150.000 euron ko-
rotusta lähinnä muiden kuin lasten ja nuorten liikuntapaikkamaksui-
hin hallin tuomien lisätuottojen lisäksi. Pääomavuokraa varten osoi-
tetaan liikuntatoimelle määräraha.

Jalkapallon ja pesäpallon harrastamisen tarpeisiin vastaavan palloilu-
hallin rahoittamisen ja rakentamisen selvitystyö käynnistetään.

4.5. Talonrakennusinvestointien hankevaraus

Talonrakennushankkeiden talousarvio tarkentuu suunnittelun ede-
tessä. Talousarvion tulee olla alusta asti tavoitteellinen siten, että se
ohjaa hankesuunnittelua tehokkaaseen tilankäyttöön ja tarkoituk-
senmukaiseen toteutustapaan. Investointiosassa on esitetty, onko
hankkeen talousarvioluku hinta-arvio, tavoitehintaa vai kustannusar-
vio. Hankkeiden talousarvioon voidaan tehdä vuosittain kustannus-
tason muutosta vastaava indeksitarkistus.

Hinta-arvio on ilman tarve- ja hankesuunnitelmaa tehty hankkeen
ennakoituun laajuuteen ja keskimääräisiin neliöhintoihin perustuva
arvio. Kyseessä on hankkeen alustavin arvio, mikä voi muuttua olen-
naisesti pienemmäksi tai suuremmaksi hankesuunnittelun ede-
tessä. Arvion muuttumiseen vaikuttavat ensisijaisesti hankkeen täs-
mentyvä laajuus ja hankkeen täsmennyvät olosuhdetiedot.

Tavoitehinta on tilaohjelmaan ja tilatyypikohtaisiin keskimääräisiin neliöhintoihin sekä hanketekijöihin perustuva arvio. Tavoitehintaa lasketaan hankesuunnitelman laadinnan yhteydessä ja siinä huomioidaan hankkeen laajuus, laatu, aikataulu ja tiedossa olevat hanketekijät siinä tasossa kuin ne ovat tiedossa. Tavoitehintaa käytetään toteutussuunnittelussa hankkeen kustannusten ohjauksen välineenä siten, että lopullinen kustannusarvio ei ylittäisi tavoitehintaa, ellei hanke muutu hankesuunnitelman mukaisesta.

Kustannusarvio on urakkatarjousten, arvioitujen rakennuttajan ja muiden hankintojen sekä toteutuneiden suunnittelukustannusten perusteella laskettu hankkeen toteutuskustannusarvio. Kustannusarvio on hankkeen lopullinen talousarvioluku, jota ei saa ylittää.

Talonrakennuksen investointimäärärahoihin sisältyy vuotuinen miljoonan euron hankevaraus. Kaupunkikehityslautakunta voi ennen rakentamispäätöksen tekemistä esittää kaupunginhallitukselle hankevarauksen käyttöä hankkeen talousarvion muuttamiseen, jos kilpailutusvaiheen jälkeen ilmenee, että kustannusarvio perustellusta syystä ylittää hinta-arvion tai tavoitehintaan perustuvan talousarvion. Hankevarausta voi käyttää vain hankkeeseen, jonka käynnistämistä tulee päättää talousarviovuoden aikana. Muussa tapauksessa hankkeen talousarvion muuttamisesta päätetään talousarvion yhteydessä. Hankevarausta ei voi käyttää kokonaan uuden hankkeen toteutukseen.

4.6. Talonrakennuksen pienet investointihankkeet

Talonrakennuksen pieniin investointihankkeisiin varattua määrärahaa voidaan käyttää kaupungin omistuksessa pysyvien rakennusten kunnossapitoinvestointeihin, joilla varmistetaan rakennuksen terveys ja turvallisuus. Pienenä investointihankkeena pidetään enintään

1,2 miljoonan euron arvoista kunnossapitoinvestointia. Tätä suuremmat investoinnit esitetään erillisenä hankkeena investointisuunnitelmaan.

4.7. Rakennusten toiminnalliset muutokset

Yli 10.000 euron arvoinen käyttäjän aloitteesta tehtävä rakennuksen tai sen piha-alueen toiminnallinen muutostyö, jota ei tehdä kunnossapidon tarpeesta johtuen, katetaan käyttäjältä perittävällä lisävuokralla. Toiminnallisiin muutoksiin varattua investointimäärärahaa ei voi käyttää muihin kuin lisävuokralla toteutettaviin muutostöihin.

Alle 10.000 euron arvoinen toiminnallinen muutos on vuosikulu, jonka käyttäjä maksaa tilakeskukselle sisäisellä laskulla muutostyön tultua valmiiksi. Yli 10.000 euron muutostyö, joka on käytössä alle kolme vuotta, on niin ikään käsiteltävä vuosikuluna.

4.8. Joutsenon paloasema

Kaupunki edistää Joutsenon paloaseman toteutusta hyväksytyin pelastustoimen palvelutasopäätöksen mukaisesti yhteistyössä pelastuslaitoksen ja hyvinvointialueen kanssa. Kaupungin rooli on tarjota paloasemalle tontti. Rakennusinvestointi toteutuu joko hyvinvointialueen omana hankkeena tai sen kilpailuttamana vuokrahankkeena.

5. Työllistäminen

Työllisyyden edistämisen määrärahalla jatketaan edelleen toimialojen palkkatukityöllistämisen tukemista, nuorten kesätyöllistämistä ja Ohjaamo toiminnan kehittämistä. Määrärahalla katetaan kaupungin työllisyyskoordinaattorin ja puolet Ohjaamon työllisyyskoordinaattorin palkkakustannuksista.

Henkilöstöpolitiikka vuonna 2022

Lappeenranta 2037-strategian tavoitteena on luoda kestäviä menestystarinoita. Näiden tarinoiden toteuttamisessa kaupungin henkilöstöllä on keskeinen merkitys.

Lappeenrannan kaupunki haluaa työnantajana varmistaa henkilöstönsä osaamisen, hyvinvoinnin ja mahdollisuuden onnistumisen kokemuksiin. Kaupungin henkilöstöllä on oikeus turvalliseen palvelusuhteeseen, hyvään johtamiseen ja esimiestyöhön sekä yhdenvertaiseen ja osallistavaan työkuultuuriin. Nämä elementit ovat menestystarinoiden perustana.

Strategian täytäntöönpano alkaa täysitehoisesti vuonna 2022. Strategiakauden alussa toteutetaan laaja-alainen henkilöstön tilaa koskeva selvitys, jossa käytetään apuna tärkeimpien yhteistyökumppaneiden, kuten työterveyden ja Kevan indikaattoreita. Strategiakauden yksilöidyt, henkilöstöä koskevat tavoitteet asetetaan tämän selvityksen pohjalta.

Kestävän henkilöstöpolitiikan perustana on se, että toimialat pysyvät talousarviossaan. Mahdolliset talouden tasapainottamiseen tähtäävät toimenpiteet toteutetaan Lappeenranta-sopimuksen hengessä sekä yhteistyössä toimialojen ja henkilöstön kanssa.

Henkilöstön vähentämiseen liittyvien yhteistoimintaneuvottelujen käynnistäminen edellyttää kaupunginhallituksen asiaa koskevaa päätöstä. Henkilöstön lomauttaminen taloudellisilla ja tuotannollisilla perusteilla on mahdollista kaupunginhallituksen erillisellä luvalla tilanteessa, jossa toimiala ei muuten pääse talousarviokehyyseensä tai mikäli poikkeukselliset olosuhteet tätä edellyttävät.

Henkilöstöpoliittiset linjaukset huomioidaan myös kaupungin omistajaohjauksessa.

Tämä talousarvion henkilöstöä koskeva osa on samalla tiivistelmä kaupungin henkilöstö- ja koulutussuunnitelmasta. Henkilöstörakennetta ja sen ennakoituja muutoksia koskevat tiedot esitetään vuosittain osana tilinpäätökseen sisältyvää henkilöstökertomusta.

Osaavan henkilöstön saatavuuden varmistaminen ja henkilöstöressurssien käyttö

Kaupungin henkilöstörakenne ei muutu vuosittain merkittävästi. Etelä-Karjalan pelastuslaitos siirtyy osaksi uutta hyvinvointialuetta vuoden 2023 alusta lukien. Vuonna 2022 valmistaudutaan tähän muutokseen.

Henkilöstöhankinnassa huomioidaan kaupunkistrategian mukaiset painotukset ja toimialojen taloudelliset realiteetit. Lähtökohta on, että henkilöstöä rekrytoidaan vain tehtäviin, jotka liittyvät välittömään palvelutuotantoon.

Valtuudet henkilöstön rekrytointiin on määritelty toimintasäännöissä.

Vakituisen henkilöstön rekrytointi perustuu vastuualueittain laadittuun henkilöstösuunnitelmaan.

Määräaikaisen henkilöstön rekrytointi on mahdollista toimialalle varattujen nettomäärärahojen eli toimintakatteen puitteissa.

Vuonna 2022 panostetaan työnantajakuvaan kehittämiseen, rekrytointiosaamisen lisäämiseen ja nykyaikaisiin rekrytointimenetelmiin.

Vuokratyövoimaa ei käytetä vuonna 2022.

Palkkapolitiikka vuonna 2022

Kunta-alan virka- ja työehtosopimusten sopimuskausi päättyy 28.2.2022. Vuoden 2022 tärkeimpiä henkilöstöpoliittisia asioita on uuden sopimuskauden haltuunotto. Mikäli uusiin virka- ja työehtosopimukseen sisältyy paikallisia järjestelyeriä, ne käytetään yhteisesti henkilöstöjärjestöjen kanssa todettujen paikallisten palkkausepäkohtien korjaamiseen sekä sopimusaloittaisten palkkamallien edelleen kehittämiseen.

Muut palkkaus- ja palkitsemisjärjestelmien kehittämistoimenpiteet ovat mahdollisia toimialakohtaisten talousarviokehysten puitteissa.

Työaikajärjestelyt ja työajan joustot

Lappeenrannan kaupunki mahdollistaa henkilöstölleen joustavia työaikajärjestelyjä sekä työ- ja perhe-elämän tasapainottamista helpottavia käytäntöjä.

Lappeenrannalla on käytössään etätöiden ja korvaavan työn mallit. Liu-kuvaa työaikaa sovelletaan laajasti ja työaikapankki on käytössä soveltuvien osien. Vuorotteluvapaa on mahdollinen työnantajan harkintaan perustuen.

Vuonna 2022 selvitetään mahdollisuudet laajentaa työvuorosuunnittelun ja työajan seurannan digitaalisia ratkaisuja.

Osaamisen varmistaminen

Koko organisaatiota koskevaan ja keskitetysti hankittavaan henkilöstökoulutukseen on vuonna 2022 varattu 60 000 euroa. Tämä määräraha käytetään ensisijaisesti esimiestyön ja johtamisen kehittämiseen sekä työkuulttuurin uudistamiseen.

Toimialat varaavat edellä kerrotun lisäksi talousarvioihinsa määrärahaa oman alansa erityiskoulutuksiin.

Osaamisen kehittämisen tueksi otetaan käyttöön Personecin OSS-sovellus, jolla voidaan kartoittaa osaamistarpeita sekä hallinnoida koulutuksia ja kehityskeskusteluja.

Henkilöstön hyvinvointi

Alkuvuodesta 2022 toteutetaan koko organisaation kattava, uudistettu henkilöstökysely.

Yhteistyötä kaupungin tapaturmavakuuttajan, eläkevakuuttajan ja työterveyshuollon välillä lisätään.

Työterveyshuollon päivitetty toimintasuunnitelma jalkautetaan toimialoille.

Työhyvinvointia tuetaan edistämällä henkilöstön työmatkaliikuntaa sekä muuta omaehtoista liikuntaa. Lappeenrannalla on käytössään sähköinen liikunta- kulttuuri- ja työmatkaetus, Eazybreak, jonka työntekijäkohtainen arvo vuonna 2022 on 150 euroa. Etuuden toteuttamiseen varataan 235 000 euroa.

Kaupungin henkilöstöllä on mahdollisuus työsuhdepyörään yhteisesti hyväksytyn polkupyöräpolitiikan mukaisesti.

HR-prosessit, henkilöstöhallinnon resurssit ja työyhteisöviestintä

HR-prosessien kehittämistä jatketaan yhteistyössä toimialojen ja Meita Oy:n kanssa.

Henkilöstöpalvelujen ja toimialojen välistä työnjakoa täsmennetään erityisesti henkilöstöhankintaan liittyvissä tehtävissä.

Työsuojeluvaltuutettujen vaali on pidetty syksyllä 2021. Uusi työsuojelun yhteistoimintaorganisaatio aloittaa 1.1.2022 lukien. Työsuojeluvaltuutettujen toimikausi on neljä vuotta.

Vuonna 2022 panostetaan organisaation sisäisen viestinnän kehittämiseen ja nykyaikaisten tiedotuskanavien ja -menetelmien käyttöön. Kehittämistoimenpiteet toteutetaan yhteistyössä kaupungin viestinnän kanssa.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Lappeenrannan kaupungin riskienhallintaohjelma on päivitetty ja se on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 1.11.2021. Riskienhallintaohjelman mukaan riskienhallinnan päämääränä on kaupunkikonsernin omaisuuden ja tavoitteellisen toiminnan turvaaminen tapahtumilta, joissa niitä voisi kohdata huomattava menetys tai tavoitteiden taikka lakisääteisten velvoitteiden saavuttamisen estyminen kuitenkin niin, että vahinkojen haittavaikutusten torjunnasta ja riskienhallinnasta aiheutuvien kustannusten summa minimoituu.

Toimialat tarkastelevat osaltaan riskikartoitusta, joka on hyväksytty kaupungin johtoryhmässä keväällä 2021. Merkittävimpinä epävarmuustekijöinä riskikartoituksessa nostettiin esiin muun muassa työllisyyden hoitoon liittyvät ongelmat, verotulojen kehitys ja Eksoten maksusuudet.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista esitetään kaupungin riskiluokituksen mukaisesti:

Rahoitusriskit

Kaupungin rahoitusriskit jakautuvat likviditeettiriskiin, luottoriskiin ja markkinariskiin. Rahoitusriskien hallinnalla tähdätään ennen kaikkea oleellisten riskien tunnistamiseen, riskirajojen määrittelyyn sekä ennakoitavuuden parantamiseen. Tavoitteena on taloudellisen tuloksen heilahtelujen vähentäminen sekä pitkällä aikavälillä kaupungin rahoituksellisen tuloksen optimointi.

Likviditeettiriski

Maksuvalmiusriskiä hallitaan maksuvalmiussuunnittelulla ja kassan optimoinnilla. Lyhytaikaiseen rahoitukseen kaupungilla on käytössään konsernitilien luottolimitit sekä kuntatodistusohjelma. Jälle- rahoitusriskiä hallitaan hajauttamalla kaupungin lainojen maturiteetteja sekä hyödyntämällä monipuolisesti eri rahoituslähteitä.

Luottoriski

Suurimmat luottoriskit kohdistuvat lähinnä kaupungin myöntämiin takauksiin ja antolainasaamisiin, joista suurin osa on omilta tytäryhtiöiltä. Nämä harjoittavat liiketoimintaa ja ovat alttiina normaaleille markkinatalouden riskeille. Saamisiin ja takauksiin liittyviä merkittäviä riskejä ei ole näköpiirissä. Kaupunkikonsernin velkaantuminen tulee kuitenkin todennäköisesti nostamaan takausten määrää pitkällä aikavälillä.

Markkinariski

Kaupunki suojautuu korkovirtariskiltä hajauttamalla lainasalkkua eri maturiteetteihin sekä säätelemällä kiinteä- ja vaihtuvakorkoisten lainojen suhdetta salkussa. Lainasalkkua suojataan myös koronvaihtosopimuksilla muuttamalla vaihtuvaa korkoa kiinteäksi koroksi. Kuten lainat, myös koronvaihtosopimukset hajautetaan eri ajankohtiin ja maturiteetteihin. Johdannaisia käytetään ainoastaan suojaamiseen ja korkovirtariskin hallintaan.

Kassavaroja ei sijoiteta osakkeisiin tai osakerahastoihin. Kaupungin

kassanhallinta on järjestetty niin, ettei toimintoihin sitoudu tarpeettomasti pääomaa.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskit liittyvät muun muassa henkilöihin kohdistuviin riskeihin, omaisuusvahinkoihin, keskeytyksiin, vastuisiin sekä ympäristövahinkoihin ja onnettomuuksiin. Näihin riskeihin on varauduttu vahinko- ja vastuuvakuutuksin. Vuonna 2019 toteutettiin vakuutusyhtiöiden kilpailutus, jonka perusteella vapaaehtoisten vahinkovakuutusten vakuutusyhtiöksi valittiin LähiTapiola Oy ja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusyhtiöksi Pohjola Vakuutus Oy.

Toimitilan epäkelvyydestä aiheutuva riski käyttäjälle

Merkittävä yksittäinen ongelma on lukuisten koulu- ja päiväkotikiinteistöjen huono sisäilma ja kunto. Sisäilmaongelmat aiheuttavat riskejä henkilökunnan terveydelle sekä merkittäväällä tavalla kaupungin taloudelliselle kantokyvylle. Kaupunki on jatkanut ja jatkaa selkeää panostamista sisäilmasta johtuvien ongelmien ratkaisuihin. Tämä toimintalinja on tuottanut myös tuloksia siten, että uusia isoja sisäilmaongelmakohteita ei vuoden 2021 aikana ole ilmaantunut.

Muut henkilöstöön kohdistuvat riskit

Työturvallisuusriskejä ehkäistään työpaikkojen sekä työsuojeluhenkilöstön kiinteällä yhteistoiminnalla. Sisäilmaongelmien lisäksi ei ole havaittu muita merkittäviä työturvallisuusriskejä.

Henkilöstön hyvinvointia seurataan säännöllisesti työhyvinvointikyselyillä, joiden tuloksissa ei ole ollut nähtävissä merkittäviä muutok-

sia ja työhyvinvointi on säilynyt hyvällä tasolla, vaikkakin se on hie- man laskenut. Korona-aika on aiheuttanut henkilöstön työhyvinvoinnille riskejä.

Omaisuuksriskit

Rakennuksiin liittyviä teknisiä riskejä ja toiminnan keskeytysriskejä pienennetään rakentamisen ja suunnittelun ohjauksella ja rakennushankekohtaisella riskien tunnistamisella sekä suunnitelmallisella rakennusten ylläpidolla ja erilaisilla turva- ja automatiikkajärjestelyillä. Esimerkiksi vesivuotoja on alettu ehkäistä asentamalla vesivuotovah-teja. Toiminnan keskeytysriskien minimoimiseksi asennetaan paloilmoinjärjestelmiä myös rakennuksiin, joihin viranomaisvaatimukset eivät niitä edellytä. Myös keskitetyllä kiinteistövalvonnalla, radontutkimuksilla, rakenteellisilla kuntotutkimuksilla vähennetään riskejä tai ainakin niiden toteutumista pystytään ennakoimaan.

Sisäilmaongelmien lisäksi kaupungin omaisuuteen ei ole kohdistunut merkittäviä vahinkoja. Kuitenkin tyhjiin rakennuksiin liittyy ilkkivalta- ja sen seurauksena muun muassa turvallisuusriski.

Toiminnalliset riskit

Sosiaali- ja terveystalvelujen merkittäviä riskejä ovat maailmanlaajuisen koronapandemian tuoma epävarmuus ja sen vaikutuksena kasvanut ja kasaantunut palvelutarve sekä Eksoten perustamisen ajoilta juontava palkkaharmonisointikiista, jonka kertaluonteinen vaikutus Etelä-Karjalan kunnille oli 30 miljoonaa euroa ja vuosittainen kustannusten nousu noin 8 miljoonaa euroa. Koronapandemian ennakoitaan jatkuvan ainakin jossain määrin vielä vuonna 2022. Koronapandemia tulee lisäämään palvelutarvetta ja nostamaan sosi-

aali- ja terveydenhuollon kustannuksia. Valtion korvausten kohdentuminen sosiaali- ja terveystieteille ja niiden määräytymisperusteet eivät vielä kaikilta osin ole selvillä.

Koronapandemian ja palkkaharmonisoinnin lisäksi sosiaali- ja terveyspalvelujen toimintaympäristön ennakoitavuutta vaikeuttaa sosiaali- ja terveyspalvelujen ja pelastustoimen uudistus. Uudistukseen liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä erityisesti kuntatalouden näkökulmasta.

Koronapandemia on vaikuttanut paitsi sosiaali- ja terveystoimeen myös yritysten toimintaedellytyksiin ja sitä kautta työllisyyteen merkittävästi. Koronapandemian aikana etenkin nuorten työttömien työnhakijoiden määrä nousi merkittävästi, mutta kesän ja syksyn aikana tilanne on korjaantunut. Lomautukset ja yritysten toimintaedellytysten kaventuminen vaikuttavat myös pitkään työttöminä olleiden työllistymismahdollisuuksiin. Tätä kautta riski työmarkkinatuen kantaosuuksien kasvuun on merkittävä. Työllisyyden edistämiseen tulee panostaa ja yhteistyötä tiivistää eri toimijoiden kanssa.

Palveluiden tarjontaan ja laatuun vaikuttavat toiminnan sisällön lisäksi myös toimitilat. Jos toimintaa joudutaan siirtämään ennakoimattomasti väistötiloihin, saattaa palvelujen laatu heikentyä. Riskejä voidaan pienentää varhaisella ennakoinnilla sekä aktiivisella tiedottamisella.

Strategisen johtamisen mallin toimivuus

Strategian tavoitteiden mukaisesti kaupungin kehityskärkien mukaista toimintaa ylläpidetään, kehitetään ja rahoitetaan osana toimialojen perustoimintaa. Rahoituspaineet saattavat heikentää kehityskärkiin nojautuvaa työtä, jos näitä ei voida painottaa riittävästi

perustoiminnassa.

Terveysturvallisen kansainvälisen matkailun elpyminen

Koronan jälkeen kansainvälinen matkailu on EU:n alueella vasta käynnistymässä ja Lappeenrannalle tärkeä itäraja säilyy matkustajaliikenteelle suljettuna näköpiirissä olevassa tulevaisuudessa. Tämä heikentää merkittävästi kaupungin palvelusektoria ja heijastuu useisiin kaupungin kannalta keskeisiin tulostavoitteisiin. Myös lentoaseman liikennevolyyymeihin ja kansalliseen julkiseen rahoitukseen liittyy epävarmuutta.

Tietohallinnon toimivuus

ICT-palveluihin kohdistuvia riskejä ovat muun muassa ulkoiset uhkat kuten verkkohyökkäykset, tietojen kalastelu ja haittaohjelmat sekä sisäisen toiminnan aiheuttamat riskitilanteet. Keskeistä on huolehtia oman henkilöstön hyvän tiedonhallintatavan mukaisista toimintatavoista. Tietoturva huolehditaan tietoturvapoliittikan mukaisilla toimenpiteillä ja tietoturvaan liittyvät ajankohtaiset asiat käsitellään vuosikellon mukaisesti. Meidän IT ja Talous Oy huolehtii hallinnassaan olevan ICT-ympäristön teknisestä tietoturvasta ja raportoi tietoturvan toteutumisesta puolivuositain kaupungin tietohallinnolle. Tietoturvaohjelmien monipuolistumisen myötä on tärkeää huolehtia avainhenkilöstön riittävästä osaamisesta sekä henkilöstön ajantasaisista ohjeistuksista. Kaupungin tietohallinto on mukana sekä konsernitason valmiusryhmässä että maakuntatasoisessa kyberturva-ryhmässä.

Henkilötietojen tietosuojan ja tietoturvan kehittämiseen tulee panostaa ja huolehtia näihin liittyvien tehtävien asianmukaisesta resursoinnista, riittävästä ohjeistuksesta, koulutuksista sekä valvonnasta.

Sopimukset

Merkittävä osa kaupungin toiminnasta on kytköksissä sopimuksiin, joten sopimusten hallinta on olennainen osa kaupungin johtamista. Kaupungin henkilöstöltä edellytetään yhä enemmän sopimusosaamista. Sopimusriskillä tarkoitetaan sopimukseen tai sopimussuhteeseen liittyviä riskejä, jotka liittyvät kustannuksiin, toiminnallisuuteen ja maineeseen. Sopimusehdoissa tulee huomioida strategisten tavoitteiden lisäksi riskit ja valvonnan kannalta merkittävät ehdot.

Sopimushallinnan kehittämiseksi ja henkilöstön osaamisen vahvistamiseksi kaupunginhallitus on hyväksynyt 10.2.2020 Lappeenrannan kaupunkikonsernille sopimushallinnan ohjeen. Ohjeen tavoitteena on selkiinnyttää ja yhtenäistää sopimushallintakäytäntöjä sekä helpottaa henkilöstön työskentelyä sopimusten kanssa. Yhtenäisillä käytännöillä tehostetaan sopimusten hallintaa, parannetaan sopimustietojen saatavuutta ja sopimusten hyödyntämistä sekä mahdollistetaan ajantasaisen ja luotettavan kuvan muodostuminen sopimusten tilasta. Sopimusten hallinta on osa riskienhallintaa. Ohjeessa määritellään sopimusprosessin kulku ja sopimukseen liittyvien toimijoiden roolit sekä annetaan toimintaohjeita sopimusprosessin eri vaiheisiin. Henkilöstölle on järjestetty koulutusta aiheen tiimoilta syyskuussa 2021.

Sopimushallinnan ohjeeseen liittyy M-Files-sopimushallintajärjestelmän ohje. Kaupungin kokonaisvaltainen asian- ja asiakirjahallinnon sekä sähköisen arkistoinnin toiminnanohjausjärjestelmä on M-Files. M-Files pitää sisällään asianhallinnan, dokumentinhallinnan, kokoushallinnan, hankehallinnan ja sopimushallinnan. M-Filesin sähköinen sopimustenhallintajärjestelmä on otettu käyttöön vuoden 2018 aikana. Lisäksi hankinnoissa on käytössä Cloudia sopimishallinta, jonne vietään hankintasopimukset.

Toimialojen tulee varmistaa, että sopimusprosessissa noudatetaan sopimushallinnan ohjetta.

Tuloslaskelmaosa

Miljoonaa euroa	TP 2020	KS 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 22–25
Toimintakate	-422,7	-434,3	-432,7	-157,7	-159,1	-160,9	-910,4
Verotulot	305,2	308,0	322,0	175,5	169,2	170,5	837,2
Valtionosuudet	144,5	129,6	131,0	14,0	13,7	13,5	172,2
Rahoitustuotot ja -kulut	9,3	7,3	7,0	6,3	6,0	5,5	24,8
Vuosikate	36,3	10,6	27,3	38,1	29,8	28,6	123,8
Poistot	-30,9	-21,8	-21,5	-22,3	-23,3	-25,9	-93,0
Tilikauden tulos	5,4	-11,2	5,8	15,8	6,5	2,7	30,8

Rahoitusosa

Miljoonaa euroa	TP 2020	KS 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025	TS 22-25
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	36,3	10,6	27,3	38,1	29,8	28,6	123,9
Tulorahoituksen korjauserät	14,9	-1,5	-9,0	-1,5	-1,5	-1,5	-13,5
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-44,2	-50,5	-42,3	-60,1	-56,9	-63,8	-223,1
<i>Arvio vuodelle 2022 siirtävistä investoinneista</i>		4,5	-4,5				-4,5
Rahoitusosuudet investointeihin	1,6	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pysyvien vastaavien myynti	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	8,0
Investoinnit, netto	-40,6	-43,6	-44,9	-58,1	-54,9	-61,8	-219,7
Toiminnan ja investointien rahavirta	10,5	-34,5	-26,5	-21,5	-26,6	-34,7	-109,3
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	70,0	60,9	30,4	21,5	66,6	74,7	193,2
<i>Siirtävien investointien vaikutus</i>		-4,5	4,5				4,5
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-29,1	-21,5	-0,8	0,0	-40,0	-40,0	-80,8
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-40,2						
Lainakannan muutokset, netto	0,7	34,9	34,1	21,5	26,6	34,7	116,9
Muut maksuvalmiuden muutokset	1,6		-7,6				
Vaikutus maksuvalmiuteen	12,8	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Lappeenranta strategia – LPR2037

Kaupunginjohtajan esipuhe

Lappeenranta on yliopisto- ja koulutuskaupunkina tiedostanut oman vastuunsa kaakkoissuomalaisena kasvun veturina. Väestömäärä käännetään kasvuun ja pidetään kasvussa aktiivisella kaupungin vahvuuksiin nojautuvalla palveluiden kehitystyöllä. Avainroolissa tässä on Lappeenrannassa toimiva uudistuskykyinen ja kasvuhakuinen elinkeinoelämä, jolla on yhä enemmän kestävään kehitykseen ja ympäristöteknologiaan liittyvää liiketoimintaa. Kaupunki arvostaa yrittäjyyttä ja tunnistaa, että positiivinen työpaikkakehitys ja opiskelijoiden muuttoliike ovat keskeiset kaupungin kasvun tekijät. Omassa palvelutuotannossa panostamme ratkaisu- ja asiakastarvekeskeisyyteen.

Kaupungin asuin- ja palveluympäristön hinta-laatusuhde on erittäin hyvä. Lappeenranta on kiinteä osa suurempaa työssäkäyntialuetta, ja kaupungin laadukkaat asuin ympäristöt ja hyviin palveluihin nojautuva sujuva arki ovat vahvoja kilpailutekijöitä. Kaupungin oma laadukas palvelutuotanto voi merkittävästi tukea kaupungin kasvutavoitteita.

Kaupungin koulutustarjonta on kehittynyt entistäkin vahvemmaksi pito- ja vetovoimatekijäksi kaiken ikäisille opiskelijoille. Kaupungin oma varhaiskasvatus- ja opetustyö takaavat nuorille kannustavan oppimisympäristön, jonka jälkeen tarjottava opetus on kaupungin koko elinkeinorakenteen osalta kasvattamassa merkitystään: yhä suurempi valmistuvien osaajien joukko auttaa yrityksiä kasvuun. Kaupunki on mukana vahvistamassa opiskelijoiden työelämä- ja yrittäjyysverkostoja kaikilla koulutuksen asteilla myös kaupungin rajojen ulkopuolella.

Lappeenrannan virkistysarvo on korkealla niin asukkaiden kuin matkailijoidenkin keskuudessa. Kaupungin palvelut houkuttelevat myös maakunnan omia asukkaita esimerkiksi keskustaan ja Rauhaan. Kun kansainvälinen matkailu- ja vapaa-ajan palveluiden kysyntä elpyy taas, meidän tulee entistä vahvemmin panostaa Saimaa-ilmion kehitystyön jatkamiseen yhdessä muiden Saimaan alueen kaupunkien ja alueiden kanssa. Lappeenrannan lentokentällä on tässä tärkeä rooli. Laajalla yhteistyöllä voimme näkyä entistä kauemmaksi ja samalla myös parantaa matkailu- ja kulttuurisisältöjen laatua ja monipuolisuutta. Matkailu voidaan juuri nyt nostaa vahvaksi toimialaksi yhdessä Saimaan alueen yksityisten ja julkisten toimijoiden kanssa.

Lappeenranta - ja erityisesti sen keskusta - on jokaisen lappeenrantalaisen ja monen kaakkoissuomalaisen luontainen asioimiskeskus. On tärkeää, että tästä käyntikortista pidetään erityistä huolta. Tämä tarkoittaa panostuksia turvallisuuteen, saavutettavuuteen ja yhdessä yritysten kanssa elinvoimaisuuteen. Sosiaalinen hyvinvointi ja syrjäytymisen ehkäiseminen ovat myös turvallisuutta lisääviä toimia. Kaupunki ei jätä ketään yksin. Kaupungin monipuolisella infrastruktuurilla voidaan oleellisesti vaikuttaa myös viihtyisyyteen, esimerkiksi tapahtumien kautta.

Kasvuhakuinen kehitystyö nojautuu osaavaan henkilökuntaan ja vakaaseen talouskehitykseen. Kaupungin taloudenpidossa tulee säilyttää ennakoiva ote, mikä on välttämätöntä, kun toteutetaan mittavia investointisuunnitelmia sekä hyödynnetään esille tulevia uusia mahdollisuuksia.

Kaupungin kokemukset valtuustokauden mittaisesta budjettiraa-
mista ovat myönteiset. Tämä tarjoaa toimialoille ja konsernihallin-
nolle hyvän reagoitakyvyn, eikä pakota keinotekoiisiin hätäjarrutuk-
siin. Yhtä tärkeä kuin hyvä taloudenpito on myös panostus henkilö-
kunnan osaamisen ylläpitämiseen. Hyvä työnantajapolitiikka sekä in-
nostunut ja asiansa osaava henkilökunta tukevat kaupungin jokaisen
kehitystavoitteen saavuttamista asukkaiden parhaaksi.

Strategian lähtökohdat

Kaupungin strategiassa linjataan kunnan toiminnan ja talouden pit-
kän aikavälin tavoitteet. Strategiassa tulee kuntalain mukaan ottaa
huomioon 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen 2) palve-
lujen järjestäminen ja tuottaminen 3) kunnan tehtäviä koskevissa la-
eissa säädetyt palvelutavoitteet 4) omistajapolitiikka 5) henkilöstö-
politiikka 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdolli-
suudet 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Lappeenrannassa toteutetaan vuoden 2022 alusta alkaen uutta en-
tistä tiiviimpää strategiaa, joka on nimeltään LPR2037. Strategia oh-
jaa käynnistyneen valtuustokauden työtä, mutta se vaikuttaa kau-
punkilaisten hyvinvointiin pidemmälläkin tähtäimellä. Meillä suun-
nittelujakso ulottuu neljän valtuustokauden päähän, vuoteen 2037.
Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset tulee tunnistaa ja siksi
strategiaa päivitetään tarpeen mukaan.

Strategian toteutumisesta raportoidaan valtuustolle vähintään puo-
livuosikatsausten ja tilinpäätösten yhteydessä, minkä lisäksi lautakun-
nat seuraavat strategian toteutumista ja voivat asettaa toimi-
aloille lautakuntaan nähden sitovia, yksityiskohtaisempia tavoitteita.
Strategialla ohjataan kaupungin toimintaa valittuun suuntaan ja se
pannaan toimeen pääasiassa toimialojen talousarviomäärärahojen

puitteissa. Merkittävimpiä strategisia hankkeita ja toimenpidekoko-
naisuuksia varten on kuitenkin varattu vuosittain miljoona euroa.

Visio

Lappeenrannan kaupungin vuoteen 2037 ulottuvan strategian visio
on **Kestäviä menestystarinoita**.

Mitä kestävät menestystarinat meille tarkoittavat?

- Asukkaiden Lappeenranta tarjoaa elämänmittaisia menesty-
misen mahdollisuuksia.
- Suomen ilmastopääkaupungin, Lappeenrannan, päämääränä
on luoda kestäviä menestystarinoita yhdessä alueen asukkai-
den, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa.
- Kansainvälinen yliopistokaupunki, Lappeenranta, tarjoaa mo-
nipuolisia mahdollisuuksia kehittää itseään ja toteuttaa omia
unelmia.
- Yritysmuonainen Lappeenranta kasvaa rohkeasti ja tarjoaa
elinkeinoelämä- ja tutkimuslähtöisiä ratkaisuja globaalien
haasteiden edessä.
- Lapsiystävällinen Lappeenranta tarjoaa perheille sujuvan ar-
jen elementit: monipuoliset liikunta- ja vapaa-ajanviettomah-
dollisuudet sekä yhdessä tekemisen areenat niin asukkaille,
matkailijoille kuin yrityksille.
- Saimaan matkailun keskukseseen, Lappeenrantaan, on helppo
tulla läheltä ja kaukaa. Lappeenranta tarjoaa kestäviä elämyk-
siä kaikenikäisille.
- Lappeenranta toimii edelläkävijänä ja suunnannäyttäjänä
koko kaakkoiselle Suomelle.

Arvot

Kaupungin toimintaa kohti visiossa asetettua päämäärää ohjaavat arvot, jotka ovat: rohkeasti, yhdessä ja eteenpäin katsoen.

Rohkeasti - Toimimme rohkeasti Kaakkois-Suomen aktiivisena keskuskaupunkina, suunnannäyttäjänä sekä edelläkävijänä. Kokeilemme uutta, kehitämme toimintatapojamme ja osaamistamme ennakkoluulottomasti ja asiakaslähtöisesti. Haemme aktiivisesti ratkaisuja ja opimme virheistä.

Yhdessä - Kehitämme hyvinvoivaa ja elinvoimaista kaupunkia yhdessä henkilöstön, asukkaiden, yritysten, oppilaitosten, 3. sektorin ja muiden sidosryhmien kanssa. Kuuntelemme, keskustelemme ja olemme avoimia uusille ideoille ja yhteistyöajatuksille. Valmistelumme, päätöksentekomme ja viestintämme on avointa, osallistavaa ja luottamusta herättävää. Jokainen on arvokas, yhdessä toimien olemme enemmän.

Eteenpäin katsoen - Olemme uteliaita. Katsomme vastuullisesti eteenpäin. Valmistaudumme paikallisiin ja globaaleihin muutoksiin sekä kaupungin muuttuvaan tehtäväkenttään ja tuleviin taloushaasteisiin.

Strategian päätavoitteet- ja mittarit

Lappeenranta strategialle asetetaan seitsemän valtuustoon nähden sitovaa päätavoitetta ja -mittaria. Päätavoitteille asetetaan tavoite-taso tämän valtuustokauden ja neljän valtuustokauden päähän. Pää-tavoitteita ovat:

1. Kaupunki on muuttovoittaja, asukasmäärä kasvaa
2. Kaupungin elinvoima vahvistuu
3. Kaupunki turvaa hyvät koulutuksen ja elämän edellytykset
4. Kaupunki etenee kohti hiilineutraaliutta
5. Kaupungin keskusta on elävä, viihtyisä ja helposti saavutettava
6. Kaupungin turvallisuus paranee
7. Kaupungin tulorahoitus on tasolla, joka varmistaa velanhoidon pitkällä aikavälillä

Edellä mainittujen päätavoitteiden toteutumista mitataan seuraavilla mittareilla:

1. Väkiluku
2. Työssäkäyvien määrä
3. Koulutustasomittain
4. CO₂ -päästöt
5. Kaupan, matkailu-ravitsemus-, taiteen-, viihteen- ja virkistysalan työpaikat keskustan alueella
6. Poliisin katuturvallisuusindeksi
7. Vuosikate

Strategiset kärjet

Lappeenranta strategiaa toteutetaan kolme kärkiohjelman kautta. Strategian kärjet ovat: Kasvun kaupunki, Kestävä kaupunki ja Koulutuksen kaupunki. Lautakunnille asetetaan kärkiohjelmien mukaisia valtuustoon nähden sitovia tavoitteita.

Kasvun kaupunki

Lappeenranta on Kaakkois-Suomen kasvun veturi.

Kasvua yrityksistä

- Arvostamme yrittäjyyttä. Kuuntelemme ja haemme yhdessä ratkaisuja.
- Kehitämme ja parannamme yritysten tarvitsemia yritys-, hautomo- ja kiihdyttämöpalveluja sekä tontti- ja toimitilaratkaisuja asiakaslähtöisesti.
- Toimimme yritysverkostojen ytimessä.
- Tarjoamme yrityksille kilpailukykyisen toimintaympäristön, jossa yritykset menestyvät niin koti- kuin kansainvälisillä markkinoilla.
- Houkuttelemme aktiivisesti yrittämään, sijoittumaan ja asumaan koko kaupungin alueelle. Olemme ylpeästi lappeenrantalaisia.

Työstä merkitystä elämään

- Uudistamme työllisyyspalveluita yhdessä elinkeinoelämän ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa.
- Vahvistamme yritysyrityksiä nuorten, työttömien työnhakijoiden ja osatyökykyisten työllistämiseksi.
- Vastaamme yritysten osaamistarpeisiin edistämällä työntarjoajien ja työvoiman kohtaamista.

- Edistämme nuorten siirtymistä opinnoista työelämään ja tarjoamme työ- ja harjoittelumahdollisuuksia.

Saimaasta ja matkailusta hyvinvoinnin kasvua

- Vahvistamme matkailu-, kulttuuri- ja palvelusektoria Lappeenrannan ja Saimaan alueen hyvinvoinnin ja elinvoiman lähteenä yksityisen ja julkisen sektorin kanssa
- Hyödynnämme sijaintiamme EU:n itärajalla. Kytkeimme Lappeenrannan kautta koko itäisen ja kaakkoisen Suomen kansainvälisiin markkinoihin kaikkia liikennemuotoja (rauta- ja maantiet, lento-, vesi- ja tietoliikenneyhteydet) hyödyntäen.
- Pidämme Saimaan alueen saavutettavuudesta lentäen huolta.
- Kehitämme koko kaupungin viihtyisyyttä ja turvallisuutta.
- Tarjoamme laadukkaat peruspalvelut ja monipuoliset vapaa-ajanviettomahdollisuudet, jotka luovat perheille sujuvan arjen.

Kestävä kaupunki

Suomen ilmastopääkaupunki Lappeenranta on hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä - Puhdasta ilmaa ja vettä, ei jätettä.

Ekologinen kestävyys

- Hillitsemme ilmastomuutosta ja sopeudumme sen seurauksiin, edistämme kiertotaloutta sekä vahvistamme luonnon monimuotoisuutta.
- Huolehdimme puhtaasta Saimaasta ja muista vesistöistä.
- Toimimme edelläkävijänä globaalien energia- ja ilmastohaasteiden ratkaisemisessa ja haastamme olemassa olevia toimintamalleja.

- Etenemme kohti toimivaa ja tiivistä kaupunkirakennetta ja hiilineutraalia liikennejärjestelmää.
- Edistämme hiilinielujen käyttöä, lisäämistä ja ekologisia toimintamalleja yhdessä asukkaiden, yritysten ja maaseudun toimijoiden kanssa.

Kestävää hyvinvointia

- Kannustamme yhteisöllisyyteen ja monipuoliseen harrastamiseen henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin varmistamiseksi.
- Huolehdimme yhdenvertaisuudesta ja heikoimmassa asemassa olevien asukkaiden hyvinvoinnista.
- Säilytämme ja kehitämme Etelä-Karjalan ja Saimaan alueen kulttuuriperintöä ja välitämme sitä eteenpäin sukupolvelta toiselle.
- Edistämme ja arvioimme kestävyyttä yhdessä asukkaiden ja yritysten kanssa säännöllisesti.

Kestävä ja vakaa talous

- Mahdollistamme vakaalla ja kestäväällä taloudenpidolla hyvän päätöksentekokulttuurin.
- Parannamme resurssi-, energia- ja materiaalitehokkuutta ja edistämme uusiutuvien luonnonvarojen kestäväää käyttöä.
- Edistämme energia- ja ympäristöalan liiketoimintaa ja työpaikkojen kasvua, vihreää sähköistymistä sekä yritys- ja oppilaitosyhteistyötä.
- Saavutamme taloudellisen kestävyuden ja noudatamme kiertotalouden periaatteita.
- Viestimme teoistamme, jolla vahvistamme kaupungin tunnettuutta vihreänä edelläkävijänä.

Koulutuksen kaupunki

Lappeenranta on kansainvälisesti tunnettu koulutus- ja tutkimuskaupunki, joka houkuttelee opiskelijoita ja osaajia.

Yliopisto kasvun moottorina

- Mahdollistamme LUT:n koulutus- ja tutkimustarjonnan monipuolistamisen ja kilpailukyvyyn kehittämisen.
- Teemme yhteistyötä LAB:n koulutuksen ja soveltavan tutkimuksen kehittämisessä. Rakennamme eri koulutusorganisaatioiden kanssa uusia ja vaikuttavia yhteistyömalleja, jotka luovat elinvoimaa.
- Haemme yhdessä strategisten kumppaniemme LUT:n, LAB:n, Sampon ja Maasotakoulun kanssa ratkaisuja sekä globaaleihin että paikallisiin haasteisiin.
- Kehitämme yhdessä opiskelijoiden ja asukkaiden kanssa Suomen parasta kampusmiljöötä ja opiskelukaupunkia.

Tulevaisuuden osaajat

- Turvaamme laadukkaat kasvatus- ja koulutuspalvelut ja huomioimme lapsen oikeudet.
- Tarjoamme monipuolisen opintopolun varhaiskasvatuksesta korkeakouluopintoihin, joka houkuttelee alueellemme uusia yrityksiä ja asukkaita ympäri Suomea ja maailmaa.
- Erottaudumme muiden kaupunkien koulutustarjonnasta mm. Uniori-toiminnan, lukioiden tiedelinjojen, perusopetuksen erityispainotusten ja yrittäjyyskasvatuksen kaltaisten toimintamallien kautta.
- Huolehdimme koulutustarjonnasta ja osaavan työvoiman saannista.
- Tuemme elinikäistä oppimista ja laaja-alaista osaamista, joilla vastaamme työelämän muuttuviin tarpeisiin.
- Vahvistamme henkilöstön osaamista muuttuvassa toimintaympäristössä, huomioimme erityisesti kansainvälistymisen ja digitalisaation.

LPR2037

KESTÄVIÄ MENESTYSTARINOITA

ROHKEASTI YHDESSÄ ETEENPÄIN KATSOEN

Strategian päätavoitteet ja -mittarit

Strategian päätavoitteet	Mittari	Lähde Päivityminen	Lähtö- taso	Tavoite 2022	Tavoite 2025	Tavoite 2037
Kaupunki on muuttovoittaja, asukasmäärä kasvaa	Väkiluku	Tilastokeskus 1 krt/kk	72 697 (12/2020)	72 700	73 000	73 000
Kaupungin elinvoima vahvistuu	Työssäkävien määrä	Tilastokeskus 1 krt/v	29 152 (2018)	30 000	30 500	32 500
Kaupunki turvaa hyvät koulutuksen ja elämän edellytykset	Koulutustasomittain Koulutusaika peruskoulun jälkeen	Tilastokeskus/ Sotkanet 1 krt/v	370,2 (2019)	373	380	420
Kaupunki etenee kohti hiilineutraaliutta	CO ₂ -päästöt vähennystarve strategiakaudella 65 000 tn (-12 prosenttiyksikköä)	Oma laskelma 1 krt/v	-48 % (2020)	-50 %	-60 %	-90 %
Kaupungin keskusta on elävä, viihtyisä ja helposti saavutettava	Kaupun, matkailu-ravitsemus-, taiteen-, viihteen- ja virkistysalan työpaikat keskustan alueella	Tilastokeskus/ Suhdannetilasto 1 krt/v	1.412	1.470	1.650	2.000
Kaupungin turvallisuus paranee	Poliisin katuturvallisuusindeksi	Poliisi 1 krt/v	108,7 (2020)	110	112	115
Kaupungin tulo-rahoitus on tasolla, joka varmistaa velanhoitokyvyn pitkällä aikavälillä	Vuosikate	Tilinpäätös 1 krt/v	36,3 M€ (12/2020)	27 M€	30 M€	30 M€

Käyttötalousosa

Valtuustoon nähden sitovat talousarviokehukset

1 000 €	TP 2020	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Oma toiminta						
Yhteiset palvelut						
Toimintatuotot	4 368	5 491	5 691	5 602	5 723	5 562
Toimintakulut	-25 683	-30 887	-30 926	-30 837	-30 958	-30 797
Toimintakate	-21 315	-25 396	-25 235	-25 235	-25 235	-25 235
Poistot	-8	-100	-100	-100	-100	-100
Talousarviokehys	-21 323	-25 496	-25 335	-25 335	-25 335	-25 335
Varaukset						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	0	-450	-3 222	-5 561	-7 947	-10 386
Toimintakate	0	-450	-3 222	-5 561	-7 947	-10 386
Poistot	0	0	0	-91	-351	-1 040
Talousarviokehys	0	-450	-3 222	-5 652	-8 298	-11 426
Strateginen rahoitus						
Toimintatuotot	398	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-2 074	-5 732	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Toimintakate	-1 676	-5 732	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Poistot	0	0	0	0	0	0
Talousarviokehys	-1 676	-5 732	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Lapset ja nuoret						
Toimintatuotot	7 893	5 604	7 205	6 856	6 969	6 969
Toimintakulut	-108 852	-108 667	-109 399	-108 317	-107 346	-106 631
Toimintakate	-100 959	-103 063	-102 194	-101 461	-100 377	-99 662
Poistot	-167	-211	-867	-867	-867	-801
Talousarviokehys	-101 125	-103 274	-103 061	-102 328	-101 244	-100 463

Kotikuntakorvaukset						
Toimintatuotot	844	600	600	600	600	600
Toimintakulut	-2 824	-2 966	-2 966	-2 966	-2 966	-2 966
Toimintakate	-1 980	-2 366	-2 366	-2 366	-2 366	-2 366
Poistot	0	0	0	0	0	0
Talousarviokehys	-1 980	-2 366	-2 366	-2 366	-2 366	-2 366
Kulttuuripalvelut						
Toimintatuotot	819	1 083	1 111	1 111	1 111	1 111
Toimintakulut	-10 996	-12 136	-11 873	-11 825	-11 825	-11 825
Toimintakate	-10 176	-11 052	-10 762	-10 714	-10 714	-10 714
Poistot	-119	-100	-100	-100	-100	-100
Talousarviokehys	-10 296	-11 152	-10 862	-10 814	-10 814	-10 814
Liikuntapalvelut						
Toimintatuotot	1 478	1 876	1 866	1 866	1 866	1 866
Toimintakulut	-11 141	-11 732	-11 575	-11 575	-11 575	-11 575
Toimintakate	-9 663	-9 856	-9 709	-9 709	-9 709	-9 709
Poistot	-290	-398	-300	-300	-300	-93
Talousarviokehys	-9 953	-10 254	-10 009	-10 009	-10 009	-9 802
Kaupunkikehitys						
Toimintatuotot	12 437	11 320	12 378	12 353	12 398	12 398
Toimintakulut	-23 982	-24 234	-23 317	-23 522	-23 567	-23 567
Toimintakate	-11 545	-12 914	-10 939	-11 169	-11 169	-11 169
Poistot	-137	-300	-300	-300	-300	-300
Talousarviokehys	-11 683	-13 214	-11 239	-11 469	-11 469	-11 469
Maaomaisuuden tuotot						
Toimintatuotot	2 683	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Toimintakulut	-145	-1 101	-666	0	0	0
Toimintakate	2 538	399	834	1 500	1 500	1 500
Poistot	0	0	0	0	0	0
Talousarviokehys	2 538	399	834	1 500	1 500	1 500

Rakennusvalvonta						
Toimintatuotot	953	781	825	821	821	821
Toimintakulut	-764	-761	-783	-779	-779	-779
Toimintakate	189	20	42	42	42	42
Poistot	0	0	0	0	0	0
Talousarviokehys	189	20	42	42	42	42
Tilakeskus						
Toimintatuotot	38 047	37 215	39 133	39 186	39 186	39 186
Toimintakulut	-19 879	-19 889	-21 019	-21 019	-21 019	-21 019
Toimintakate	18 168	17 326	18 114	18 167	18 167	18 167
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 085	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Poistot	-19 040	-11 233	-9 500	-10 000	-11 000	-12 800
Talousarviokehys	-1 956	4 793	7 314	6 867	5 867	4 067
Oma toiminta yhteensä						
Toimintatuotot	69 921	65 471	70 308	69 893	70 173	70 012
Toimintakulut	-206 339	-218 555	-216 745	-217 399	-218 981	-220 544
Toimintakate	-136 418	-153 084	-146 437	-147 506	-148 808	-150 532

1 000 €	TP 2020	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Maakunnallinen toiminta						
Sosiaali- ja terveystoimi						
Toimintatuotot	82	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-274 935	-270 039	-274 354	-6 217	-6 217	-6 217
Toimintakate	-274 853	-270 039	-274 354	-6 217	-6 217	-6 217
Maakunnallinen palvelutoiminta						
Toimintatuotot	17 361	15 424	16 008	4 413	4 413	4 413
Toimintakulut	-16 731	-15 392	-16 008	-4 413	-4 413	-4 413
Toimintakate	630	32	0	0	0	0
Varaukset maakunnalliseen palvelutoimintaan						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	0	0	-332	-111	-181	-253
Toimintakate	0	0	-332	-111	-181	-253
Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen maksuosuus						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-8 348	-7 416	-7 664	0	0	0
Toimintakate	-8 348	-7 416	-7 664	0	0	0
Lappeenrannan hankintapalvelujen maksuosuus						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-193	-199	-200	-200	-200	-200
Toimintakate	-193	-199	-200	-200	-200	-200
Etelä-Karjalan maaseututoimen maksuosuus						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-230	-274	-275	-275	-275	-275
Toimintakate	-230	-274	-275	-275	-275	-275

Etelä-Karjalan liiton maksuosuus						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 313	-1 345	-1 370	-1 370	-1 370	-1 370
Toimintakate	-1 313	-1 345	-1 370	-1 370	-1 370	-1 370
Lappeenrannan seudun ympäristötoimen maksuosuus						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 939	-2 023	-2 033	-2 033	-2 033	-2 033
Toimintakate	-1 939	-2 023	-2 033	-2 033	-2 033	-2 033
Maakunnallinen toiminta yhteensä						
Toimintatuotot	17 443	15 424	16 008	4 413	4 413	4 413
Toimintakulut	-303 689	-296 688	-302 236	-14 619	-14 689	-14 761
Toimintakate	-286 247	-281 264	-286 228	-10 206	-10 276	-10 348
Käyttötalous yhteensä						
Toimintatuotot	87 363	80 895	86 316	74 306	74 586	74 425
Toimintakulut	-510 028	-515 243	-518 981	-232 018	-233 670	-235 305
Toimintakate	-422 664	-434 348	-432 665	-157 712	-159 084	-160 880
Poistot	-19 761	-12 342	-11 167	-11 758	-13 018	-15 234
Talousarviokehys	-442 426	-446 690	-443 832	-169 469	-172 102	-176 114

Kaupungin oma toiminta

Yhteiset palvelut

Toiminnan kuvaus

Yhteiset palvelut kattaa konsernijohtoon sekä kaupungin tasolla keskitetysti järjestettävät palvelut.

Konsernijohto käsittää valtuuston ja hallituksen alaisen toiminnan sekä kaupungin tarkastustoimen.

Kaupungin hallinto on keskitetty konsernihallintoon. Keskitetty konsernihallinto tuottaa toimialoille yhdenmukaisia ja laadukkaita palveluja, mikä sujuvoittaa toimintaprosesseja ja lisää tehokkuutta.

Konsernihallinto jakautuu kahteen toimintatasoon:

1. strategisen ohjauksen tasoon ja
2. operatiiviseen tasoon, jossa hoidetaan sekä konsernin että toimialojen keskitetysti järjestettävät palvelut.

Strategista ohjausta ja kaupungin elinvoiman ja kilpailukykyyn kehittämistä johtaa kaupunginjohtaja.

Operatiivinen taso tuottaa keskitetysti järjestettävät palvelut. Näitä tehtäviä ovat muun muassa päätöksenteon ja hallinnon valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät, viestintä-, markkinointi- ja asiakaspalvelutehtävät, talous-, rahoitus- ja hankinta-asiat sekä henkilöstö- ja tietohallintoasiat.

Talousohjaus tukee strategista ja operatiivista toimintaa ja sen kehittämistä. Kirjanpito, palkanlaskenta, laskutus ja reskontrapalvelut hoidetaan Meidän IT ja Talous Oy:ssä, joka on kuntien ja kuntayhtymien omistama inhouse-yhtiö.

Asiakirjahallinnon vastuulla on tuottaa, ohjata ja kehittää asiakirjahallintoa osana kaupungin tiedonhallintaa. Asiakirjahallinto vastaa kaupungin pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista, hallinnollisten asioiden kirjaamisesta sekä kokoushallinnasta.

Keskitetyn tietohallinnon vastuulla on kaupungin ICT-palveluiden kehittäminen ja tietojärjestelmien kehittämiseen liittyvät hankinnat. ICT-tukipalvelut tuottaa Meidän IT ja Talous Oy.

Lappeenrannan kaupungin henkilöstöpalvelujen (HR) tehtävänä on kaupungin yleisestä työnantajapolitiikasta vastaaminen, strateginen henkilöstösuunnittelu sekä toimialojen ohjaus henkilöstörakenteita ja palvelussuhteita koskevissa asioissa.

Viestintä ja markkinointi, matkailu ja tapahtumat sekä asiakaspalvelu edistävät kaupungin strategian mukaisten toimintojen toteutusta, niiden löydettävyyttä sekä kasvua kaupungin tunnettavuustekijöiksi.

Kansainvälisen toiminnan vastuualueella keskitytään strategian kärkien mukaisiin toimenpiteisiin Euroopassa ja Venäjällä, erityisesti Pietarin alueella. Toiminta varmistaa osaltaan EU:sta tarjolla olevan elvytys- ja muun rahoituksen saannon.

Taloussuunnitelma 2022–2025

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hallinto ja osallisuus

Kaupungin hallinnon painopistealueena on hyvän hallinnon jatkuva kehittäminen taloussuunnittelukaudella 2022–2025. Valmistelun laatuun, päätösten perusteluihin sekä vaikutusarviointeihin kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota. Myös konsernihallinnon johtamiseen ja toiminnan kehittämiseen tehdään muutoksia lähitulevaisuudessa. Erityisenä tavoitteena on toiminnan tehostaminen sekä epätarkoituksenmukaisten toimintamallien vähentäminen konsernihallinnon toiminnassa.

Asiakirjahallinnon keskeisinä painopisteinä ovat tiedonhallintaan ja arkistointiin liittyvän lainsäädännön muutosten toimeenpano, sekä tiedonhallinnan kehittäminen suunnitelmalliseen ja ennakoivaan suuntaan. Asiakirjahallinto tukee toimialoja asiakirjallisen tiedon hallinnassa koko tiedon elinkaaren ajan.

Tietohallinnon keskeisinä painopisteinä ovat tiedonhallintaan liittyvän lainsäädännön muutosten toimeenpano, kaupungin käyttämien tietojärjestelmien elinkaaren hallinta ja niihin liittyvät hankinnat sekä tietoturvallisuutta ylläpitävät ja kehittävät toimenpiteet. Tietohallinto tukee toimialoja prosessien ja niitä tukevien tietojärjestelmien kehitystoimissa.

Kaupungin osallisuuden edistämiseksi keskitytään olemassa olevien toimintojen kehittämiseen. Osallisuuteen kohdistetut resurssit mahdollistavat aktiivisen osallisuustoiminnan sekä asukkaiden osallista-

misen kaupungin toimintaan ja päätöksentekoon. Keskeisenä tavoitteena osallisuustoiminnassa on myös lakisäätöisten suunnitelmien, kuten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman valmistuminen vuonna 2022.

Talous ja rahoitus

Keskitetyn talousohjauksen painopisteinä ovat taloussuunnittelu, budjetointi ja raportointi ja niiden kehittäminen niin kaupungin johdon kuin toimialojenkin johtamisen ja toiminnan tueksi. Tehtäväkenttään kuuluvat osana konserniohjausta investointibudjetin suunnittelu ja seuranta sekä rahoituksen hallinta. Vuoden 2022 painopisteinä korostuu keskipitkän ja pitkän aikavälin talouden tasapainoon liittyvien selvitysten ja laskelmien tekeminen, tiedolla johtamista tukevan raportoinnin kehittäminen, sekä valmisteilla olevaan sote-uudistukseen valmistautuminen talouden näkökulmasta.

Kehittäminen ja työllisyyden edistäminen

Kaupunki valmistautuu työvoimapalveluiden uudistukseen yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa. Työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyy kuntiin vuoden 2024 aikana ja sitä ennen hyvinvointialueet aloittavat toimintansa vuoden 2023 alusta. Hyvinvointialueen ja työllisyyspalveluiden yhdyspinta selvitetään vuoden 2022 aikana. Vuonna 2022 työllisyyden edistämiseksi keskitytään edelleen pitkäaikaistyöttömyyden ja nuorisotyöttömyyden ehkäisyyn. Omassa toiminnassa painopiste on pitkäaikaistyöttömien ja nuorisotyöttömien työllistämiseksi. Toimialoja tuetaan myös osatyökykyisten ja vammaisten työllistämiseksi omassa toiminnassa. Huomiota kiinnitetään myös maahanmuuttajataustaisten työllistämiseksi edistämiseksi. Nuorten työllistämiseksi Ohjaamon työllisyyskoordinaattori

tukee kaupungin työllisyystavoitteiden toteutumista ja verkostotyötä. Vuoden 2022 painopisteinä työllisyyden edistämässä korostuu myös yritys yhteistyön vahvistaminen ja verkostoyhteistyön tiivistäminen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyspinta tulevien hyvinvointialueiden kanssa käydään läpi ja sovitaan tarvittavista toimintamalleista ja mahdollisista sopimuksista vaativista yhteistyömuodoista. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään kaupungin toimialojen ja Eksoten sekä järjestöjen kanssa tiiviissä yhteistyössä kaupungin strategiset painotukset huomioiden. Vuoden 2022 painotukset määritellään maakunnallisessa ja kaupungin omassa hyvinvointisuunnitelmassa.

Viestintä ja markkinointi, matkailu ja tapahtumat, asiakaspalvelu

Viestinnän ja markkinoinnin, matkailu- ja tapahtumapalveluiden sekä asiointiprosessien vastuualueella keskeisenä tavoitteena strategiakaudella on osaltaan edistää kaupungin positiivista tunnettuutta, asioiden hoidon helppoutta ja yöpymisvuorokausien kasvua. Viestinnän ja markkinoinnin erityisenä painopisteenä on kaupungin verkkopalveluiden uudistuksen loppuun vienti ja yhteistyön tiivistäminen toimialojen kanssa uuden strategian täytäntöönpanon yhteydessä. Suomen ilmastopääkaupungin markkinointi jatkuu osana perustoimintaa ilman erillisrahoitusta ja matkailumarkkinointi nivotaan entistä tiiviimmin osaksi kaupunkimarkkinointia.

Matkailu- ja tapahtumapalvelut edistävät merkittävien tapahtumien ja matkailupalveluiden viikonloppujen määrän kasvua kaupungin keskeisillä matkailu- ja tapahtuma-alueilla. Palveluja kehitetään rinnakkain sekä asukkaille että matkailijoille ja takuulähtöisiä ohjelma-kokonaisuuksia sovitetaan kesän ohella kevättalven. Matkailun ja

tapahtumien ohjausryhmän luoman sisäisen yhteistyön ohella matkailun yhteistyötä tiivistetään matkailu- ja palvelualojen yhteistyökumppaneiden kanssa Saimaan ja Etelä-Karjalan tasoilla sekä yhteistyössä VisitFinlandin kanssa. Saimaan alueen yhteistä matkailustrategiaa jalkautetaan Lake Saimaa -sivujen avautuessa, markkinointia keskitetään lentokentän kautta saavutettaviin Keski-Euroopan kohteisiin, matkanjärjestäjien paketoimia edistetään ja Venäjän avautumisesta odotetaan. Asiakaspalvelu ja erityisesti kulttuuripalvelujen kysyntä kasvaa asiakaspalvelukeskus Winkissa ja matkailijat palaavat matkailuneuvontaan. Palvelujen sekä tapahtumien tuotantoa on mukautettu vastaamaan hybriditapahtumien vaateita uudessa Lappeenranta Events -organisaatiossa ja kaupungin tilat palvelevat läsnä sekä etänä osallistuvia.

Kansainväliset asiat

Kansainvälisten asioiden suunnitelma päivitetään uuden strategian mukaiseksi vuonna 2022.

Pietarin toimiston uutta ympäristö-, koulutus-, ja matkailukärkiin perustuvaa toimintamallia on suunniteltu yhdessä Lahden kaupungin ja LUT-konsernin kanssa. Toimiston käytännön toimien toteutus on mahdollista, kun maaraja Venäjälle avautuu.

Suunnittelukaudella osallistutaan aktiivisesti eurooppalaisten verkostojen toimintaan ja kehittämiseen erityisesti ympäristöalalla ja matkailussa. Tavoitteena on, että Lappeenranta tunnetaan asiantuntevana ja luotettavana kumppanina. Toiminnalla varmistetaan myös rahoituksen saantia.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Konsernihallinnon toiminnassa on tunnistettu yksittäisiä henkilöriskejä. Näiden riskien vähentämiseksi konsernihallinto käy läpi henkilöiden toimenkuvia ja sijaisjärjestelyjä vuoden 2022 aikana.

Konsernijohto 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	37	157	157	277	37
Toimintakulut	-2 403	-2 387	-2 387	-2 545	-2 387
Toimintakate	-2 366	-2 230	-2 230	-2 268	-2 350

Tarkastus 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-259	-260	-260	-260	-260
Toimintakate	-259	-260	-260	-260	-260

Konsernipalvelut 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	3 514	3 514	3 505	3 505	3 505
Toimintakulut	-8 157	-8 181	-8 181	-8 181	-8 181
Toimintakate	-4 643	-4 667	-4 676	-4 676	-4 676

Konsernin yhteiset 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	1 940	2 020	1 940	1 941	2 020
Toimintakulut	-20 067	-20 098	-20 009	-19 972	-19 969
Toimintakate	-18 127	-18 078	-18 069	-18 031	-17 949

Valtiolliset uudistukset lisäävät merkittävästi konsernihallinnon työmäärää. Tämä voi aiheuttaa ylimääräistä kuormitusta henkilöstölle. Uudistuksiin on osoitettava riittävä henkilöstöresurssi.

Yhteiset palvelut yhteensä 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	5 491	5 691	5 602	5 723	5 562
Toimintakulut	-30 887	-30 926	-30 837	-30 958	-30 797
Toimintakate	-25 396	-25 235	-25 235	-25 235	-25 235
Poistot	-100	-100	-100	-100	-100
Kehys	-25 496	-25 335	-25 335	-25 335	-25 335

Varaukset 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-450	-3 222	-5 561	-7 947	-10 386
Toimintakate	-450	-3 222	-5 561	-7 947	-10 386
Poistot	0	0	-91	-351	-1 040
Kehys	-450	-3 222	-5 652	-8 298	-11 426

Strateginen rahoitus 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-5 732	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Toimintakate	-5 732	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000

Kasvun kaupunki							
Turvaamme kansallisella ja kansainvälisellä edunvalvonnalla, sidosryhmäyhteistyöllä, kaupungin brändin rakentamisella, sijoittautumispalveluilla ja viestinnällä kaupungin kasvun edellytykset. Tiivistämme yhteistyötä kaakkoisen ja itäisen Suomen kanssa. Kehitämme palveluprosessejamme asiakaslähtöisesti ja laadukkaasti digitalisaation mahdollisuudet huomioiden. Edistämme työllisyysasteen suotuisaa kehitystä; keskeisimpänä toimenpiteenä työllisyyspalvelujen sujuva siirtyminen valtiolta kaupungille.							
Tavoite	Mittari Lähde	Lähtö- taso	Tavoite 2022	Tavoite 2025	Tavoite 2037	Keskeisin toimenpide 2022	Vastuu
Edistämme työllisyyden suotuisaa kehittymistä	Työttömyysaste (%) Tilastokeskus	14,1 (12/20)	12,2	9,3	8,0	Työvoimapalvelu-uudistuksen toimeenpano yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa ja yritysyhteistyön tiivistäminen nuoriso-, pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten työllistämiseksi.	KH
Vahvistamme Lappeenrannan asemaa Saimaan ympärivuotisena matkailualueena	Rekisteröidyt yöpymisvuorokaudet Tilastokeskus	332.000 (2020)	420.000	500.000	675.000	Ympärivuotisten matkailupalvelujen kehittäminen, markkinointi ja matkanjärjestäjäyhteistyö valituilla kohdealueilla sekä majoituskapasiteetin lisäys.	KH

Kestävä kaupunki

Huolehdimme kuntalaisten, yritysten ja sidosryhmien mahdollisuudesta osallistua kaupungin päätöksentekoon. Toimimme luotettavasti ja läpinäkyvästi ja taloudenpitomme on kestävä. Hyödynnämme Green Leaf-voittoa ja jatkamme toimenpiteitä yhtenä Euroopan vihreimpänä kaupunkina. Edistämme ekosysteemisopimuksen mukaista vihreän sähköistämisen innovaatiokeskittymän rakentamista ja yritysten liiketoiminnan kasvua. Hankimme vastuullisesti. Kehitämme vapaa-ajanpalveluja siten, että ne soveltuvat sekä asukkaille että matkailijoille. Kuulumme parhaimpien kuntatyöntajien joukkoon.

Tavoite	Mittari Lähde	Lähtö- taso	Tavoite 2022	Tavoite 2025	Tavoite 2037	Keskeisin toimenpide 2022	Vastuu
Lisäämme asukkaiden luottamusta kaupungin päätöksentekoon	Luottamusindeksi Kuntaliiton kuntalaiskysely, 1x/valtuustokausi	2,94 (2020)	2,94	3,40	3,80	Hyvän hallinnon kehittämiseen ja viestintään liittyvät toimenpiteet. Asioiden valmistelun ja toimeenpanon sekä sopimushallinnan ja vaikutusarviointien kehittäminen.	KH
Hoidamme taloutta kestävästi ja vastuullisesti	Kaupungin lainat/asukas, euroa Tilinpäätös	2.783 (2020)	3.250	4.400	3.500	Talouden reunaehdot huomioidaan valmistelussa	KH

Koulutuksen kaupunki

Haemme alueellista vaikuttavuutta yliopisto- ja korkeakouluysteistyöllä. Luomme uudenlaisia kehitysalustoja yhdessä korkeakoulujen ja yritysten kanssa. Hyödynnämme sijaintimme EU:n ulkorajalla opiskelijoiden ja osaavan työvoiman saamiseksi. Kehitämme henkilöstön osaamista.

Tavoite	Mittari Lähde	Lähtö- taso	Tavoite 2022	Tavoite 2025	Tavoite 2037	Keskeisin toimenpide 2022	Vastuu
Huolehdimme henkilöstön osaamisen ajantasaisuudesta	Osaamisen kehittämisen yleisarvosana Henkilöstökysely	3,42 (2021)	3,6	3,8	4,0	Osaamistarvekartoituksen tekeminen ja koulutussuunnitelman laatiminen.	KH
Turvaamme yliopiston mahdollisuudet toimia kasvun moottorina	LUT ja LAB opiskelijamäärä Lappeenrannan kampuksella LUT-konsernin antama tieto	8.490 (2021)	8.790	9.420	9.850	Yliopiston ja kaupungin vaikuttamisyhteistyö. Yliopiston kokeilualustana toimiminen.	KH

Hyvinvointi- ja sivistyspalvelut

Toiminnan kuvaus

Toimiala luo perustaa lappeenrantalaisten hyvinvoinnille ja sivistykselle sekä kaupungin elinvoimalle ja uudistumiselle.

Lasten ja nuorten palvelut

Lasten ja nuorten palveluiden laadukas toteuttaminen luo hyvinvointia lapsille, nuorille ja perheille sekä antaa valmiuksia toimia yhteiskunnan aktiivisena jäsenenä sekä kehittää ratkaisuja tulevaisuuden mukanaan tuomiin haasteisiin.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen toiminta perustuu varhaiskasvatukseen lakiin, varhaiskasvatussuunnitelman kansallisiin perusteisiin sekä lasten henkilökohtaisiin varhaiskasvatussuunnitelmiin. Varhaiskasvatuksen ensisijaisena tavoitteena on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on myös lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä sekä syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Lappeenrannassa on 15 kunnallista päiväkotia ja kaksi perhepäivähoitoaluetta. Kunnallisen varhaiskasvatuksen vaihtoehtona perheet voivat hoitaa lasta kotona, valita yksityisen varhaiskasvatuksen joko yksityisessä päiväkodissa tai yksityisellä perhepäivähoitajalla. Toiminta on kaupungin valvomaa ja tukemaa. Yksityiseen päiväkotiin voi saada palvelusetelin. Yksityiseen perhepäivähoitoon saa yksityisen

hoidon tukea. Kunnallisen ja kunnan tukeman varhaiskasvatuksen ulkopuolella oleville alle kouluikäisille lapsille ja heidän vanhemmilleen on tarjolla avoimia varhaiskasvatuspalveluja.

Perusopetus

Kunnan velvollisuutena on järjestää perusopetusta sen alueella asuville oppivelvollisille lapsille ja nuorille perusopetuslain ja perusopetusasetuksen mukaisesti. Opetuksen tavoitteet ja sisältö on määritelty lain ja asetuksen lisäksi valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa, joka on velvoittava normi.

Lappeenrannan kaupungissa on vuoden 2022 alussa 18 peruskoulua, joista 13 on 1–6-luokkien kouluja ja viisi yhtenäistä 1–9-luokkien peruskoulua. Erityisopetus järjestetään yleisopetuksen yhteydessä ja kaupungissa ei toimi erityiskouluja.

Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen on kunnalle vapaaehtoista. Lappeenrannan kaupunki järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta.

Lukiokoulutus

Lukiokoulutus järjestetään lukiolain ja lukioasetuksen mukaisesti opetus- ja kulttuuriministeriön antaman järjestämisluvan mukaisesti. Lukiokoulutuksen tavoitteet ja sisällöt määräytyvät valtakunnallisen lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Opetussuunnitelman perusteet on velvoittava asiakirja.

Lappeenrannan kaupunki ylläpitää talousarviokauden alkaessa kahta lukiota. Aikuislukion toiminta on lopetettu syksystä 2018 alkaen siten, että uusia opiskelijoita ei oteta enää suorittamaan lukiotutkintoa, mutta yksittäisiä kursseja on mahdollista suorittaa. Lappeenrannassa annetaan myös IB-koulutusta Lyseon lukion tiloissa yhteistyössä Imatran yhteislukion kanssa. Etelä-Karjalan IB-lukiolle on myönnetty uusi järjestämislupa 1.8.2018 alkaen. Lappeenrannan kaupungin lukioissa on opiskelijoita myös muista kunnista.

Nuorisotoimi

Nuorisotyön tavoitteena on edistää nuorten osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia, tukea yhteisöllisyyttä, nuoren kasvua, nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa. Nuorisotyö on nuoren vapaa-ajalla tapahtuvaa ja nuoren vapaaehtoisuuteen perustuvaa kasvatustyötä. Nuoriksi määritellään alle 29-vuotiaat kuntalaiset. Nuorisotoimessa toteutetaan yhteiskunnallista, yhteisöllistä, kohdennettua nuorisotyötä ja lisäksi nuorisotoimessa on harrastus- ja iltapäivätoiminnan yksikkö. Yhteiskunnalliseen nuorisotyöhön kuuluvat nuorisopolitiikka, avustukset ja järjestöyhteistyö. Yhteisölliseen nuorisotyöhön kuuluvat nuorisotilatyö, koulussa tehtävä nuorisotyö sekä osallisuustoiminta, esimerkiksi nuorisovaltuusto ja lasten parlamentti. Kohdennettuun nuorisotyöhön kuuluvat ohjaamo, pienryhmätyö sekä etsivä nuorisotyö. Harrastus- ja iltapäivätoiminnan yksikköön sisältyvät koulujen aamu- ja iltapäivätoiminta, taiteen perusopetuksen koordinointi ja matalan kynnyksen harrastustoiminnan edistäminen.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Kulttuuritoimi kehittää kaupungin kulttuuria laaja-alaisesti elinvoiman ja hyvinvoinnin lähteenä. Se tukee paikallista kulttuurityötä ja kamalla avustuksia sekä tarjoamalla toimijoiden käyttöön yhteistyösopimuksilla kesäteatterialueen, taiteilijoiden työtiloja ja Galleria Pihatton. Kulttuuritoimi välittää kaupungin avustuksia kansalaisopistolle ja Lotta-museolle sekä vastaa Sammonlahden monikulttuurisuustilan vuokratukustuksista.

Lappeenrannan kaupunginkirjasto on kulttuurin perus- ja lähipalvelu, joka edistää kaupunkilaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen, tietoon, lukutaitoon, elinikäiseen oppimiseen sekä aktiiviseen kansalaisuuteen. Kirjasto tarjoaa ajanmukaisia palveluita sekä opastusta verkossa ja kirjaston tiloissa. Uudistuvat painetut ja sähköiset kokoelmat sekä henkilökunnan osaaminen ovat keskeinen osa kirjastomme työtä. Palveluilla on lähikirjastojen omatoimisuuden ansiosta laajat käyttöajat. Kaupunginkirjasto vastaa Etelä-Karjalan kirjastojen yhteisestä Heili-järjestelmästä ja kuntien välisistä kuljetuksista sekä ylläpitää arvokasta Carelica-kokoelmaa.

Lappeenrannan museot toimivat yhteiskuntamme muistiorganisaationa. Museomme keräävät, tallentavat, säilyttävät, tutkivat ja esittelevät toiminta-alueensa ja -alansa taidetta ja kulttuuriperintöä sekä tuottavat kaupunkilaisille ja muille asiakkaalle tietoa ja elämyksiä. Lappeenrannan museoilla on uudistetun museolain mukaisesti alueellinen toimintakenttä. Alueellisen vastuumuseon tehtävät koskevat kulttuuriympäristön, maankäytön ja muinaismuistolain viranomaistehtäviä ja alan kehitystä kokonaisuudessaan. Alueellisiin tehtäviin kuuluu tallentaa, säilyttää ja tehdä tunnetuksi Lappeenrantaan, Etelä-Karjalaan ja luovutettuun Karjalaan sekä taiteen osalta

myös Kymenlaaksoon liittyvää oman toimialansa aineistoa sekä tukea alueen muiden museoiden toimintaa ja kehittymistä.

Lappeenrannan kaupunginorkesterin tarjoaa maamme pienimpänä ammattisinfoniaorkesterina korkeatasoisia klassisen ja viihdemusiikin orkesterikonsertteja kaupunkilaisille sekä Etelä-Karjalan ja Saimaan alueen asukkaille ja matkailijoille. Orkesteri on kaupunkimme ja maakuntamme musiikin ammatillinen vetovoimatekijä. Orkesterin ohjelmistossa otetaan monipuolisesti huomioon erilaiset kohdeyleisöt. Orkesteri levyttää säännöllisesti ja konsertoi kutsuttuna musiikkilähettiläänä myös ulkomailla.

Lappeenrannan kaupunginteatteri on Etelä-Karjalan johtava ammattiteatteri. Sen tuotannot ovat monipuolisia ja kiinnostavia eri kohderyhmille. Teatterissa on korkea ammattitaito, laadukasta osaamista sekä korkeatasoisesti toteutettuja tuotantoja. Teatterissamme arvostetaan yhdessä tekemistä; jokaisen panostus ja oma erikoisosaaminen ovat yhtä tärkeitä. Tavoitteena on tuottaa teatteriesityksiä, jotka kiinnostavat yleisöä, viihdyttävät ja luovat taide-elämyksiä sekä tarjoavat tekijöilleen taiteellisen haasteen. Monipuolista ohjelmistoa täydennetään vierailevilla esityksillä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja alueen kuntien rahoittama **Etelä-Karjalan lastenkulttuurikeskus Metku** kehittää taide- ja kulttuurisältöisiä menetelmiä koulu- ja taidelaitosyhteistyöhön. Toiminta perustuu valtakunnallisen opetussuunnitelman perusteisiin (2016) ja lakiin kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019). Metku toteuttaa Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton laatukäsikirjaa, maakunnallista (lasten)kulttuuristrategiaa ja yhdenvertaista kulttuurikasvatusta sekä ylläpitää kuntakohtaisia kulttuurikasvatusohjelmia. Lappeenrannan kulttuurikasvatusohjelma Kulttuuripolku toteuttaa valtakunnallista mallia, jossa oppilas tutustuu oman kaupungin kulttuuri- ja

taidetarjontaan, taidelaitoksiin, -kouluihin ja -yhdistyksiin. Malli tukee ja täydentää taidelaitosten yleisötyötä, kulttuuriperinnön tunte-
musta ja opetussuunnitelman sisältöjä. Metkun toiminta tukee lapsen ja nuoren hyvinvointia ja kasvua kulttuurilaitosten asiakkaiksi. Metku työllistää taiteen ammattilaisia ja aktivoi alueen 3. sektorin toimijoita yhteistyöhön kunnallisten laitosten kanssa, mitkä molemmat ylläpitävät kaupungin kulttuuri- ja taidetarjontaa.

Liikuntapalvelut

Liikuntatoimi järjestää liikunnan ohjausta, huolehtii liikuntapaikkojen käytöstä sekä niiden rakennuttamisesta ja kunnossapidosta. Liikunnanohjauksen päätavoitteena on lisätä terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien asukkaiden liikuntaa, järjestää asukkaille terveyttä edistävää liikuntaa ja edistää asukkaiden liikunnallista elämäntapaa erityisryhmät huomioiden. Liikuntatoimi tarjoaa kaupunkilaisille sekä kaupungissa toimiville järjestöille liikuntamahdollisuuksia rakennuttamalla, varustamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja sekä jakamalla niiden käyttövuoroja.

Taloussuunnitelma 2022–2025

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Lapset ja nuoret

Varhaiskasvatus- ja perusopetusikäisten lasten määrä vähenee taloussuunnittelukaudella huomattavasti. Varhaiskasvatusikäisiä on toimintakaudella 2024–2025 tilastokeskuksen vuonna 2021 julkaiseman ennusteen mukaan 200 vähemmän kuin kuluvalla toimintakaudella. Perusopetuksessa 1–6 vuosiluokkien oppilasmäärä vähenee

400 lapsella. Varhaiskasvatuksessa olevien lasten ikäluokat ovat olleet aiempaa pienempiä jo usean vuoden ajan ja tämä näkyy suoraan valtionosuuksien vähenemisenä. Lasten ja nuorten palvelujen talousarviokehys on suhteutettu väheneviin valtionosuuksiin. Kehyksen pieneneminen tällä suunnittelukaudella sekä tulevana vuosina pakottaa vastaavansuuruisen käyttömenojen vähentämiseen. Talouden tasapainotus tehdään lasten ja nuorten lautakunnan kehityksen sisällä vastuualueiden kesken.

Vuoden 2022 aikana Sammonlahden koulun Skinnarilan koulun toimipiste, Korvenkylän koulu sekä Kesämäen alakoulun liikuntatilat toimivat väistötiloissa uudisrakentamishankkeiden, mutta myös sisäilmapulmien vuoksi. Sisäilmapulmien vuoksi tehtävät väistöt aiheuttavat toimialalle ylimääräisiä kustannuksia sekä palveluyksiköissä runsaasti ylimääräistä työtä. Uusien koulurakennusten suunnittelu sekä henkilöstön asiantuntemuksen käyttö suunnittelutyössä vaatii opetukseen ja lasten kanssa tehtävään työhön tarkoitettujen resurssien osittaista kohdentamista suunnittelu- ja valmistelutyöhön.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatusta kehitetään osana suomalaista kasvatusta ja koulutusjärjestelmää. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on toimintakulttuurin kehittäminen lasten psyykkistä, sosiaalista ja fyysistä hyvinvointia tukevasti, lasten ja huoltajien osallisuuden mahdollistaminen sekä palvelujen kilpailukykyisyys ja tehokas järjestäminen.

Varhaiskasvatus noudattaa Opetushallituksen määräyksiin pohjavia Lappeenrannan varhaiskasvatussuunnitelmaa sekä esiopetuksen opetussuunnitelmaa. Lakiin perustuen jokaiselle lapselle laaditaan oma varhaiskasvatussuunnitelma. Arviointi ja sen kehittäminen on

yksi varhaiskasvatuksen lakisääteisistä tehtävistä. Paikallisesti varhaiskasvatuksen järjestämistä ja kehittämistoimintaa ohjaavat myös Lappeenrannan kaupungin strategia, maakunnallinen hyvinvointisuunnitelma sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma.

Lappeenranta valikoitui mukaan syksyllä 2021 alkaneeseen kaksivuotiseen esiopetuskokeiluun. Kokeilu kestää kevääseen 2024. Koeryhmään kuuluu noin 200 lappeenrantalaista vuonna 2016 syntynyttä lasta. Kokeilua toteutetaan Karhuvuoren, Lappeen, Myllymäen, Voisalmen ja Pulpin päiväkodeissa. Kokeilulle on laadittu oma paikallinen opetussuunnitelmansa. Esiopetus on maksutonta koeryhmään kuuluville ja kokeilutoimipaikassa esiopetukseen osallistuville lapsille. Loput ikäluokasta, eli noin 400 2016 syntynyttä lappeenrantalaista lasta, kuuluvat kokeilun verrokkiryhmään. Kokeilulain mukaan kunta saa valtionavustusta kokeilutoimintaan, jolla kompensoidaan esimerkiksi asiakasmaksutulojen pienenemistä.

Sekä henkilöstön että lasten hyvinvoinnin tukeminen ja ylläpito vaativat panostuksia koronapandemian jälkeen. Varhaiskasvatukselle tullaan laatimaan koronapalautumissuunnitelma. Henkilöstön työn tueksi on syksystä 2021 alkaen vakiinnutettu Varma-tiimin (varhaiskasvatuksen moniammatillinen tiimi) toiminta. Tiimissä toimii psykologi sekä kuraattori. Varma-tiimi tukee henkilöstön työskentelyä lasten psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa työskentelevien työntekijöiden työoloja parannetaan siten, että sairauspoissaolojen ajaksi varhaiskasvatustyöyksiköille varataan riittävät resurssit sijaisten hankkimiselle. Lähtökohtaisesti sairastuneen työntekijän paikalle tulee mahdollistaa sijaisen palkkaaminen.

Lasten hyvinvoinnin tukemiseksi varhaiskasvatuksen henkilöstöä koulutetaan suunnitelmallisesti. Tavoitteena on resurssien puitteissa järjestää ratkaisukeskeisyyskoulutusta vuorollaan kaikille varhaiskasvattajille. Koulutuksen järjestämisen tueksi haetaan hankerahotusta. Henkilöstöä koulutetaan myös Ihmeelliset vuodet -ryhmähallintamenetelmän käyttöön kouluttajakoulutuksen käyneiden varhaiskasvatuksen työntekijöiden avulla.

Lappeenranta on mukana opetus- ja kulttuuriministeriön Oikeus oppia -kehittämistyöryhmässä, joka valmistelee muun muassa oppimisen tukeen liittyviä tulevia varhaiskasvatuslain muutoksia. Varhaiskasvatus on saanut hankerahotusta Oikeus oppia -ohjelmasta, jonka avulla kehitetään maakunnallisesti Etelä-Karjalassa lapsen tuen prosesseja ja käytäntöjä sekä koulutetaan henkilöstöä. Muita avustusrahoihin käynnissä olevia kehittämishankkeita ovat Junior University esiopetuksessa, Lukemisen kulttuurin ja lukutaidon vahvistaminen sekä Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen. Varhaiskasvatus on saanut valtionavustusta koronapandemian vaikutusten tasoittamiseksi. Rahoituksella palkataan resurssikasvattaja, joka mahdollistaa lapsiryhmän omien kasvattajien työskentelyn yksilöidymminkin tukea tarvitsevien lasten kanssa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja alennettiin lakimuutoksesta johtuen elokuusta 2021 lukien. Tämä tulee vaikuttamaan varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen kertymään. Maksutulosten pieneminen kompensoidaan kunnille yhteisöveron jako-osuutta korottamalla. Asiakasmaksujen pienentämisellä saattaa olla edelleen vaikutuksia varhaiskasvatuksen kysyntään. Mikäli talous kasvaa ja työllisyys kehittyy myönteisesti, voivat ne lisätä varhaiskasvatuksen kysyntää.

Valtioneuvoston koulutuspoliittisen selonteon yhtenä tavoitteena on nostaa varhaiskasvatuksen osallistumisastetta edelleen vähintäänkin pohjoismaiselle tasolle. Tavoitteeseen tähtäävät kansalliset toimenpiteet lisäävät mahdollisesti kysyntää myös Lappeenrannassa. Valtakunnallisesti osallistumisaste on noussut vuosittain vuodesta 2017 lähtien noin kolmella prosenttiyksiköllä koronapandemiaan saakka. Vuonna 2020 osallistumisaste pysyi samana edelliseen vuoteen verrattuna. Vastaavana aikana Lappeenrannassa osallistumisaste on noussut hiukan vähemmän, mutta ollut kuitenkin nouseva. Koronavuonna 2020 osallistumisaste nousi Lappeenrannassa noin kahdella prosenttiyksiköllä.

Ikäluokkien koko vaikuttaa tarvittavien varhaiskasvatuspaikkojen määrään. Sekä valtakunnallisesti että paikallisesti vuonna 2018–2021 syntyneiden ikäluokat ovat selvästi pienempiä aiempiin vuosiin verrattuna. Mikäli tulevat ikäluokat pienenevät edelleen, tulee se puolestaan näkymään kysynnän vähenemisenä osallistumisasteen noususta huolimatta. Ennustettu lapsimäärän pieneneminen tulee huomioida tulevien rakennushankkeiden laajuudessa.

Varhaiskasvatuksen kysyntä vaihtelee toimintavuoden aikana. Keväisin varhaiskasvatuksessa on ollut noin 200 lasta enemmän kuin syksyisin. Kysynnän vaihtelusta johtuvaan kasvuun voidaan vastata lisäämällä määräaikaista henkilöstöä, ottamalla käyttöön väliaikaisia tiloja tai ostamalla nykyistä enemmän palveluja.

Vuoden 2022 alussa otetaan käyttöön uudet esiopetustilat osana Lauritsalan uutta koulua. Snellmanin päiväkodille valmistuvat uudet tilat syksyllä 2022 Rakuunamäelle ja uuden päiväkodin nimeksi tulee Rakuunamäen päiväkoti.

Varhaiskasvatuksen kysyntään liittyy paljon epävarmuustekijöitä. Odotettavissa on sekä kysyntää lisääviä että vähentäviä muutoksia. Talousarviossa pysyminen vuoden 2022 aikana tulee olemaan suuri haaste. Lapsimäärä vähenee koko kaupungin alueella, mutta ei vielä mahdollista tiloista luopumista samassa suhteessa, koska väheneminen ei kohdistu yhteen tiettyyn yksikköön tai alueeseen. Osallistumisasteen nousun takia varhaiskasvatuspaikkojen tarve ei vähene samassa suhteessa ikäluokkien pienenemisen kanssa. Joka tapauksessa varhaiskasvatuksessa tulee valmistautua henkilöstön vähentämiseen ja mahdolliseen joistakin tiloista luopumiseen vastaisuudessa. Henkilöstön vähentäminen on mahdollista määräaikaisten palvelussuhteiden määrää vähentämällä sekä jättämällä avoimia vakansseja täyttämättä. Valtionavustushankerahoitusta ei ole mahdollista hakea saman laajuisena kuin aiempina vuosina. Sisäisten kehittämissuhteiden jatkumahdollisuuksia tulee arvioida tarkoin talouden näkökulmasta.

Perusopetus

Vuosien 2022–2025 toiminnan suunnittelua ohjaa kansallisella tasolla hallitusohjelman lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta valmisteilla oleva koko koulutusjärjestelmää koskeva koulutuspoliittinen selonteko. Eduskunta käsittelee sitä syksyllä 2021. Koulutuspoliittisen selonteon tavoitetilana on vahva, laadukkaaseen ja vaikuttavaan kasvatukseen, koulutukseen ja tutkimukseen ja kulttuuriin rakentuva sivistysperusta, oppijoiden hyvinvointi, koulutuksellinen tasa-arvo ja saavutettavuus, korkea koulutus- ja osaamistaso, koulutuksen järjestäminen sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävällä tavalla, yhteistyön ja digitalisaation hyödyntäminen oppijoiden parhaaksi sekä koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyys. Perusopetuksen osalta toimenpiteitä ovat muun muassa perusopetus-

lain ja valtiosuuslainsäädännön uudistaminen, myönteisen erityis-kohtelun rahoituksen vakiinnuttaminen ja selkeän ja velvoittavan laatukriteeristön luominen.

Samoin opetustoimen kehittämistä ohjaa kansallisella tasolla vuoden 2021 aikana on julkaistu Suomen lapsistrategia sekä sen toimeenpanosuunnitelma. Lapsistrategian pohjana on YK:n lapsen oikeuksien sopimus. Lapsistrategian tavoitteena on vahvistaa lasten hyvinvointia sekä heidän oikeuksiensa toteutumista. Keskeistä on haavoittuvassa asemassa olevien lasten aseman turvaaminen ja heidän tarpeiden tunnistaminen aikaisempaa paremmin. Myös lasten osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen sekä syrjinnän ja eriarvoisuuden torjunta ovat keskeisinä tavoitteina. Lapsistrategian linjaukset on huomioitu opetustoimen valmistelemissa toimenpiteissä Unicef-lapsiystävällinen kunta toimintamallin toimeenpanon suunnittelussa. Keskeisimmiksi kehityskohteiksi vuodelle 2022 on päätetty henkilöstön perehdyttäminen lasten oikeuksiin sekä haavoittuvimmassa asemassa olevien oppilaiden osallisuuden vahvistamisen. Lapsistrategian kansallisen toimeenpanon yhteydessä laadittava opetushenkilöstön perehdytysmateriaali hyödynnetään osana paikallista toimeenpanoa.

Paikallisella tasolla perusopetuksen kehittämistä ohjaa myöhemmin vahvistettava Lappeenrannan kaupungin strategia ja maakunnallinen hyvinvointisuunnitelma sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma.

Vuosien 2022–2025 toiminnan suunnittelussa on huomioitu edellä kuvatut kansalliset linjaukset, toimintaympäristön muutokset sekä kaupungin strategialuonnos.

Vuosien 2022–2025 aikana keskitytään sellaisten kansallisten kehittämishankkeiden toteuttamiseen, joihin on mahdollista saada valtionavustusta ja jotka edistävät paikallisiin kehittämishankkeisiin kirjattuja tavoitteita. Osana Oikeus oppia -hanketta jatketaan jo käynnissä olevia hankkeita sekä varaudutaan uusien hankkeiden käynnistämiseen edellä kuvatuin kriteerein. Kehittämistyössä painottuu henkilöstön täydennyskoulutus. Taloussuunnitelmakaudella tulee todennäköisesti edelleen jaettavaksi valtionavustusta opetusryhmien pienentämiseen. Lisäksi näköpiirissä on, että kerhotoiminnan kehittämiseen tulee haettavaksi valtionavustusta. Talousarvioesityksessä on varauduttu hankerahoituksen saamisen edellyttämiin omarahoitusosuuksiin tehdyn tarvearvion perusteella. Unioritoiminta ja sen kehittäminen siirtyy kiinteäksi osaksi perustoimintaa.

Keskeisin vuonna 2022 jatkuva kehityshanke on maakunnallinen Oikeus oppia -kehittämishanke. Hankkeen puitteissa vuoden 2021 aikana laadittiin kuntakohtaiset opetussuunnitelmat tunne- ja vuorovaikutustaitojen, matematiikan ja luku- ja kirjoitustaidon kolmiportaisen tuen järjestämiseksi. Syksyllä 2021 toteutetaan henkilöstön osaamiskartoitus laadittujen opetussuunnitelmien käyttöönottoon liittyen ja vuoden 2022 aikana järjestetään laaja täydennyskoulutuskokonaisuus. Samoin oppilaiden pedagogiset asiakirjalomakkeet päivitetään ja annetun tuen vaikuttavuuden seuranta kehitetään. Oikeus oppia -hankekokonaisuuden osalta jatketaan myös oppivelvollisuuslain toimeenpanoa tukevaa ohjauksen kehittämishanketta, 7–9-luokkalaisten lukutaidon kehittämishanketta ja koulupudokkuutta ehkäisevää sitouttava kouluyhteistyö -hanketta. Vuoden 2021 aikana toteutettu niin sanottu Myötätuuli-hanke päättyy. Oppilaiden hankkeen puitteissa saama psykiatristen sairaanhoitajien tuki korvataan Eksoten toimesta yksilökohtaisesti suunniteltavalla ja toteutettavalla psykososiaalisella tuella. Lasten tarve aikuisten läsnäololle on

kasvanut. Eksoten tuen lisäksi myös kaupungin tulee omalla toiminnallaan varmistaa riittävä tuki koulujen arjessa resursoimalla esimerkiksi koulunkäynninohjaajiin.

Koronatilanne ja sen epävarmuus ovat kuormittaneet niin oppilaita, perheitä kuin henkilöstöä. Vuonna 2022 laaditaan ja toimeenpannaan koronakriisistä palautumissuunnitelma niin oppilaiden kuin henkilöstön osalta. Oppilaita koskevassa suunnitelmassa keskeistä tulee olemaan psykososiaalisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä mahdollisten oppimiskokemusten paikkaaminen. Vuoden 2021 kouluterveyskyselyn tulosten mukaan esimerkiksi 8. ja 9. luokkien oppilaiden kokema kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on kasvanut selvästi. Trendi on kuitenkin samanlainen vertailukaupungeissa ja Lappeenrannan oppilaiden ahdistuneisuus on vertailuaineiston alhaisin. 4. ja 5. luokkien oppilaita aikaisempaa suurempi osa kokee itsensä usein yksinäiseksi. Lukumäärä on vertailukaupunkeihin nähden toiseksi korkein. Tunne luokka- tai kouluyhteisöön kuulumisesta on heikentynyt. Perusopetuksen oppilaiden kokemus opettajien kiinnostuksesta oppilaan kuulumisia kohtaan on kuitenkin parantunut aikaisempiin tuloksiin nähden. 4. ja 5. luokkalaisten kokemus on vertailuaineiston toiseksi paras ja 8. ja 9. luokkalaisten osalta paras. Oppilaat myös kokevat, että opettajien rohkaisu mielipiteen ilmaisuun oppitunnilla sekä opettajalta saatu välittävä ja oikeudenmukainen kohtelu ovat parantuneet. Koetut vaikeudet koulunkäynnissä ovat vertailukaupunkien kanssa vastaavalla tasolla. Kyselyn perusteella 4. ja 5. luokkalaisten ovat arvioineet keskusteluvaikeuksien lisääntyneen vanhempien kanssa. He ovat myös kokeneet vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysisen väkivallan määrän kasvaneen.

Henkilöstön osalta palautumissuunnitelman valmistelussa huomioidaan syksyllä 2021 tehdyn psykososiaalisen kuormituksen määrää

selvittäneen kartoituksen tulokset. Kyselyn tulosten käsittely ja toimenpiteiden valmistelu on kesken. Keskeisimmät koetut kuormitustekijät liittyivät liialliseen työmäärään käytettävissä olevaan aikaan nähden, työhön keskittymistä häiritseviin tekijöihin sekä työskentelyyn varsinaisen työajan ulkopuolella. Samoin usean eri asian tekeminen samanaikaisesti kuormitti vastaajia. Myönteistä oli, että ongelmat yhteistyössä kollegoiden tai työtovereiden kanssa eivät nousseet merkittävästi esille. Myös esimieheltä ja kollegoilta saatu tuki sai muihin kuormitustekijöihin nähden paremman arvion.

Kaupungin strategialuonnoksen näkökulmasta toiminnan painopiste liittyy vuoden 2022 aikana keskeisesti oppilaiden ja henkilöstön palautumisen varmistamiseen ja mahdollisen oppimisvajeen paikkaamiseen. Palautuminen varmistetaan keskittymällä psykososiaalisen hyvinvoinnin vahvistamiseen ja sosiokulttuurisesti kestävä elämäntavan juurruttamiseen. Kouluruokaproessin läpikäynti kestävä kouluruokailun teemalla on aloitettu Saimaan tukipalvelut Oy:n kanssa ja kehitysprojekti jatkuu vuoden 2022 aikana. Tavoitteena on muun muassa ruokahävikin vähentäminen. Vuoden 2022 aikana kilpailutetaan koulukuljetusreitit. Ennen sitä opetustoimi selvittää yhdessä joukkoliikennepäällikön kanssa, onko kuljetuksia mahdollista tehostaa toiminnallisten muutosten avulla. Kaupungin elinvoimaa vahvistetaan järjestämällä laadukkaat ja monipuoliset palvelut ja kehittämällä muun muassa yrittäjyyskasvatusta. Kaupungin strategian toimeenpanosuunnitelma valmistellaan vuoden 2022 alussa.

Lappeenrannan kaupungin toimintaperiaatteena on ostaa Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen toteuttamat arvioinnit kansallisen otannan ulkopuolelle jääville kouluille. Keväällä 2022 arvioidaan peruskoulun päättävien osaaminen B1-ruotsin kielessä.

Kaupungin tietohallinnon sekä Saimaan mediakeskuksen kanssa yhteistyössä toteutetaan tarvittavat digistrategian toimeenpanoon liittyvät uudistukset. Henkilöstön digiosaamisesta huolehditaan ja siihen liittyvät kehitystarpeet selvitetään kansallisella Opeka-kyselyllä.

Perusopetuksen oppilasmäärä on ennusteiden perusteella vuosina 2022–2025 seuraava (ensimmäinen luku 1–6 lk ja jälkimmäinen 7–9 lk):

1. 2022 - 2023: 4179 + 2088 = 6267
2. 2023 - 2024: 4029 + 2130 = 6159
3. 2024 - 2025: 3915 + 2125 = 6040
4. 2025 - 2026: 3738 + 2153 = 5891

Muutos on huomioitu talousarviovalmistelussa siten, että oppilas-kohtainen resurssikerroin säilyy ennusteiden sekä budjetin toteutuksessa nykyisellä tasolla. Oppilasmääräennusteiden toteutuessa oppilasmäärä laskisi vuosien 2022–2025 aikana yhteensä 376 oppilaalla.

Vuoden 2022 alussa otetaan käyttöön Lauritsalan uusi koulu sekä syyslukukauden alkaessa Kesämäen koulun peruskorjattu liikuntasali ja E-rakennus. Lappeenrannan Toimitilat Oy:n mukaan Korvenkylän koulu valmistuu vuoden 2023 aikana. Korvenkylän koulun hankesuunnitelmassa otetaan huomioon liikuntasalin koko, joka tulisi olla riittävän kokoinen, 200 m². Voisalmen koulun hankesuunnitelma valmistellaan vuoden 2022 aikana, sisältäen toimivat ja tarkoituksenmukaiset tilat EHA-opetukselle.

Lukiokoulutus

Lukiokoulutuksen vuosien 2022–2025 toiminnan suunnittelua ohjaa kansallisella tasolla perusopetuksen tavoin hallitusohjelman ohella opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta valmisteilla oleva koko kou-

lutusjärjestelmää koskeva koulutuspoliittinen selonteko. Lukiokoulutuksen osalta keskeinen teema luonnoksessa on yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen. Tarkoituksena on edistää tavoitteen saavuttamista hyödyntämällä uusia teknologioita ja toimintatapoja opetuksessa ja oppimisessa, kehittämällä ammatillisten tutkintojen ja lukion opetussuunnitelmia niin, että opintoja voidaan yhdistellä nykyistä joustavammin ja kehittämällä lukiokoulutuksen rakenteita ja sisältöjä hyödyntäen koulutusta koskevia arviointituloksia. Lisäksi tavoitteena on työelämän muutoksiin vastaaminen ja vaikuttavuuden ja saavutettavuuden edistäminen. Näihin tavoitteisiin pyritään muun muassa luomalla eri koulutusasteita ja -aloja ylittävää palvelutarjontaa ja yhteisiä osaamiskokonaisuuksia, tukemalla ammatillisen koulutuksen, lukiokoulutuksen sekä korkeakoulutuspalveluiden tilojen, laitteiden sekä henkilöstön yhteiskäyttöä ja uudistamalla toimijarakennetta järjestäjälähtöisesti tukemalla sekä toimialakohtaisiin että valtakunnallisiin osaamistarpeisiin vastaamista ja järjestäjien ja alueiden omien tavoitteiden saavuttamista.

Osana hallitusohjelman toimeenpanoa vuoden 2022 aikana käynnistyy lukiokoulutukseen laatuohjelma, joka toteutuu viitenä toimenpidkokonaisuutena. Läpileikkaavina teemoina ovat opiskelijälähtöisyys sekä yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden vahvistaminen. Ensimmäinen rahoitushaku toteutetaan syksyllä 2021 ja kehitystyö toteutetaan vuoden 2022 aikana.

Vuoden 2022 toiminnan suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota koronatilanteesta palautumiseen. Kouluterveyskyselyn perusteella lukiolaisten kokema kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on kasvanut selvästi. Määrä on kuitenkin vertailukaupungeista alhaisin. Lukiolaisten kokemat keskusteluvaikeudet vanhempien kanssa ovat kasvaneet. Kokemus koulu- tai luokkayhteisöön kuulumisesta on sen

sijaan vahvistunut toisin kuin lähes kaikissa muissa vertailukaupungeissa. Lappeenrannan lukiolaisten tulos on vertailuaineiston paras. Opiskelijoiden kokemus opettajien kiinnostuksesta opiskelijan kuulumisia kohtaan on parantunut selvästi ja on vertailukaupungeista paras. Samoin mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista sekä opettajalta saatu välittävä ja oikeudenmukainen kohtelu on kehittynyt myönteiseen suuntaan ja on vertailuaineiston paras.

Henkilöstölle tehdyssä psykososiaalisen kuormituksen kartoituksessa kuormittavimmiksi tekijöiksi arvioitiin työskentely varsinaisen työajan ulkopuolella, työvälineisiin tai työympäristöön liittyvät epäkohdat ja liiallinen työmäärä työaikaan nähden. Samoin kuormittavaksi arvioitiin useamman asian tekeminen samanaikaisesti. Ongelmat työntekijöiden keskinäisessä yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa sekä muut työyhteisön toimivuutta kuvaavat mahdolliset kuormitustekijät arvioitiin hieman korkeammaksi kuin perusopetuksessa säilyen kuitenkin kohtuullisella tasolla.

Lappeenrannan kaupungin strategialuonnoksen osalta kehittämisen painopisteenä on valtuustokauden alkaessa psykososiaalisen hyvinvoinnin varmistaminen osana kestävästä elämäntapaa niin opiskelijoiden kuin henkilöstön osalta. Kaupungin elinvoimaa vahvistetaan huolehtimalla laadukkaiden ja monipuolisten palveluiden järjestämisestä. Lukioiden yhteinen tiedelinja aloittaa toiminnan syksyllä 2022. Yhteistyötä työelämän sekä korkeakoulujen kanssa kehitetään osana opetussuunnitelman käyttöönottoa. Osana kansallisen koulutuspoliittisen selonteon toimeenpanoa huolehditaan tarkoituksenmukaisesta yhteistyöstä eri oppilaitosten sekä työelämän toimijoiden kanssa. Päivitetään lukiokoulutuksen kansainvälistymisstrategia.

Lukiopaikkoja varataan edelleenkin 50 %:lle peruskoulun päättävästä ikäluokasta. Talousarviovalmistelussa on huomioitu opiskelijamäärien muutokset ja palkkarahojen budjetoinnissa käytetty lukuvuoden 2021–2022 resurssitasoa.

Lyseon lukion musiikkiteatterin toimintaan liittyviä linjauksia tarkasteltiin lukuvuoden 2020–2021 aikana. Mikäli lukion tuntikehys jaetaan nykyisellä kertoimella, se mahdollistaa muualla kuin teatterissa esitetyn näytöksen tuottamisen nykyisten resurssien puitteissa. Mikäli halutaan toteuttaa laajempi esitys joka toinen vuosi, se edellyttää noin 20.000 euron lisämäärärahaa, mikä tulee kattaa lukiokoulutuksen keskitetyistä varauksista. Lukuvuoden 2021–2022 aikana toteutetaan laajempi esitys keskitettyjen varausten turvin.

Henkilöstön digiosaamisesta huolehditaan ja siihen liittyvät kehitystarpeet selvitetään kansallisella Opeka-kyselyllä.

Vuoden 2022 aikana jatketaan selvitystä lukiolain, ylioppilastutkinnon järjestämistä koskevan lain sekä korkeakoulujen opiskelijavalintauudistuksen sekä oppivelvollisuuden laajenemisen vaikutuksista opiskelijoiden ohjauksen tarpeen muutoksiin. Oppivelvollisuuslain toimeenpano on sujunut hyvin, mutta huolena on valtionrahoituksen riittämättömyys uusien ikäluokkien siirtyessä maksuttomuuden piiriin.

Nuorisotoimi

Ohjaamotoiminta on juurrutettu osaksi nuorten palveluita. Ohjaamon tavoitteena on alle 30-vuotiaiden nuorten aikuisten työllisyyden ja koulutuksen edistämisen sekä yksilöllinen ja kokonaisvaltainen arjen hallinnan tukeminen matalan kynnyksen palveluohjaukseen eri-

koistuneessa toimipisteessä. Nuorisotoimella on vastuu ohjaamotoiminnan toteuttamisen koordinoinnista. Valtio on kohdentanut TE-toimistojen kautta nuorten asiantuntijaresurssia lukuisiin Suomen ohjaamoihin sekä psykososiaalista tukea Onni-hankkeen kautta Ohjaamo Lappeenrantaan. Ohjaamon jatkuvan kehittymisen edellytyksenä on moniammatillinen ja monialainen yhteistyö TE-toimiston, Eksoten eri nuorten palvelumuotojen sekä lukuisten nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa. Oppivelvollisuuslain uudistamisen myötä ohjaamokoordinaattori on kunnan ohjaus- ja valvontavastuussa oppivelvollisista, joiden asuinkunta on Lappeenranta. Ohjaamokoordinaattori saa ilmoitukset oppivelvollisista alle 18-vuotiaista, jotka ovat ilman opiskelupaikkaa tai keskeyttäneet opintonsa. Nuoren kokonaistilanne arvioidaan ja selvitetään tuen tarve yhdessä oppivelvollisen ja huoltajan kanssa. Nuori ohjataan hakeutumaan soveltuvaan koulutukseen, muiden palvelujen piiriin tai tarvittaessa hakemaan oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämistä. Tarvittaessa Ohjaamokoordinaattori tekee päätöksen oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä tai opiskelupaikan osoittamisesta. Ohjaamokoordinaattori hoitaa kunnan ohjaus- ja valvontatehtäviä muiden tehtäviensä ohessa.

Yhteisöllinen nuorisotyö on osa kaupungin tarjoamaa maksutonta nuorisopalveluiden perustoimintaa. Yhteisöllinen nuorisotyö on alueellista nuorisotyötä ympäri kaupunkia, sekä yhteistyötä eri verkostojen kanssa. Nuorisotiloja on yhteensä viisi Sammonlahden, Lauritsalan, Joutsenon ja kaksi keskustan alueella. Nuorisotiloilla työskentelee nuorisotyön ammattilaisia kohtaamassa, kasvattamassa ja opastamassa nuoria nuoruuden kehitystehtävien parissa. Nuorisotyö on kasvatustyötä. Yhteisöllisen nuorisotyön tavoitteena on tarjota laadukasta ja vapaaehtoista vapaa-ajan toimintaa noin 13–18-vuotiaille nuorille. Nuorten osallisuus on keskeisessä roolissa toiminnan

suunnittelussa ja toteutuksessa. Nuorisotilasta riippuen nuorten illassa käy noin 20–60 nuorta/ilta. Yhteisöllinen nuorisotyö järjestää nuorten iltojen lisäksi erilaista kerho- ja pienryhmätoimintaa, sekä erilaisia tapahtumia lapsille ja nuorille, kuten diskoja ja teematapahtumia. Alueellinen monialainen verkostotyö mahdollistaa alueen nuoriin ja yleiseen hyvinvointiin liittyviin kysymyksiin varhaisen puuttumisen ja ennaltaehkäisevän toiminnan.

Lappeenrannan lasten ja nuorten vaikuttajaryhmät lasten parlamentti ja nuorisovaltuusto toimivat nuorisotoimen alaisuudessa. Toimintoja ohjataan ja kehitetään yhdessä lasten ja nuorten kanssa. Nuorisovaltuuston toimintasääntöä on uudistettu ja se astuu voimaan 2022. Uudessa toimintasäännössä on kehitetty rakenteita, jotka mahdollistavat myös muiden kuin nuorisovaltuustoon kuuluvien nuorien vaikuttamismahdollisuuksia nuorisovaltuuston kautta.

Nuorisotoimi koordinoi Myö harrastetaa lähel – Lappeenrannassa -hanketta, jonka tavoitteena on lisätä lappeenrantalaisten peruskoulun 1.–9. vuosiluokan oppilaiden hyvinvointia tarjoamalla maksuttomia harrastusmahdollisuuksia koulupäivien yhteyteen. Hankekaudelle 2021–2022 on saatu valtionavustusta ja osa kaupungin omarahoitusosuudesta pystytään kattamaan työpanoksella. Jotta hankkeen hyvät toimintamallit saadaan pysyvästi koulupäivien rakenteisiin, tulee ajoissa luoda toimiva rahoitusmalli lasten ja nuorten hyvinvointia edistävälle ja kehittäväälle toiminnalle. Harrastamisen Suomen malliin myönnetään valtionavustusta lukuvuosittain. Tällä hankekaudella koulualueilla työskentelee viisi harrasteohjaajaa, joiden päävastuuna on harrastusten ohjaaminen yhdessä eri toimijoiden kanssa. Harrasteohjaajien työskentelyllä eri koulualueilla on vahva tausta ja hyvät tulokset esimerkiksi Liikkuva koulu -hankkeen koulu liikunnanohjaajien kautta. Myö harrastetaa lähel – Lappeenrannassa -hankkeen toimintaa tukee Opetushallituksen osittain rahoittama

koulujen kerhotoiminta, jota tarjotaan lähes jokaisessa ala- ja yläkoulussa.

Lappeenranta on ollut Unicefin lapsiystävällinen kunta vuodesta 2015 alkaen. Lapsiystävällinen kunta -koordinaatiota ja kuntalaisten osallisuutta edistämään on ollut strategiarahoituksella palkattuna toimialalle määräaikainen osallisuuskoordinaattori vuosiksi 2019–2021, jonka työtehtävänä on ollut kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen ja löytää uusia vaikuttamismuotoja jo olemassa olevien rakenteellisten vaikuttajaryhmien tueksi sekä saada asukkaiden osallisuuskokemuksia näkyviksi. Lapsen oikeuksien toteutumiskartoituksen perusteella on laadittu kaupungin toimialojen ja Eksoten yhteinen toimenpideohjelma lapsen oikeuksien toteutumisen varmistamiseksi. Osallisuuskoordinaattorirahoituksen päättymisen johdosta Lappeenrannan kaupungin on organisoitava toimenpideohjelma osana perustoimintaansa vuonna 2022.

Koulunuorisotyötä on tehty erilaisilla hankerahoituksilla Lappeenrannassa vuodesta 2017. Joulukuussa 2020 käynnistyi täysin Avin rahoittama koronahaittojen ehkäisy koulunuorisotyön keinoin -hanke. Se päättyi toukokuussa 2022. Avin rahoituksella työskentelee kuusi osa-aikaista koulunuorisotyöntekijää osittaisella työajalla Kesämäen, Kimpisen, Lauritsalan, Joutsenon ja Sammonlahden kouluissa sekä Sampossa. Koulunuorisotyö on koettu tarpeelliseksi toiminnaksi, mutta sen vakiinnuttamiseksi ei ole löytynyt resursseja nuorisotoimen, perusopetuksen tai toimialan talousarviokehystä. Kesämäen koulu on palkannut koulunuorisotyöntekijän omaksi työntekijäkseen. Nuorisotoimen perusrahoituksessa ei ole resursseja toiminnan jatkamiselle. Tällä hetkellä ei ole tiedossa koulunuorisotyöhön aukeavia hankerahoituksia. Mikäli nuorisotoimen perusrahoituksen ulkopuolista rahoitusta toiminnalle ei löydy, koulunuorisotyö päättyy

Kimpisen, Lauritsalan, Sammonlahden ja Joutsenon kouluissa. Valtuustolle tiedotetaan keväällä, jos koulunuorisotyön rahoitukselle ei tule jatkoa, ja näin valtuusto voi hakea tuolle tärkeälle työlle jatkorahoitusta.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuritoimen hallinnossa tapahtui vuonna 2021 henkilö- ja toimenkuvamuutoksia. Syyskuusta 2021 lähtien kaupungilla on ollut päätoiminen kulttuurijohtaja. Muutoksissa haetaan kulttuurin kehittämisroolin vahvistamista ja olemassa olevan tarjonnan näkyvyyden lisäämistä esimerkiksi kaupungin matkailuun ja elinvoiman vahvistamiseen liittyvissä tavoitteissa. Kulttuuripalvelu on aina tarjolla sekä kaupunkilaiselle, maakunnan asukkaalle kuin myös kauempaa tulevalle matkailijalle.

Toimialan vahvistamisella ja johtamisen uudelleen järjestelyllä tavoitellaan myös yhteistyön lisäämistä toimialan sisällä sekä muiden maakunnallisten, ylimaakunnallisten, kansallisten ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Myös kaikkiin ikäluokkiin ulottuvan yleisötyön kehittäminen on tavoitteena, ja osana sitä Lastenkulttuurikeskus Metku siirtyi 1.8.2021 osaksi kulttuuritoimea.

Saimaa-ilmiö2026 ei tullut valituksi Euroopan kulttuuripääkaupungiksi, mutta kansainvälinen raati totesi Saimaa-ilmiön täyttävän erinomaisesti kansallisen kulttuuripääkaupungin kriteerit sekä kannusti jatkamaan hyvää yhteistyötä ja toteuttamaan sen myötä kehitettyjä kulttuurihankkeita. Yhteistyön resurssointi ja mallintaminen korostuvat vuonna 2022, kun toimintaa määritellään uudelleen selkeän maalin omanneen hakuprosessin jäätyä taakse. Saimaa-ilmiön yhteistyö antaa mahdollisuudet kehittää niin kunnallisten kulttuurilaitosten kuin kolmannen sektorin toimintaa.

Kehittämistoimien rinnalla kulttuuritoimessa jatketaan normaalisti sekä kulttuurilaitosten toiminnan ja toimintaedellytysten kehittämistä että huolehditaan toimialan muista avustuksiin ja tiloihin liittyvistä tehtävistä. Selkeästi on havaittavissa, että kaupunkiorganisaatiossa on olemassa paljon toiveita poikkitoimialaiseen, kulttuurin kanssa tehtävään kehittämistyöhön. Kulttuuritoimea ohjaavat ja sparraavat laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019), Lappeenrannan ja Etelä-Karjalan kulttuuristrategia (2020) ja osana Saimaailmiö-valmistelua toteutettu Itä-Suomen kulttuuristrategia (2020).

Kirjaston kymmenestä toimipisteestä seitsemän on mukana suunnitelmakauden rakennusinvestointien listalla, mikä on mahdollisuus toiminnan kehittämiseksi. Pääkirjaston peruskorjaus edellyttää koko 4 880 m² kiinteistön tyhjentämistä ja palvelujen siirtämistä väistötiloihin kahdeksi vuodeksi, mikä on toiminnallinen ja taloudellinen haaste. Toisaalta peruskorjattu pääkirjasto tulee olemaan elävä, keskeinen tila, jossa on kuntalaisille lain edellyttämiä tiloja kokoontua, työskennellä ja harrastaa. Tiloihin tulee myös muita palvelujen tuottajia, mikä monipuolistaa palvelutarjontaa ja tehostaa tilojen käyttöä. Samaan aikaan Sammontaloon sijoittuvaa Sammonlahden kirjastoa valmistellaan omatoimimisena, tilatehokkaana ja asuinalueella vahvaa yhteistyötä tekevä palveluna. Jo kuudessa lähikirjastossa toteutettu omatoimisuus on moninkertaistanut palvelun käyttöajan ja parantanut kuntalaisten mahdollisuuksia käyttää tiloja yhteisölliseen toimintaan.

Kirjaston taloutta joudutaan tasapainottamaan aineistomäärärahoista, vaikka hintojen nousu edellyttäisi varauksen kasvattamista. Sähköisten aineistojen ja niiden käytön lisääntyessä korostuu verkkokirjaston merkitys ja palveluiden monikanavaisuus. Murrosvaiheessa eri asiakasryhmien odotukset lisäävät tarvetta saman aineis-

ton hankintaan useammassa muodossa, mikä sekin kasvattaa painetta hankintoihin. Samalla e-aineistojen opastuksen ja digituen tarve kasvaa. Kirjastolain asettamat tehtävät edellyttävät uusiutuvan kokoelman rinnalla henkilöstön monipuolista osaamista. Kirjastolla on tärkeä rooli monilukutaidon kasvattajana sekä osallisuuden ja kansalaisdemokratian edistäjänä. Palvelujen kehittämisen kannalta on tärkeää varmistaa asiantuntijaresurssit myös tulevina vuosina.

Museo tuottaa asiakasta lähellä olevia monipuolisia, kehittyviä ja osallistavia museopalveluita. Uuden museolain myötä museon viranomaistehtävät ovat lisääntyneet ja toimiminen alueellisena vastuumuseona on tuonut uusia, erityisesti rakennetun kulttuuriympäristön, maankäytön ja muinaismuistolain määrittämiä tehtäviä. Vuoden 2022 aikana käynnistyvät seuraavat neuvottelut opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa alueellisen vastuumuseon toiminnasta sekä laaditaan uusi alueellisen työn nelivuotissuunnitelma.

Näyttelytoiminnassa otetaan huomioon suurta yleisöä kiinnostavat laajemmat aiheet sekä paikalliset- ja erityisteemat. Näyttelytoiminnan painopisteenä on vuosien 2022–2023 aikana Etelä-Karjalan museon uuden perusnäyttelyn suunnittelu ja tuottaminen. Kansainvälistä yhteistyötä jatketaan. Toimintakauden aikana jatketaan myös museon työhyvinvoinnin ja tiimityön kehittämistä.

Kokoelmatyössä pääpaino on kokoelmien inventoinnissa, puhdistamisessa ja siirtämisessä väliaikaisiin tiloihin sekä museon tilatarpeita koskevan suunnitelman laatimisessa. Tavoite on järjeistää museon kokoelmatiloja lähivuosina. Monien huonokuntoisten tilojen tilalle pyritään saamaan yksi olosuhteiltaan ja toiminnallisuuksiltaan asianmukainen tila. Kokoelmien avaaminen yleisölle jatkuu kansallisen Finna-portaalin kautta. Samalla edistetään asukkaiden ja yleisöjen omatoimista sähköisten kulttuuriaineistojen löytämistä ja käyttöä

sekä kokoelmien saavutettavuutta. MuseumPlus-kokoelmahallintajärjestelmä on otettu käyttöön vuoden 2021 aikana.

Kaupunginorkesteri on maakunnan keskuskaupungissa toimiva Etelä-Karjalan ja Saimaan alueen ammattiorkesteri. Se tarjoaa korkeatasoisia orkesterikonsertteja vaihtelevalla ohjelmistolla annetun budjettikehyksen mukaisesti. Kaupunginorkesteri toteuttaa 50–60 konserttiproduktiota painottaen klassista orkesterimusiikkia. Orkesteri näkyy kansallisesti ja kansainvälisesti esimerkiksi Lappeenrannan valtakunnallisten laulukilpailujen finaalin televisio- ja internetlähetyksissä tammikuussa 2022. Se esiintyy myös kaupungin juhlissa.

Orkesterin tärkeänä painopistealue on jo vuosia ollut koululais-, hoivakoti- ja sairaalakonsertoinnit, joita jatketaan säännöllisesti orkesterin koon sallimin mahdollisuuksin. Konserttinäkyvyys vahvistuu radioinnein, televisioinnein sekä internetlähetyksin. Kaupunginorkesterin tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat Rakuunasoittokunta, Lappeenrannan musiikkiopisto ja alueen kuorot. Metku-kulttuuripolkua jatketaan hyvänä mallina kulttuurikasvatuksesta sekä lasten ja nuorten kohdekonsertein.

Kaupunginorkesterin pitkän tähtäimen tavoite on kehittyä Saimaa Sinfonietta Saimaan alueen todelliseksi vetovoimatekijäksi. Sen mahdollistaa vakiintunut yhteistyö Mikkelin kaupunginorkesterin kanssa: vuosittain konsertoidaan neljä–viisi kertaa vuodessa molemmissa kaupungeissa. Valtionosuusjärjestelmän tulevat muutokset vahvistavat kaupunginorkesterin toimintaa. Saimaa-sinfonietta-tyyppinen yhteistyö on taloudellisesti edullisin tapa laventaa toimintaa.

Uusi **kaupunginteatterimme** tunnetaan sekä taiteellisen osaamisensa että erinomaisen tekniikkansa ja ainutlaatuisen sijaintinsa

vuoksi. Tulevana vuonna tehtävässään aloittaa uusi teatterinjohtaja. Vuoden 2021 muutoksia ovat olleet uudet tuottajat kahvila- ja ravintolapalveluissa sekä naulakkopalveluissa. Teatteria tehdään yleisölle tutuksi järjestämällä kulissikierroksia, avoimia harjoituksia ja klubi-iltoja sekä runo-, yhteislaulu- ja keskustelutilaisuuksia. Yleisötyötä ja osallistamista kehitetään mahdollisuuksien mukaan. Tiloja vuokrataan kokouksiin seminaareihin ja muunlaisiin tapahtumiin.

Näyttämötoiminnan keskeiset tavoitteet ovat korkea taiteellinen taso, omaleimaisuus ja tarjonnan monipuolisuus. Teatteri tuottaa vuodessa neljä–kuusi ensi-iltaa suurelle ja pienelle näyttämölle. Ohjelmistossa otetaan mahdollisimman kattavasti huomioon eri ikäryhmät ja tyylit, kuten kotimainen ja ulkomainen draama, klassikot ja uudet näytelmät, musiikkiteatteri, komedia sekä lapsille ja nuorille suunnattu teatteri. Myynnin tueksi on rakennettu erilaisia tuotepaketteja ja kampanjoita, jotka innostavat ja helpottavat katsojaa hänen ostaessaan pääsylippuja teatteriin. Teatteri tekee yhteistyötä kaupungissa toimivien alan organisaatioiden/järjestöjen ja oppilaitosten kanssa.

Lastenkulttuurikeskus Metku toimii kulttuuritoimen palveluyksiköiden yhteisenä kehittämis- ja palveluyksikkönä. Yhteistyötä tehdään laajalti taidelaitosten henkilöstön, kolmannen sektorin kulttuuri- ja taidetoimijoiden sekä varhaiskasvatuksen ja opetustoimen henkilöstön kanssa.

Lastenkulttuurikeskuksen tehtäviä ovat yhdenvertaisesti saavutettava lasten ja nuorten yleisötyö, varhaiskasvatuksen ja peruskoulujen opetussuunnitelmaan liittyvä kulttuurikasvatusohjelma Kulttuuripolku, vapaan kentän kulttuuritoimijoiden työllistäminen ja ostopalvelusopimukset sekä lastenkulttuurin yhteisöllisyyttä ja osallisuutta edistävät erillishankkeet.

Metku on kustannustehokas organisaatio, jossa työskentelee kokopäiväinen toiminnanjohtaja ja assistentti 50 prosentilla työajasta. Metku tuottaa palvelunsa yhteistyössä eri toimialojen ja 3. sektorin kanssa. Työllisyysvaikutukset ovat merkittävät. Valtion perusraamista saatu vuosittainen yleisavustus takaa kunnan lastenkulttuuriin osoittamalle eurolle 50 prosentin lisärahoituksen. Korona-aikana Metkun toiminta keskittyi verkkoon, josta ollaan palaamassa vuonna 2022 myös kouluihin ja kulttuurilaitoksiin.

Liikuntapalvelut

Liikuntatoimen tulevia vuosia ohjaa edelleen vuonna 2019 valmistunut Myö liikutaa – Lappeenrannan liikkumishjelma 2025. Ohjelman tavoitteena on edistää kaikkien kuntalaisten liikkumista. Tavoitteeseen pyritään lisäämällä eri hallintokuntien sekä muiden toimijoiden tietoisuutta liikkumisen edistämisen toimenpiteistä sekä lisäämällä eri sidosryhmien välistä yhteistyötä. Ohjelman puitteissa tarkastellaan myös liikuntatoimen sisäisiä toimenkuvia ja vastuualueita sekä rakennetaan toimiva yhteistyömalli kaupungin ja urheiluseurojen välille.

Liikunnanohjauksen resursseja on viime vuosina lisätty muokkamalla työntekijöiden työnkuvia ja toteuttamalla liikkumisen edistämisen hankkeita. Järjestelyillä ja liikuntahankkeilla on saavutettu hyviä tuloksia muun muassa henkilökohtaisessa liikuntaneuvonnassa ja lasten, nuorten sekä senioreiden liikunnan kehittämisessä. Hankkeet ovat mahdollistaneet erityisesti aikuis- ja kotouttavan liikunnan toimenpiteitä.

Liikkumisen edistämisen yksikön painopistealueena on kaiken ikäisten liikkumisen lisääminen sekä aktivoiminen erityisesti huomioiden terveyteensä nähden liian vähän liikkuvat lappeenrantalaiset. Lisäksi

kohdennetaan liikuntapalveluita soveltavan liikunnan asiakkaille ja muun palvelutarjonnan ulkopuolelle jääville kohderyhmille.

Liikuntapaikkojen sähköiset verkkopalvelut, liikuntaryhmien ilmoittautumisjärjestelmä, kunnossapidon avoin sähköinen informaatio, itsepalveluautomaatit, tilavarausjärjestelmän ja sähköisen kulunvalvonnan uudistaminen entistä asiakasystävällisemmäksi, informatiivisemmaksi ja joustavammaksi ovat tärkeitä liikuntatoimen kehittämistavoitteita lähivuosina. Digiteknologiaa kehittämällä pystytään hillitsemään tulevien vuosien suurten liikuntainvestointien aiheuttamien käyttö- ja ylläpidon kustannusten nousua.

Liikuntapaikkojen kunnossapito muodostaa merkittävimmän osan liikuntatoimen vuotuisista kokonaismenoista. Kunnossapidon osalta sen organisointia, johtamisjärjestelmää sekä toimintatapojen kehittämistä jatketaan edelleen.

Liikuntapaikkarakentamisessa ulkoliikunta-alueiden ja lähiliikuntapaikkojen rakennuttaminen on keskitetty liikuntatoimeen. Vuonna 2021 valmistunut Missä myö liikutaa – liikuntapaikkarakentamisen suunta 2025 -asiakirja ohjaa nyt valmistunutta liikuntainvestointisuunnitelmaa vuosille 2022–2029. Talonrakennushankkeissa liikuntatoimi on käyttäjien edustajana valmistelemaan lähivuosien isoja talonrakennushankkeita.

Kisapuiston pääjäähallin korvaavan uuden monitoimijäähallin sekä sisäharjoitteluhallin päätökset ovat valmistelussa. Liikuntatoimen näkemyksen mukaan muun muassa yleisurheilun talviaikaisiin lajiharjoitteluolosuhteisiin sisätiloissa tulisi saada aikaan parannus lähitulevaisuudessa. Sisäliikuntahallin tilojen tulisi palvella myös mahdollisimman hyvin muita liikuntalajeja. Länsialueen palveluratkaisuissa ja isoissa kouluhankkeissa liikuntasaliratkaisut on tehtävä niin, että myös salibandy ja muu ilt-aikojen tilatarve huomioidaan.

Ulkoliikuntapaikkojen peruskorjaustarpeita on paljon. Tarpeet kohdistuvat pääosin ulkoilureittien, keinonurmipallokenttien ja yleisurheilukenttien perusparantamisiin sekä matalan kynnyksen lähiliikuntapaikkojen rakentamisiin.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Talousarvio- ja taloussuunnitelmakaudella toimialan käytössä olevissa toimitiloissa tehdään merkittäviä peruskorjauksia ja uudistilojen rakentamista. Tilatehokkuutta tavoitellaan suunnittelemalla tilat mahdollisimman tehokkaiksi, toimiviksi ja muunneltaviksi. Lasten määrän väheneminen tulee huomioida tilaratkaisuissa. Tarpeettomien tilojen poistamiseen tulisi löytää ratkaisu. Jos rakentamishankkeet viivästyvät, aiheutuu mahdollisesti lisäkustannuksia, pulmia palveluissa sekä usein myös uusia väistötilatarpeita.

Toinen koko toimialaa koskeva riski on valtion hankerahoituksen päättyminen tai väheneminen. Myös omarahoitusosuuden varaaminen tuottaa haasteita. Lähes kaikki kehittämistyö toimialalla on ollut opetus- ja kulttuuriministeriön tai aluehallintoviraston myöntämien hankerahoitusten varassa. Mikäli hankerahoitusta ei saada, heikentää se olennaisesti uudistumista.

Lapset ja nuoret

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksessa merkittävimpänä riskinä on talousarviokehkeyksen riittävyys palveluiden järjestämiseen. Palveluiden piirissä olevien

lasten määrä ei ole pienentynyt samassa suhteessa ikäluokkien pienemisen kanssa. Toinen keskeinen riski on varhaiskasvatuspaikkojen ja perheiden tarpeiden alueellinen kohtaaminen. Lähes kaikilla varhaiskasvatuksen palvelualueilla on kiinteistöjä, joiden käytöstä voidaan luopua varhaiskasvatuspaikkojen mahdollisen kysynnän las-kiessa ikäluokkien pienentymisestä johtuen. Jos ikäluokkien pienene-minen jatkuu tai ikäluokkien koko on tulevaisuudessakin tämänhet-kisellä tasolla, saattaa riskinä olla tilojen vajaakäyttö. Toimiala pyrkii ennakoimaan riskin toteutumista etenkin uusien päiväkotikiinteistö-jen rakentamisen yhteydessä.

Joidenkin käytössä olevien rakennusten kunto muodostuu edelleen riskitekijäksi. Eri syistä johtuvat tilapäisjärjestelyt paitsi kuormittavat henkilökuntaa ja huoltajia, lisäävät päiväkodin johtajien työmäärää merkittävästi sekä tuottavat lisäkustannuksia. Väliaikaiset tilat sopi-vat vain tyydyttävästi varhaiskasvatuksen tarpeisiin. Toimiala voi vai-kuttaa riskin toteutumisen ehkäisemiseen kehittämällä yhteistyötä LATO Oy:n kanssa edelleen. Myös vireillä olevien rakennushankkei-den aikataulujen mahdollinen viivästyminen voi muodostua riskiteki-jäksi ja aiheuttaa tarvetta väliaikaisille tiloille.

Henkilöstön ikääntyminen muodostaa riskin kelpoisen henkilöstön saatavuuden näkökulmasta. Vaikka varhaiskasvatuksen opettaja-opiskelijoiden sisäänottomäärää yliopistoihin on lisätty, koulutetaan heitä edelleen eläkepoistumaan nähden liian vähän. Riskinä onkin erityisesti esiopetuskelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien saata-vuus. Tätä riskiä lisää huomattavasti mahdollinen kaksivuotisen esi-opetuskokeilun muuttuminen perustoiminnaksi kokeilun jälkeen.

Vanhempien mahdollisuus valita varhaiskasvatuspaikka joko yksityis-ten toimijoiden tai kunnan palveluiden piiristä voi johtaa tarpeeseen

sopeuttaa omaa toimintaa. Sopeuttaminen on mahdollista tehdä luonnollista poistumaa hyödyntäen sekä joistakin tiloista luopumalla.

Perusopetus

Koronakriisin aiheuttama psykososiaalinen kuormitus on merkittävin riski niin henkilöstön kuin oppilaiden näkökulmasta. Oppilaiden psy-kososiaalisen hyvinvoinnin tilaa on tarkasteltu uusien kouluterveys-kyselyiden tulosten avulla. Koko henkilöstölle on tehty psykososiaa-lista kuormitusta kartoittava kysely. Riskinä on henkilöstön sekä op-pilaiden ja huoltajien voimavarojen riittämättömyys hyvinvoinnin ja oppimisen kannalta. Psykkinen kuormittuminen johtuu koetusta oman tai läheisen sairastumisen pelosta sekä opetusjärjestelyihin tehdyistä muutoksista. Epidemian leviämisen ehkäisytöimenpiteet ovat kuormittaneet henkilöstöä työmäärän lisääntymisen ja työtapo-jen muutosten johdosta. Opettajilla ja ohjaajilla on ollut enemmän valvontatehtäviä. Pedagogisesti ryhmien erillään pitäminen on vai-kuttanut siihen, että esimerkiksi yhteisopettajuutta ja opetusryh-mien joustavaa ryhmittelyä ei ole ollut mahdollista tehdä. Myöskään koulujen yhteisöllisyyttä vahvistavia tilaisuuksia ja tapahtumia ei ole ollut mahdollista järjestää. Syksyn 2021 aikana laaditaan oppilaille ja henkilöstölle palautumissuunnitelmat opetushallituksen linjausten mukaisesti. Suunnitelmat toimeenpannaan vuoden 2022 aikana.

Keskeisimmät muut riskit liittyvät joidenkin käytettävissä olevien ra-kennusten heikkoon kuntoon ja valmistuvien uudisrakennusten sama-aikaiseen käyttöönottoon. Riskinä on sisäilmaongelmien pahe-neminen niin nopeasti, että suunnitellut rakennushankkeiden ja väis-tötiloihin siirtymisen aikataulut eivät ole riittävän nopeita. Lisäksi ris-kinä ovat rakentamishankkeiden viivästymiset, jotka pidentävät väli-aikeisten järjestelyjen aikaa. Väliaikaiset järjestelyt kuormittavat

koulujen henkilöstöä sekä oppilaita ja heidän perheitään sekä lisäävät merkittävästi rehtoreiden työmäärää.

Sisäilmaongelmakohteiden työntekijöiden herkistyminen, työkyvyn aleneminen tai menetys ja oppilaiden herkistyminen ongelmakohteissa, voivat johtaa tilanteeseen, jossa sopivia korvaavia tiloja heille on erittäin vaikea löytää. Sisäilmasta ja väistöihin liittyvistä suurista muutoksista johtuvien sairauslomien lisääntyminen on myös tunnistettu riski. Toimiala voi vaikuttaa riskin toteutumisen ehkäisemiseen kehittämällä yhteistyötä Lato Oy:n kanssa. Lisäksi henkilöstön kokonaishyvinvoinnin tukemiseen tulee panostaa entistä paremmin. Voimavarat joudutaan suuntaamaan perustoimintojen turvaamiseen.

Kun tieto- ja viestintäteknikkaa käytetään merkittävässä määrin oppimisen välineenä, on tietotekniikan toimimattomuus aikaisempaa suurempi riski. Toimiala voi vaikuttaa riskin toteutumisen ehkäisemiseen kehittämällä laitteiston uusimiseen mallia, jolla varmistetaan ajantasaiset laitteistot kaikille. Tämän lisäksi yhteistyötä Meita Oy:n kanssa on edelleen tiivistettävä.

Aikaisempien riskikartoitusten yhteydessä on tullut esille, että koulujen lähialueen liikennejärjestelyt aiheuttavat riskin oppilaille muun muassa huoltajien saattoliikenteen vuoksi. Toimiala voi vaikuttaa riskin toteutumisen ehkäisemiseen kehittämällä yhteistyötä elinvoiman ja kaupunkikehityksen toimialan kanssa.

Perusopetuksen kehittäminen tapahtuu lähes kokonaan hankerahoituksesta, jolloin omarahoituksen varaaminen talousarvioon sekä resursointi hankehallinnon toteuttamiseen on tärkeää. Tämä on talouden tiukentuessa vaikeaa ja aiheuttaa riskin kehittämistyöhön suunnattujen voimavarojen ja resurssien vähenemiseen sekä vaaran, että hankkeiden toteutus epäonnistuu. Toimiala voi vaikuttaa riskiin

varmistamalla, että hankehallinnon osuus huomioitu riittävässä määrin hankkeiden toteutuksessa sekä tekemällä yhä kiinteämpää yhteistyötä konsernihallinnon kanssa hankkeiden hallinnon osalta.

Lukiokoulutus

Koronakriisi on kuormittanut myös lukiolaisia sekä lukioiden henkilöstöä vastaavalla tavalla kuin perusopetuksessa. Palautumissuunnitelmien laadinta toteutetaan vastaavalla tavalla myös lukiokoulutuksen osalta.

Lukiokoulutuksessa laadittiin ja otettiin käyttöön vuoden 2021 aikana uusi opetussuunnitelma. Tämä on edellyttänyt henkilökunnalta paljon työtä ja suunnitelmien kehittämistä. Lisäksi oppivelvollisuuslaki on tullut voimaan myös lukiokoulutuksen osalta. Useat samanaikaiset uudistukset saattavat kuormittaa henkilöstöä. Toimiala voi vaikuttaa kuormittumisen riskiin suuntaamalla riittävästi koulutusta sekä työaikaa muutoksen toteuttamiseen sekä priorisoimalla harkinnanvaraisia kehittämishankkeita.

Kun tieto- ja viestintäteknikkaa käytetään merkittävässä määrin oppimisen välineenä, on tietotekniikan ja tietojärjestelmien toimimattomuus aikaisempaa suurempi riski. Toimiala voi vaikuttaa riskin toteutumisen ehkäisemiseen kehittämällä laitteiston uusimiseen mallia, jolla varmistetaan ajantasaiset laitteistot kaikille. Tämän lisäksi yhteistyötä Meita Oy:n kanssa on edelleen tiivistettävä.

Opetustoimen taloudellisena riskinä on rahoituksen osalta valtionosuuksien riittämättömyys erityisesti lukiokoulutuksessa. Uusien lakisääteisten velvoitteiden kustannusvaikutusten arviointi ja niihin varautuminen on haastavaa, mikäli valtiolta saatava rahoitus ei kata täysimääräisesti uusia kustannuksia. Lukiokoulutuksen kehittäminen

tapahuu lähes kokonaan hankerahoitteisesti, jolloin omarahoituksen varaaminen talousarvioon sekä resursointi hankehallinnon toteuttamiseen on tärkeää. Tämä on talouden tiukentuessa vaikeaa ja aiheuttaa riskin kehittämistyöhön suunnattujen voimavarojen ja resurssien vähenemiseen sekä vaaran, että hankkeiden toteutus epäonnistuu. Toimiala voi vaikuttaa riskiin varmistamalla, että hankehallinnon osuus huomioitu riittävässä määrin hankkeiden toteutuksessa sekä tekemällä yhä kiinteämpää yhteistyötä konsernihallinnon kanssa hankkeiden hallinnon osalta.

Nuorisotoimi

Koronahaittojen ehkäisyyn tarkoitettu Avin rahoittama koulunuorisotyöhanke päättyi toukokuussa 2022. Nuorisotyöllä ei ole mahdollisuutta järjestää koulunuorisotyötä omalla perusrahoituksellaan. Rahoitusta ei ole löytynyt myöskään perusopetuksen tai toimialan raamista. Tällä hetkellä ei ole tiedossa vuodelle 2022 koulunuorisotyöhön liittyviä avustus- tai tukimuotoja. Mikäli toiminnalle ei löydy rahoitusta nuorisotoimen perusrahoituksen ulkopuolelta, toiminta on jatkumassa hankkeen päättyessä yläkoulujen osalta vain Kesämessä, joka on palkannut koulunuorisotyöntekijän omaksi työntekijäkseen.

Nuorisotoimi hallinnoimia taiteen perusopetuksen kaupungin avustuksia korotettiin 37.000 eurolla valtuuston päätöksellä vuonna 2021. Nuorisotoimen budjettiin ei kuitenkaan lisätty vastaavaa summaa taiteen perusopetuksen avustusten kattamiseksi. Vuodelle 2021 lisättiin nuorisotoimen vastuulle vähävaraisten lapsiperheiden harrastusavustuksen 50.000 euroa jakaminen. Vähävaraisille perheille tarkoitettu avustussumma on jaettu toimintakäytännön mukaisesti seuroille ja järjestöille edelleen jaettavaksi koko laajuudessaan.

Seurat jakavat avustusta edelleen toimintansa piirissä oleville perheille ja laskuttavat toteutuneet avustukset nuorisotoimelta. On todennäköistä, että vähävaraisten lapsiperheiden avustus tulee käytyksi hyvin suurelta osin, ellei jopa täysimääräisesti vuonna 2021. Mahdollisesti käyttämättä jäävä osuus ei tule olemaan samaa suuruusluokkaa kuin TPO:lle lisätty avustuskorotus ja siten sillä ei pystytä kattamaan taiteen perusopetuksen korotettua avustussummaa. Vuoden 2022 osalta taiteen perusopetuksen avustuksen korotusta pystytään kompensoimaan nuorisotoimen sisäisten vuokratulujen ja puhtaanapitokustannusten alenemisestä syntyvästä erotuksesta, mutta tämä ei voi olla pysyvä ratkaisu, sillä kustannuksien vakiintumista tuleville vuosille ei pystytä ennakoimaan, ja näin toimittaessa taiteen perusopetuksen kaupungin avustuksen korotus tulee maksetuksi nuorisotyöhön tarkoitettusta määrärahasta.

Lappeenrannan kaupunki organisoii oppivelvollisuuden laajenemiseen liittyvät prosessit siten, että nuorisotoimen Ohjaamo Lappeenranta ryhtyi vastaamaan asuinkunnalle tulleista velvoitteista 1.8.2021 alkaen. Ohjaamokoordinaattori tekee oman työnsä ohessa asuinkunnan vastuulle kuuluvat selvittely-, ohjaus- ja valvontatehtävät sekä niihin liittyvät viranhaltijapäätökset. Oppivelvollisuustehtävien vaatimaa työpanoksen määrää ei ole voitu arvioida, koska aiempaa kokemusta tehtävistä ja ohjautuvien nuorien määrästä ei ole. Syksyn 2021 kokemusten perusteella vaikuttaa siltä, että ohjaamokoordinaattorin työpanosta tarvitaan useita tunteja viikossa, minkä johdosta ohjaamokoordinaattorin perustehtävän hoitaminen on vaikeutunut. Oppivelvollisuuteen liittyvien tehtävien hoitamiseen tulisi saada kohdennettua resurssia jatkossa esimerkiksi sille oppivelvollisuuslain muutoksen johdosta kunnille osoitetuista valtionosuuksista, jotta ohjaamotoiminta ei tämän vuoksi kärsisi.

Lauritsalan nuorisotila siirtyy 1.1.2022 toimimaan Lauritsalan koululla. Tämä on myös mahdollinen riski alueen nuorisotyöhön, mikäli nuoret eivät syystä tai toisesta osallistu nuorisotilatoimintaan uudessa koulussa. Mikäli nuoret eivät ota koululla sijaitsevaa nuorisotilaa omakseen ja jäävät mieluummin viettämään aikaa muualle Lauritsalaan, tämä tulee vaikuttamaan alueen kokonaishyvinvointiin ja mahdollisesti kohdistaa painetta nuorisotyölle järjestää alueelle toimintaa, johon nämä nuoret haluaisivat tulla.

Kulttuuri- ja liikuntapalvelut

Kulttuuripalvelut

Koko kulttuuritoimen merkittävin riski ja epävarmuustekijä on budjetin haavoittuvuus: yleisön käyttäytymisen ennakointi teatteriesitysten, konserttien ja näyttelyiden asiakkaina ei ole helposti ennakoitavaa, vaikka yleisön kiinnostuksen ylläpitämiseksi ja kasvattamiseksi tehdään kaikki voitava. Koronapandemia voi aiheuttaa riskejä talouden ja palvelutuotannon osalta koko kulttuuritoimessa, jos tilanne muuttuu huonoon suuntaan. Tällä hetkellä yleisörajoitukset on purettu, mutta on todennäköistä, että kestää jonkin aikaa ennen kuin yleisö täysimääräisesti lähtee liikkeelle.

Kirjaston suurimmat riskit syntyvät pääkirjaston väistöön muutosta ja sen kustannuksista sekä siitä, että kirjaston kehystä joudutaan taspainottamaan aineistomäärärahoista, mikä vaarantaa uudistuvan kokoelman ylläpitoa. Kirjaston henkilöstömäärä on valtakunnallista sekä kaupunkikuntien keskiarvoa pienempi, mikä vaikeuttaa palvelujen tuottamista ja kehittämistä. Yleisesti kirjaston toiminnan riskit liittyvät tietojärjestelmäkatkoksiin ja tietojärjestelmien vioittumiseen, jotka toteutuessaan tyrehtyttävät kirjaston lainaustoiminnan. Kirjastotoimi huolehtii niistä varmistustoimenpiteistä, jotka ovat sen

vallassa, ja pyrkii ennakoimaan ulkoisten tekijöiden vaikutuksia siltä osin kuin se on mahdollista.

Museoiden toiminnan riskejä ovat kokoelmien vahingoittuminen ja puutteelliset säilytysolosuhteet. Museoiden kokoelmat yhteen koava kokoelmakeskus asianmukaisine olosuhteineen turvaisi alueen esineellisen historian säilymisen pitkäaikaisesti. Tällä hetkellä kokoelmat ovat suurelta osin puutteellisissa tiloissa. Myös erilaiset onnettomuudet ja luonnonolosuhteet voivat aiheuttaa mittavia vahinkoja näyttely- ja kokoelmatiloissa. Vuosittaisten kiinteiden kulujen ja erikoisesti vuokrien nousu vaarantaa museotoimintaa, mikäli vuokrakustannuksiin ei saada katetta. Palvelujen järjestämiseen, kuten laadukkaiden näyttelykokonaisuuksien rakentamiseen, ja niiden markkinoimiseen jää yhä vähemmän resursseja. Riskejä ovat myös pandemian tai muun syyn aiheuttamat pitkät sairaus- tai karanteeni-poissaolot tai toimintasulut. Tuolloinkin on pystyttävä turvaamaan vähintään kriittiset kokoelmien hoitoon ja viranomaisestehtiin liittyvät toiminnot. Riskiksi tunnistetaan myös niukka henkilöresurssi, jonka vuoksi sairauspoissaolot ja työpaikan vaihdokset tuntuvat kokonaisuudessa heti, vaikka riskejä on pyritty ennaltaehkäisemään tiimityöskentelyllä.

Orkesteri toimii suhteessa maamme muihin orkestereihin pienellä budjetilla, josta valtionosuuden osuus on merkittävä ja kaupungin tulopuolelle tärkeä. Jos valtionosuus pienenesi, konsertteja ja yleisöä kiinnostavia solisteja sekä kapellimestareita jouduttaisiin harkitsemaan ja mahdollisesti vähentämään, mikä lisäisi riskiä lipputulosten menetyksiin. Orkesterin markkinointia ja markkinointikuvaa on parannettu, mikä on auttanut yleisömäärien lisääntymisenä, mutta sitä on tarvetta kehittää edelleen maamme muiden ammattiorkesterien viitoittamalla tiellä. Korona-ajan jälkeen uskotaan yleisesti kulttuurin ja orkesterimusiikin konserttien kiinnostuksen kasvavan tarjonnan

palatessa niin sanottuun uuteen normaaliin, mutta viestinnällä on tässä tärkeä rooli.

Sen lisäksi, mitä aiemmin on todettu koko kulttuuritoimen riskeistä ja epävarmuustekijöistä, **teatterissa** erityisen riskin aiheuttaa kohonneen tilavuokran kattaminen lipputuloilla ja talouden pitäminen tasapainossa. Tuotantoihin käytettävissä olevat määrärahat on jouduttu kohonneen vuokran takia supistamaan niin niukoiksi, että monipuolisen ja näyttävän, sekä samalla yleisöä houkuttelevan, ohjelmiston laadinta ja toteutus on erittäin haasteellista: lipputulotavoitteet edellyttävät noin 35.000 katsojaa ja katsomoiden keskimääräiseksi täyttöasteeksi noin 60 prosenttia. Koronapandemia voi edelleen vaikuttaa teatterin toimintaan. Toiminta on pienten henkilöressurssien vuoksi haavoittuvaa: sairaustapauksissa esityksiin ei ole omasta väestä paikkaajia eikä tekniikkaan ole saatavissa ammattitaitoisia erikoisosaajia pienellä varoitusajalla. Teatterituotannossa tarvitaan jokaisen mukana olevan erikoisosaamista ja osaajat ovat Kaakkois-Suomessa vähissä. Lähivuosina teatterissa on tulossa eläköitymisiä, jotka tulee ennakoida, jotta niistä ei seuraa ongelmia.

Metkun eli kunnallisen lastenkulttuurityön tärkein arvo on yhdenvertainen saavutettavuus, jota tavoiteltaessa vähennetään lasten keskuudessa lisääntyvää eriarvoisuutta. Metku mahdollistaa lapsen sosioekonomisesta taustasta tai maantieteellisestä sijainnista riippumattoman polun kahden kunnallisen instituution eli opetustoimen ja taidelaitoksen välille. Metku tuottaa lapsille ja nuorille maksuttomia taide- ja kulttuurielämyksiä, taidelaitoskäyntejä ja tapahtumia sekä kasvattaa kulttuurin kuluttaja ja tuottaa yhdessä koulujen kanssa Metkuillaan-kuoroharrastustoimintaa. Metku toimintaan kuuluvat myös julkisen taiteen tuottaminen ja kulttuuriyhdysopeettajien verkoston ylläpito. Suurimmat riskit Metkun toiminnassa kohdentuvat

henkilöstöön: henkilöstövaje on krooninen ja henkilöriski korostuu, kun asiat ovat pitkälti yhden henkilön varassa.

Liikuntapalvelut

Liikuntatoimen merkittävin epävarmuustekijä liittyy budjetin tulojen ja menojen suhteeseen. Liikuntapaikkojen käyttömaksuista kertyvät tulot eivät saa jäädä tulotavoitteista. Liikuntapaikkojen ylläpidosta johtuvat käyttökustannukset pyrkivät jatkuvasti nousemaan. Jos tulojen osuutta ei pystytä nostamaan, aiheuttaa se merkittäviä säästöpaineita kulujen leikkaamiseksi. Tämä kehitys aiheuttaa nykyisten liikuntapaikkojen kunnossapidon tason merkittävää laskua sekä palveluiden leikkaamista. Vuonna 2020 puhjennut koronaepidemia saattaa vaikuttaa edelleen alentavasti liikuntapalveluita käyttävien asiakkaiden määrään ja liikuntaa järjestävien seurojen toimintaan. Tämä vaikuttaa suoraan liikuntahallien toimintatuottoihin.

Liikuntapalveluista ja -tiloista perittäviä maksuja tulisi tarkastella vuosittain myös suurten liikuntainvestointien toteutumiset huomioon. Kaupungin tulevien vuosien talonrakentamisen investointiohjelmaan sisältyy suuria liikuntainvestointikohteita, kuten sisäliikuntahalli, jäähalli ja uimahalli. Nämä aiheuttavat liikuntatoimen käyttöalouteen merkittävän korotuspaineen ylläpitokustannusten muodossa.

Liikuntapaikkahinnastoa on edellisen kerran tarkasteltu korotusten osalta vuonna 2017. Liikuntapaikkahinnastoa tulisi tarkastella vuosittain mahdollisten pienten korotusten muodossa, jotta kerralla tehtävältä suurelta hinnankorotukselta vältyttäisiin.

Liikuntapaikkarakentamisen investointisuunnitelma vuosille 2022–2029 sisältää epävarmuustekijöitä. Kahdeksan vuotta on pitkä aika.

Liikuntainvestointien rakennuskustannusten tasoa on vaikea arvioida näin pitkän ajan osalta. Suunnitelmaa tarkastellaan vuosittain, koska kahdeksan vuoden aikana ilmenee todennäköisesti uusia tarpeellisia liikuntainvestointikohteita. Liikuntainvestointeihin saatavat valtioavustukset haetaan vuosittain. Saatavat avustukset myötävaikuttavat mahdollisten uusien lähiliikuntapaikkojen rakentamista tarkastelujaksolla. Toisaalta niiden ulkopuolelle jääminen vaikuttaa kielteisesti uusien lähiliikuntapaikkojen rakentamiseen nykyisten määrärahojen puitteissa. Nykyiseen investointisuunnitelmaan ei pystytty huomioimaan kaikkia jo tiedossa olevia liikuntapaikkojen peruskorjaustarpeita eikä mahdollisia uusia lähiliikuntakohteita.

Sisäilmaongelmia on havaittu Kahilanniemen liikuntatiloissa, Joutsenon urheilukentän ja Vanhan kentän pukutiloissa. Kisapuiston jäähallin katon kestävyys on riski, joka huomioidaan joka talvisena kattolumien poistamisena. Lappeenrannan uimahallin vanhentunut talotekniikka voi aiheuttaa jo lähivuosina ongelmia ja katkoksia hallin käyttöön.

Lisäksi epävarmuustekijänä tulee huomioida ilmastonmuutoksesta aiheutuvat häiritteijät. Ilmastonmuutos tuo haasteita perinteisten talvikauden liikuntalajien hiihdon ja luistelun harrastamiseen. Kyseisellä asialla on suuri vaikutus suoraan kansanterveyteen. Lisäksi ilmastonmuutos tekee talviliikuntaolosuhteiden luomisesta vaikeaa ja kallista.

Kasvun kaupunki

Kasvatamme ja koulutamme uusia kaupunkilaisia kehittyvään kaupunkiimme sekä vahvistamme kaupunkilaisten sidettä Lappeenrantaan. Tuemme kaupungin kasvua ylläpitämällä ja edelleen kehittämällä laadukasta koulutustarjontaa. Tarjoamme asukkaillemme hyvän elämän edellytykset. Kaupungin koulutustarjonta palvelee myös elinkeinoelämää ja houkuttelee opiskelemaan. Pyrimme työllistämään heistä merkittävän osan sekä nostamaan kaupunkilaisten koulutustasoa.

Kehitämme kaupungissa tarjolla olevaa opintopolkua jatkuvassa yhteistyössä oppilaitosten ja elinkeinoelämän kanssa. Siten pystymme tuottamaan osaajia paikallisille, kansallisille ja kansainvälisille työmarkkinoille sekä houkuttelemme uusia yrityksiä osaajien lähelle. Unioritoimintaa jatketaan ja kehitetään osana perustoimintaa. Monipuolisen koulutuksen avulla saamme kaikki nuoret työelämään. Nuorisotyö kannattelee nuorten kasvua sekä moniammatilliset ohjaus- ja tukipalvelut edistävät nuorten koulutus- ja urapolun löytymistä.

Toimivat palvelumme tukevat varhaiskasvatuksesta aikuisuuteen kulkevaa kasvun polkua ja elinikäistä oppimista. Kannustamme kaupunkilaisia aktiiviseen ja osallistuvaan elämäntapaan sen kaikissa vaiheissa: hyvinvoivat asukkaat edistävät Kasvun kaupungin tavoitteiden saavuttamista sekä antavat viestin siitä, että kaupunkimme on hyvä paikka elää. Viestimme aktiivisesti tarjoamistamme hyvän elämän edellytyksistä myös oman maakunnan sekä muiden kumppanimme kanssa. Yhdessä toimien olemme enemmän.

Laadukkaat peruspalvelut sekä hyvä yhteistyö yrityselämän ja kolmannen sektorin kanssa luovat pohjan kuntalaisten ja alueiden hyvinvoinnille. Pitkäjänteisen kehittämistyön ja näkyvien investointien ansiosta Lappeenrannassa on tarjolla erinomaiset mahdollisuudet itsensä kehittämiseen sekä yhdessä tekemiseen yhdistettynä Saimaan ainutlaatuiseen luontoon. Ne lisäävät kaupungin veto- ja elinvoimaa. Monipuoliset kulttuuri- ja liikuntapalvelut tarjoavat kaupunkilaisille ja matkailijoille harrastusmahdollisuuksia, kokemuksia ja elämyksiä laajalla kirjolla. Vilkas tapahtumatarjonta kiinnostaa kaupunkilaisia ja houkuttelee matkailijoita. Tapahtumia ja palveluja luodaan ja järjestetään yhdessä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa. Haemme kasvua luovaan talouteen esimerkiksi jatkamalla Saimaa-ilmio -yhteistyötä.

Tavoite	Mittari Lähde	Lähtö- taso	Tavoite 2022	Tavoite 2025	Tavoite 2037	Keskeisin toimenpide 2022	Vastuu
Kasvatamme ja koulutamme jokaisen nuoren työelämään	Opiskelevat tai tutkinnon suorittaneet 17–24-vuotiaat (%) Sotkanet	94,9 (2019)	95	96	99	Opiskeluun ohjaaminen ja opiskelun tukeminen niin että opiskelijan tutkinto valmistuu	LaNuL
Asukkaamme ja toimijamme osallistuvat vapaa-ajan palvelujen kehittämiseen	Kulttuurin ja liikunnan osallisuusmittarien keskiarvo TEA viisari	62,5 (2019/ 2020)	75	100	100	Osallisuuden ja yhteistyön lisääminen viestintää kehittämällä	KuLiL

Kasvun kaupunki							
Tavoite	Mittari Lähde	Lähtö- taso	Tavoite 2022	Tavoite 2025	Tavoite 2037	Keskeisin toimenpide 2022	Vastuu
Vahvistamme oppilaiden ja opiskelijoiden työelämätaitoja ja yrittäjyyttä	Ysimittari: voisin toimia yrittäjänä (9-lk) LUT	3,21/5	3,25	4	4,5	Yrittäjyyskasvatus ja -koulutus sekä työelämään ohjaaminen	LaNuL
Kehitämme monipuolisia, houkuttelevia ja hyvinvointia lisääviä vapaa-ajanviettomahdollisuuksia asukkaille ja matkailijoille	Lipputuotot (milj. euroa)	1,64 (2019)	1,67	1,73	1,94	Kulttuurin ja liikunnan tuotteistaminen	KuLiL

Kestävä kaupunki

Edistämme ja huomioimme kestävän kehityksen sen kaikissa muodoissa. Kasvu tapahtuu turvallisessa ympäristössä. Lapset ja nuoret oppivat kestävän elämän periaatteet pienestä pitäen osaavan henkilöstömme opastuksessa. Käytännön tasolla kestävä kehitys näkyy esimerkiksi niin että varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa ekologinen kestävyys on osa kasvun ja oppimisen polkua. Tapahtumissa ja palvelutuotannossa puolestaan tuodaan esille esimerkiksi kiertotaloutta ja ilmastonäkökulmaa sekä kannustetaan kaupunkilaisia muuttamaan omaa toimintaansa. Tiedon avulla ennaltaehkäistään erityisesti nuorten keskuudessa voimistunutta ilmastoahdistusta.

Tiedostamme Saimaan ja kulttuuriperintömme arvon, mikä välittyy toiminnassamme kestävästi uusille sukupolville ja asukkaille. Tunnistamme myös sosiaalisen kestävyuden merkityksen. Kannustamme asukkaita tulemaan mukaan palvelujen kehittämiseen ja uuden luomiseen. Siten kaupungistamme tulee kaupunkilaisten näköinen, saimaalaisuudesta ja karjalaisuudesta ammentava, aito ja pitovoimainen kokonaisuus, jossa voimme hyvin ja olemme yhdenvertaisia. Kannustamme kaupunkilaisia osallistumaan aktiivisesti kulttuuri- ja liikuntatoimintaan sekä edistämään omaa hyvinvointiaan. Lapsille ja nuorille tarjoamme harrastamis- ja osallistumismahdollisuuksia siten, että jokainen kokee kuuluvansa joukkoon ja siirtyminen aikuisuuteen tapahtuu turvallisessa ympäristössä.

Palvelumme tuotetaan taloudellisesti kestävästi ja tehokkaasti. Resursseja kohdistetaan tarveperusteisesti. Kaupungin tilojen ja irtaimiston käyttö on aiempaa tehokkaampaa ja laajempaa. Kaupunkilaiset voivat käyttää tiloja ja välineitä esimerkiksi Varaamon kautta. Materiaalien hankinnassa ja hyödyntämisessä kiinnitämme huomiota ekologisuuteen ja kierrätettävyyteen.

Tavoite	Mittari Lähde	Lähtö- taso	Tavoite 2022	Tavoite 2025	Tavoite 2037	Keskeisin toimenpide 2022	Vastuu
Takaamme turvallisen kasvu- ja oppimisympäristön	Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista Sotkanet/Kouluterveys	4,1	3,9	3,5	< 1	Kaikkien mukaan ottaminen ja kaverisuhteiden tukeminen	LaNuL
Vahvistamme asukkaiden kulttuurista ja liikunnallista elämäntapaa	Elämänlaatunsa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus (%) Sotkanet	56,8 (2020)	57,5	59	68	Kulttuuri- ja liikuntaneuvonnan kehittäminen, Kaiku-kortin käytön lisääminen ja Myö liikutaan -ohjelman toteuttaminen	KuLiL
Mahdollistamme laadukkaat ja kustannustehokkaat lasten ja nuorten palvelut	Palvelujen nettomenot euroa (deflatoitu) / 0–17-vuotias	8 010	8 010	8 010	8 010	Resurssien määrä pidetään edelleen hyvällä tasolla	LaNuL
Turvaamme kestävät ja kustannustehokkaat kulttuuri- ja liikuntapalvelut	Tuottojen osuus menoista (%)	12,0	12,0	12,0	12,0	Tuotot ja menot pidetään samassa suhteessa.	KuLiL

Koulutuksen kaupunki

Tarjoamme laadukkaan opintopolun varhaiskasvatuksesta peruskoulun kautta toiselle ja kolmannelle asteelle. Koulutusorganisaatiot tekevät tiivistä yhteistyötä samansuuntaisin tavoittein ja hyvässä yhteistyössä yritysten kanssa sekä ennakoivat samalla aktiivisesti koulutustarpeiden muutoksia. Koulutustarjonta laajenee, monipuolistuu ja kansainvälistyy. Kokonaisuudessaan kaupunkimme koulutustarjonta erottuu muista positiivisesti.

Huomioimme sen, että lapset ja nuoret ovat erilaisia, jotta pystymme tarjoamaan heille kullekin sopivan koulutuspolun. Tämä edellyttää yksilöllisten tarpeiden mukaan järjestettyä tukea, painotettua opetusta ja koulutustarjonnan kehittämistä. Keskeisenä tavoitteena on koulutustason nosto sekä nuorten sujuva siirtyminen työelämään, mitä tuetaan myös yksilöllisen kasvun tukemisella nuorisotyön keinoin. Haluamme parantaa myös oppimistuloksia.

Kulttuuri ja liikunta myötävaikuttavat Koulutuksen kaupungin tavoitteissa onnistumiseen. Ne lisäävät kaupungin houkuttelevuutta opiskelupaikkana, kaupunkilaisten yhteisöllisyyttä ja osallisuutta sekä kannustavat elinikäiseen oppimiseen ja kehittymiseen. Tarjoamme elinikäiseen oppimiseen hyvät mahdollisuudet yhteistyössä koulutusorganisaatioiden sekä kolmannen sektorin, vapaan sivistystoiminnan ja taiteen perusopetuksen kanssa. Lapset ja nuoret kasvatetaan kulttuuri- ja liikuntapalvelujen aktiiviksi käyttäjäiksi sekä aikuisväestöä kannustetaan aktiiviseen ja uudistumismyönteiseen elämäntapaan.

Tavoite	Mittari Lähde	Lähtö- taso	Tavoite 2022	Tavoite 2025	Tavoite 2037	Keskeisin toimenpide 2022	Vastuu
Järjestämme laadukkaat ja vetovoimaiset opetuspalvelut yhteistyössä alueen muiden oppilaitosten kanssa.	Lukioiden tiedelinjan hakijoiden määrä	50	50	100	100	Lukioiden tiedelinjan käynnistäminen ja ylläpito LUT-konsernin kanssa	LaNuL
Koulutamme elinikäisiä kulttuurin ja liikunnan kuluttajia	Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, (%) 8. ja 9. luokan oppilaista Sotkanet / kouluterveyskysely	97	97	98	98	Lasten ja nuorten liikunnan ja kulttuurin harrastaminen ja niihin tutustuminen	KuLiL
Luomme edellytyksiä lapsen kehitykselle ja oppimiselle varhaiskasvatukseen osallistumisen kautta	Varhaiskasvatuksen osallistumisaste (%) 1–6 v	80,6	81,0	83,0	85,0	Viestitään myönteisesti varhaiskasvatuksen laajasta, lapsen kehitystä tukevasta toiminnasta.	LaNuL
Houkuttelemme uusia vapaa-ajan palvelujen käyttäjiä	Palvelujen käyttökerrat (milj.)	2,49	2,54	2,62	2,62	Ylläpidetään laadukkaita palveluja sekä lisätään niiden käyttöä	KuLiL

Lasten ja nuorten yhteiset 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	224	223	223	223	223
Toimintakulut	-541	-565	-565	-700	-937
Toimintakate	-317	-342	-342	-477	-714

Varhaiskasvatus 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	3 310	2 720	2 635	2 513	2 513
Toimintakulut	-38 689	-37 824	-36 970	-35 683	-35 190
Toimintakate	-35 379	-35 104	-34 335	-33 170	-32 677

Perusopetus 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	650	2 678	2 553	2 789	2 789
Toimintakulut	-56 142	-57 560	-57 275	-57 376	-56 917
Toimintakate	-55 492	-54 882	-54 722	-54 587	-54 128

Lukiokoulutus 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	690	1 000	1 000	1 000	1 000
Toimintakulut	-9 245	-9 744	-9 940	-10 021	-10 021
Toimintakate	-8 555	-8 744	-8 940	-9 021	-9 021

Nuorisopalvelut 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	730	584	444	444	444
Toimintakulut	-4 049	-3 706	-3 566	-3 566	-3 566
Toimintakate	-3 320	-3 122	-3 122	-3 122	-3 122

Lapset ja nuoret yhteensä 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	5 604	7 205	6 856	6 969	6 969
Toimintakulut	-108 667	-109 399	-108 317	-107 346	-106 631
Toimintakate	-103 063	-102 194	-101 461	-100 377	-99 662
Poistot	-211	-867	-867	-867	-801
Kehys	-103 274	-103 061	-102 328	-101 244	-100 463

Kotikuntakorvaukset 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	600	600	600	600	600
Toimintakulut	-2 966	-2 966	-2 966	-2 966	-2 966
Toimintakate	-2 366	-2 366	-2 366	-2 366	-2 366

Kulttuuripalvelujen yhteiset 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	2	60	60	60	60
Toimintakulut	-535	-611	-611	-611	-611
Toimintakate	-533	-551	-551	-551	-551

Kirjasto 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	187	132	132	132	132
Toimintakulut	-3 886	-3 823	-3 775	-3 775	-3 775
Toimintakate	-3 699	-3 691	-3 643	-3 643	-3 643

Museo 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	190	190	190	190	190
Toimintakulut	-2 356	-2 161	-2 161	-2 161	-2 161
Toimintakate	-2 166	-1 971	-1 971	-1 971	-1 971

Orkesteri 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	137	137	137	137	137
Toimintakulut	-1 705	-1 563	-1 563	-1 563	-1 563
Toimintakate	-1 568	-1 427	-1 427	-1 427	-1 427

Teatteri 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	568	592	592	592	592
Toimintakulut	-3 653	-3 715	-3 715	-3 715	-3 715
Toimintakate	-3 085	-3 123	-3 123	-3 123	-3 123

Kulttuuripalvelut yhteensä 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	1 083	1 111	1 111	1 111	1 111
Toimintakulut	-12 136	-11 873	-11 825	-11 825	-11 825
Toimintakate	-11 052	-10 762	-10 714	-10 714	-10 714
Poistot	-100	-100	-100	-100	-100
Kehys	-11 152	-10 862	-10 814	-10 814	-10 814

Liikuntapalvelujen yhteiset 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-350	-662	-662	-662	-662
Toimintakate	-350	-662	-662	-662	-662

Ulkoliikuntapaikat 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	120	120	120	120	120
Toimintakulut	-2 522	-2 379	-2 379	-2 379	-2 379
Toimintakate	-2 402	-2 259	-2 259	-2 259	-2 259

Liikuntahallit 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	1 469	1 469	1 469	1 469	1 469
Toimintakulut	-8 351	-8 034	-8 034	-8 034	-8 034
Toimintakate	-6 882	-6 565	-6 565	-6 565	-6 565

Ohjaustoiminta 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	287	277	277	277	277
Toimintakulut	-509	-500	-500	-500	-500
Toimintakate	-222	-223	-223	-223	-223

Liikuntapalvelut yhteensä 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	1 876	1 866	1 866	1 866	1 866
Toimintakulut	-11 732	-11 575	-11 575	-11 575	-11 575
Toimintakate	-9 856	-9 709	-9 709	-9 709	-9 709
Poistot	-398	-300	-300	-300	-93
Kehys	-10 254	-10 009	-10 009	-10 009	-9 802

Hyvinvointi- ja sivistyspalvelut yhteensä 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	9 164	10 782	10 432	10 546	10 546
Toimintakulut	-135 501	-135 813	-134 682	-133 712	-132 997
Toimintakate	-126 337	-125 031	-124 250	-123 166	-122 451
Poistot	-709	-1 267	-1 267	-1 267	-994
Kehys	-127 046	-126 298	-125 517	-124 433	-123 445

Elinvoima ja kaupunkikehitys

Toiminnan kuvaus

Elinvoiman ja kaupunkikehityksen toimiala tuottaa palveluja asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeisiin. Toimialan keskeisimpiin palveluihin kuuluvat: elinkeino- ja yrityspalvelut, maankäytön suunnittelu, maapolitiikan hoito, paikkatietopalvelut, asumisen ja rakentamisen viranomaistehtävät, kaupungin omassa palvelutuotannossa olevat rakennukset, yhdyskuntatekniikan järjestäminen sekä joukkoliikenne ja koulukuljetukset. Lisäksi toimialan tehtäviin kuuluvat maaseutuhallinnon, ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tehtävät.

Toimialan tavoitteena on luoda edellytykset työpaikkojen ja asukkaiden määrän kasvulle ja turvata sitä kautta kaupungin kasvu ja elinvoimaisuus. Toimialan toiminnan tuloksena syntyy viihtyisä, turvallinen ja terveellinen elinympäristö, joka tarjoaa monipuolisia asumis- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksia. Tiivistyvä kaupunkirakenne, monipuolinen tonttitarjonta ja asiantunteva asiakaspalvelu luovat erinomaiset edellytykset yritystoiminnan kehittymiselle.

Maankäytön suunnittelussa, tonttien luovutuksessa, alueiden kunnossapidossa ja rakentamisessa tavoitellaan turvallista, puhdasta ja viihtyisää asuinympäristöä, elävää kaupunkikeskustaa ja monipuolisia palveluja tarjoavia aluekeskuksia. Vuorovaikutus asukkaiden kanssa, ympäristöarvot, luonnon monimuotoisuus ja maankäyttö- ja rakennuslain veloitteet otetaan huomioon maankäytön ja toiminnan suunnittelussa.

Maankäyttöprosessia ohjataan laatimalla maanhankintaohjelma, kaavoitusohjelma ja yhdyskuntatekniikan rakentamisohjelma. Yhdyskuntatekniikan rakentamisohjelma laaditaan yhteistyössä muiden kunnallistekniikan verkostojen omistajien kanssa (tietoliikenne, vesihuolto ja energia).

Henkilöstöltä edellytetään rohkeutta kehittää ja toteuttaa strategian mukaista toimintaa. Henkilöstöressurssivajauksiin puututaan. Tarvittaessa henkilöresursseja lisätään ja huolehditaan sekä henkilöstön jaksamisesta että osaamisesta.

Toimialan palveluita mitataan ja verrataan muiden kaupunkien toimintaan olemalla mukana vuosittaisissa tutkimuksissa sekä kustannusvertailussa. Säännölliset asiakastytyväisyystutkimukset ja internetissä oleva palautemahdollisuus ovat aktiivisessa käytössä. Päättäjien, asukastilaisuuksien ja median kautta saatavaa palautetta seurataan ja toimintaa muutetaan tarpeen mukaan. Kaavaprosessien yhteydessä tehdään yhteistyötä asukkaiden ja muiden osallisten kanssa ja palautetta saadaan myös kaavojen kuulemisten yhteydessä. Toimiala etsii jatkuvasti uusia tapoja kehittää palvelujaan asiakaslähtöisemmiksi.

Elinvoimapalvelut

Elinvoimapalvelujen vastuualueeseen kuuluvat Wirma yrityspalvelut ja Greenreality-palvelut. Vastuualueen tehtävät kytkeytyvät elinkeinoelämä- ja korkeakouluysteistyöhön, sijoittumispalvelutyöhön, kaupungin elinvoimaan ja kehittämiseen liittyvän hanketoiminnan koordinointiin sekä elinvoimaan liittyvien eurooppalaisten verkostojen ylläpitoon ja verkostojen rakentamiseen. Vastuualue toteuttaa

kuntien ilmasto- ja kiertotalouden toimenpiteitä, seuraa toiminta-ohjelmien toteuttamista sekä toteuttaa vesistöjen kunnostamiseen liittyviä tehtäviä.

Elinvoiman kehittämistyössä hyödynnetään alueellisia, kansallisia ja kansainvälisiä hankerahoitusinstrumentteja. Elinvoimapalvelut ideoi, valmistelee ja toteuttaa yhdessä muiden vastuualueiden ja alueen yritysten kanssa useita kehittämishankkeita joka vuosi. Vastuualueella koordinoidaan ja kehitetään alueen energia- ja ympäristö- (Greenreality Network), metalli- (Metalreality Network) ja sote- ja palvelualan yritysverkostoja.

Wirma yrityspalvelut -palveluyksikkö auttaa yrityksen perustamisessa sekä yritystoiminnan kehittämisessä, kasvussa ja kansainvälistymisessä. Wirman palveluihin kuuluvat yrityksen perustamisneuvonta, toimivien yritysten neuvonta, omistajanvaihdospalvelu sekä sijoittumispalvelut. Wirma yrityspalveluiden päätavoite on luoda yrityksille edellytyksiä kannattavaan ja kasvavaan liiketoimintaan ja sitä kautta lisätä työpaikkoja alueelle. Tätä työtä tehdään yhteistyössä toimialan muiden vastuualueiden, kaupunkikonsernin, alueen yritysten ja oppilaitosten kanssa.

Greenreality-palvelujen tehtävänä on edistää energia- ja ympäristöalan kehittymistä sekä toteuttaa kuntien ympäristönsuojelun edistämistehtäviä. Greenreality-palvelut valmistelee ja seuraa ilmasto-ohjelman, resurssiviisauden tiekartan sekä Lappeenrannan kaupungin kiertotaloustiekartan toteuttamista. Palveluyksikkö hoitaa myös maakunnallista energianeuvontaa. Greenreality-palvelut toteuttaa ja edistää Lappeenranta 2037 -strategiaan liittyviä ilmastonmuutoksen hillintään, energiamurroksen vauhdittamiseen, kiertotalouden edistämiseen, luonnon monimuotoisuuden edistämiseen sekä vesistöjen kunnostukseen liittyviä hankkeita. Toiminnan tavoitteena on

alan työpaikkojen lisääntyminen ja yhdyskunnan ilmasto- ja ympäristövaikutusten pienentyminen.

Vastuualueelle kuuluvat myös Lappeenrannan seudun ympäristötoimen tehtäväalueeseen liittyvät, mutta vain Lappeenrannan kaupunkia koskevat tehtävät kuten ilmansuojelu ja löytöeläimet.

Kaupunkisuunnittelu

Kaupunkisuunnittelun tavoitteena on mahdollistaa viihtyisän asuin-ympäristön rakentuminen, monimuotoinen viherympäristö ja rakennettu kulttuuriympäristö sekä kilpailukykyisten yritystonttien tarjonta. Kaavoituksen keskeisenä tavoitteena on kaupunkirakenteen eheyttäminen ja tiivistäminen, osallistuvan ja vuorovaikutteisen suunnittelutavan hyödyntäminen ja yhteistyö asukkaiden, yrittäjien ja eri toimijoiden kanssa. Kaupunkisuunnittelu vastaa kaupungin yleiskaavojen ja asemakaavojen laatimisesta sekä maankäytön lupien valmistelusta.

Maaomaisuuden hallinta

Maaomaisuuden hallinta isännöi kaupungin omistamia maa- ja vesialueita. Tavoitteena on hankkia maata suunnitelmallisesti ja oikea-aikaisesti eri puolilta kaupunkia tuleviin maankäytön tarpeisiin. Valmiita rakennuskelpoisia tontteja luovutetaan kysynnän mukaan asukkaille ja yrittäjille. Tonttikauppojen ja palvelukäytöstä poistuneiden rakennusten myyntituotoista muodostuvat maaomaisuuden tuotot. Maankäyttösopimuksilla neuvotellaan yksityisten maanomistajien osallistumisesta yhdyskuntatekniikan rakentamiskustannuksiin asemakaava-alueilla.

Kiinteistörekisterinpitäjänä maaomaisuuden hallinta suorittaa asiakkaiden tarpeiden mukaisia tonttijakoja, lohkomisia, rasi-toimituksia sekä muita lakisääteisiä tehtäviä asemakaava-alueella. Paikkatietopalvelu tuottaa erilaisia ajantasaisia karttoja, ilmakuvia ja kaupunkimalleja sekä ylläpitää kaupungin paikkatietojärjestelmää. Metsäpalvelu hoitaa kaupungin omistamia taajama- ja talousmetsäalueita hyväksytyjen metsäsuunnitelmien mukaan vuorovaikutteisesti eri sidosryhmien kanssa. Yksityistieasioissa annetaan neuvontaa sekä valmistellaan yksityistieavustusten jako lautakunnan päätettäväksi.

Kadut ja ympäristö

Kadut ja ympäristö vastuualue järjestää ja tuottaa katu- ja viheralueiden yhdyskuntatekniikan sekä joukkoliikenteen ja koulukuljetukset. Näiden palvelujen tuottamiseksi kadut ja ympäristö jakaantuu palveluyksiköihin: suunnittelu ja rakennuttaminen, kunnossapito sekä liikennejärjestelmä. Suunnittelu ja rakennuttaminen vastaa katujen, hulevesijärjestelmän ja puistojen suunnittelusta sekä niiden rakennuttamisesta tilaamalla tarvittavat palvelut. Tähän liittyy myös liikenneturvallisuuden parantaminen ja liikenteen sujuvoittaminen sekä maankäytön ja liikenteen yhteensovittaminen. Kunnossapito vastaa katujen ja puistojen kunnossapidosta, ulkovalaistuksesta, katualueiden valvonnasta ja vuokraamisesta sekä pysäköinnintarkastuksesta. Lisäksi kunnossapito tuottaa kaupungin sisäisen postin kuljetuksen. Liikennejärjestelmä sisältää joukkoliikenteen ja muun liikennejärjestelmän painottuen kestävä liikumisen kehittämiseen. Joukkoliikenne kattaa paikallisliikenteen, lähiliikenteen sekä koulukuljetukset.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan päätehtävänä on ohjata ja valvoa kaavojen, rakennusjärjestyksen ja eri säädösten noudattamista. Rakennusvalvonta huolehtii rakentamisesta, maisematyötä ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä rakennustyön ja maisematyön viranomaisvalvonnasta. Lisäksi se valvoo omalta osaltaan rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa. Rakennusvalvonta hoitaa myös asuntotoimen tehtävät.

Rakennusvalvonta käsittelee lausunto- ja selvityspyyntöjä, tuottaa rakennus- ja huoneistorekisteriä ja rakennuspiirustusarkistoa, tekee tarkastukset ja antaa valmiustodistukset tuettuun rakentamiseen, sekä käsittelee eräitä erityislaeissa säädettyjä hallintoriitoja esias- teessa.

Rakennusvalvonnan viranomaistyön tavoitteena on asiakaslähtöinen, joustava, sujuva, yhdenvertainen ja riippumaton palvelu sekä päätöksenteko. Tällä luodaan terveellistä, turvallista, laadukasta ja kaunista kaupunkia.

Tilakeskus

Tilakeskus vastaa Lappeenrannan kaupungin palvelutuotannossa olevien rakennusten hallinnoinnista, ylläpidosta sekä peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeista. Tilakeskus toteuttaa kaupungin palvelu- toimintaa tukevia toimintaympäristöjä varhaiskasvatuksen, perus- opetuksen, kulttuuritoimen, liikuntatoimen, nuorisotoimen, konser- nihallinnon ja muiden kaupunkikonsernin toimijoiden käyttöön. Tila- keskus ostaa edellä mainittujen vastuuden hoitamiseen tarvittavat palvelut Lappeenrannan Toimitilat Oy:ltä.

Taloussuunnitelma 2022–2025

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kaupunkikehittämisen tavoitteena on mahdollistaa kaupungin kasvu, eheyttää kaupunkirakennetta ja hyödyntää olemassa olevaa infraa tehokkaasti. Kaavoituksella määritellään kaupungin kokonaisrakenne ja mahdollistetaan eri toimintojen tarvitsemat maankäyttövaraukset. Maanhankinnalla varmistetaan maa-alueiden oikea-aikainen saaminen kaupungin omistukseen kaupunkirakenteen kehittämisen kannalta tarvittavilta alueilta. Suunnittelun ja toteutuksen aikataulut kohdistetaan ja rytmitetään talonrakennushankkeiden, vesihuollon ja energiaverkostojen korjausvelkatarpeiden ohjaamana. Kadut ja yleiset alueet, vesihuolto- ja energiaverkostot sekä tietoliikenneverkostot korjataan samanaikaisesti.

Yritysten toimintaedellytykset turvataan riittävällä ja monipuolisella tonttitarjonnalla, ydinalueiden kaavoituksella ja rakenteen tiivistämisellä sekä kattavilla yrityspalveluilla ja sujuvilla lupapalveluilla.

Toimialalla on syvennetty vastuualueiden välistä yhteistyötä asiakaspalvelun parantamiseksi. Elinvoimapalvelujen asiantuntijat osallistuvat tiiviisti vastuualueiden ja yritysten väliseen yhteistyöhön eri vastuualueista koostuvan palveluketjun sujuvoittamiseksi.

Elinvoimapalvelut

Elinvoimapalveluja toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kuten yrittäjäjärjestöjen, oppilaitosten ja yksityisten asiantuntijaorganisaatioiden kanssa. Elinvoimapalveluihin sisältyy Business Mill -yrityshautomo, jota toteutetaan yhteistyössä LAB-ammattikorkeakoulun kanssa. Business Millin tavoitteena on saada Etelä-Karjalaan

lisää osaamispohjaisia, skaalautuvia ja kansainvälisille markkinoille pyrkiviä kasvuyrityksiä. Lisäksi tavoitteena on hyödyntää kampusalueen osaamispotentiaali paikallisissa yrityksissä.

Vuonna 2022 Wirma yrityspalveluiden palvelutuotannon kehittämisen painopisteinä ovat erityisesti osaavaan työvoimaan liittyvän palvelukonseptin käyttöönotto, Metalreality Network konseptin tunnettavuuden lisääminen ja omistajanvaihdospalvelut. Ympäristöalan kehitys- ja hanketoimintaa keskitetään pääsääntöisesti Greenreality-palvelujen yhteyteen. Hanketoiminta tähtää ympäristövaikutusten alentamiseen sekä yritysten liiketoimintamahdollisuuksien kehittämiseen.

Greenreality-palvelujen vuoden 2022 tavoitteena on Greenreality Network toiminnan vauhdittaminen, Ilmasto-ohjelman, Resurssivii-sauden ja HINKU tiekartan sekä Kestävä kaupunki -strategiaohjelman toteuttaminen. Tiekarttojen, ekosysteemisopimuksen ja ohjelmien tavoitteita toteutetaan hankkeiden sekä kansallisten ja kansainvälisten verkostojen avulla. Erityisesti tavoitteena on tukea asukkaita ja yrityksiä ilmastonmuutoksen hillinnässä. Toimenpiteinä ovat konsernin energiatehokkuussopimuksen toteuttaminen, uusiutuvan energian käytön lisääminen, liikenteen päästöjen alentaminen ja uuden tekniikan käyttöönoton edistäminen. Green Leaf -voittovuosi on nostanut Lappeenrannan kaupungin halutuksi kumppaniksi kehittämisrahoitushauissa sekä asiantuntijaksi esittelemään ratkaisuja kansallisesti ja kansainvälisesti. Yhteistyötä asukkaiden ja yritysten kanssa tehdään Greenreality-kumppanit, Greenreality-kodit yhteistyöllä sekä monipuolisen viestinnän avulla.

Pien-Saimaan ja muiden vesistöjen kunnostustoimenpiteitä jatketaan. Toimenpiteinä ovat uusien tekniikoiden kehittäminen, kosteik-

kojen hoitosuunnittelu ja hoidon edistäminen, metsätalouden vesiensuojelun edistäminen, uusien vesiensuojeluratkaisujen kehittäminen sekä viestintä ja tutkimus.

Kaupunkisuunnittelu

Kaupunkisuunnittelun keskeisenä toimintatapana on osallistuva ja vuorovaikutteinen suunnittelu. Kaupunkilaisten kuulemiseksi ja osallistamiseksi kehitetään ja kokeillaan uusia toimintatapoja ja työkaluja. Jatkossa osallisuustilaisuuksia pidetään aktiivisesti sekä lähikuin myös etätahtumina. Uudet, korona-aikana käyttöön otetut työ- ja kuulemistavat ovat tavoittaneet kaupunkilaisia aikaisempaa laajemmin ja uudenlaisia osallisuuden työtapoja kehitetään edelleen.

Yleiskaavoituksen tavoitteena on kaupungin kokonaisrakenteen strateginen suunnittelu. Keskustaajaman yleiskaavoitusta jatketaan: Keskustaajaman osayleiskaavan viimeisen osa-alueen, Eteläinen osa-alue vaihe 2:n, valmistelu etenee kaavaluonnosvaiheeseen. Lisäksi ollaan käynnistämässä Leirin alueen yleiskaavan päivitystä. Lappeenrannan pienvesistöjen ja lähikyläiden osayleiskaava sekä Mikonsaaren, Vehkasalon ja Riihilahden osayleiskaavan valmistelu on käynnistynyt. Alueen maanomistajille ja asukkaille suunnattujen lähtötietokyselyiden pohjalta valmistellaan alustavia yleiskaavaluonnoksia ja järjestetään kaavoja koskevia työpajoja. Kyliä koskevilla yleiskaavoilla mahdollistetaan elinvoimaisten kyläalueiden säilyminen ja kehittyminen.

Kaupunkisuunnittelun kaavahankkeet aikataulutetaan yhteen pitkän tähtäimen investointisuunnitelman kanssa. Asemakaavojen päivittämisen yhteydessä tiivistetään ja eheytetään kaupunkirakennetta sekä lisätään alueen vihreyttä, viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Suunnittelussa huomioimme myös rakennetun kulttuuriympäristön arvot ja

pyrimme kerrokselliseen ympäristöön, jossa säilytetään vanhaa, mutta rakennetaan myös uutta.

Kaupunkisuunnittelun painopiste on jatkossakin ydinkeskustan kehittämässä, asemakaavamuutosten laatimisessa sekä keskusta-alueen lähivyöhykkeen eli ns. keskustan kehän kehittämishankkeissa. Valmistelussa olevat hankkeet mahdollistavat keskusta-alueen palvelujen monipuolistumisen, kaupunkiympäristön toiminnallisen ja kaupunkikivallisen parantamisen sekä kaupunkirakennetta edelleen tiivistävän rakentamisen. Keskustan kehällä etenevät Linnoituksen asemakaavan valmistelu, kaupunginlahden kehittämishankkeet, Kisaapuiston alue sekä Asemanseudun kehittäminen ja alueen asemakaavoitus.

Keskustan lisäksi suunnittelun painopistealueena on korostunut aluekeskusten kehittäminen. Sammonlahden aluetta kehitetään Sammonlahden suuralueen lähiokehittämishankkeessa. Lauritsalan alueella etenevät valmistelussa olevat Lauritsalan keskusta-alueen hankkeet kuten Lauritsala-talo, Lauritsalan koulu ja torin ympäristön asemakaavat. Joutsenon keskustassa valmistellaan muun muassa Laulujoutsenen alueen asemakaavaa, jossa mahdollistetaan uuden asuinalueen rakentuminen keskeiselle paikalle, lähelle palveluita.

Kaupunkisuunnittelun yhtenä keskeisenä tehtävänä on kaupungin palvelutuotannosta poistuvien alueiden ja rakennusten uusien käyttötarkoitusten suunnittelu ja maa-alueiden kehittäminen. Kaupungin tavoitteena on myydä ylimääräiset kiinteistöt rakennuksineen. Sitä ennen kohteet kaavoitetaan ja tutkitaan mahdollisuudet esimerkiksi lisärakentamiseen. Suunnittelussa huomioidaan alueiden tarpeet sekä erityisesti rakennussuojeluun liittyvät kysymykset. Valmistelussa on esimerkiksi Platanin talon asemakaava ja Skinnarilan koulun alue.

Maaomaisuuden hallinta

Lappeenrantaa mainostetaan haluttuna ja luonnonläheisenä asuin- ja työskentelykaupunkina. Vapaina olevia asuin- ja yritystonttialueita markkinoidaan aktiivisesti tuleville rakentajille. Maanhankinnan painopistealue säilyy kaupunkirakenteen sisällä valmiin kunnallistekniikan piirissä sekä Pajarilan alueella. Lisäksi maita yritetään hankkia myös kauempaa metsätalous- ja vaihtomaakäyttöön sekä virkistyskäyttöön hiilinieluksi.

Täydennysrakennuskohteissa neuvotellaan maankäyttösopimuksin maanomistajien osallistumisesta hankkeiden yhdyskuntatekniikan kustannuksiin.

Kiinteistön kauppakirjoista ja vuokrasopimuksista allekirjoitetaan merkittävä osa sähköisen kiinteistövähdantapalvelun kautta. Näin pystytään palvelemaan asiakkaita ajasta ja paikasta riippumatta.

Lappeenrannan kaupunki pitää kiinteistörekisteriä yllä rekisterinpi-toalueellaan. Aluetta tarkennetaan asemakaavoituksen laajentu-essa. Tonttijakoja ja lohkomisia tehdään nopeasti ja joustavasti asi-akkaan tarpeisiin vastaten. Näin yksityiset, yritykset ja kaupunkikon-serni saavat rakennuskelpoisia tontteja käyttöönsä.

3D kaupunkimallia täydennetään alueiden suunnittelun ja visuali-soinnin sekä kehitysprojektien pohjatietona. Taajama-alueen raken-nusten mallinnus valmistuu ja haja-asutusalueen rakennusten lisää-miseksi tutkitaan maanmittauslaitoksen 3D rakennusaineiston hyö-dyntämistä. Kaupunkimalliin pyritään lisäämään siltoja ja aitakoh-teita. Ydinalueiden rakennusmalleja kehitetään ja tarkennetaan käy-

tössä olevien työkalujen ja ohjelmistojen kehityksen mukaan. Etsi-tään aktiivisesti keinoja lisätä kaupunkimallin tietosisältöä esimer-kiksi viher- ja katualuerekisterien kohteita käyttäen.

Selainpohjainen Trimble Locus Cloud paikkatietojärjestelmä korvaa katselukäytössä WebMap karttajärjestelmän ja osittain ylläpito-työssä Locus työasemaohjelmiston. Locus Cloud laajentaa 3D (kau-punkimalli, pistepilvet ja katukuvaukset) aineistojen käyttöä sekä paikkatietoaineistojen tarjontaa valtionhallinnon rajapintojen kautta.

Kaupungin omistamilla metsillä on tärkeä merkitys asukkaiden virkis-tysmetsinä niin taajamissa kuin haja-asutusalueella. Itäisen rantarai-tin rakentamista Mustola-Mälkiä-Furulund-Lauritsalan telakka välillä jatketaan. Vanhojen retkeilyreittien ylläpidon vastuujaoista sovitaan. Uusia luonnonsuojelukohteita perustetaan kaupungin maille ELY-keskuksen neuvottelujen ja päätösten jälkeen.

Metsäsuunnitelmien päivitykset jatkuvat vuosina 2022–2023 vuoro-vaikutteisesti asukkaiden ja eri sidosryhmien kanssa. Lappeenrannan luonnon monimuotoisuusohjelmaa noudattaen edistetään moni-muotoisuutta kaupungin metsäalueilla. Hulevesiä viivytetään suun-nitellusti metsäalueilla ennen vesien valumista Saimaaseen ja muihin vesistöihin.

Yksityistiekuntia tuetaan ja niille annetaan neuvontaa erilaisten avustusten haussa, jotta maaseudun yksityistieverkko säilyisi ajokun-toisena.

Kadut ja ympäristö

Joukkoliikenteen matkustajamäärä ja sitä kautta joukkoliikenteen lipputulot laskivat merkittävästi koronan seurauksena. Matkustajamäärän nouseminen koronaa edeltävälle tasolle voi kestää useamman vuoden, minkä vuoksi keskitetyssä toimintavarauksessa on varauduttu joukkoliikenteen lipputulomenetyksiin. Joukkoliikenteen käyttöä pyritään lisäämään markkinoinnilla ja tuottamalla laadukkaita palveluja.

Kestävän liikkumisen osalta toimintaa kehitetään kaupunginvaltuuston hyväksymän kestävän liikkumisen ohjelman mukaisesti. Vuodelle 2022 painopisteenä on joukkoliikenteen lippu- ja maksujärjestelmän kehittäminen siten, että yhteensopiva järjestelmä toimii Lappeenrannassa ja Imatralla. Edelleen selvitetään mahdollisuuksia joukkoliikenteen toimivalta-alueen laajentamiseksi Imatran alueelle. Kehitettävänä kohteena on myös pyöräilyolosuhteiden parantaminen. Koulukuljetuksien osalta otetaan mahdollisuuksien mukaan käyttöön kuljetuksien suunnittelujärjestelmä.

Laista tulevat puhtaan kaluston vaatimukset vaikuttavat joukkoliikenteen kuljetuspalveluiden ostoihin jatkossa. Tulevissa kilpailutuksissa tulee huomioida lainmukaiset vaatimukset sähkökäyttöisten ja muiden puhtaiden ajoneuvojen osalta.

Suunnittelun ja rakennuttamisen tavoitteena on tuottaa ne investointikohteet, jotka yhdyskuntatekniikan työohjelmassa on hyväksytty. Investointikohteet kohdistetaan tarvittavaan tonttutuotantoon, liikenneturvallisuutta ja toimivuutta parantaviin, kunnossapidon kuluja karsiviin, korjausvelkaa vähentäviin sekä viihtyisyyttä lisääviin kohteisiin. Suunnittelun tavoitteena on sovittaa yhteen liikenne ja maankäyttö siten, että liikenneyhteyksistä saadaan sujuvia

ja turvallisia. Viherrakentamisella lisätään osaltaan merkityksellistä ympäristöä. Yhdyskuntatekniikan rakentamisohjelma rytmitetään kaupungin pitkän tähtäimen investointiohjelman kanssa. Vuoden 2022 osalta työohjelma on hyväksytty kesällä 2021.

Vuonna 2022 jatketaan hulevesien hallinnan ohjelman jalkauttamista kaupunkiorganisaatioon. Tähän auttaa myös EU:n Horizon -hanke, jonka avulla saadaan kaupunkiin lisäresurssia hulevesien hallinnan kehittämiseen, suunnitteluun ja toteutukseen. Vuoden aikana valmistaudutaan hulevesien palvelusopimuksen loppumiseen ja kokonaisvastuun ottamiseen vuoden 2023 alusta.

Katujen ja viheralueiden kunnossapito tuotetaan yhtä laadukkaasti kuin aikaisempina vuosina. Kunnossapidon tavoitteena on saavuttaa liikenneväylien, puistojen ja ulkovalaistuksen osa-alueilla tyydyttävä asukastyytyväisyys (> 3, asteikolla 1–5). Lisäksi kunnossapidon tulee olla kunnossapitokustannusvertailussa kansallisella keskiarvotasolla (KUVÉ tutkimus).

Kehitämme järjestelmän, jolla tuotetaan katujen kunnosta ja käytöstä tilannekuva hyödynnettäväksi eri osapuolille. Tähän liitetään olemassa olevista palveluista saatavaa tietoa sekä tuotetaan uutta dataa sensoreilla ja antureilla.

Vastuualue on kehittänyt vuorovaikutusta ja avoimuutta kaupunkilaisten kanssa aikaisemmin. Tätä työtä jatketaan ja kehitetään toimintamalleja rohkeasti niin, että yhä useammat pääsevät vaikuttamaan suunnittelukohteisiin mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Vuoden 2022 aikana kehitetään kaupungin sisäisen kuljetuskeskuksen toimintamalleja tarveperusteiseksi jatkossa. Katuisännöinnissä

painotetaan erityisesti työnaikaisten liikennejärjestelyjen turvallisuutta ja toimivuutta sekä katualueiden valvontaa. Useat valokuituoperaattorit ovat lähestyneet kaupunkia aikeilla rakentaa valokuituverkkoja kaupunkialueella. Katuisännöinti valmistelelee valokuituverkoihin liittyviä katutyö- ja sijoittamis lupia.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta on kehittänyt vuosien 2020–2021 aikana asiakaspalvelumalliaan. Asiakkaita palvellaan ensisijaisesti sähköisten kanavien kautta: sähköpostilla, puhelimella, e-permit-asiakaspalvelulla sekä Teams- ja Skype-kokouksilla. Lähiasiakaspalvelu toimii ajanvarauksella erillisessä asiakaspalvelutilassa. Puhelimitse asiakaspalvelu on auki 9.30–11.00. Lisäksi uusien toimintaa helpottavien sähköisten järjestelmien ja palvelujen käyttöä lisätään toimialan resurssien sallimissa rajoissa muun muassa e-asiointipalvelun kehittämisen, cloud-viranomaisohjelmaosion, sähköisen arkistoinnin ja päätöksenteon käyttöönoton kautta.

Vastuualue on saattamassa rakennusrekisteriä ajan tasalle. Työ on alkanut 2016 syksyllä ja jatkuu edelleen. Työmäärä on suuri ja se tarkoittaa käytännössä kaikkien rakennusten tarkastelua. Työ etenee vaiheittain. Tietokoneavusteisesti tehty 1. vaiheen tarkastus- ja vertailutyö on saatu valmiiksi. Työn seuraava vaihe 2 edellyttää maastokäyntiä tontti- ja rakennuskohtaisesti. Tarkastus kohdennetaan teollisuustonteille ja vanhoille asuinkiinteistöalueille. Työ keskeytyi kokonaan koronan vuoksi. Työtä jatketaan, kun tutkimukset voidaan suorittaa turvallisesti ja on löydetty lisäresurssiksi tehtävään sopiva henkilö työllistettävistä toimialan palkkatukikiintiön puitteissa. Loput tontti- ja rakennuskohtaiset tarkastukset edellyttävät vuosien työpanosta.

Konsernihallinto kiirehtii työn edistymistä ja on edesauttanut asiaa ja valmistautuu hankkimaan ulkopuolelta konsultin etsimään poikkeamia ilmakuviin ja rekisteröityjen rakennuksia vertailemalla. Työ alkaa mahdollisesti jo tämän vuoden kuluessa. Rakennusvalvonta on mukana erityisasiantuntijana ohjaamassa asiakkaita saattamaan rakennusrekisterinsä ajan tasalle tietojen oikeellisuuden tutkinnan ja lupamenettelyn kautta.

Tilakeskus

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 4.6.2018 pitkän tähtäimen investointiohjelman. Pitkän tähtäimen investointiohjelma päivitettiin syksyllä 2020. Investointiohjelma on tarkoitus päivittää vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä. Investointiohjelmaa toteutettaessa huomioidaan kunkin hankkeen osalta valtuuston asettamat vaatimukset koskien tilatehokkuuden, muuntojoustavien rakenneratkaisujen sekä kokonaistaloudellisimman toteutus- ja omistusmallin hakemista. Tulevat talonrakennushankkeet tulee toteuttaa yhdessä toimialojen kanssa siten, että kaupungin palvelutuotannossa olevien tilojen neliömäärä on 85 % vuodenvaihteen 2017/2018 tasosta vuoteen 2023 mennessä. Palvelutuotannossa olevan koko rakennusmassan osalta tavoite on epärealistinen, mutta yksittäisten vastuualueiden, kuten perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen, tilatehokkuus on parantunut. Muun muassa isot liikuntahallihankkeet tuovat lisää tilaa, jota ei saada muualta säästettyä. Kuluttajien vaatimukset ovat kasvaneet ja muuttuneet vuosien saatossa ja palveluiden on vastattava kysyntään, jotta Lappeenrannalla on mahdollisuus menestyä valtakunnallisessa vetovoimakilpailussa.

Lappeenrannan kaupungin palveluverkkoa päivitettiin keväällä 2020 vain Länsialueen osalta Sammontalo- sekä Kourulan päiväkotihankkeisiin liittyen. Muulta osin palveluverkkotarkastelu on kaavailtu tehtävän vuonna 2022.

Vuonna 2020 painopiste muuttui rakennushankkeiden valmistelusta ja suunnittelusta rakennusten toteutusvaiheeseen. Vuoden 2021 lopussa painopiste on jälleen hetkellisesti hankkeiden valmistelussa, kunnes vuoden 2022 aikana muun muassa Sammontalon ja pääkirjaston osalta päästään rakentamisvaiheeseen. Myös sisäliikuntahallin rakentamisen on tarkoitus käynnistyä vuonna 2022. Lauritsalan koulu valmistuu käyteenotettavaksi vuoden 2022 alussa. Rakuunamäen päiväkotikoulu valmistuu kesällä 2022. Korvenkylän koulun pysyvän osan rakentaminen on tarkoitus käynnistää syksyllä 2022. Peltolan päiväkodin 2-kerroksisen osan tilamuutokset on tarkoitus toteuttaa vuonna 2022. Kisapuiston jääareenan, Monarin ja Voisalmen päiväkotikoulun valmistelu jatkuu vuonna 2022. Museon kokoelmatilojen ja Joutsenon kirjaston tarve- ja hankesuunnittelu käynnistyy vuoden 2022 aikana.

Ylläpidossa painopiste on suunnitelmanmukaisten vuosikorjaustöiden lisäksi myös vähitellen kohdekohtaisten kunnossapitosuunnitelmien laatimisessa. Tavoitteena on kääntää painopiste vikakorjauksista kohti ennakoivaa ylläpitoa. LATOssa käynnissä oleva rakennusomaisuuden hallintajärjestelmän hankkiminen omalta osaltaan tukee myös em. tavoitetta.

Lappeenrannan kaupunki on sitoutunut Kuntien energiatehokkuussopimuksen 2017–2025 mukaisesti energiankulutuksen vähentämiseen 7,5 %:lla sopimuskauden aikana.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Toimiala voi ennakoida sekä ehkäistä riskien toteutumista ensisijaisesti tunnistamalla ja tiedostamalla riskit ja mittaamalla riskin toteutumista eri muuttujilla. Riskien tunnusluvut ja ennakkotoimenpiteet sovitaan ja määritetään osallistamalla riskikartoituksen päivitykseen. Riskejä arvioidaan myös hankekohtaisesti. Riskien arvioinnissa voidaan käyttää apuna herkkyytarkasteluja, jossa arvioidaan eri muuttujien toteutumisen vaikutuksia riskien toteutumiseen.

Riskien toteutumisen vaikutukset toimialalle voivat olla taloudellisia tai toiminnallisia. Riskit voivat toteutuessaan vaikuttaa kaupunkirakenteeseen tai alueen elinvoimaan. Riskien toteutumisen seurauksena investoinnit tai muut toimenpiteet voivat kohdentua epäedullisesti tai panostukset toimenpiteisiin voivat mennä hukkaan. Riskien arviointi on aina osa toiminnan suunnittelua ja ohjausta.

Toimialan kannalta merkittävimmät riskit ovat:

- Yksityisten investointien väheneminen
  - Toimialan tulee toimia aktiivisesti ja edistää investointien ohjautumista Lappeenrantaan ja siten minimoida riskin toteutumista.
  - Toimialan strategiset toimenpiteet ja tavoitteet tähtäävät siihen, että Lappeenranta olisi toimintaympäristönä mahdollisimman houkutteleva kohde toteuttaa investointeja.
  - Ennakoiva yleis- ja asemakaavoitus sekä investointeihin liittyvät sujuva lupavalmistelu edesauttavat investointien toteutumista.

- Kaupunkikeskustan elinvoiman heikkeneminen
  - Keskustan elinvoimaa on seurattava ja reagoitava saatua palautteeseen.
  - Kaupunkikeskusta on Lappeenrannan käyntikortti. Tyhjät liikehuoneistot, epäsiisteys ja keskeneräiset rakenteet ovat riski kaupunkikuvalle. Keskustan rakentamisessa ja ylläpidossa tulee pitää yllä korkeaa laatutasoa. Laatutaso tulee näkyä sekä omassa toiminnassa että yksityisissä hankkeissa.
  - Kaupunkikeskustan elinvoima vaikuttaa koko Lappeenrannan kaupungin elinvoimaan. Viihtyisä kaupunkikeskusta lisää koko Lappeenrannan ja seutukunnan veto- ja pitovoimaa.
  - Keskusta-alueen liikenneyhteyksiä, pysäköintiä ja pääsyä kiinteistöille tulee kehittää kokonaisvaltaisesti kaikkiin ilmansuuntiin ottaen huomioon nopeasti yleistyneet, totuttua huomattavasti nopeammat liikumisvälineet (sähköpyörät, sähköpotkulaudat jne).
- Taloudelliset menetykset elinkeinoelämän investoinneista
  - Toimiala voi olla osallisena yksityiseen investointiin tähtäävässä hankkeessa. Investoinnin valmisteluun tai kaupungin osuuden toteuttamiseen voi kuluja resursseja.
  - Toimiala voi sopia tekevänsä samanaikaisesti omalle vastuulleen kuuluvia toimenpiteitä edistääkseen elinkeinoelämän investointeja. Yksityiset investoinnit voivat peruuntua tai lykkääntyä, jolloin kaupungin panos hankkeelle voi mennä osittain tai kokonaan hukkaan.

- Riskin toteutuessa toimialan investoinnit kohdentuvat epätarkoituksenmukaiseen kohteeseen, vieden mahdollisuuden investoida johonkin toiseen kohteeseen.
- Asiaan liittyviä riskejä voidaan pienentää sopimushallinnalla sitouttamalla sopimuksin yksityinen investoija siten, että kaupungin etu tulee turvattua.
- Riskiä voidaan myös minimoida siten, että investointihyöty on käytettävissä muuhun käyttötarkoitukseen.
- Sopimushallinnan puutteet
  - Sopimushallinnan puutteet voivat johtaa taloudellisiin tai toiminnallisiin puutteisiin tai häiriöihin. Pahimmassa tapauksessa toiminta voi keskeytyä tai seurauksena voi olla vahingonkorvausvaateita sopimuskumppanilta.
  - Sopimushallinta on vastuutettu siten, että sopimukseen on nimetty vastuuhenkilöt tai henkilön tehtäväkuvassa tai toimintasäännössä on annettu tehtäväksi hallita omaan tehtäväalueeseen liittyviä sopimuksia. M-Files ohjelma auttaa sopimusten hallinnassa.
  - Henkilövaihdokset tai riittämättömät henkilöresurssit voivat aiheuttaa riskien realisoitumisen. Pitkäaikaisissa sopimuksissa riskien toteutumisen todennäköisyys kasvaa. Henkilö- ja tehtävävaihdoksiin liittyvällä riittävällä perehdyttämällä voidaan pienentää riskin toteutumista. Myös sähköiset järjestelmät oikein käytettynä voivat muistuttaa sopimukseen liittyvistä asioista.

- Ympäristövastuiden realisoituminen (pilaantuneet maat)
  - Ympäristöriskejä minimoidaan tekemällä riittävät selvitykset. Selvitykset tehdään maata hankittaessa ja asemakaavoituksen yhteydessä.
  - Tiedostamattomien ja selvittämättömien ympäristöriskien toteutumisen vaikutukset ovat taloudellisia tai niistä voi aiheutua ympäristön tai pohjaveden pilaantuminen. Toteutuessaan ympäristöriskien hoitaminen on kallista. Ongelmallisia voivat olla onnettomuuksien jälkitorjuntatilanteet, jos jälkihoitotoimenpiteet eivät käynnisty riittävän ripeästi. Toimiala on vastuuttanut henkilöt hoitamaan onnettomuuksien jälkitilanteita.
  - Yksityisten omistamilla mailla olevien pilaantuneiden maiden toissijainen kunnostusvastuu voi tuoda odottamattomia kustannuseriä kaupungille, jos alkupe- räistä toimijaa ei saada kustannusvastuuseen ympäristön pilaamisesta. Samoin pohjavesien liuotinpitoi- suuksien selvittämisestä tulee kaupungille kustan- nuseriä, vaikka kaupunki ei ole ollut osallisena pohja- vesien pilaantumiseen.
- Tarpeettomista toimitiloista ei päästä eroon
  - Tarpeettomista toimitiloista aiheutuu kustannuksia. Kustannukset kuormittavat muuta palvelutuotantoa, mikä rasittaa kaupungin taloutta. Tarpeettomat tilat jäävät usein myös riittämättömälle hoidolle, jolloin rakennuksen arvo saattaa laskea tai rakennus voi menettää arvonsa kokonaan.
  - Realisointityöryhmän toiminta jatkuu ja toimintapro- sessia on selkeytetty.
- Kohteita on myyty pääosin julkisen nettihuutokau- pan kautta. Useita realisoitavia kohteita, sekä raken- nuksia että kiinteistöjä, on myyty kaupunkikehitys- lautakunnan päätöksellä. Valmistelussa on useita kaavojen päivittämishankkeita kohteiden myy- miseksi. Etenemistilannetta seurataan aktiivisesti ja työryhmä kokoontuu säännöllisesti.
- Korjausvelan kasvu
  - Korjausvelan kasvua voidaan hallita resursoimalla ja kohdentamalla korjaustoimenpiteet oikein. Kaupun- kistrategiassa on myös päätetty, että kaupunkiraken- netta tiivistetään, jolloin korjausvelan hoitamiseen jää käytettäväksi enemmän rahaa uudisrakentamisen sijaan.
  - Korjausvelan hoitamatta jättäminen voi aiheuttaa toimintahäiriöitä rakennuksissa ja verkostoissa. Ra- kennusten ja verkostojen käyttö voi vaarantua tai niissä voi esiintyä toimintahäiriöitä. Rakennetun omaisuuden arvo laskee, mikäli korjausvelkaa ei kyetä hallitsemaan, pahimmassa tapauksessa raken- nusta tai verkostoa ei voida hyödyntää palvelutuo- tannossa.
  - Riittämätön korjausvelan hoitamiseen käytettävä ra- hamäärä tai väärin kohdistettu toimenpide voi johtaa korjausvelan kasvuun, ja pahemmassa tapauksessa siihen, että rakennus tai verkosto poistuu palvelutuo- tannon käytöstä.
  - Hulevesijärjestely on osoittautunut ennakoitua kal- liimmaksi kaupungille. Riskinä on, että hulevesi-in- vestoinnit kuluttavat ennakoitua enemmän rahaa.

Tällöin toimialan muut investoinnit siirtyvät, jolloin korjausvelka lähtee kasvamaan sekä katuverkolla että hulevesiverkostossa. Edelleen riskinä on hulevesien kunnossapidon kustannuksien nouseminen ja resurssien riittämättömyys hulevesiasioiden hoitoon.

- Ilmaston muuttuminen

- Ilmastonmuutoksesta johtuvat sään ääri-ilmiöt lisäävät rankkasateita, jäätyminen ja sulamisen vaihteluita sekä kevään sulamisvesistä johtuvia tulvia. Tämä kuormittaa rakennuksia ja yhdyskuntatekniikkaa enenevässä määrin.

- Rekrytoinnit eivät onnistu

- Rekrytoinnit voivat epäonnistua siten, että haluttuun tehtävään ei saada riittävästi oikeanlaisia hakijoita tai tehtävään valitaan vääränlainen henkilö. Lappeenrannan kaupungin imago ja vetovoimaisuus vaikuttaa paljolti siihen kuinka houkuttelevana työssäkäyntipaikkana Lappeenranta koetaan. Lappeenranta maakunnan keskuskaupunkina on moniin avoinna oleviin tehtäviin riittävän vetovoimainen. Lappeenranta kuntatyönantajana on juuri ja juuri niin houkutteleva, että haluttuihin tehtäviin on löydetty sopivat osaajat.
- Hyväksi keinoksi on osoittautunut toteuttaa rekrytointeja yhteistyössä yksityispuolen rekrytointien kanssa. Rekrytointikampanjoille saadaan silloin

enemmän näkyvyyttä, jolloin onnistumismahdollisuudet rekrytoinnissa paranevat. Rekrytoinnin tukena on käytetty soveltuvuusarviointeja.

- Epäonnistunut rekrytointi voi olla pitkäaikainen ongelma ja sen korjaaminen voi olla vaikeaa. Vaikutukset ovat taloudellisia, inhimillisiä ja toiminnallisia.

- Hanketoiminnan riskit

- Hanketoiminta sisältää toiminnallisia ja taloudellisia riskejä. Niiden realisoituminen on mahdollista, jos projektien ja hankkeiden hallinta pettää.
- Riskejä voidaan vähentää kouluttamalla hankkeita toteuttavaa henkilöstöä ja parantamalla hankkeiden seurantaa.
- Hankkeiden tarpeellisuutta ja vaikuttavuutta arvioidaan. Hankeisiin osallistumista arvioidaan toimialan johtoryhmässä ja toimialan ohjausryhmässä ennen hankkeeseen osallistumista.

- Koronapandemian pitkittymisestä aiheutuvat haitat

- Rakennushankkeet saattavat viivästyä osin mahdollisen työvoimapulan tai materiaalien ja laitteiden hintojen nousun ja saatavuuden heikentymisen takia
- Hankkeet ja projektit voivat viivästyä ja tulokset voivat jäädä osin saavuttamatta.
- Koronariski on pienentynyt ja sen oletetaan olevan ohi vuonna 2023.

Kasvun kaupunki

Tavoitteenamme on koko Lappeenrannan elinvoiman ja asukkaiden hyvinvoinnin kasvu. Toimimme ratkaisuhakuisesti ja asiakaslähtöisesti.

Edistämme yritysten toimintaedellytyksiä. Houkuttelemme osaavilla ja joustavilla palveluilla sekä monipuolisella tonttitarjonnalla. Tarjoamme yrityksille veto-voimaisen ja kilpailukykyisen toimintaympäristön. Kehittyvän yritystoiminnan toimintaedellytykset turvataan maanhankinnan, kaavoituksen ja infran rakentamisen keinoin. Teemme aktiivista sijoittautumistyötä yritysten toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Palvelemme yrittäjiä ja asukkaita joustavasti ja asiantuntemuksella. Sujuvat toimintatapamme ja lupaprosessit edistävät hankkeiden etenemistä. Teemme aktiivisesti yritysysteistyötä. Tuemme hankinnoilla paikallisten yritysten toimintaedellytyksiä. Edistämme energia- ja ympäristöalan kehittämistä yhdessä oppilaitosten ja yritysten kanssa tukemaan alueen elinvoimaa. Huolehdimme toimivasta infrasta, kunnossapidosta sekä laadukkaasta joukkoliikenteestä sekä muista liikkumisen palveluista.

Rakennamme viihtyisää, turvallista, terveellistä ja merkityksellistä asuinympäristöä, joka palvelee niin alueen asukkaita kuin matkailijoitakin. Kehitämme kaupunkikuvaa suunnitelmallisesti. Tavoitteenamme on elävä keskusta, keskustan vetovoima ja pitovoima, ympäristön ja julkisen katutilan viihtyisyys ja monipuolinen kaupunkikulttuuri ja palvelut. Kehitämme keskustaa ja keskustan kehää tapahtumien painopisteenä. Kehitämme kaupunkilaisille sekä matkailijoille suunnattuja uusia vetovoimakohteita keskustan tuntumassa. Huolehdimme myös laadukkaasta ja monipuolisesta viherympäristöstä. Merkityksellinen ympäristö vahvistaa asukkaiden hyvinvointia ja osallisuuden kokemuksia.

Uudistamme työllisyyspalveluja vahvistamalla yritys- ja sidosryhmäyhteistyötä. Tavoitteenamme on houkutella osaavaa työvoimaa ja tukea alueen yritysten toimintaedellytyksiä. Lisäämme yritysysteistyötä työllisyysasioissa. Kehitämme hautomo- ja kiihdyttämöpalveluja sekä huolehdimme avainasiakkuuksista. Teemme aktiivista yhteistyötä alueen oppilaitosten kanssa sekä tarjoamme mielenkiintoisia työ- ja harjoittelumahdollisuuksia nuorille.

Edistämme Lappeenrannan saavutettavuutta. Huolehdimme sujuvista ja monipuolisista kulkuyhteyksistä.

Kasvun kaupunki							
Tavoite	Mittari Lähde	Lähtö- taso	Tavoite 2022	Tavoite 2025	Tavoite 2037	Keskeisin toimenpide 2022	Vastuu
Lisäämme kaupunkikeskustan elävyyttä ja vetovoimaa	Keskustan kehän asukasmäärä Kaupunkisuunnittelu	16 623 (2021)	16 800	17 400	20 000	Valmistelemme Monarin korttelin, Simolantien, Asemanseudun ja Linnoituksen kaavoja sekä sisäliikuntahallin rakentamista. Käynnistämme kirjaston peruskorjauksen. Kehitämme keskustan katu- ja viherympäristöä sekä aukoiden ja torien toimintaympäristöä. Lisäämme kaupunkitaidetta. Parannamme Koulukadun liikennejärjestelyjä ja keskustan pysäköintiopastusjärjestelmää.	KaKeL
Tuemme yritysten kasvua	Kaikkien lappeenranta-laisten yritysten liikevaihto (miljoonaa) Taloustutka	2 353 (10/2021)	2 380	2 450	2 700	Parannamme yritysten toimintaedellytyksiä. Haemme yhdessä ratkaisuja yritysten tarpeisiin. Profiloimme ja markkinoimme yritysalueita mm. sijoittumistyön tueksi. Jatkamme Selkäharjun ja Pajarilan yritysalueen kehittämistä ja infran rakentamista. Laadimme Mustolan satama-alueen kehittämissuunnitelma.	KaKeL
Sujuvoitamme rakennusvalvonnan lupaprosessia	Rakennusluvan keskimääräinen käsittelyaika päivinä Rakennusvalvonta	35 (2020)	35	35	35	Edistämme rakennusvalvonnan lupakäsittelyn sähköistämisen loppuunsaattamista.	RakLa

Kestävä kaupunki

Tavoitteenamme on luoda kestävydestä elinvoimaa ja hyvinvointia asukkaille. Edistämme energia- ja ympäristöalan liiketoimintaa tarjoamalla yhteistyö- ja kokeilualustoja. Toimimme resurssiviisaasti ja tehokkaasti. Edistämme oman toimintamme kiertotaloutta. Kasvatamme asumisen jätteiden kierrätysastetta. Vähennämme Lappeenrannan kasvihuonepäästöjä, parantamaan pohjavesien tilaa sekä ilmanlaatua. Ilmanlaatua parannamme systemaattisesti sekä liikennejärjestelmän että teollisuuslaitosten kanssa. Lisäämme luonnonsuojelualuiden määrää ja pyrimme pysäyttämään luontokadon.

Huolehdimme asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen osallisuudesta ja vuorovaikutuksesta suunnitteluhankkeissa. Kehitämme uusia ratkaisuja asukkaiden ja yritysten välisen yhteistyön tekemiseen. Vauhditamme asukkaiden ja yritysten toimenpiteitä ilmastonmuutoksen hillinnässä ja sopeutumisessa. Yhteistyöllä vahvistamme alueen kulttuuriperintöä.

Tiivistämme kaupunkirakennetta. Hankimme maata pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti. Panostamme maanhankintaan yhdyskuntarakenteen sisältä, mutta mahdollistamme uusien yritysalueiden kehittämisen rakenteen reuna-alueilla. Tarjoamme monipuolisia tontteja eri tarpeisiin, myös uusille energia- ja ympäristöhankkeille. Vaalimme rakennettua kulttuuriympäristöä ja hyödynnämme olemassa olevaa rakennuskantaa. Huolehdimme yhtenäisestä ja monipuolisesta viheralueverkostosta ja sujuvista kevyen liikenteen reiteistä. Kehitämme ja kunnossapidämme virkistysreittejä sekä vahvistamme luonnon monimuotoisuutta muun muassa suojelualueita perustamalla ja lisäämällä hiilinieluja. Tuemme maaseudun elinvoimaisia kyläalueita yleiskaavoituksella ja lupavalmistelussa. Teemme yhteistyötä maaseututoimijoiden ja tutkijoiden kanssa mm. hiilinielujen käytön edistämässä.

Kehitämme kestävästi liikkumisen mahdollisuuksia kaupunkilaisille sekä matkailijoille. Helpotamme joukkoliikenteen käyttämistä ja pyrimme yhtenäiseen lippu- ja maksujärjestelmään koko Etelä-Karjalan alueella. Tehostamme joukkoliikenteen suunnittelua ja laajennamme toimivalta-alueita mahdollisuuksien mukaan. Pyrimme yhdistämään joukkoliikenteen ja henkilökuljetuksien tarpeet. Parannamme pyöräilyn olosuhteita, jotta polkupyörä on kilpailukykyinen ja houkutteleva vaihtoehto. Panostamme kävelypainotteiseen keskusta-alueeseen, joka houkuttelee liikkumaan jalan. Etenemme kohti hiilineutraalia liikennejärjestelmää.

Kunnostamme vesistöjä erityisesti Pien-Saimaalla. Turvaamme kaavoituksen ratkaisulla puhtaan Saimaan ja muut vesistöt ja säilytämme vesistöjen virkistyskäytön hulevesien laadun hallinnan avulla. Monipuolistamme hulevesien hallintamenetelmiä ja lisäämme luonnonmukaisia sekä syntypaikalla toteutettavia ratkaisuja, jotka edistävät luonnon ja kaupunkiluonnon monimuotoisuutta. Viivytämme hulevesiä suunnitellusti puisto- ja metsäalueilla ennen vesien valumista vesistöihin. Minimoimme hulevesiputkiverkoston laajentamistarpeen.

Kehitämme ja kokeilemme uusia toimintatapoja ja ratkaisuja. Huolehdimme olemassa olevasta kaupungin omaisuudesta ja pidämme huolen, että yhdyskuntatekniikan korjausvelka ei pääse kasvamaan. Varaamme resursseja uusien vetovoimaisten yritystonttien rakentamiseksi myös kaupunkirakenteen ulkopuolelle. Parannamme liikenneturvallisuutta sekä liikenteen sujuvuutta. Kiinnitämme huomioita katujen kunnossapidon laatuun ja asukastyytyvyyteen.

Kestävä kaupunki							
Tavoite	Mittari Lähde	Lähtö- taso	Tavoite 2022	Tavoite 2025	Tavoite 2037	Keskeisin toimenpide 2022	Vastuu
Parannamme Saimaan vedenlaatua	Sunisenlahden veden laatu, näkösyvyys (cm) Greenreality-palvelut	250 (2020)	270	300	350	Jatkamme valumavesien käsittelyä eri osapuolten yhteistoimintaa koordinoimalla ja erilaisia kunnostustoimia toteuttamalla. Huomioimme hulevedet jo kaavoituksessa.	KaKeL
Parannamme ilmanlaatua	Ilmanlaatuindeksi keskimääräisesti hyvää Lappeenrannan keskustan, Joutsenon keskustan, Tirilän, Ihalaisen mittauspisteillä (%) Ympäristötoimi	93 (2020)	94	97	97	Päivitämme ilmanlaadun tarkkailusuunnitelman, tiedotamme asukkaille tulisijojen käytöstä ja selvitämme savukaasujen mittausmahdollisuutta, tiedotamme katupölystä ja tehostamme pölyämisen torjuntaa, valvontaa ja ohjeistamme ilmapäästöjä aiheuttavia laitoksia.	YmpLa
Kehitämme kestävästi liikkumisen edellytyksiä	Paikallisliikenteen matkustajamäärä (miljoonaa) Liikennejärjestelmä	1,19 (2020)	1,4	1,9	2,3	Markkinoimme joukkoliikennettä. Kehitämme Imatran kanssa yhteensopivaa lippu- ja maksujärjestelmää. Selvitämme joukkoliikenteen toimivalta-alueen laajenemista. Kehitämme pääpyöräilyväyliä ja toteutamme pyöräilykampanjoita.	KaKeL
Lisäämme luonnon monimuotoisuutta	Uudet luonnonsuojelualueet Lappeenrannassa (luonnonsuojelulla rauhoitettujen alueiden pinta-ala) Ympäristötoimi	2 047 ha (2020)	+20 ha/a	+20 ha/a	+750 ha	Perustamme kolme uutta luonnonsuojelualuetta. Viimeistelemme luonnon monimuotoisuusohjelman ja määrittelemme luonnon monimuotoisuuskohdeiden pinta-alan.	YmpLa

Koulutuksen kaupunki

Tavoitteenamme on vahvistaa Lappeenrannan houkuttelevuutta koulutus- ja opiskelukaupunkina. Osallistamme opiskelijoita kaupunkimme kehittämiseen ja tarjoamme heille mielenkiintoisia työ- ja harjoittelumahdollisuuksia. Tarjoamme tietoa ja asiantuntemusta kouluille ja päiväkodeille ympäristö-, yrittäjä- ja arkkitehtuurikasvatuksen edistämiseksi. Luomme päiväkodeille ja eri koulutusasteille turvallisen, viihtyisän ja houkuttelevan toimintaympäristön.

Kehitämme kampusaluetta ja koko opiskelukaupunkia oppilaitosten, yritysten ja asukkaiden tarpeet huomioiden. Laadukkaiden peruspalveluiden lisäksi kehitämme liikkumisen olosuhteita. Huolehdimme kampusalueen saavutettavuudesta. Varaudumme kampusalueen kasvuun. Vahvistamme yhteistyötä koulutusorganisaatioiden kanssa tarjoamalla yhteistyö- ja kokeilualustoja. Hyödynnämme vastavuoroisesti oppilaitosten ja opiskelijoiden osaamista. Edistämme koko kaupungin alueella olevien yritysten ja koulutusorganisaatioiden yhteistyötä sekä nuorten ja opiskelijoiden työllistymistä alueen yrityksiin. Kaupunkimme tarjoama koulutus-, tutkimus- ja osaajapotentiaali ovat keskeisessä roolissa sijoittumistyössä.

Vahvistamme henkilöstömme ratkaisukeskeistä asiakaspalveluosaamista ja palvelujen saavutettavuutta, jotta voimme palvella asiakkaita paremmin muuttuvassa kansainvälisessä toimintaympäristössä. Pidämme yllä osaamista ja huolehdimme henkilökuntamme osaamisen laajentamisesta monipuolisten palvelujen tuottamiseksi. Koulutuksen kaupunkina olemme sähköisten palvelujen edelläkävijä.

Tavoite	Mittari Lähde	Lähtö- taso	Tavoite 2022	Tavoite 2025	Tavoite 2037	Keskeisin toimenpide 2022	Vastuu
Vahvistamme kampusalueen houkuttelevuutta	Kampusalueen asukasmäärä Kaupunkisuunnittelu	720 (2021)	750	800	1 200	Käynnistämme Kampuksen asuinalueen asemakaavoituksen. Viimeistelemme Sammontalon asemakaava ja käynnistetään rakentaminen. Parannamme alueen kestävän liikkumisen olosuhteita.	KaKeL
Lisäämme ympäristökasvatusta	Biojätteen osuus kiinteistöjen kuivajätteistä (%) Ympäristötoimi	30 (2020)	25	15	5	Jatkamme sisäistä ja ulkoista viestintää ilmasto- ja ympäristöasioista. Osallistumme ympäristökasvatukseen muun muassa Uniori toiminnan kautta.	YmpLa
Lisäämme yhteistyötä alueen koulutusorganisaatioiden kanssa	Yhteishankkeiden lukumäärä Toimiala	15 (2021)	20	25	30	Jatkamme ja syvennämme yhteistyötä eri koulutusorganisaatioiden kanssa esimerkiksi teollisen muotoilun opiskelijoiden, taideopiskelijoiden ja projekturssilaisten kanssa. Lisäksi toteutamme useita yhteishankkeita.	KaKeL
Ylläpidämme ja kehitämme rakennusvalvonnan henkilökunnan ja päätöksentekijöiden erityisosaamista	Muuttuneet päätökset oikeusasteissa Rakennusvalvonta	0 (2020)	0	0	0	Ylläpidämme henkilökunnan ja päätöksentekijöiden rakennusvalvontaa koskevan erityislainsäädännön tuntemusta.	RakLa

Kaupunkikehityksen yhteiset 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	6	0	0	0	0
Toimintakulut	-544	-340	-340	-340	-340
Toimintakate	-538	-340	-340	-340	-340

Elinvoimapalvelut 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	805	962	962	962	962
Toimintakulut	-2 001	-2 018	-2 018	-2 018	-2 018
Toimintakate	-1 196	-1 056	-1 056	-1 056	-1 056

Kaupunkisuunnittelu 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	125	250	180	180	180
Toimintakulut	-1 638	-1 621	-1 551	-1 551	-1 551
Toimintakate	-1 513	-1 371	-1 371	-1 371	-1 371

Maaomaisuuden hallinta 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	6 227	6 348	6 393	6 438	6 438
Toimintakulut	-2 652	-2 571	-2 616	-2 661	-2 661
Toimintakate	3 575	3 777	3 777	3 777	3 777

Kadut ja ympäristö 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	4 157	4 818	4 818	4 818	4 818
Toimintakulut	-17 399	-16 767	-16 997	-16 997	-16 997
Toimintakate	-13 242	-11 949	-12 179	-12 179	-12 179

Kaupunkikehitys yhteensä 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	11 320	12 378	12 353	12 398	12 398
Toimintakulut	-24 234	-23 317	-23 522	-23 567	-23 567
Toimintakate	-12 914	-10 939	-11 169	-11 169	-11 169
Poistot	-300	-300	-300	-300	-300
Kehys	-13 214	-11 239	-11 469	-11 469	-11 469

Maaomaisuuden tuotot yhteensä 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Toimintakulut	-1 101	-666	0	0	0
Toimintakate	399	834	1 500	1 500	1 500

Rakennusvalvonta yhteensä 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	781	825	821	821	821
Toimintakulut	-761	-783	-779	-779	-779
Toimintakate	20	42	42	42	42

Elinvoima ja kaupunkikehitys (pl. tilakeskus) yhteensä 1000 €					
	KS 2021	TAE2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	13 601	14 703	14 674	14 719	14 719
Toimintakulut	-26 096	-24 766	-24 301	-24 346	-24 346
Toimintakate	-12 495	-10 063	-9 627	-9 627	-9 627
Poistot	-300	-300	-300	-300	-300
Kehys	-12 795	-10 363	-9 927	-9 927	-9 927

Tilakeskus yhteensä 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	37 215	39 133	39 186	39 186	39 186
Toimintakulut	-19 889	-21 019	-21 019	-21 019	-21 019
Toimintakate	17 326	18 114	18 167	18 167	18 167
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Vuosikate	16 026	16 814	16 867	16 867	16 867
Poistot	-11 233	-9 500	-10 000	-11 000	-12 800
Kehys	4 793	7 314	6 867	5 867	4 067

Maakunnallinen palvelutoiminta

Sosiaali- ja terveystalvet

Toiminnan kuvaus

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystalvirin, Eksoten, perussopimuksen mukaan kuntayhtymän tehtävänä on järjestää kaikkien jäsenkuntien puolesta erikoissairaanhoidon, kehitysvammaisten erityishuollon, perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon sekä sosiaalihuoltoasetuksessa tarkoitettu ehkäisevä työ. Palvelujen järjestämisestä sovitaan vuosittain vuoden 2020 alusta voimaan tulleen perussopimuksen mukaisesti neuvottelumenettelyssä.

Taloussuunnitelma 2022–2025

Perussopimuksen mukaisesti Eksote rahoittaa toimintansa jäsenkunnilta neuvottelumenettelyssä sovitun mukaisesti perittäville maksuilla ja asiakkailta perittäville asiakasmaksuilla sekä muilla tuloilla. Eksoten tulee järjestää palvelut talousarvioon sisällytetyjen tulojen puitteissa eikä jäsenkunnilta perittävien maksujen määrää voi talousarviovuoden aikana muuttaa, ellei jäsenkunnan kanssa siitä erikseen sovita. Eksoten nettotoimintamenojen enimmäismäärä ei voi olla jäsenkuntatuottoja suurempi, elleivät kaikki kunnat neuvottelumenettelyssä tätä hyväksy. Olennaisista kuntayhtymän toimintaan ja talouteen liittyvistä muutoksista ja hankkeista on pyydettävä erikseen jäsenkuntien lausunnot.

Eksoten vuoden 2022 talousarviovalmistelu on ollut monivaiheinen. Eksoten ja kuntien välinen yhteinen neuvottelumenettely vuoden

2022 maksuosuuksista pidettiin 28.5.2021. Toukokuun lopulla käydyn neuvottelumenettelyn jälkeen heti kesäkuun lopulla kunnilta pyydettiin lausunnot jäsenkuntien maksuosuuksien korottamisesta 15 miljoonalla eurolla vuosille 2022–2023. Tästä vuoden 2022 osuus oli 6,4 miljoonaa euroa. Perusteena tähän olivat mittavat lainsäädännön muutokset (hoitajamitoitus ja asiakasmaksulain muutos) ja lisäksi vuoden 2020 suunniteltua suurempi alijäämä muun muassa alimitoitettujen koronakorvausten vuoksi. Lappeenrannan kaupunki ja muut jäsenkunnat ovat lähtökohtaisesti hyväksyneet jäsenkuntien maksuosuuksien korotukset vuodelle 2022. Vuodelle 2023 esitetty 8,6 miljoonan euron korotusosuus siirtyy hyvinvointialueelle. Sovittu kustannusura olisi mahdollistanut 1,88 %:n nettotoimintamenojen kasvun.

Syksyllä kävi ilmi, että esitetty lisärahoitustarve jo vuodelle 2022 hyväksytyyn 6,4 miljoonan euron lisärahoituksen lisäksi oli 15,5 miljoonaa euroa ja muu ehdotettu lisärahoitus 2,4 miljoonaa euroa eli yhteensä 17,9 miljoonaa euroa. Uuden lisärahoituksen syiksi esitettiin muun muassa erikoislääkäreiden palkankorotusvaraus, vammaispalveluiden kilpailutuksen hinnankorotukset, työmarkkinatuen kuntasuuden ennakoitua hitaampi aleneminen sekä perhe- ja sosiaalipalveluiden ja muiden palveluiden palvelutarpeen kasvu. Esitetty 17,9 miljoonan euron lisärahoitus ei sisältänyt mahdollisia lisävastuksia koronakustannuksiin eikä vuodelta 2021 mahdollisesti kertyvää noin 2,1 miljoonan euron talousarvioylitystä. Mahdollinen vuoden 2021 ylitys tulisi kattaa peruspääomien suhteessa vuoden 2022 lopussa.

Eksoten hallitus esitti jäsenkunnille 15.9.2021, että perussopimuksen mukainen talousarvioarvio yhtymävaltuustolle ja kunnille voitaisiin esittää syyskuun sijaan viimeistään lokakuun 2021 loppuun mennessä. Eksoten hallitus esitti 22.9.2021 kokouksen jälkeen talousarvioon tasapainottamistoimenpiteitä 17,9 miljoonan euron lisärahoitustarpeenhillitsemiseksi. Näiden toimenpiteiden yhteisvaikutus oli 3,1 miljoonaa euroa ja lisärahoitustarve näiden jälkeen jäisi 14,8 miljoonaa euroon. Eksoten hallitus päätti kokouksessaan 30.9.2021 pyytää kunnilta lausunnot, hyväksyvätkö jäsenkunnat 15 miljoonan euron lisärahoituksen jo aiemmin hyväksytyyn 6,4 miljoonan euron lisäksi vuodelle 2022.

Lappeenrannan kaupunginhallitus esitti Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimialueelle, että talousarvio vuodelle 2022 tulee laatia tasapainoon niin, että kuntien jäsenmaksuosuudet yhteensä saavat kasvaa enintään 8 miljoonaa euroa jo aiemmin hyväksytyyn 6,4 miljoonan euron lisärahoituksen lisäksi. Eksoten valtuusto hyväksyi kuitenkin 28.10.2021 talousarvioesitykseksi 15 miljoonan euron lisärahoituksen edellyttämän kustannustason. Jäsenkuntien maksuosuuksiksi esitettiin 8 miljoonan euron lisärahoitustasoa ja tämän lisäksi esitettiin kunnilta peruspääoman suhteessa avustustuottoina kirjattavaksi 7 miljoonaa euroa. Eksote pyrkii hillitsemään menokehitystä ja toimitusjohtajalle on annettu valtuudet aloittaa yhteistoimintaneuvottelut henkilöstön edustajien kanssa.

Lappeenrannan kaupungin Eksoten vuoden 2022 maksuosuus lisärahoitustarpeet huomioiden on 278.141.416 euroa, josta 4.004.148 euroa kohdistuu alijäämän kattamiseen. Lisäksi peruspääomien suhteessa maksettavasta 7 miljoonan euron avustusosuudesta Lappeenrannan kaupungin osuus olisi 3.749.413 euroa.

Sosiaali- ja terveystoimen omaan toimintaan on varattu 217.000 euroa. Sosiaali- ja terveystoimen omaan toimintaan varatulla määrällä tuetaan sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaa joko kumppanuussopimusten tai avustusten kautta. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustustoiminnan suhde hyvinvointialueisiin selvitetään vuoden 2022 aikana. Maahanmuuttokorvauksilla tuetaan Nicehearts ry:n ylläpitämää Me-talon toimintaa. Me-talon toiminnan vaikuttavuutta arvioidaan yhdessä Me-säätiön kanssa vuosien 2022–2023 aikana.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kansallinen sote-uudistus etenee, ja Etelä-Karjalan hyvinvointialueen toimeenpano on käynnistynyt 1.7.2021. Vuoden 2023 alusta sote- ja pelastustoimen palvelujen järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueelle. Viimeistään vuoden 2022 alussa tulee olla selvää, mitkä kustannukset siirtyvät tuleville hyvinvointialueille ja mitkä jäävät kuntiin ja mitä toiminnallisia seurauksia näistä mahdollisesti seuraa.

Korona tulee vaikuttamaan palveluihin vielä vuoden 2022 aikana. Lakisääteisten palveluiden turvaaminen pyritään varmistamaan koronapandemian pitkittyessä. Koronapandemian pitkittyessä riski hoitovielan kasvamisesta lisääntyy sekä terveys- että sosiaalipalveluissa.

Eksoten strategian jalkauttaminen jatkuu. Samoin palvelujen ja toimintojen kehittäminen jatkuu esimerkiksi STM:n rahoittaman tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hankkeen kautta. Lapsi- ja perhepalveluiden kokonaisuutta kehitetään osana tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -hanketta. Yhteistyössä järjestöjen ja kuntien kanssa kehitetään ikäystävällistä Etelä-Karjalaa. Ennaltaehkäisevässä työssä painottuu elintapojen, mielen hyvinvoinnin ja työllisyyden edistäminen.

Vanhuspalvelulain muutokset henkilöstömitoituksessa ovat kasvattaneet kustannustasoa jo kuluvana vuonna ja mitoitusvaatimusten kiristyessä edelleen vuonna 2022 kustannusten nousupaine jatkuu. Mitoitusten edellyttämää henkilöstömäärää on haasteellista saada palkattua. Tämä näkyy niin omassa toiminnassa kuin ostopalveluisakin. Mitoitukset täyttävien asumispalvelupaikkojen puute on kasvattanut jonoja. Rekrytointihaasteet kuormittavat myös keskussairaala ja kotiin vietävissä palveluissa joudutaan hoitamaan entistä huonokuntoisempia.

Mittavat, paikoin yli 20 prosentin, hinnankorotukset vammaispalvelujen toiminnallisissa palveluissa, asumispalveluissa ja hoivan asumispalveluissa nostavat toimintakuluja yli 6 miljoonalla eurolla vuonna 2022. Asiaksmaksulain muutokset sen sijaan pienentävät maksutuottoja.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Vuonna 2022 suurin huolenaihe ja epävarmuustekijä on sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kehittyminen. Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusten kasvu on ennakkotietojen mukaan selvästi kuntien verotulokehitystä kovempaa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudessa vuodelle 2022 on peruspalvelujen hintaindeksiksi määritetty 2,5 %. Muun muassa palvelutarpeen kasvusta johtuen monella sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymällä talousarvioesitykset ovat edellyttäneet kunnilta vähintään 4 %:n, joissakin kuntayhtymissä tätä selvästi suurempaa kasvua. Eksoten esittämä talousarvio ennakoi 4,9 % kasvua. Kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kasvusta vuonna 2022 jää pysyvä heikennys valtionosuusrahoitukseen vuodesta 2023 alkaen. Merkittäviä talouteen heijastuvia ris-

kejä ovat mittavat lainsäädännön aiheuttamat muutokset hoitajamitoitukseen ja asiakasmaksuihin, jotka aiheuttavat lisärahoitustarvetta Eksoten talouteen. Lisäksi kilpailutusten tuomat hinnankorotukset ovat omalta osaltaan lisänneet merkittävästi lisärahoitustarpeen määrää. Myös palkankorotuksiin tehdyn varauksen riittävyys on epävarmaa. Mikäli valtion koronakorvaukset eivät riitä kattamaan kaikkia koronasta syntyneitä lisäkustannuksia, aiheuttaa se ylimääräistä alijäämien kattamistarvetta.

Etelä-Karjalassa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu on ollut jo vuodesta 2010 alkaen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymällä. Hyvinvointialueita koskevan uudistuksen toimeenpano voi olla selvästi helpompaa Etelä-Karjalassa kuin Suomessa keskimäärin. Ratkaistavia käytännön asioita hyvinvointialueen ja kuntien yhdyspinnassa kuitenkin on useita ja nämä tulee olla selvillä vuoden 2022 alussa. Esimerkiksi työn- ja kustannustenjako erityisesti varhaiskasvatuksen ja opetustoimen ennaltaehkäisevissä tehtävissä tarkoittaa nykytilannetta enemmän virallista sopimista ja yhteisesti hyväksytyjä toimintamalleja. Sosiaalisen työllistämisen työllisyyspalvelut on Etelä-Karjalassa toteutettu yhteistyössä kuntayhtymän, TE-palveluiden, Kelan ja kuntien kanssa. Työllisyyspalveluiden siirto kuntiin tapahtuu ajallisesti vuotta myöhemmin kuin hyvinvointialueiden aloitus. Tämä voi tarkoittaa Etelä-Karjalassa sitä, että joudutaan muodostamaan väliaikainen organisaatio yhdeksi vuodeksi niille työelämän palveluille, jotka ovat osa sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymää, mutta eivät siirry hyvinvointialueiden toiminnaksi 2023 alkaen. Erikseen ratkaistavaksi tulee myös maahanmuuttopalveluiden järjestäminen. Näiden uudistusten yhdyspintatyöhön tulee varata riittävästi resursseja.

Koronapandemian on arveltu edelleen jatkuvan edellyttäen muun muassa lisäresursointia rokotuksiin, mutta sen kokonaisvaikutukset

palvelujen järjestämiseen eivät ole vielä tiedossa. Myöskään koronapandemian aiheuttaman kasaantuneen palvelutarpeen määrää ja vaikutuksia tulevien vuosien kustannuksiin ei ole pystytty aukottomasti arvioimaan. Lakisääteisten palveluiden turvaaminen on kriittistä koronapandemian pitkittyessä. Samalla myös riski hoitovelan kasvamisesta lisääntyy. Perhe- ja sosiaalipalveluissa riskinä on palvelutarpeen kasvu koronasta aiheutuvaan jälkityöhön.

Myös henkilöstön rekrytointihaasteet ja taloushaasteiden aiheuttamat yhteistoimintamenettelyt ovat merkittäviä riskitekijöitä. Henkilöstöhaasteisiin pyritään vastaamaan kehittämällä muun muassa johtamista ja esimiestyötä. Rekrytointihaasteiden taklaamiseksi tarvitaan poikkihallinnollista yhteistyötä.

Eksoten maksuosuus 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-269 730	-274 137	-6 000	-6 000	-6 000
Toimintakate	-269 730	-274 137	-6 000	-6 000	-6 000

Soster oma toiminta 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-309	-217	-217	-217	-217
Toimintakate	-309	-217	-217	-217	-217

Sosiaali- ja terveystoimi yhteensä 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-270 039	-274 354	-6 217	-6 217	-6 217
Kehys	-270 039	-274 354	-6 217	-6 217	-6 217

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi

Toiminnan kuvaus

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi hoitaa kuntien ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tehtäviä seudullisesti Lappeenrannan kaupungin ja Länsi-Saimaan alueella.

Ympäristöterveydenhuollon tehtäviin kuuluvat peruseläinlääkäripalvelut, eläinlääkintähuollon viranomaistehtävät, terveydensuojelu-, tupakkavalvonta- ja elintarvikevalvontaviranomaisen tehtävät. Eläinlääkäripalvelujen tulee tarjota peruseläinlääkäripalvelut ympärivuorokautisesti vuoden jokaisena päivänä. Virkaeläinlääkärit toimivat lisäksi eläinsuojelu- sekä eläintautiviranomaisina. Terveydensuojelu- ja tupakkavalvontaviranomaisen tehtäviin sisältyvät tilojen terveellisyden turvaaminen, talousveden ja uimaveden laatu, tupakanmyynnin ja tupakointikieltojen valvonta sekä yleinen ohjaus ja neuvonta. Elintarvikevalvontaan kuuluu toiminnan valvonta ja toimijoiden ohjaus pelloilta pöytään ketjun jokaisessa vaiheessa. Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on edistää elinympäristön terveellisyttä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät jakautuvat ympäristönsuojelun valvontaan sekä lupakäsittelyyn ja edistämiseen liittyviin asioihin. Lupakäsittelyyn ja valvontaan liittyvät tehtävät on määrätty ympäristönsuojelulaissa, maa-aineslaissa, jätelaissa, vesilaissa sekä useissa muissa ympäristölainsäädäntöön liittyvissä säädöksissä. Ympäristönsuojelu seuraa, tutkii ja teettää selvityksiä ympäristön tilasta: ilmanlaatu, luonnon monimuotoisuus, pinta- ja pohjavesien tila sekä ympäristömelu. Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on suunnitella ja kehittää sekä ohjata ja neuvoa ympäristönsuojelua yhteistyössä kuntien, muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa.

Taloussuunnitelma 2022–2025

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Jatketaan maakunnallista yhteistyötä ympäristötoimen tehtävälueilla. Pidetään yllä ympäristönsuojeluviranomaisen yhteyttä Green-reality-palveluihin käytännön toiminnan avulla.

Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu toteuttavat valvontaohjelmien ja -suunnitelmien asettamia tavoitteita. Peruseläinlääkintäpalvelut toteutetaan ympärivuorokautisina palveluina jokaisena vuoden päivänä. Panostetaan eläinlääkintähuollon toimintaedellytyksien kehittämiseen ja laaditaan henkilöstösuunnitelma sekä pitkän aikajänteen rekrytointisuunnitelma. Suunnitelmien tavoitteena on panostaa työhyvinvointiin ja lisätä houkuttelevuutta työnantajana. Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmassa vuosille 2020–2024 painopisteinä on varautuminen, viranomais- ja toimijayhteistyö sekä ympäristöterveydenhuollon laadunhallintajärjestelmän vakiinnuttaminen ja kehittäminen.

Ympäristönsuojelu ottaa käyttöön valmistelussa olevan valvonta- ja edistämissuunnitelman vuosille 2022–2025, jota täydennetään vuosittainen hyväksyttävällä yksityiskohtaisella valvonta- ja edistämishajelmalla. Valvonnan tavoitteena on laadukas lupahakemusten valmistelu ja riskinarviointiin perustuva suunnitelmallinen valvonta. Valvonta edellyttää jatkossa tehokkaampaa hallintopakkomenettelyjen käyttämistä.

Luonnon monimuotoisuusohjelman tavoitteiden toteuttaminen ja seuranta alkaa vuonna 2022. Ympäristönsuojelun tavoitteena on ottaa käyttöön uusi valvontaohjelma vuoden 2022 aikana. Uusi ohjelma tukee M-Files -tiedonhallintajärjestelmää sekä Lappeenrannan paikkatietojärjestelmää, minkä avulla ympäristövalvonnan tiedot ovat käytettävissä osana myös Lappeenrannan kaupunkisuunnittelua.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskit ovat pääosin kuvattu toimialan yhteisessä osassa. Resurssien vajaus aiheuttaa toisaalta virheitä viranomastehtävissä, mikä voi johtaa korvausvastuuseen tai lupatulojen budjetoitua vähäisempään kertymään. Valvontatehtävistä saatavien tulojen kertyminen voi pienentyä tehtävien lisääntyessä, kuten esimerkiksi lainsäädännön muutosten kautta tai laajan erityistilanteen johdosta. Jäte- tai ympäristönsuojelulain mukaan hallintopakkona tehtävien puhdistettavien kohteiden menojen perintä voi olla tuloksetonta ja aiheuttaa arvaamattomia kuluja. Eläinlääkintähuollossa heikko sijaistilanne voi aiheuttaa katkoksia palvelutuotannossa ja eläinten hoidossa voi syntyä virheitä. Nämä voivat johtaa myös korvausvastuuseen.

Lappeenrannan seudun ympäristötoimi 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	3 079	3 222	3 222	3 222	3 222
Toimintakulut	-3 159	-3 222	-3 222	-3 222	-3 222
Toimintakate	-80	0	0	0	0

Etelä-Karjalan maaseututoimi

Toiminnan kuvaus

Etelä-Karjalan maaseututoimi hoitaa kunnan maaseutuelinkeinovi-
ranomaiselle laissa säädetyt maataloustukikäsittelyt, riistavahinko-
arviot ja hukkakauravalvonnat Etelä-Karjalan maakunnan alueella. Li-
säksi ylläpidetään eläintenpitäjä- ja tukioikeusrekistereitä. Maaseu-
tutoimen tehtävänä on myös toimialaansa liittyvän lainsäädännön
tavoitteiden edistäminen, asiakkaiden neuvonta ja maaseudun toi-
mintamahdollisuuksista tiedottaminen. Toimintaa ohjaa Ruokavi-
rasto ja sen maksajavirastosopimus. Erilaisia maataloustukipäätöksiä
tehdään vuosittain 5.000–6.000 kappaletta. Maksettujen maatalous-
tukien määrä on noin 30 miljoonaa euroa vuodessa. Palvelut toimivat
pääosin verkossa ja sähköisten tukihakemusten osuus on yli 90 pro-
senttia kaikista hakemuksista. Maaseututoimella on maakunnan alu-
eella seitsemän toimipistettä, joissa työskentelee 11 viranhaltijaa.

Taloussuunnitelma 2022–2025

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Manner-Suomen nykyinen maaseutuohjelma 2015–2019 on saa-
massa viimeisen jatkovuoden ulottuen vuoteen 2022. Uusi rahoitus-
kausi ja maaseutuohjelma CAP-27 käynnistyvät vuonna 2023. Toi-
minnan pääpaino 2022–2025 on uuden CAP27-maaseutuohjelman
sisäänajossa painottuen ensin henkilöstön ja sitten asiakkaiden kou-
lutukseen. Keskeisenä muutoksena on ohjelmakauden vaihteessa
odotettavissa oleva tavallista suurempi tilaluvun lasku. Tämän vuoksi
vuosina 2022–2025 rekrytointitarve eläköityvän henkilöstön tilalle
on vähäistä.

Yhteistyö Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen kanssa esimerkiksi henki-
löstön ja asiakkaiden koulutuksissa on tärkeä osa CAP27- maaseu-
tuohjelman toimeenpanoa. Painopiste on muun muassa asiakkaiden
luomukoulutuksessa.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuusteki- jöistä

Uuden CAP27-ohjelmakauden täysin uuden sisällön omaksuminen
on erittäin haasteellista henkilöstölle. Jatkavien tilojen keskipelto-
alan odotetaan edelleen kasvavan. Suuremmilla tiloilla maataloustu-
kiasioiden hallinta on erittäin monimutkaista ja taloudelliset riskit
ovat suuria. Tämä kasvattaa edelleen henkilöstön osaamisvaatimuk-
sia. Kokonaisuudessaan maaseututoimen tehtävienhoidon vaati-
mukset kasvavat maataloustukikäsittelyissä sekä asiakkaiden neu-
vonnassa. Henkilöstön tehokas koulutus on avainasia CAP27-maa-
seutuohjelman käynnistyessä.

Maaseututoimella on yhteistoimintasopimus Haminan maaseutupal-
veluiden kanssa tukimaksujen hoitamiseksi tilanteissa, joissa jostain
syystä oman maaseututoimen toiminta olisi estynyt.

Etelä-Karjalan maaseututoimi 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	718	721	721	721	721
Toimintakulut	-718	-721	-721	-721	-721
Toimintakate	0	0	0	0	0

Etelä-Karjalan pelastuslaitos

Toiminnan kuvaus

Etelä-Karjalan pelastuslaitos vastaa kaikissa olosuhteissa siitä, että pelastuslaitokselle säädetyt tehtävät suunnitellaan ja toteutetaan hyväksytyin pelastustoimen palvelutasopäätöksen mukaisesti mahdollisimman tehokkaasti, taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Palvelut tuotetaan lähellä ihmistä ja strategisia kumppanuuksia hyödyntäen.

Taloussuunnitelma 2022–2025

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Pelastustoimen palvelutaso vastaa alueen onnettomuusuhkia ja pelastustoimen palvelut tuotetaan hyväksytyin palvelutasopäätöksen 2021–2025 mukaisesti.

Etelä-Karjalan pelastustoimen toimintaympäristössä olennaisimpia muutostekijöitä ovat väestö- ja aluerakenteessa tapahtuvat muutokset. Väestön väheneminen, ikääntyminen, yksin asuvien määrä ja väestön keskittyminen kasvukeskuksiin vaikuttavat myös pelastustoimen palvelujen tarpeeseen ja järjestämistapaan. Aluerakenteessa tapahtuvat muutokset, alueen riskikeskittymät ja uudet turvallisuuden uhat edellyttävät pelastusviranomaisia painottamaan tehtäviään uudella tavalla. Palvelutarpeiden ennustetaan kasvavan kasvukeskuksissa ja palvelutaso tulee kyetä ylläpitämään myös harvaan asutuilla alueilla, joiden väestörakenne painottuu ikäihmisiin.

Onnettomuuksien laadussa ja määrässä ei tapahtune suuria muutoksia. Meteorologisten arvioiden mukaan ilmastomuutoksista ja sään

ääri-ilmiöistä johtuen vakavien luonnononnettomuuksien kuten myrskyjen, tulvien ja metsäpalojen riskin arvioidaan kasvavan. Tämä edellyttää kansallisen suorituskykyvalmiuden varmistamista.

Hallituksen esitys koskien hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamista on hyväksytty eduskunnassa 23.6.2021. Hyväksytyin pelastustoimen järjestämislain mukaan pelastustoimen tehtävät järjestävät vuoden 2023 alusta lähtien hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki. Pelastustoimen rahoitus tulee jatkossa valtion budjetista. Pelastustoimi on hyvinvointialueilla erillinen, sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa rinnakkainen toimiala. Uudistuksen myötä valtion ohjaus pelastustoimessa vahvistuu. Sisäministeriö ohjaa ja valvoo jatkossakin pelastustointia ja sen palvelujen saatavuutta. Vahvemman valtakunnallisen ohjauksen tavoitteena on tuottaa entistä yhdenmukaisempia ja siten yhdenvertaisempia pelastustoimen palveluita koko maassa. Tavoitteena on myös kehittää pelastustoimen toimintaa valtakunnallisena järjestelmänä. Pelastuslaitokset voivat edelleen tuottaa ensihoitopalveluita terveydenhuollolle.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Etelä-Karjalan väestörakenteessa tapahtuvat muutokset vaikuttavat myös sopimuspalokuntien toimintaan. Työelämän vaatimukset ja työsidonnaisuus, työssäkäyntialueiden laajeneminen vaikeuttavat myös henkilöstön saantia sopimuspalokuntiin. Etelä-Karjalassa on jo nyt haasteena saada osissa aluetta arkipäivisin riittävästi sopimuspalokuntalaisia hälytystehtäviin. Alkaneet muutokset vaikuttavat jo nyt

nopean avun saannin turvaamiseen eri vuoden- ja vuorokauden aikoina. Tuomioistuinten varallaoloa koskevien tuomioiden johdosta pelastustoimintatoimintavalmiuden turvaaminen joudutaan uusimaan. Tämä edellyttää laajempaa yhteistyötä ja uusia toimintamalleja yli organisaatorajojen. Vapaaehtoisen toiminnan järjestäminen vaikeutuu tulevaisuudessa etenkin väestökatoalueilla, mikäli siellä ei enää asu riittävästi nuoria. Pelastustoimen palvelutason kannalta on olennaista, että vapaaehtoisen pelastustoimintajärjestelmän toimintaedellytykset säilyvät tulevaisuudessakin.

Pelastustoimen uudistuksen merkittävimmät riskit ja epävarmuuskijät liittyvät pelastustoimen rahoitukseen ja pelastustoimen palvelutasoon.

Etelä-Karjalan pelastuslaitos 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	11 159	11 595	0	0	0
Toimintakulut	-11 047	-11 595	0	0	0
Toimintakate	112	0	0	0	0

Lappeenrannan kaupungin hankintapalvelut

Toiminnan kuvaus

Lappeenrannan kaupungin hankintapalvelut toimii maakunnallisena yhteishankintayksikkönä, joka kilpailuttaa Lappeenrannan kaupungin erillishankintojen lisäksi maakunnallisesti yhteisesti sovitut maakunnalliset yhteishankinnat. Hankintapalvelut vastaa maakunnallisen hankintayhteistyön ohjausryhmässä sovittujen yhteishankintojen kilpailuttamisesta, päätöksenteosta sekä sopimustenhallinnasta. Hankintapalvelut tarjoaa sopimusosapuolille paitsi mahdollisuuden osallistua maakunnan yhteishankintoihin, myös resurssiensa puitteissa hankintoihin liittyvää asiantuntijapalvelua. Asiantuntijapalvelut toteutetaan antamalla konsultaatiota ja tukea toimialoille sekä jäsenyhteisöille näiden omien hankintojen suunnittelussa, kilpailuttamisessa ja hankintoihin liittyvässä päätöksenteossa.

Taloussuunnitelma 2022–2025

Yksikön toiminta rahoitetaan jakamalla toiminnasta aiheutuvat kustannukset yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Maakunnalliset toimijat maksavat 38,72 % hankintapalvelun kustannuksista, loput jakaantuu Lappeenrannan kaupungin, Lappeenrannan Toimitilat Oy:n ja Lappeenrannan asuntopalvelu Oy:n kesken. Kustannukset laskutetaan sopijapuolilta neljännesvuosittain talousarvion mukaisesti. Kustannukset tasataan vuosittain talousarvion toteutuman mukaisesti, mikäli talousarvion toteutuma poikkeaa merkittävästi (+/- 10 %) talousarviosta. Maksuosuudet määritellään vuosittain järjestettävissä palveluneuvotteluissa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Sopimuksen mukaisen toiminnan lisäksi painopisteenä on hankintojen aikaistaminen siten, että hankinnan suunnittelussa huomioidaan innovatiivisuus, kestävä kehitys, vastuullisuus, työllistäminen ja elinkeinoelämä tavalla, joka lisää kustannustehokkuutta ja tuottavuutta sekä elinvoimaisuutta. Hankintasopimusjärjestelmän digitalisoiminen sekä pienhankintaportaalien jalkauttaminen tilaajille lisäävät tuottavuutta sekä vähentää hankintaprosessiin osallistuvien hukkatyötä sekä ohioistojen määrää.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Hankintojen aikaisen vaiheen suunnittelemattomuus ja aikatauluttomuus luo aikatauluun sekä kilpailutuksien laatuun merkittäviä riskejä.

Lappeenrannan hankintapalvelut 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	468	470	470	470	470
Toimintakulut	-468	-470	-470	-470	-470
Toimintakate	0	0	0	0	0

Maakunnallisen palvelutoiminnan maksuosuus

Etelä-Karjalan pelastuslaitoksen maksuosuus 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-7 416	-7 664	0	0	0
Toimintakate	-7 416	-7 664	0	0	0

Lappeenrannan seudun ympäristötoimen maksuosuus 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-2 023	-2 033	-2 033	-2 033	-2 033
Toimintakate	-2 023	-2 033	-2 033	-2 033	-2 033

Lappeenrannan hankintapalvelujen maksuosuus 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-199	-200	-200	-200	-200
Toimintakate	-199	-200	-200	-200	-200

Varaus maakunnalliseen palvelutoimintaan 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	0	-332	-111	-181	-253
Toimintakate	0	-332	-111	-181	-253

Etelä-Karjalan maaseututoimen maksuosuus 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-274	-275	-275	-275	-275
Toimintakate	-274	-275	-275	-275	-275

Maakunnallisen palvelutoiminnan maksuosuudet yhteensä 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-11 257	-11 874	-3 989	-4 059	-4 131
Toimintakate	-11 257	-11 874	-3 989	-4 059	-4 131

Etelä-Karjalan liiton maksuosuus 1000 €					
	KS 2021	TAE 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-1 345	-1 370	-1 370	-1 370	-1 370
Toimintakate	-1 345	-1 370	-1 370	-1 370	-1 370

Investointiosa

Investointien talousarvio ja taloussuunnitelma

AINEETON OMAISUUS	TA 2021	Arv. siirto 2022	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Kutilan kanava. Kustannusarvio 2,5 Me	225 000		250 000	1 000 000	1 000 000	
Itärata. Kustannusarvio 3,6 Me	100 000		110 000	140 000	230 000	230 000
Kartoitus. 0,2 Me joka 4. vuosi	0			175 000		
Yhteensä	325 000	0	360 000	1 315 000	1 230 000	230 000

KIINTEÄ OMAISUUS	TA 2021	Arv. siirto 2022	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Maanhankinta. KH:n valtuus 5 Me, arvioitu käyttö 1 Me	1 000 000		1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Pienet maanhankinnat	200 000		200 000	200 000	200 000	200 000
Maaperän kunnostus	200 000		200 000	200 000	200 000	200 000
Joutsenon koulun purku	320 000					
Rakuunamäen lämpökeskuksen purku	143 000					
Korvenkylän koulun purku	400 000	400 000				
Lauritsalan koulun purku	0		600 000			
Sammontalon edellyttämät purkutoimet	0		400 000		700 000	
Yhteensä	2 263 000	400 000	2 400 000	1 400 000	2 100 000	1 400 000

YHDYSKUNTATEKNIikka	TA 2021	Arv. siirto 2022	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Liikenneväylät ja ympäristörakentaminen	5 889 000		5 800 000	5 800 000	5 800 000	5 800 000
Hulevesien hallinta	880 000		1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Vesistöjen kunnostus			100 000		100 000	
Yhteensä	6 769 000	0	7 300 000	7 200 000	7 300 000	7 200 000

ELINKEINOPOLIITTISET INFRASTRUKTUURI-HANKKEET	TA 2021	Arv. siirto 2022	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Yhteensä	3 284 000	1 500 000	1 850 000	50 000	50 000	50 000

YMPÄRISTÖTOIMEN KAUPUNGIN TOIMINNOT (2022 alk. yhdyskuntatekniikassa)	TA 2021	Arv. siirto 2022	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Muukon pohjavesialueen kunnostus	19 000					
Pienet Greenreality investoinnit	109 000					
Yhteensä	128 000	0	0	0	0	0

LIIKUNTA-PAIKKARAKENTAMINEN	TA 2021	Arv. siirto 2022	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Liikuntapaikkarakentaminen (sis. koulujen pihat ja lähiliikuntapaikat)	827 000		1 345 000	1 300 000	710 000	725 000
Muukon haulikkorata	94 000					
Yhteensä	921 000	0	1 345 000	1 300 000	710 000	725 000

IRTAIN OMAISUUS	TA 2021	Arv. siirto 2022	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Yhteensä	700 000	0	700 000	700 000	700 000	700 000

ENSİKERTAINEN VARUSTAMINEN	TA 2021	Arv. siirto 2022	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Lasten ja nuorten palveluiden ensikertainen varustaminen	3 278 000		453 000	408 000	3 444 000	301 000
Kulttuuritoimen ensikertainen varustaminen	0		0	896 000	0	340 000
Yhteensä	3 278 000	0	453 000	1 304 000	3 444 000	641 000

ETELÄ-KARJALAN PELASTUSLAITOS	TA 2021	Arv. siirto 2022	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Menot	574 000					
Tulot	-370 000					
Yhteensä	204 000	0	0	0	0	0

TALONRAKENNUS	Valm. vuosi	Arvion laji	Hankkeen talousarvio	TA 2021	Arv. siirto 2022	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Rakuunamäen päiväkoti	2022	KA	4 207 000	2 037 000		1 700 000			
Korvenkylän koulu	2023	HA	3 200 000	500 000	300 000	686 000	2 000 000		
Linnoitus rak 61 ortodoksinen seurakunta	2022	HA	1 300 000	1 300 000	1 300 000	0			
Peltolan pk:n 2-kerr osan peruskorjaus	2022	HA	2 900 000	100 000	80 000	2 800 000			
Pääkirjaston peruskorjaus	2023	TH	11 000 000	196 000	46 000	4 950 000	5 850 000		
Nuoriso- ja monitoimitalo (Monari)	2023	HA	3 700 000	98 000		100 000	3 500 000		
Joutsenon kirjasto	2023	HA	1 800 000	0		100 000	1 700 000		
Sammontalo	2024	TH	35 000 000	1 000 000	500 000	9 130 000	16 000 000	8 000 000	
Voisalmen koulu, päiväkoti ja kirjasto	2024	HA	10 600 000	200 000	150 000	800 000	5 500 000	4 100 000	
Nuijamaan koulu, päiväkoti ja kirjasto	2024	HA	2 000 000	0			100 000	1 900 000	
Pulpin päiväkodin peruskorjaus	2024	HA	1 600 000	0			100 000	1 500 000	
Museon kokoelmatilat	2025	HA	6 300 000	0		100 000	100 000	3 000 000	3 100 000
Uus-Lavolan päiväkodin peruskorjaus	2025	HA	2 800 000	0			100 000	1 400 000	1 300 000
Monitoimiareena	2025	HA	34 100 000	350 000	250 000	0	1 160 000	16 900 000	15 000 000
Lauritsalan kirjasto	2025	HA	1 700 000	0				100 000	1 600 000
Kimpisen koulu, Pohjolankatu 23	2026	HA	21 000 000	0			100 000	400 000	10 500 000
Kaupungintalon peruskorjaus	2027	HA	18 000 000	0			100 000	300 000	6 200 000
Kesämäen koulun ruokalarak peruskorjaus	2025	HA	1 500 000	0				100 000	1 400 000
Lappeenrannan uimahallin perusparannus	2026	HA	19 000 000	63 000				100 000	9 900 000
Linnoitus rak 65 balettikoulu	2026	HA	2 100 000	0					100 000
Pulpin koulun peruskorjaus	2027	HA	5 500 000	0					100 000
Kaukaan koulun peruskorjaus	2027	HA	6 300 000	0					100 000
Sisäliikuntahalli	2023	HA	11 000 000	195 000		4 000 000	7 000 000		
Pienet investointihankkeet				3 213 000		2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Toiminnalliset muutokset, käyttäjä rahoittaa				50 000		50 000	50 000	50 000	50 000
Hankevaraus, kaupunginhallitus						1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Yhteensä			206 607 000	32 236 000	2 626 000	27 916 000	46 860 000	41 350 000	52 850 000
Hankkeen talousarvion lajit: HA hinta-arvio, TH tavoitehintaa, KA kustannusarvio. Arviot ja niiden merkitys on kuvattu yksityiskohtaisissa perusteluissa kohdassa 4.4.									

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	TA 2021	Arv. siirto 2022	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Aineeton omaisuus	325 000	0	360 000	1 315 000	1 230 000	230 000
Kiinteä omaisuus	2 263 000	400 000	2 400 000	1 400 000	2 100 000	1 400 000
Yhdyskuntatekniikka	6 769 000	0	7 300 000	7 200 000	7 300 000	7 200 000
Elinkeinopoliittiset infrastruktuurihankkeet	3 284 000	1 500 000	1 850 000	50 000	50 000	50 000
Ympäristötoimen kaupungin toiminnot	128 000	0	0	0	0	0
Liikuntapaikkarakentaminen	921 000	0	1 345 000	1 300 000	710 000	725 000
Irtaimisto	700 000	0	700 000	700 000	700 000	700 000
Ensikertainen varustaminen	3 278 000	0	453 000	1 304 000	3 444 000	641 000
Pelastuslaitos	204 000	0	0	0	0	0
Talonrakennus	32 236 000	2 626 000	27 916 000	46 860 000	41 350 000	52 850 000
Yhteensä	50 108 000	4 526 000	42 324 000	60 129 000	56 884 000	63 796 000

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	TA 2021	Arv. siirto 2022	TS 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Menot	50 478 000	4 526 000	42 324 000	60 129 000	56 884 000	63 796 000
Tulot	-370 000	0	0	0	0	0
Yhteensä	50 108 000	4 526 000	42 324 000	60 129 000	56 884 000	63 796 000

Investointien puiteohjelma

Luvut miljoonaa euroa

Hanke	HA	TOT.V	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Rakuunamäen päiväkoti	4,0	21-22	1,7										
Korvenkylän koulu uudisrakennus	3,2	22-23	1,0	2,0									
Linnoitus rak 61 Ortodoks. Srk	1,3	22	1,3										
Sisäliikuntahalli	11,0	22-23	4,0	7,0									
Pääkirjaston peruskorjaus	11,0	22-23	5,0	5,9									
Nuoriso- ja monitoimikeskus (Monari)	3,7	23	0,1	3,5									
Sammontalo, uudisrakennus	35,0	22-24	9,9	16,0	8,0								
Voisalmen koulu, päiväkoti ja kirjasto, uudisrakennus	10,6	22-24	1,0	5,5	4,1								
Peltolan päiväkodin 2-kerroksisen osan peruskorjaus	2,9	22	2,9										
Joutsenon kirjasto	1,8	23	0,1	1,7									
Nuijamaan koulu, päiväkoti, kirjasto, sali	2,0	24		0,1	1,9								
Museon kokoelmatilat	6,3	24-25	0,1	0,1	3,0	3,1							
Pulpin päiväkoti peruskorjaus	1,6	24		0,1	1,5								
Uus-Lavolan päiväkodin peruskorjaus	2,8	24-25		0,1	1,4	1,3							
Kisapuiston jääareena	34,1	24-25	0,2	1,4	16,9	15,0							
Lauritsalan kirjasto	1,7	25			0,1	1,6							
Kimpisen koulu, Pohjolankatu 23	21,0	25-26		0,1	0,4	10,5	10,0						
Kaupungintalon peruskorjaus	18,0	25-27		0,1	0,3	6,2	6,2	5,2					
Kesämäen koulu ruokalarakennus peruskorjaus ja laajennus	1,5	25			0,1	1,4							
Lappeenrannan uimahalli	19,0	25-26			0,1	9,9	9,0						

Hanke	HA	TOT.V	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Linnoituksen rak. N:o 65, Balettikoulu	2,1	26				0,1	2,0						
Pulpin koulun peruskorjaus	5,5	26-27				0,1	3,2	2,2					
Kaukaan koulun peruskorjaus	6,3	26-27				0,1	3,5	2,7					
Armilan vanhan puukoulu (Tykin koulu)	1,2	27					0,1	1,1					
Linnoitus rak 18, Kristiinan työtuvat	1,6	28						0,1	1,5				
Mäntylä-Vihtola koulun rakentaminen	8,4	28-29						0,2	4,3	3,9			
Kuvataidekoulu	1,4	28						0,1	1,3				
Raatihuone	1,2	29							0,1	1,1			
Wolkoff päärakennus	1,4	29							0,1	1,3			
Radio- ja TV-talo	2,2	29							0,1	2,1			
Kaupunginarkisto, linn rak 1b	1,7	30								0,1	1,6		
Pallon liikuntahallin peruskorjaus,	3,4	30								0,1	3,3		
Etelä-Karjalan museon peruskorjaus	2,2	31									0,1	2,1	
Taidemuseon peruskorjaus	2,8	32										0,1	2,7
Linnoituksen rakennus 1A	1,3	32										0,1	1,2
Linnoitus rakennukset 92 ja 94, Satamatoimisto/Ainouski	0,6	32										0,1	0,6
Päiväkoti- ja kouluhankkeet	10,6										2,5	5,1	3,0
Pienet investointihankkeet	27,5		2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Yhteensä	273,9		29,7	46,0	40,3	51,8	36,5	14,1	9,9	11,1	10,0	10,0	10,0

Konsernituloslaskelma

Milj. euroa	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	353,0	402,2	414,4	250,4	253,4
Toimintakulut	-725,1	-787,3	-796,7	-364,4	-367,2
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-0,5	0,1	0,1	0,0	0,1
Toimintakate	-372,6	-385,0	-382,3	-114,0	-113,7
Verotulot	302,5	305,7	319,5	173,0	166,7
Valtionosuudet	159,8	143,2	145,8	28,8	28,5
Rahoitustuotot ja -kulut:					
Korkotuotot	0,1	0,9	0,6	0,8	0,8
Muut rahoitustuotot	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Korkokulut	-4,6	-6,8	-6,5	-6,6	-6,9
Muut rahoituskulut	-2,4	-0,5	-0,5	-0,8	-0,8
Vuosikate	84,3	57,5	76,7	81,3	74,6
Poistot ja arvonalentumiset:					
Poistot	-60,3	-58,2	-56,5	-52,4	-53,2
Omistuksen eliminointierot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Arvonalentumiset	-3,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Satunnaiset erät	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	21,0	-0,7	20,2	28,9	21,4
Tilinpäätössiirrot	0,1	0,5	0,4	0,3	0,3
Tilikauden verot	-1,3	-3,2	-2,6	-3,1	-3,1
Laskennalliset verot	-2,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Vähemmistöosuudet	-0,3	0,2	0,0	-0,3	-0,4
Tilikauden ylijäämä	17,4	-3,2	18,0	25,8	18,2

Talousarvio 2022–2025

Konserniyhteisöt

Konserniyhteisöt

Lappeenrannan Asuntopalvelu Oy (konserni)

Yhtiön toimitusjohtaja

Martti Mäkelä

Yhtiön toiminta-ajatus

Lappeenrannan Asuntopalvelu – konserni toteuttaa omistajansa Lappeenrannan kaupungin määrittelemää asuntopolitiikkaa, omistamalla, ylläpitämällä, rakentamalla sekä vuokraamalla kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja. Yhtiö toimii Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARAn nimeämänä yleishyödyllisenä yhteisönä ja sen omistuksessa on erityisryhmät mukaan lukien noin 5.000 vuokra-asuntoa eri puolilla kaupunkia.

Yleiskuvaus vuoden 2022 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, arvio liikevaihdon kehityksestä ja tuloksesta vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Yhtiö harjoittaa asuntojen vuokrausta Lappeenrannan kaupungin alueella. Vuonna 2022 liikevaihdon ennustetaan kasvavan 1,4 % edellisen vuoden budjettiin verrattuna. ARA-asuntojen vuokria ei koroteta, mutta osassa vapaarahoitteisia taloja vuokra nousee. Edelliseen vuoteen verrattuna on yksi uusi talo vuokrattavana ja yksi talo vähemmän peruskorjauksessa. Tulosta yhtiö tekee omakustannusperiaatteen mukaisesti, sen verran, että tulos riittää poistojen lisäksi lainojen lyhennykseen. Vuosina 2022–2023 liikevaihdon ja tuloksen ennustetaan pysyvän vuoden 2021 tasolla.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Yhtiön osuus kokokaupungin vuokra-asunnoista on vaihteluvälillä 30–40 % ja sen tehtävänä on olla varmistamassa markkinahintaa edullisempien vuokra-asuntojen saatavuus. Tavoitteena on, että yhtiön tarjoamien vuokra-asuntojen keskivuokran tulee olla vähintään 15 % alle kaupungin vapaarahoitteisten vuokra-asuntojen keskivuokran.

Tuloutustavoite 2022

Omistaja voi periä yhtiöön sijoittamilleen omarahoitusosuuksille ARAn sääntöjen mukaista korkoa sekä takaamistaan lainoista takausprovisiota.

Investoinnit vuonna 2022 sekä suunta 2023–2024

Alkuvuonna 2022 valmistuu kolmen kerrostalon peruskorjaus ja aloitetaan kahden kerrostalon peruskorjaus. Vuonna 2022 investointien määrä arvioidaan olevan 5,2 Me ja jatkossa investointien määrän arvioidaan olevan noin 7 Me vuodessa. Investoinnit on tarkoitettu toteuttaa siten, että yhtiön nettolainamäärä ei kasva.

Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2022

Suunnitteilla ei ole uusia rakennejärjestelyjä. Investoinnit pyritään rahoittamaan valtion takaamalla korkotukilainoilla.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Merkittävimmät riskitekijät:

- Korkeiden äkillisen nousu.
- Vuokra-asuntojen kysynnän voimakas lasku.
- Sote-kiinteistöjen tulevaisuus.

Lappeenrannan Asuntopalvelu Oy – konsernin numeerinen osa

TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022	MUUTOS % 2022/2021	TS 2023	TS 2024
LIKEVAIHTO	32 047	32 576	33 022	1,4 %	33 030	33 070
Liiketoiminnan muut tuotot	425	131	129	-1,5 %	130	130
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0	0
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	0,0 %	0	0
Henkilöstökulut	-1 467	-1 529	-1 517	-0,8 %	-1 525	-1 533
Poistot ja arvonalentumiset	-7 345	-7 034	-7 086	0,7 %	-6 950	-6 800
Liiketoiminnan muut kulut	-20 412	-20 007	-20 220	1,1 %	-20 730	-20 840
LIKETULOS	3 248	4 137	4 328	4,6 %	3 955	4 027
Rahoitustuotot	71	52	42	-19,2 %	44	44
Rahoituskulut	-1 137	-1 619	-1 509	-6,8 %	-1 470	-1 490
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	2 182	2 570	2 861	11,3 %	2 529	2 581
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0,0 %	0	0
Verot	-460	-514	-572	11,3 %	-506	-516
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	0	0	0	0,0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	1 722	2 056	2 289	11,3 %	2 023	2 065

TASE VASTAAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Pysyvät vastaavat (yht.)	184 085	190 068	182 591
Aineettomat hyödykkeet	74	72	71
Aineelliset hyödykkeet	183 032	188 875	181 550
Sijoitukset	979	1 121	970
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	12 940	10 894	15 431
Vaihto-omaisuus	0	0	0
Saamiset	6 749	5 594	8 770
Rahoitusarvopaperit	1 331	1 300	1 361
Rahat ja pankkisaamiset	4 860	4 000	5 300
VASTAAVAA YHTEENSÄ	197 025	200 962	198 022
TASE VASTATTAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oma pääoma (yht.)	37 592	39 805	41 937
Osakepääoma	11 209	11 209	11 209
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Muut omat rahastot	8 949	8 949	8 949
Ed. tilikausien voitto/tappio	15 712	17 591	19 490
Tilikauden voitto/tappio	1 722	2 056	2 289
Vähemmistöosuus	1 352	1 352	1 352
Pakolliset varaukset	0	0	0
Laskennallinen verovelka	2 787	3 160	3 873
Vieras pääoma (yht.)	155 294	156 645	150 860
Pitkäaikainen vieraspääoma	144 046	145 465	139 610
Lyhytaikainen vieraspääoma	11 248	11 180	11 250
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	197 025	200 962	198 022

TUNNUSLUVUT LASKENTAKAUDEN LOPUSSA	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	100,0	100,0	100,0
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä %	0	0	0
Henkilöstöä keskimäärin	25	25	24
Investoinnit (1000 €)	4 586	8 500	5 200
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €)	150 980	151 665	145 810
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	11 233	9 306	7 710
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	0	0	0
KANNATTAVUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oman pääoman tuotto %	4,7	5,3	5,6
Sijoitetun pääoman tuotto %	1,7	6,6	7,0
Liikevoitto %	10,1	12,7	13,1
VAKAVARAISUUS	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Omavaraisuusaste %	19,8	17,1	21,2
MAKSUVALMIUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Current ratio	1,1	0,9	1,3
Quick ratio	1,2	0,9	1,3
YHTIÖN ROOLI KONSERNIN SISÄISESSÄ KAUPAN- KÄYNNISSÄ	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Myynti Lappeenrannan kaupungille (1000€)	37	10	45
Ostot Lappeenrannan kaupungilta (1000€)	404	380	400
YHTIÖKOHTAISET TOIMINNALLISET TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Tuloutus kaupungille (1000 €)	0	0	0

Lappeenrannan Energia Oy (konserni)

Yhtiön toimitusjohtaja

Arto Nikkanen

Yhtiön toiminta-ajatus

Lappeenrannan Energia-konsernissa emoyhtiö on Lappeenrannan Energia Oy, joka on kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö. Konserni tuottaa ja myy energia- ja vesituotteita sekä hallinnoi jakeluverkkoja. Kaupunki perusti emoyhtiön vuonna 2003. Energia Oy:n tytäryhtiöitä ovat Lappeenrannan Energiaverkot Oy ja Lappeenrannan Lämpövoima Oy.

Yleiskuvaus vuoden 2022 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, arvio liikevaihdon kehityksestä ja tuloksesta vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Energia-konsernin talous jatkaa vuonna 2022 tasaista kehitystä edellisten vuosien tapaan. Talousarviossa on ennakoitu, että sähkön siirron hinta on alentunut 2021 talousarviosta 19,0 % (kaksi hinnanalennusta -10 % 1.6.2021 ja toiset -10 % 1.1.2022). Lisäksi lämmön hintaa korotetaan 1,7 % kohonneiden polttoainekustannusten vuoksi ja vesi- ja jätevesimaksuja korotetaan 5 % kattamaan korjausvelan pienentämiseen tähtääviä investointeja. Energia-konsernin liikevaihto nousee tasolle 108 miljoonaa euroa vuonna 2022. Tähän vaikuttaa muun muassa sähkömarkkinoiden ennakoitua korkeampi hintataso vuonna 2022. Tulevina vuosina liikevaihdon ennakoidaan hieman laskevan, kun sähkön hinta alenee Olkiluoto 3:n valmistumisen johdosta. Tuloksen ennakoidaan olevan tasolla 12,0 miljoonaa euroa ja tulevaisuudessa tulos on tasolla 8–12 miljoonaa euroa. Tulokseen

vaikuttaa voimakkaasti sähkömarkkinoiden hintataso. Sekä sähköverkkoliiketoiminnan että lämpöliiketoiminnan tuloksen ennakoidaan alenevan. Sähköverkkoliiketoiminnan hinnanalennusten vuoksi ja lämpöliiketoiminnan kohonneiden maakaasukustannusten vuoksi.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Energiayhtiö tulouttaa kaupungille vuosittain korkotuottona noin 7,6 miljoonaa euroa ja osinkoina 3,6 miljoonaa euroa eli yhteensä 11,2 miljoonaa euroa.

Tuloutustavoite 2022

Vuonna 2022 tavoite on 11,2 miljoonaa euroa.

Investoinnit vuonna 2022 sekä suunta 2023–2024

Vuoden 2021 investoinnit ovat tasolla 24,5 miljoonaa euroa ja investoinnit jatkuvat samalla tasolla myös vuosina 2022–2023. Investointibudjetissa on ennakoitu investoinnin pellettikattilalaitokseen alkavaksi vuoden 2022 aikana, käyttöönotto laitokselle on ennakoitu vuoden 2023 keväälle. Tulevina vuosina mahdollisesti toteutuva jätevedenpuhdistamon investointi tuplaa investointitason toteutusvuosinaan.

Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2022

Vuosien 2021–2023 investointien rahoittamiseksi varaudutaan ottamaan ulkopuolista lainaa noin 7–10 miljoonaa euroa, mikäli kassatilanne sen vaatii. Kokonaislainamäärä kuitenkin pienenee, sillä nykyisiä lainoja lyhennetään vuosittain noin 8 miljoonalla eurolla.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Energia-konsernin kaikkien tuotteiden hinnat ovat jonkun verran valtakunnan keskihintojen yläpuolella korkean investointiasteen vuoksi. Tulevaisuuden suuriin investointeihin varautuminen tulee tehdä hyvissä ajoin ennen toteutusta.

Yhtiön sähköntuotantoliiketoiminnan kannattavuus riippuu voimakkaasti sähkön markkinahintojen kehityksestä, johon vaikuttaa polttoaineiden ja päästöoikeuksien markkinahinnat sekä erityisesti pohjoismaiden vesivarastojen tilanne.

Sähköverkkoliiketoiminnassa valvontamalli päivittyy vuoden 2024 alusta ja uuden valvontamallin rakenne varmistunee vuoden 2023 aikana. Valvontamallin rakenteeseen liittyy tällä hetkellä epävarmuutta. Todennäköisesti malli tulee muuttumaan vuonna 2016 käytöön otetusta.

Lappeenrannan Energia Oy – konsernin numeerinen osa

TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022	MUUTOS % 2022/2021	TS 2023	TS 2024
LIIKEVAIHTO	91 978	100 472	108 077	7,6 %	105 000	106 500
Liiketoiminnan muut tuotot	1 159	924	962	4,1 %	1 000	1 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %		
Materiaalit ja palvelut	-44 313	-53 699	-59 961	11,7 %	-57 300	-57 300
Henkilöstökulut	-7 749	-7 974	-8 281	3,9 %	-8 000	-8 000
Poistot ja arvonalentumiset	-16 000	-16 376	-15 813	-3,4 %	-16 000	-16 000
Liiketoiminnan muut kulut	-5 269	-4 552	-3 621	-20,5 %	-4 000	-4 000
LIIKETULOS	19 806	18 795	21 363	13,7 %	20 700	22 200
Rahoitustuotot	999	700	500	-28,6 %	700	700
Rahoituskulut	-8 237	-8 055	-7 971	-1,0 %	-7 842	-7 795
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	12 568	11 440	13 892	21,4 %	13 558	15 105
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0,0 %		
Verot	-2 711	-2 550	-1 900	-25,5 %	-2 500	-2 500
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta		0		0,0 %		
TILIKAUDEN TULOS	9 857	8 890	11 992	34,9 %	11 058	12 605

TASE VASTAAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Pysyvät vastaavat (yht.)	285 976	289 641	291 000
Aineettomat hyödykkeet	10 293	9 500	9 000
Aineelliset hyödykkeet	224 792	227 837	228 000
Sijoitukset	50 891	52 304	54 000
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	22 824	18 500	20 500
Vaihto-omaisuus	2 717	2 500	2 500
Saamiset	19 295	15 000	17 000
Rahoitusarvopaperit	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	1	1 000	1 000
VASTAAVAA YHTEENSÄ	308 800	308 141	311 500
TASE VASTATTAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oma pääoma (yht.)	75 658	84 874	96 540
Osakepääoma	10 000	10 000	10 000
Arvonkorotusrahasto		0	
Muut omat rahastot	10 838	10 838	10 838
Ed. tilikausien voitto/tappio	44 964	55 146	63 710
Tilikauden voitto/tappio	9 856	8 890	11 992
Vähemmistöosuus	0	0	0
Pakolliset varaukset	0	0	0
Laskennallinen verovelka	14 045	12 497	14 000
Vieras pääoma (yht.)	219 097	210 770	200 960
Pitkäaikainen vieraspääoma	181 637	180 770	180 000
Lyhytaikainen vieraspääoma	37 460	30 000	20 960
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	308 800	308 141	311 500

TUNNUSLUVUT LASKENTAKAUDEN LOPUSSA	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	100,0	100,0	100,0
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä %	0	0	0
Henkilöstöä keskimäärin	118	110	100
Investoinnit (1000 €)	30 200	25 691	24 474
Konsernin sis.lainat (1000 €)	82 182	78 781	90 122
Ulkoiset lainat (1000 €)	38 555	33 781	33 085
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	29 480	33 781	33 085
Kaupungin antolainat (1000 €)	89 807	89 821	89 807
Leasingvastuut (1000 €)	22	70	20
KANNATTAVUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oman pääoman tuotto %	13,6	11,1	13,2
Sijoitetun pääoman tuotto %	9,1	14,3	15,3
Liikevoitto %	21,5	18,7	19,8
VAKAVARAISUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Omavaraisuusaste %	24,5	27,5	31,0
MAKSUVALMIUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Current ratio		0,5	0,9
Quick ratio		0,0	0,0
YHTIÖN ROOLI KONSERNIN SISÄISESSÄ KAUPANKÄYNNISSÄ	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Myynti Lappeenrannan kaupungille (1000€)	5 348	6 000	5 300
Ostot Lappeenrannan kaupungilta (1000€)	416	400	400
YHTIÖKOHTAISET TOIMINNALLISET TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Tuloutus kaupungille (1000 €)		3 600	3 700

Lappeenrannan Toimitilat Oy (konserni)

Yhtiön toimitusjohtaja

Mikko Hietamies

LATO-konsernin rakenne ja toiminta-ajatus

Lappeenrannan Toimitilat Oy

Lappeenrannan Yritystila Oy

Lappeenranta Free Zone Oy Ltd

Kiinteistö Oy Mustolan Huoltorakennus

Kiinteistö Oy Reijolan Liikekeskus

Lappeenrannan Matkakeskus Oy

Kiinteistö Oy Joutsenon Annukka

Lappeenrannan Kuntakiinteistöt Oy

Williparkki Oy

Lappeenrannan Toimitilat-konsernin tärkeimpänä tavoitteena ja tehtävänä on varmistaa, että kaupungin toimialoilla ja kaupunkikonsernin ulkopuolisilla vuokralaisilla on käytössään toimintaa mahdollisimman hyvin tukevat, käyttötarkoitukseen sopivat, terveelliset ja turvalliset toimitilat.

Erityisesti Lappeenrannan Toimitilat Oy:n tehtävänä on varmistaa, että tilojen käytön tehostumiselle, yhteiskäytölle, muunneltavuudelle ja monikäyttöisyydelle luodaan hyvät edellytykset etenkin silloin kun uusia toimitiloja rakennetaan ja järjestetään seuraavien vuosikymmenten ajaksi.

Yleiskuvaus vuoden 2022 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, arvio liikevaihdon kehityksestä ja tuloksesta vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Toiminnallisesti tulevien vuosien painopiste tulee olemaan käynnissä olevien pääasiassa kunnallista palvelutuotantoa palvelevien talonrakennushankkeiden toteutuksessa. Merkittävimpiä peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeita ovat Rakuunamäen päiväkotikoti, Sammontalo, Korvenkylän koulu, Voisalmen päiväkotikoulu, pääkirjasto ja Monari. Myös sisäliikuntahallin ja Kisapuiston jääareenan suunnittelua jatketaan valtuuston tekemien päätösten mukaisesti.

Vireillä olleista veroasioihin liittyvistä oikeusprosesseista johtuen toimintaa on harjoitettu osin poikkeusjärjestelyin siltä osin, kun kyse on Lappeenrannan kaupungin palvelutuotannon käytössä olevan rakennusomaisuuden hallinta-, hankejohtamis-, rakennuttamis-, kiinteistöjohtamis- ja ylläpitopalveluista. Näiden tehtävien järjestämisestä vastaaminen on toistaiseksi siirretty kaupungin tilakeskuksen tehtäväksi ja järjestämisvastuun toteuttamiseksi tarpeelliset toimenpiteet tilakeskus hankkii ostopalveluna Lappeenrannan Toimitilat Oy -konsernin yhtiöiltä, Lappeenranta-konsernin muilta yhtiöiltä ja toimijoilta tai ulkopuolisilta palveluntuottajilta. Kaupungin ja Lappeenrannan Toimitilat Oy:n välillä on voimassa oleva palvelusopimus edellä mainittujen tehtävien hoitamisesta.

Lappeenrannan Kuntakiinteistöt Oy:n ja Lappeenrannan Yritystila Oy:n tuloverotusta koskeviin oikaisuvaatimuksiin saatiin verotuksen oikaisulautakunnan päätökset kesäkuussa ja päätökset saivat lainvoiman elokuussa. Talousarvion laadintahetkellä valmistelu mahdollisista muutoksista on käynnissä.

Lappeenrannan Yritystila Oy on ollut kiinteistötoiminnan asiantuntijana ja toteuttajana useissa erikokoisissa Lappeenrannan kaupungin elinkeinostrategisissa kiinteistö-, toimitila- ja sijoittautumishankkeissa. Hankkeiden tavoitteena on kaupungin vetovoiman ja yritysten toimintaedellytysten parantaminen sekä edellytysten luominen uusille työpaikoille. Hankkeita on eri kehitysvaiheissa.

Lappeenranta Free Zone Oy:n toiminta-ajatuksena on tarjota satama –ja logistiikkakeskuspalveluja suomalaisille ja ulkomaisille yrityksille. Lisäksi satamayhtiö vastaa kaupungin rahti-, matkustaja- ja veneilysatamista sekä niiden liikenteestä. Aktiivinen uusasiakashankinta on tuottanut tuloksia, ja uusia asiakassopimuksia raaka-ainekuljetuksiin ja varastointiin on solmittu Mustolan satama-alueelle. Toisaalta yhtiön toiminnan ennustettavuutta vaikeuttaa edelleenkin rahtisataman asiakkaiden kansainvälisten liiketoimintojen epävarmuus. 2021 käynnistyneen Mustolan sataman strategiahankkeen tavoitteena on kartoittaa sataman nykytila sekä tulevaisuuden liiketoimintamallin luominen.

Matkustaja- ja pienvenesatamien risteilyliiketoimintaan vaikuttaa voimakkaasti koronaviruksen aiheuttamat rajoitteet. Ulkomaan risteilyliikenne on ollut täysin pysähdyksissä edellisvuoden tapaan vuonna 2021. Kuluvan vuoden aikana vierasveneilijöiden määrä on ollut koronaviruksen aiheuttamien rajoitteiden myötä noin 15 % alhaisempi verrattuna normaaleihin vuosiin, mutta jatkossa veneilymatkailun ennustetaan palautuvan aikaisemmalle tasolle. Pienvenesatamien lisätarpeeseen ja palveluiden parantamiseen yhtiö on vastannut ja vastaa jatkossakin kysynnän ja olemassa olevien resurssiansa mukaan.

Saimaan kanavan sulkujen pidentämiseen on maan hallituksen toimesta budjetoitu 90 miljoonan euron valtuus. Sulkujen pidentämishanke mahdollistaa suurempien alusten liikennöinnin kanavalla ja siten aiempaa laajamittaisemman rahtiliikenteen harjoittamisen. Vuosina 2022 ja 2023 purjehduskaudet jäävät rakennustöiden vuoksi vain neljän kuukauden mittaisiksi, tämän arvioidaan aiheuttavan epävarmuutta myös yhtiön tulevien vuosien liiketoiminnalle.

Lappeenrannan Kuntakiinteistöt Oy:n toiminta on ollut keskeytyksissä veroasioihin liittyvän muutoksenhaun ajan. Yhtiön rooli jatkossa on valmistelussa ja yhdessä omistajaohjauksen kanssa linjataan mihin suuntaan Lappeenrannan Kuntakiinteistöt Oy:n toimintaa kehitetään.

Williparkki Oy:n tehtävänä on Lappeenrannan kaupungin omistamien maksullisten kadunvarsi- ja aluepysäköintipaikkojen operoiminen sekä yhtiön omistamien ja hallinnoimien maanalaisten pysäköintitalojen ylläpito ja operointi. Maanpäällisten alueiden autopaikkamäärän arvioidaan olevan tulevana kesäkautena noin 530 autopaikkaa ja talvikaudella noin 380 autopaikkaa. Pysäköintitaloissa P-City, P-Pormestari ja P-Tori yhtiöllä on hallinnassaan noin 870 autopaikkaa. Yhtiö operoi myös keskussairaalan, rautatieaseman, lentoaseman ja kauppakeskus Gallerian pysäköintialueita. Keskusta-alueella mahdollisesti käynnistyvät rakennushankkeet saattavat vähentää maanpäällisten autopaikkojen määrää. Yhtiö varautuu omalta osaltaan edistämään keskusta-alueen kehittämishankkeita omalla toimialallaan.

Konsernin liikevaihdon arvioidaan olevan vuonna 2022 noin 11,5 miljoonaa euroa. Vuosien 2022–2023 liikevaihdon arvioidaan kasvavan jonkin verran.

Vuonna 2022 konsernin tuloksen arvioidaan olevan noin -96 000 euroa. Vuosien 2023–2024 tuloksen arvioidaan kääntyvän voitolliseksi.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

- kaupungin palvelutuotannossa olevien tilojen neliömäärä on 85 % vuoteen 2023 mennessä vuodenvaihteen 2017/2018 tasosta
- Tilakeskukselle asetettujen tavoitteiden saavuttaminen

Tuloutustavoite 2022

Lappeenrannan Toimitilat-konsernille on asetettu 150.000 euron tuloutustavoite vuodelle 2022.

Investoinnit vuonna 2022 sekä suunta 2023–2024

Tulevina vuosina Lappeenrannan Yritystila Oy tekee omistamiensa ja hallinnoimiensa kiinteistöjen PTS-suunnitelmien mukaisia peruskorjaus- ja -parannushakkeita sekä toteuttaa omistajaohjauspäätösten mukaisia elinkeinostrategisia kiinteistökohteita.

Williparkki Oy varautuu parantamaan pysäköinnin opastusjärjestelmää yhteistyössä kaupungin kanssa.

Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2022

Lappeenrannan Yritystila Oy ja Williparkki Oy hoitavat lainasalkkuaan maksusuunnitelmien mukaisesti. Lappeenrannan Yritystila Oy:n vuonna 2022 erääntyvä kertalyhenteinen laina on tarkoitus uusia pienempänä.

Valmisteltavana on kaupungin ulosvuokrattujen kohteiden siirtäminen Yritystilan omistukseen. Tavoitteellinen ajankohta on vuodenvaihte 2021/2022.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Strategiset ja operatiiviset riskit

- koronapandemian jatkuminen
- Sote-uudistus
  - Soteuudistus tulee muuttamaan sote- ja pela-kiinteistöjen vuokrausjärjestelyitä, joiden vaikutuksia on tässä vaiheessa vaikea arvioida.
- vuokratut ja myytävät tilat
  - vuokralaisen vaihdostilanteessa tilat vaativat useimmiten muutostöitä, joiden vuoksi tiloja voi olla vaikea vuokrata kannattavasti
  - Ostosmatkailu Venäjältä on lähes pysähdyksissä. Tämän vuoksi vuokrattavista myymälä- ja liiketiloista sekä muista toimitiloista on Lappeenrannassa ylitarjontaa. Olemassa oleva tilanne alentaa vapautuvien ja tyhjen kohteiden vuokratasoa ja siten myös vuokratuottoa.

Henkilöstöriskit

- ammattitaitoisen henkilökunnan rekrytoinnin onnistuminen

Omaisuuksriskit

- toiminnan keskeytysriskit
- Sisäilmaongelmat, tulipalot, vesivahingot

Rahoitusriskit ja taloudelliset riskit

- koronapandemian taloudelliset vaikutukset
- korkoriskiä hallitaan jakamalla lainat pitkällä aikavälillä tasaisesti kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin
- suhdannevaihtelut

Lappeenrannan Toimitilat Oy – konsernin numeerinen osa

TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022	MUUTOS % 2022/2021	TS 2023	TS 2024
LIKEVAIHTO	17 173	16 250	11 476	-29,4 %	11 900	12 225
Liiketoiminnan muut tuotot	45	0	0	0,0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0	0
Materiaalit ja palvelut	-543	-596	-588	-1,3 %	-610	-633
Henkilöstökulut	-2 301	-2 141	-2 076	-3,1 %	-2 100	-2 160
Poistot ja arvonalentumiset	-3 973	-3 316	-3 339	0,7 %	-3 339	-3 339
Liiketoiminnan muut kulut	-9 951	-9 987	-5 107	-48,9 %	-5 350	-5 589
LIIKETULOS	450	210	367	74,6 %	502	505
Rahoitustuotot	33	11	11	0,0 %	11	11
Rahoituskulut	-512	-477	-459	-3,7 %	-422	-392
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	-29	-256	-82	-68,1 %	91	124
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0,0 %	0	0
Verot	-27	-5	-30	508,0 %	-27	-26
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	24	21	16	-24,3 %	16	16
TILIKAUDEN TULOS	-32	-240	-96	-60,0 %	80	114

TASE VASTAAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Pysyvät vastaavat (yht.)	69 435	66 602	63 462
Aineettomat hyödykkeet	611	340	75
Aineelliset hyödykkeet	61 192	58 881	55 784
Sijoitukset	7 632	7 381	7 603
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	6 511	6 322	5 673
Vaihto-omaisuus	0	0	0
Saamiset	6 165	5 962	5 279
Rahoitusarvopaperit	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	346	360	394
VASTAAVAA YHTEENSÄ	75 946	72 924	69 135
TASE VASTATTAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oma pääoma (yht.)	29 770	29 538	31 240
Osakepääoma	17 401	17 401	17 401
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Muut omat rahastot	10 246	10 246	10 246
Ed. tilikausien voitto/tappio	2 155	2 130	3 689
Tilikauden voitto/tappio	-32	-240	-96
Vähemmistöosuus	321	416	277
Konsernireservi	621	533	445
Pakolliset varaukset	0	0	0
Laskennallinen verovelka	902	888	902
Vieras pääoma (yht.)	45 233	42 437	37 172
Pitkäaikainen vieraspääoma	38 988	31 405	26 136
Lyhytaikainen vieraspääoma	6 245	11 032	11 036
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	75 946	72 924	69 135

TUNNUSLUVUT LASKENTAKAUDEN LOPUSSA	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	100,0	100,0	100,0
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä %	0	0	0
Henkilöstöä keskimäärin	33	28	30
Investoinnit (1000 €)	554	0	930
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €)	38 362	35 579	30 699
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	30 596	29 151	26 034
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	49	0	15
KANNATTAVUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oman pääoman tuotto %	-0,2	-0,8	-0,2
Sijoitetun pääoman tuotto %	0,7	0,8	1,3
Liikevoitto %	2,6	1,3	2,3
VAKAVARAISUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Omavaraisuusaste %	40,6	40,7	45,8
MAKSUVALMIUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Current ratio	1,0	0,6	0,5
Quick ratio	1,1	0,6	0,5
YHTIÖN ROOLI KONSERNIN SISÄISESSÄ KAUPANKÄYNNISSÄ	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Myynti Lappeenrannan kaupungille (1000€)	2 221	2 234	2 213
Ostot Lappeenrannan kaupungilta (1000€)	3 867	3 700	3 662
YHTIÖKOHTAISET TOIMINNALLISET TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Tuloutus kaupungille (1000 €)	150	150	150

Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy

Yhtiön toimitusjohtaja

Mika Suomalainen

Yhtiön toiminta-ajatus

Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy:n (EKJH) tehtävänä on hoitaa osakskuntien vastuulla oleva jätehuolto. Tätä tehtävää varten EKJH ylläpitää Kukkuroinmäen aluejätekeskusta ja miehitettyjä jäteasemia Parikkalassa, Rautjärvellä, Ruokolahdella, Savitaipaleella, Luumäellä, Taipalsaarella, Lemillä ja Lappeenrannassa. Lisäksi EKJH:n vastuulla ovat näiden kuntien hyöty- ja vaarallisen jätteen vastaanottopisteet.

EKJH on kilpailuttanut jätteenkuljetukset ja vastaa Parikkalan, Rautjärven, Ruokolahden, Savitaipaleen, Luumäen, Taipalsaaren, Lemin, Lappeenrannan ja Imatran kunnan vastuulla olevan jätehuollon vaatimasta asiakasrekisterien ylläpidosta, laskutuksesta ja neuvonnasta.

EKJH on perustettu huolehtimaan koko Etelä-Karjan kuntien vastuulla olevan jätehuollon operatiivisista tehtävistä. Lisäksi maakunnalliseen jätekeskukseen Lappeenrannan Kukkuroinmäkeen rakennettiin koko maakuntaa palveleva EU-tasoinen loppusijoitusalue, koska tiukentuneiden määräysten johdosta kuntien omat loppusijoitusalueet jouduttiin sulkemaan.

Yleiskuvaus vuoden 2022 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, arvio liikevaihdon kehityksestä ja tuloksesta vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Loppusijoitettavat määrät laskevat ja hyödyntäminen lisääntyy. Yhä enemmän vastaanotetusta materiaalmäärästä käsitellään ja toimitetaan edelleen materiaali- ja energiahyötykäyttöön. Tämä aiheuttaa toimintaan kustannuspaineita, koska yhä huonompilaatuista materiaalia käsitellään ja hyödynnetään. Nykyiset käsittelykenttäalueet ovat jääneet liian pieniksi, joten uutta kenttätalaa on jo rakennettu Kukkuroinmäkeen vuosien 2020–2021 aikana ja lisää rakennetaan vuosina 2022–2030.

Biokaasulaitoksen osalta ollaan siirrytty normaaliin toimintaan. Kaikki suunnitellut jätejakeet pystytään käsittelemään laitoksessa, mutta lietteenkäsittely vaati merkittävän prosessimuutoksen keväällä 2021. Prosessilämpötila pudotettiin suunnitellusta 53 °C:sta 38 °C:een. Tästä syystä käyttökustannukset ja jätevesikuormitus Toikansuon puhdistamolle ovat kasvaneet merkittävästi. Asian korjaaminen vaati erilliseen hygienisointiyksikköön investoimisen. Toivottavasti hygienisointiyksikkö saadaan käyttöön alkuvuoden 2022 aikana, jotta päästäisiin normaalitilanteeseen kustannusten osalta.

Muun toiminnan volyyymi säilyy lähes ennallaan, mutta kaasun myynti kasvaa voimakkaasti. 2022 liikevaihdon kasvu riippuu täysin kaasunmyynnistä, nyt kaasun myyntiin on arvioitu 700.000 euroa. EKJH jakelee BIG-biokaasua viidellä kaasutankkausasemalla Etelä-Karjalan alueella. Kaikki asemat avattiin 22.4.2021. Tavoite on myydä koko kaasuntuotanto liikennepolttoaineeksi. Nyt näyttää

siltä, että laitoksen kaasunjalostuksen kapasiteettia pitää nostaa lähivuosina, koska kysyntä kasvaa niin voimakkaasti.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

EKJH huolehtii maksujen pitämisestä muihin maakuntakeskuksiin nähden kilpailukykyisellä tasolla. Keskitetyllä kilpailutuksella hillitään kuntalaisten jätehuoltokustannusten nousua. Strategian mukaisesti tehostetaan hyötyjätteiden materiaali kierrätystä ja vähennetään jätteen loppusijoitusta. Biokaasulaitosinvestointi mahdollistaa paikallisen orgaanisen metaanin tuotannon, jonka käyttö vähentää merkittävästi liikenteen CO₂-päästöjä ja toteuttaa Lappeenrannan kaupungin omia ympäristötavoitteita. Kierrätyskelvottomat jätteet toimitetaan energiahyötykäyttöön. Yhteistyössä LUT:n kanssa pyritään löytämään paikallinen ratkaisu jätemateriaalien hyötykäyttöön.

Tuloutustavoite 2022

EKJH ei jaa osinkoja.

Investoinnit vuonna 2022 sekä suunta 2023–2024

Vuodelle 2022 on suunniteltu kiertotalouskentän II-vaihe (4,5 ha) 400.000 euroa. Tulevina vuosina suuria investointeja ei ole vielä suunnitteilla.

Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2022

Hygienisointiyksikön kilpailutus on vasta käynnistynyt eikä investoinnin suuruudesta ole vielä varmuutta. Tarpeen mukaan käytetään joko kassavaroja tai korollista vierasta pääomaa.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Merkittävimmät epävarmuustekijät lähivuosina liittyvät hankintapäätöksiin, lainsäädännön (jäte- ja hankintalaki) muutoksiin ja uusien käsittelytekniikoiden (jätteen kierrätys ja energiahyödyntäminen) käyttöönottoon. Lisäksi biokaasulaitosinvestoinnin kannattavuuteen vaikuttaa merkittävästi kaasutankkausinfraan rakentuminen alueellisesti ja liikennepolttoaineen kysyntä. Liikennepolttoaineen kysyntään vaikuttaa EU:n kanta kaasuautojen päästölaskentaan, mutta mahdolliset negatiiviset vaikutukset näkyvät vasta 10–20 vuoden kuluttua.

Lainsäädännön kautta tulevat tiukemmat käsittelyvaatimukset (biohajoavan jätteen loppusijoituskielto ja EU:n ns. kiertotalouspaketti), uuden jätelain vaatimukset nostavat jätteen keräilyn kustannuksia, käsittelylaitosten vaatimus- ja tätä kautta myös kustannustasoa.

Edellä mainittuja riskejä hallitaan ja minimoidaan EKJH:n omalla hankintaosaamisella sekä jatkuvalla kouluttautumisella. Liikennepolttoaineen menekkiä pyritään edesauttamaan tekemällä yhteistyötä alan toimijoiden kanssa. Lisäksi EKJH on verkostoitunut ja tekee tiivistä yhteistyötä alan muiden vastaavien kuntayhtiöiden kanssa (esim. BIG-brändi).

Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy:n numeerinen osa

TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022	MUUTOS % 2022/2021	TS 2023	TS 2024
LIKEVAIHTO	12 825	12 328	12 992	5,4 %	13 842	14 523
Liiketoiminnan muut tuotot	213	66	483	631,8 %	300	300
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0	0
Materiaalit ja palvelut	-7 854	-7 150	-8 300	16,1 %	-8 549	-8 805
Henkilöstökulut	-1 931	-1 898	-1 649	-13,1 %	-1 698	-1 750
Poistot ja arvonalentumiset	-893	-1 707	-1 574	-7,8 %	-1 500	-1 500
Liiketoiminnan muut kulut	-1 785	-1 858	-1 995	7,4 %	-2 054	-2 117
LIIKETULOS	575	-219	-43	-80,4 %	341	651
Rahoitustuotot	10	14	8	-42,9 %	10	10
Rahoituskulut	-86	-169	-66	-60,9 %	-68	-68
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	499	-374	-101	-73,0 %	283	593
Tilinpäätössiirrot	-4	1	1	0,0 %	1	1
Verot	-65	-13	0	-	0	0
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	0	0	0	0,0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	430	-386	-100	-74,1 %	284	594

TASE VASTAAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Pysyvät vastaavat (yht.)	22 101	25 300	20 452
Aineettomat hyödykkeet	13	0	64
Aineelliset hyödykkeet	22 081	25 300	20 381
Sijoitukset	7	0	7
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	4 422	2 550	4 768
Vaihto-omaisuus	0	0	0
Saamiset	3 017	2 500	3 200
Rahoitusarvopaperit	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	1 405	50	1 568
VASTAAVAA YHTEENSÄ	26 523	27 850	25 220
TASE VASTATTAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oma pääoma (yht.)	8 115	7 935	7 835
Osakepääoma	2 683	2 683	2 683
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Muut omat rahastot	0	0	0
Ed. tilikausien voitto/tappio	5 002	5 638	5 252
Tilikauden voitto/tappio	430	-386	-100
Poistoero ja vapaaehtoiset varukset	7	3	0
Pakolliset varukset	3 739	3 912	3 900
Laskennallinen verovelka	0	0	0
Vieras pääoma (yht.)	14 662	16 000	13 485
Pitkäaikainen vieraspääoma	11 361	12 500	10 085
Lyhytaikainen vieraspääoma	3 301	3 500	3 400
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	26 523	27 850	25 220

TUNNUSLUVUT LASKENTAKAUDEN LOPUSSA	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	50,3	50,3	50,3
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä %	0	0	0
Henkilöstöä keskimäärin	36	34	28
Investoinnit (1000 €)	4 253	850	400
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €)	11 361	13 500	10 085
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	0	0	0
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	416	299	182
KANNATTAVUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oman pääoman tuotto %	5,5	-4,8	-1,3
Sijoitetun pääoman tuotto %	3,0	-4,6	-1,3
Liikevoitto %	4,5	-1,8	-0,3
VAKAVARAISSUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Omavaraisuusaste %	30,6	28,5	31,1
MAKSUVALMIUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Current ratio	1,0	0,7	1,4
Quick ratio	1,0	1,0	1,4
YHTIÖN ROOLI KONSERNIN SISÄISESSÄ KAUPANKÄYNNISSÄ	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Myynti Lappeenrannan kaupungille (1000€)	230	220	230
Ostot Lappeenrannan kaupungilta (1000€)	147	150	150
YHTIÖKOHTAISET TOIMINNALLISET TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Tuloutus kaupungille (1000 €)	0	0	0

Saimaan Tukipalvelut Oy

Yhtiön toimitusjohtaja

Saku Linnamurto

Yhtiön toiminta-ajatus

Yhtiö tarjoaa ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöjen huolto- ja kunnossapitopalveluja sekä muita vastaavia tukipalveluja osakkeenomistajilleen. Lisäksi yhtiö tarjoaa tuottamia palveluja myös muille toimijoille kuin omistajilleen siinä määrin kuin se on mahdollista vaarantamatta yhtiön julkisista hankinnoista annetun lain mukaista sidosyksikköasemaa.

Yleiskuvaus vuoden 2022 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, arvio liikevaihdon kehityksestä ja tuloksesta vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Alkavan talousarviovuoden aikana yhtiö jatkaa yhä toimintamalliansa kehittämistä siten, että toimintayksiköiden talousarviokauden tulot ja menot muodostuvat tasapainoisiksi. Vuonna 2022 on tavoitteena pitää kaikkien yhtiön kolmen toimialan liiketulos lievästi positiivisena. Vuoden 2022 budjetissa on kuitenkin edelleen yksittäisiä kohteita, joiden tuloksen tasapainotus on haastavaa.

Pidemmällä aikavälillä tukipalveluiden kustannusrakenteeseen vaikuttaa keskeisesti yhtiön omistajien palveluverkkoihinsa kohdistuvat tarkastelut. Palveluverkon rakenteellisten muutoksien kautta on mahdollista saavuttaa volyymietuja ruuantuotannossa sekä vähentää myös siivottavien neliöiden määrää. Vuosina 2022–2024 yhtiön myyntihintoihin kohdistuu maltillinen korotuspaine riippuen pitkälti

palkkojen sopimuskorotusten suuruudesta sekä raaka-ainekustannusten noususta.

Yhtiön liikevaihto 2022 tulee olemaan noin 48,9 miljoonaa euroa. Yhtiön tilikauden voiton arvioidaan olevan noin 411.000 euroa vuonna 2022.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Tavoitteena on tuottaa omistajien tarvitsemat tukipalvelut taloudellisesti ja laadukkaasti sekä pitää yhtiön kaikki toimialat kannattavina ja pitää yhtiön oma pääoma riittävällä tasolla.

Tuloutustavoite 2022

Yhtiön tarkoituksena ei ensisijaisesti ole jakaa tuottoja omistajilleen.

Investoinnit vuonna 2022 sekä suunta 2023–2024

Vuosina 2022–2024 ei toteuteta merkittäviä investointihankkeita. Toteutettavat investoinnit ovat pääasiassa pieniä laite- ja koneinvestointeja. Vuotuisten investointien arvo on noin 200.000–300.000 euroa.

Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2022

Vuonna 2022 ei ole suunnitteilla rakenne- tai rahoitusjärjestelyitä.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Yhtiön tunnistamat riskit liittyvät lainsäädännön muutoksiin, yleiseen hintatason kehitykseen sekä osaavan henkilöstön rekrytointiin. Lisäksi muutokset omistajien palveluverkossa voivat aiheuttavat riskin tukipalvelujen kysynnälle.

Saimaan Tukipalvelut Oy:n numeerinen osa

TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022	MUUTOS % 2022/2021	TS 2023	TS 2024
LIKEVAIHTO	47 078	49 622	48 908	-1,4 %	49 500	50 000
Liiketoiminnan muut tuotot	63	8	13	62,5 %	15	15
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0	0
Materiaalit ja palvelut	-13 876	-15 386	-14 366	-6,6 %	-14 510	-14 655
Henkilöstökulut	-28 171	-28 851	-29 269	1,4 %	-29 708	-30 154
Poistot ja arvonalentumiset	-216	-248	-249	0,4 %	-250	-250
Liiketoiminnan muut kulut	-4 506	-4 640	-4 523	-2,5 %	-4 568	-4 614
LIIKETULOS	372	505	514	1,8 %	479	343
Rahoitustuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Rahoituskulut	-1	0	0	0,0 %	0	0
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	371	505	514	1,8 %	479	343
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0,0 %	0	0
Verot	-81	-101	-103	2,0 %	-96	-69
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	0	0	0	0,0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	290	404	411	1,7 %	383	274

TASE VASTAAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Pysyvät vastaavat (yht.)	340	451	421
Aineettomat hyödykkeet	24	60	50
Aineelliset hyödykkeet	295	370	350
Sijoitukset	21	21	21
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	9 796	9 943	9 940
Vaihto-omaisuus	0	0	0
Saamiset	9 460	9 603	9 600
Rahoitusarvopaperit	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	336	340	340
VASTAAVAA YHTEENSÄ	10 136	10 394	10 361
TASE VASTATTAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oma pääoma (yht.)	2 448	2 688	3 099
Osakepääoma	218	218	218
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Muut omat rahastot	0	0	0
Ed. tilikausien voitto/tappio	1 940	2 066	2 470
Tilikauden voitto/tappio	290	404	411
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	2	6	5
Pakolliset varaukset	0	0	0
Laskennallinen verovelka	0	0	0
Vieras pääoma (yht.)	7 686	7 700	7 257
Pitkäaikainen vieraspääoma	0	0	0
Lyhytaikainen vieraspääoma	7 686	7 700	7 257
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	10 136	10 394	10 361

TUNNUSLUVUT LASKENTAKAUDEN LOPUSSA	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	63,8	63,8	63,8
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä %	0	0	0
Henkilöstöä keskimäärin	909	900	900
Investoinnit (1000 €)	143	305	255
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €)	0	0	0
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	0	0	0
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	140	100	140
KANNATTAVUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oman pääoman tuotto %	12,6	15,7	14,2
Sijoitetun pääoman tuotto %	16,2	19,7	17,8
Liikevoitto %	0,8	1,0	1,1
VAKAVARAIKUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Omavaraisuusaste %	24,2	25,9	29,9
MAKSUVALMIUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Current ratio	0,9	1,3	1,4
Quick ratio	0,9	1,3	1,4
YHTIÖN ROOLI KONSERNIN SISÄISESSÄ KAUPANKÄYNNISSÄ	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Myynti Lappeenrannan kaupungille (1000€)	18 722	20 500	20 540
Ostot Lappeenrannan kaupungilta (1000€)	1 224	1 200	1 220
YHTIÖKOHTAISET TOIMINNALLISET TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Tuloutus kaupungille (1000 €)	0	0	0

Lappeenrannan Teatterikiinteistö Oy

Yhtiön toimitusjohtaja

Mikko Hietamies

Yhtiön toiminta-ajatus

Lappeenrannan Teatterikiinteistö Oy:n tehtävänä on omistaa teatteritoimintaa varten rakennettua rakennuksen osaa kauppakeskus IsoKristiinan laajennusosassa ja vuokrata sitä teatteritoimintaa varten. Yhtiö voi omistaa, vuokrata ja hallita mahdollisia muita kiinteistöjä.

Yleiskuvaus vuoden 2022 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, arvio liikevaihdon kehityksestä ja tuloksesta vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Yhtiön kaikki osakkeet ovat Lappeenrannan kaupungin omistuksessa. Vuonna 2022 yhtiön liiketoiminta keskittyy pääasiassa teatteritilojen vuokraamiseen Lappeenrannan kaupunginteatterin käyttöön. Tavoitteena on tarjota toiminnallisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaiset tilat kaupunginteatterin käyttöön.

Yhtiön liikevaihdoksi on arvioitu vuonna 2022 1,2 miljoonaa euroa ja se muodostuu kokonaisuudessaan Lappeenrannan kaupunginteatterin yhtiölle maksamista tilavuokrista. Tilavuokralla on tavoitteena kattaa yhtiön hallinnolliset kulut, rakennuksen ylläpitokulut sekä pääomakulut. Vuonna 2022 tuloksen arvioidaan muodostuvan 96.000 euroa negatiiviseksi.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Yhtiölle ei aseteta kaupunginvaltuustoon nähden sitovia tavoitteita.

Tuloutustavoite 2022

Yhtiön tarkoituksena ei ensisijaisesti ole jakaa tuottoja omistajilleen.

Investoinnit vuonna 2022 sekä suunta 2023–2024

Vuodelle 2022 eikä myöskään suunnitelmavuosille ole suunnitteilla merkittäviä investointeja.

Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2022

Ei suunniteltuja rakenne- ja rahoitusjärjestelyitä vuodelle 2022.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Lappeenrannan Teatterikiinteistö Oy:n liiketoiminta keskittyy tilojen vuokraamiseen Lappeenrannan kaupungille, joten yhtiön liiketoimintariski on pieni. Sen sijaan yhtiön vuokralaisen toimintaan liittyvä merkittäviä riskejä kuten kuluvana vuonna on koettu. Koronaviruksen aiheuttamien rajoitustoimenpiteiden vuoksi teatterin kevätesityskausi keskeytyi ja kuluvana syksynä esityskausi on käynnistetty siten, että yleisömäärää rajoitetaan.

Yhtiön rakennuttama kaupunginteatteri on rahoitettu pääosin lainarahalla. Korkotaso on tällä hetkellä alhainen, mutta mahdollinen korkotason nousu on riski. Korkoriskiä voidaan hallita muun muassa jakamalla lainat pitkällä aikavälillä kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin. Tällä hetkellä valtaosa lainarahasta on vaihtuvakorkoista.

Lappeenrannan Teatterikiinteistö Oy:n numeerinen osa

TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022	MUUTOS % 2022/2021	TS 2023	TS 2024
LIKEVAIHTO	1 200	1 200	1 200	0,0 %	1 100	1 100
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0	0
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	0,0 %	0	0
Henkilöstökulut	-2	-3	-10	233,3 %	-10	-10
Poistot ja arvonalentumiset	-822	-775	-929	19,9 %	-739	-738
Liiketoiminnan muut kulut	-206	-250	-220	-12,0 %	-227	-233
LIIKETULOS	170	172	41	-76,2 %	124	119
Rahoitustuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Rahoituskulut	-150	-145	-137	-5,5 %	-129	-122
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	20	27	-96	-455,6 %	-5	-3
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0,0 %	0	0
Verot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	0	0	0	0,0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	20	27	-96	-455,6 %	-5	-3

TASE VASTAAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Pysyvät vastaavat (yht.)	15 684	14 962	14 032
Aineettomat hyödykkeet	0	0	0
Aineelliset hyödykkeet	15 642	14 920	13 990
Sijoitukset	42	42	42
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	775	710	734
Vaihto-omaisuus	0	0	0
Saamiset	775	710	734
Rahoitusarvopaperit	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	0	0	0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	16 459	15 672	14 766
TASE VASTATTAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oma pääoma (yht.)	1 744	1 705	1 486
Osakepääoma	3	3	3
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Muut omat rahastot	2 243	2 243	2 243
Ed. tilikausien voitto/tappio	-522	-568	-664
Tilikauden voitto/tappio	20	27	-96
Vähemmistöosuus	0	0	0
Pakolliset varaukset	0	0	0
Laskennallinen verovelka	0	0	0
Vieras pääoma (yht.)	14 715	13 970	13 280
Pitkäaikainen vieraspääoma	13 970	13 280	12 590
Lyhytaikainen vieraspääoma	745	690	690
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	16 459	15 675	14 766

TUNNUSLUVUT LASKENTAKAUDEN LOPUSSA	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	100,0	100,0	100,0
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä %	0	0	0
Henkilöstöä keskimäärin	0,0	0	0
Investoinnit (1000 €)	0	0	0
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €)	14 660	13 970	13 280
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	13 750	13 200	12 650
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	0	0	0
KANNATTAVUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oman pääoman tuotto %	1,2	1,6	-6,0
Sijoitetun pääoman tuotto %	1,9	1,6	-6,0
Liikevoitto %	14,2	14,3	3,4
VAKAVARAISUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Omavaraisuusaste %	10,6	10,9	10,1
MAKSUVALMIUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Current ratio	1,0	1,0	1,1
Quick ratio	1,0	1,0	1,1
YHTIÖN ROOLI KONSERNIN SISÄISESSÄ KAUPANKÄYNNISSÄ	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Myynti Lappeenrannan kaupungille (1000€)	1 200	1 200	1 200
Ostot Lappeenrannan kaupungilta (1000€)	0	0	0
YHTIÖKOHTAISET TOIMINNALLISET TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Tuloutus kaupungille (1000 €)	0	0	0

Kiinteistö Oy Seniori-Saimaa

Yhtiön toimitusjohtaja

Katri Tolvanen

Yhtiön toiminta-ajatus

Lappeenrannan kaupunki ja Holiday Club Resorts Oy (HCR) ovat perustaneet Kiinteistö Oy Seniori-Saimaan 12/2010 omistamaan ja kehittämään Tiurun entisen sairaalan aluetta sillä olevine rakennuksineen. Kaupunki omistaa yhtiön osakkeista 68,85 %.

Yleiskuvaus vuoden 2022 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, arvio liikevaihdon kehityksestä ja tuloksesta vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Yhtiön kiinteistöllä ei ole vuokralaista tai toimintaa. Yhtiö on hakenut mahdollisuutta entisen sairaalarakennuksen kehittämisen monipuolisena terveys- ja hyvinvointipalvelujen sekä asumisen kohteena. Kiinteistölle on pyritty löytämään ostaja, joka ottaisi vastatakseen kohteen kehittämisestä asemakaavan mukaisesti. Tois- taiseksi kiinteistölle ei ole onnistuttu löytämään ostajaa. Tästä syystä yhtiö on hakenut kohteen asemakaavan muuttamista muun muassa niin, että rakennuksen suojelumerkintä poistettaisiin. Yhtiö pyrkii edelleen löytämään kiinteistölle ostajan, joka ottaisi vastatakseen kohteen kehittämisestä.

Yhtiön kiinteistöstä on katkaistu sähkö, lämpö ja vesi, minkä vuoksi rakennuksen tilapäinenkin vuokraaminen on mahdotonta. Vuoden 2020 alusta lähtien yhtiön rahoitus on toteutettu kuluvastikkeiden muodossa.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Tiurun entisen sairaalan alueen kehittäminen.

Tuloutustavoite 2022

Yhtiön tarkoituksena ei ensisijaisesti ole jakaa tuottoja omistajilleen.

Investoinnit vuonna 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Vuodelle 2022 ei ole suunniteltu investointeja. Yhtiö pyrkii myymään omistamansa kiinteistön, jolloin investoinneille ei olisi tarvetta myöskään vuosien 2022–2023 aikana.

Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2022

Lappeenrannan kaupunki on perustanut 1.6.2017 Lappeenrannan Toimitilat Oy -konsernin, johon on koottu konsernin toimitilaosaa- minen sekä konsernin toimitilojen hallinta ja hallinnointi. Myös Kiin- teistö Oy Seniori-Saimaa on suunniteltu siirtää Lappeenrannan Toi- mitilat Oy -konserniin. Muita suunniteltuja rakennejärjestelyitä ei ole, mutta niille voisi syntyä tarve yhtiön omistuksessa olevan kiin- teistön mahdollisen myymisen seurauksena.

Yhtiön maksuvalmiuden turvaamiseksi on syksyllä 2014 jouduttu ot- tamaan käyttöön rahoitusjärjestely, jossa yhtiön omistajat Lappeen- rannan kaupunki ja Holiday Club Resorts Oy ovat vastanneet omis- tustensa suhteessa (pl. tammi-huhtikuun 2016 lämmityksen kulu,

josta kaupunki yksin on vastannut) yhtiön toiminnan kuluista sijoittamalla oman pääoman ehtoisina sijoituksina Kiinteistö Oy Seniori-Saimaan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon yhtiön toiminnan kuluja vastaavan euromäärän. Vuonna 2016 yhtiölle tehdyt suoritukset kattoivat myös vuoden 2017 toiminnan kulut. Rahoitustarve syntyi jälleen vuoden 2018 osalta ja syntyy myös sitä seuraavien vuosien osalta. Vuoden 2020 alusta lähtien yhtiön rahoitustarve on päätetty katettavan kuluvastikkeen muodossa. Rahoitustarve katetaan omistusten suhteessa määräytyvillä kuluvastikkeilla. Vuoden 2022 rahoitustarpeen on arvioitu olevan yhteensä noin 140.000 euroa, josta osuudet omistusten suhteessa ovat: kaupunki noin 96.390 euroa ja HCR noin 43.610 euroa.

Yhtiö on kaupungille velkaa noin 115.000 euron suuruisen maankäytösopimukseen perustuvan maksun. Maksun suorittaminen on siirretty ajankohtaan, jolloin yhtiö on saanut myytyä kiinteistön.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Yhtiön toiminnan merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät liittyvät kiinteistön myyntiajan pitkittymiseen. Myyntiaika on pitkittynyt, mistä johtuen edellä kuvattu rahoitusjärjestely on jouduttu ottamaan käyttöön. Asemakaavamuutosta on jouduttu hakemaan samasta syystä. Yhtiön näkökulmasta myös asemakaavamuutoksen lopputulokseen ja sen lainvoimaistumisen aikatauluun liittyy epävarmuutta. Rakennuksen osissa tapahtuvaan käyttöönottoon liittyvän hankeaihion realistisuutta on tarkoitus selvittää vuosien 2021 ja 2022 aikana. Rakennus on kärsinyt ilkvallasta ja muun muassa vesivuotojen aiheuttamista vaurioista, mitkä osaltaan heikentävät kohteen myytävyyttä. Kattovedet on saatu hallintaan vuosien 2019 ja

2020 aikana tehdyillä toimenpiteillä. Ilkvallan ja vesivuotojen vaikutukset rakennuksen kehitettävyyteen on tarkoitus selvittää kuluvan syksyn ja alkuvuoden 2022 aikana. Rakennukseen liittyy myös turvallisuusriskejä: oviaukot ja lukitukset murretaan toistuvasti ja muun muassa katolla käydään ottamassa valokuvia. Turvallisuuden varmistamisesta on yhtiölle aiheutunut jatkuvasti kustannuksia.

Kiinteistö Oy Seniori-Saimaan numeerinen osa

TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022	MUUTOS % 2022/2021	TS 2023	TS 2024
LIKEVAIHTO	106	80	140	75,0 %	150	160
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0	0
Materiaalit ja palvelut	0	0	0	0,0 %	0	0
Henkilöstökulut	-7	-7	-7	1,3 %	-7	-7
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0,0 %	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-92	-146	-166	14,0 %	-180	-190
LIIKETULOS	7	-73	-33	-54,5 %	-37	-37
Rahoitustuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Rahoituskulut	0	0	0	0,0 %	0	0
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	7	-73	-33	-54,5 %	-37	-37
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0,0 %	0	0
Verot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	0	0	0	0,0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	7	-73	-33	-54,5 %	-37	-37

TASE VASTAAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Pysyvät vastaavat (yht.)	1 526	1 526	1 526
Aineettomat hyödykkeet	0	0	0
Aineelliset hyödykkeet	1 526	1 526	1 526
Sijoitukset	0	0	0
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	96	24	34
Vaihto-omaisuus	0	0	0
Saamiset	0	0	0
Rahoitusarvopaperit	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	96	24	34
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 622	1 550	1 560
TASE VASTATTAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oma pääoma (yht.)	1 497	1 387	1 398
Osakepääoma	1 525	1 525	1 525
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Muut omat rahastot	1 741	1 741	1 741
Ed. tilikausien voitto/tappio	-1 776	-1 807	-1 835
Tilikauden voitto/tappio	7	-73	-33
Poistoero ja vapaaehtoiset varukset	0	0	0
Pakolliset varukset	0	0	0
Laskennallinen verovelka	0	0	0
Vieras pääoma (yht.)	125	163	162
Pitkäaikainen vieraspääoma	0	0	0
Lyhytaikainen vieraspääoma	125	163	162
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 622	1 550	1 560

TUNNUSLUVUT LASKENTAKAUDEN LOPUSSA	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	69,0	69,0	69,0
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä %	0,0	0	0
Henkilöstöä keskimäärin	oto	oto	oto
Investoinnit (1000 €)	0	0	0
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €)	0	0	0
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	0	0	0
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	0	0	0
KANNATTAVUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oman pääoman tuotto %	-0,5	-5,0	-2,4
Sijoitetun pääoman tuotto %	-0,5	-5,0	-2,4
Liikevoitto %	6,9	-90,6	-23,6
VAKAVARAISUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Omavaraisuusaste %	923,0	89,5	89,6
MAKSUVALMIUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Current ratio	0,8	0,1	0,2
Quick ratio	0,8	0,1	0,2
YHTIÖN ROOLI KONSERNIN SISÄISESSÄ KAUPANKÄYNNISSÄ	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Myynti Lappeenrannan kaupungille (1000€)	73	55	97
Ostot Lappeenrannan kaupungilta (1000€)	0	0	0
YHTIÖKOHTAISET TOIMINNALLISET TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Tuloutus kaupungille (1000 €)	0	0	0

Wirma Lappeenranta Oy

Yhtiön toimitusjohtaja

Markus Lankinen

Yhtiön toiminta-ajatus

Wirma Lappeenranta Oy on Lappeenrannan kaupunkikonserniin kuuluva elinkeinoyhtiö. Toiminnan tavoitteena on uusien työpaikkojen syntymisen edistäminen, olemassa olevien työpaikkojen säilyttämisen tukeminen sekä osakaskuntiensa elinkeinotoimintaympäristön kehittäminen. Päämääränä on saada Lappeenrannan seudulle uudistuvaa liiketoimintaa ja lisätä alueen vetovoimaisuutta. Wirma palvelee Lappeenrannan seudun yrittäjiä ja yrityksiä sekä kehittää alueen toimintaympäristöä ja kilpailukykyä.

Wirma Lappeenranta Oy:n hanke- ja hallinnointitoiminta täydentää kaupungin organisaatiossa toimivaa Wirma-yrityspalvelua ja konsernihallinnossa toimivaa matkailupalvelua.

Yleiskuvaus vuoden 2022 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, arvio liikevaihdon kehityksestä ja tuloksesta vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Wirma on kaupunkikonsernin määräysvallassa oleva osakeyhtiö. Wirma tuottaa kaupungille ja sen asiakkaille ja sidosryhmille kehityspalveluita ja goSaimaa-kattomarkkinointipalveluja. Lisäksi yhtiö voi vuokrata matkailulaitteita kaupungille ja muille toimijoille. Yhtiöllä ei ole henkilökuntaa.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Yhtiö suorittaa kaupungille omistajaohjauksen kautta annetut tehtävät.

Tuloutustavoite 2022

-

Investoinnit vuonna 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Katujunan ja muiden laitteiden myynti tai korvaaminen muilla ratkaisuilla arvioidaan kaupungin matkailun kehityssuunnitelmien päivityksen yhteydessä.

Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2022

GoSaimaalle myönnetyn pääomallainan arvostus tulee vuosittain tarkistettavaksi.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Wirma Lappeenranta Oy on osakkaana goSaimaa Oy:ssä. Wirmalla on 225.000 euroa pääomallainasaamista goSaimaalta ja yhtiön talousjärjestelyt voivat johtaa Wirman pääomallainakannan kasvuun goSaimaassa.

Wirma Lappeenranta Oy:n numeerinen osa

TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022	MUUTOS % 2022/2021	TS 2023	TS 2024
LIIKEVAIHTO	212	210	226	7,6 %	226	226
Liiketoiminnan muut tuotot	1	50		0,0 %	0	0
Valmistus omaan käyttöön		0		0,0 %	0	0
Materiaalit ja palvelut	-2	-50	-40	-20,0 %	-40	-40
Henkilöstökulut	-13	-9	-10	11,1 %	-10	-10
Poistot ja arvonalentumiset	-15	-21	-25	19,0 %	-25	-25
Liiketoiminnan muut kulut	-134	-174	-150	-13,8 %	-150	-150
LIIKETULOS	49	6	1	-83,3 %	1	1
Rahoitustuotot	0	0		0,0 %	0	0
Rahoituskulut	-2	-1		0,0 %	0	0
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	48	5	1	-80,0 %	1	1
Tilinpäätössiirrot	0	0		0,0 %	0	0
Verot	0	0		0,0 %	0	0
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	0	0		0,0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	48	5	1	-80,0 %	1	1

TASE VASTAAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Pysyvät vastaavat (yht.)	319	224	199
Aineettomat hyödykkeet	0	0	0
Aineelliset hyödykkeet	67	36	11
Sijoitukset	253	188	188
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	165	195	216
Vaihto-omaisuus	0	0	0
Saamiset	165	195	216
Rahoitusarvopaperit	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	0	0	0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	484	419	415
TASE VASTATTAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oma pääoma (yht.)	368	301	302
Osakepääoma	150	150	150
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Muut omat rahastot	6	6	6
Ed. tilikausien voitto/tappio	164	140	145
Tilikauden voitto/tappio	48	5	1
Poistoero ja vapaaehtoiset varukset	0	0	0
Pakolliset varaukset	0	0	0
Laskennallinen verovelka	0	0	0
Vieras pääoma (yht.)	116	118	113
Pitkäaikainen vieraspääoma	100	100	100
Lyhytaikainen vieraspääoma	16	18	13
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	484	419	415

TUNNUSLUVUT LASKENTAKAUDEN LOPUSSA	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	100,0	100,0	100,0
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä %	0,0	0	0
Henkilöstöä keskimäärin	0,0	0,0	0
Investoinnit (1000 €)	0	0	0
Konsernin sis.lainat (1000 €)	100	100	100
Ulkoiset lainat (1000 €)	0	0	0
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	0	0	0
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	0	0	0
KANNATTAVUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oman pääoman tuotto %	13,8	1,4	0,3
Sijoitetun pääoman tuotto %	13,8	1,5	0,3
Liikevoitto %	23,2	2,9	0,4
VAKAVARAIKUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Omavaraisuusaste %	76,0	71,8	72,8
MAKSUVALMIUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Current ratio	10,3	10,8	16,6
Quick ratio	10,8	10,8	10,8
YHTIÖN ROOLI KONSERNIN SISÄISESSÄ KAUPANKÄYNNISSÄ	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Myynti Lappeenrannan kaupungille (1000€)	210	224	226
Ostot Lappeenrannan kaupungilta (1000€)	2	20	50
YHTIÖKOHTAISET TOIMINNALLISET TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Tuloutus kaupungille (1000 €)	0	0	0

Saimaan lentoasema säätiö sr (konserni)

Säätiön toimitusjohtaja

Markus Lankinen

Toiminta-ajatus

Säätiön tarkoituksena on tukea ja edistää Saimaan alueen matkailua ja muita elinkeinoja Lappeenrannassa, Etelä-Karjalassa ja Saimaan alueella turvaamalla alueen saavutettavuutta ylläpitämällä ja kehittämällä kansainvälisiä lento- ja muita liikenneyhteyksiä ja niiden vaatimaa infrastruktuuria. Lentoaseman operointia ja muuta sen kehittämistä palvelevaa liiketoimintaa varten säätiö on perustanut Lappeenrannan Lentoasema Oy:n.

Lappeenrannan Lentoasema Oy:n toiminta-ajatus on luoda Lappeenrannan lentoasemalle optimaalinen liikennetunnelma, joka palvelee erityisesti alueelle saapuvia eurooppalaisia matkailijoita sekä luo sujuvat yhteydet Kaakkois- ja Itä-Suomen alueelta Eurooppaan. Venäläisten matkustajien suuri kysyntäpotentiaali on olennaisessa asemassa lentoyhteyksien rakentamisessa.

Yleiskuvaus vuoden 2022 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, arvio liikevaihdon kehityksestä ja tuloksesta vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Lappeenrannan lentoasema on onnistunut kasvattamaan ja muuttamaan kentän reittivalikoimaa Saimaan ja Suomen matkailumarkkinoinnin kannalta lupaaviin kohdekaupunkeihin. Koronapandemia on kuitenkin vaikeuttanut koko matkailusektorin liiketoimintoja ja lisännyt uudella tavalla kansainväliseen matkailuun liittyviä epävarmuustekijöitä. Vapaa-ajan matkailun toipumisesta on viitteitä,

mutta riskitaso säilyy erittäin korkealla. Säätiökonsernin kyky tukea ja edistää Saimaan alueen matkailua ja muita elinkeinoja säilyy vain Saimaan alueen ja Lappeenrannan kaupungin tuen kautta.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Säätiö-konsernin tulostavoitteet määritellään omistajaohjauksen kautta. Kaupungin strategian tavoitteiden määrittely on kesken.

Tuloutustavoite 2022

Yhtiön tai säätiön tarkoituksena ei ensisijaisesti ole jakaa tuottoja omistajilleen, vaan tuotto syntyy matkailualueen kasvun kautta.

Investoinnit vuonna 2022 sekä suunta 2023–2024

Vuosina 2022–2024 varaudutaan investointeihin tarvittaessa.

Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2022

Konserni hakee rahoitusta kaupungilta toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Lentokenttä tunnistaa useita riskejä ja epävarmuustekijöitä. Keskeisimmät ovat

- Venäjän vapaa-ajan matkustajaliikenteen elpymisen puuttuvat näkymät
- pandemian vaikutukset kansainväliseen matkailuun ja matkustajamäärien positiivinen kehitys jatkossakin
- matkustajiin liittyvän matkailualuekehityksen vahvistuminen koko Saimaan ja Lappeenrannan lentokentän vaikutusalueella.

Lisäksi merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät valtion tukeen lentokentälle ja Saimaan alueen lentoliikennemarkkinointirahoitukseen.

Saimaan lentoasema säätiö sr – konsernin numeerinen osa

TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022	MUUTOS % 2022/2021	TS 2023	TS 2024
LIIKEVAIHTO	675	1 310	835	-36,3 %	835	835
Liiketoiminnan muut tuotot	749	500	1 134	0,0 %	1 134	1 134
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0	0
Materiaalit ja palvelut	-221	-804	-226	-71,9 %	-226	-226
Henkilöstökulut	-714	-1 138	-898	-21,1 %	-898	-898
Poistot ja arvonalentumiset	-67	-60	-40	-33,3 %	-40	-40
Liiketoiminnan muut kulut	-1 034	-694	-801	15,4 %	-801	-801
LIIKETULOS	-612	-886	4	-100,5 %	4	4
Rahoitustuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Rahoituskulut	0	0	0	0,0 %	0	0
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	-612	-886	4	-100,5 %	4	4
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0,0 %	0	0
Verot	0	0	0	0,0 %	0	0
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	0	0	0	0,0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-612	-886	4	-100,5 %	4	4

TASE VASTAAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Pysyvät vastaavat (yht.)	69	60	40
Aineettomat hyödykkeet	14	0	0
Aineelliset hyödykkeet	55	60	40
Sijoitukset	0	0	0
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	666	50	64
Vaihto-omaisuus	0	0	0
Saamiset	53	30	34
Rahoitusarvopaperit	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	613	20	30
VASTAAVAA YHTEENSÄ	735	110	104
TASE VASTATTAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oma pääoma (yht.)	488	70	74
Osakepääoma	2 150	2 586	2 586
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Muut omat rahastot	0	0	0
Ed. tilikausien voitto/tappio	-1 049	-1 630	-2 516
Tilikauden voitto/tappio	-613	-886	4
Vieras pääoma (yht.)	247	40	30
Pitkäaikainen vieraspääoma	0	0	0
Lyhytaikainen vieraspääoma	247	40	30
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	735	110	104

TUNNUSLUVUT LASKENTAKAUDEN LOPUSSA	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kaupungin osuus säätiön säädepääomasta %	100,0	100,0	100,0
Konserniyhtiön osuus säädepääomasta %	0,0	0,0	0,0
Henkilöstöä keskimäärin	17	18	17
Investoinnit (1000 €)	40	0	0
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €)	0	0	0
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	0	0	0
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	0	0	0
KANNATTAVUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oman pääoman tuotto %	-103,0	-317,6	5,6
Sijoitetun pääoman tuotto %	-103,0	-317,6	5,6
VAKAVARAISSUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Omavaraisuusaste %	66,4	63,6	71,2
MAKSUVALMIUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Current ratio	2,7	1,3	2,1
Quick ratio	2,7	1,3	2,1

Meidän IT ja talous Oy

Yhtiön toimitusjohtaja

Salli Kortelainen

Yhtiön toiminta-ajatus

Meidän IT ja talous Oy (Meita) tuottaa palveluita Etelä-Karjalan, Pohjois-Karjalan ja Etelä-Savon alueiden sairaanhoitopiireille, kunnille sekä kuntaomisteisille organisaatioille. Yhtiö tuottaa laadukkaita ja kustannustehokkaita taloushallinnon, henkilöstöhallinnon ja IT:n palveluita. Yhtiön omistajastrategian mukaisena tavoitteena ovat yhtenäiset palvelut, hallittu kasvu sekä haluttu työnantaja.

Yleiskuvaus vuoden 2022 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, arvio liikevaihdon kehityksestä ja tuloksesta vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Yhtiön liikevaihdoksi vuodelle 2022 on budjetoitu 53,0 miljoonaa euroa, jossa on kasvua 3,8 % vuoden 2020 toteumaan ja 1,3% vuoden 2021 ennusteeseen nähden. Liikevaihto jakautuu yhtiön palvelualueille seuraavasti:

- läpilaskutettavat laitteet ja lisenssit 22,0 %
- IT-palvelut 27,5 %
- järjestelmäpalvelut 22,6 %
- taloushallinnon palvelut 12,2 %
- henkilöstöhallinnon palvelut 10,0 %
- projekti- ja asiantuntijapalvelut 5,7 %

Liikevaihdon kasvua yhtiölle on ensisijaisesti odotettavissa Etelä- ja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueiden käyttöönotoista, joille yhtiö toteuttaa talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmien käyttöönotot

sekä hyvinvointialueiden käynnistymisen vaatimat muutokset ICT-ympäristöön sekä muihin hallinnon järjestelmiin.

Yhtiön tavoitteena ei ole ensisijaisesti tuottaa isoja voittoja, tulos on budjetoitu hyvin kevyesti positiiviseksi.

Yhtiö valmistelee talous- ja henkilöstöhallinnon osalta hyvinvointialueiden käyttöönottoja yhteistyössä Päijät-Hämeen alueen kanssa. Liikevaihdon kasvupotentiaalia on erityisesti Etelä-Savon kuntaorganisaatiossa, joista yhtiöllä on vielä vähän asiakkaita. Yhtiölle ennustetaan tavoitteen mukaisesti hallittua, 2–3 %:n vuosittaista liikevaihdon kasvua uusien asiakkaiden ja palveluiden sekä yleisen kustannuskehityksen myötä.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Yhtiölle ei omistusyhteisyrityksenä aseteta valtuustoon nähden sitovia tavoitteita.

Tuloutustavoite 2022

Yhtiön tarkoituksena ei ensisijaisesti ole jakaa tuottoja omistajilleen.

Investoinnit vuonna 2022 sekä suunta 2023–2024

Vuodelle 2022 suunnitellut suurimmat investoinnit liittyvät tietoturvan kehitykseen sekä konesali- ja tietoliikenneinfran päivityksiin ja

laitekannan normaaliin uusimiseen. Seuraavien vuosien osalta kone-salin investoinnit tulevat todennäköisesti pienemmään pilvisiirtymien myötä.

Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2022

Yhtiöllä ei ole lainoja tällä hetkellä ja yhtiö rahoittaa uudet investoinnit leasingrahoituksella sekä tasaa rahoituksen kausivaihtelua tarvittaessa tililimiitillä.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Yhtiön keskeiset riskit liittyvät henkilöstön osaamisen sekä palveluiden jatkuvuuden ja tietoturvallisuuden varmistamiseen. Riskejä hallitaan kriittisten palveluiden kahdennuksilla, tietoturvan ja valmiuden kehityksellä, ajantasaisen teknologian ylläpitämisellä sekä esimiestyön ja kulttuurin kehittämällä. Kannattavuusriskejä liittyy pilvipalveluiden kasvuun sekä osittain projektiluontoiseen palveluiden kysyntään. Strategisia riskejä liittyy yhtiön keskeisten tuotantojärjestelmien kilpailutuksiin sekä hyvinvointialueiden myötä mahdollisesti laajentuvaan kilpailuun.

Meidän IT ja talous Oy:n numeerinen osa

TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022	MUUTOS % 2022/2021	TS 2023	TS 2024
LIKEVAIHTO	51 009	51 795	52 971	2,3 %	54 560	56 197
Liiketoiminnan muut tuotot	198	25	170	0,0 %	100	100
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0,0 %	0	0
Materiaalit ja palvelut	-28 868	-28 329	-28 952	2,2 %	-29 531	-30 122
Henkilöstökulut	-18 757	-19 447	-20 346	4,6 %	-21 058	-21 795
Poistot ja arvonalentumiset	-277	-237	-90	-62,0 %	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-3 159	-3 634	-3 688	1,5 %	-3 743	-3 799
LIIKETULOS	146	173	65	-62,4 %	328	581
Rahoitustuotot	0	0	0	0,0 %	0	0
Rahoituskulut	-4	-5	-3	-40,0 %	0	0
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA	142	168	62	-63,1 %	328	581
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0,0 %	0	0
Verot	-11	-35	-12	-	-66	-116
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	0	0	0	0,0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	131	133	50	-62,4 %	262	465

TASE VASTAAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Pysyvät vastaavat (yht.)	341	524	467
Aineettomat hyödykkeet	305	423	193
Aineelliset hyödykkeet	24	89	13
Sijoitukset	12	12	261
Vaihtuvat vastaavat (yht.)	8 769	9 019	8 547
Vaihto-omaisuus	0	0	0
Saamiset	3 640	5 258	5 794
Rahoitusarvopaperit	0	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	5 129	3 761	2 753
VASTAAVAA YHTEENSÄ	9 110	9 543	9 014
TASE VASTATTAVAA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oma pääoma (yht.)	3 175	3 176	3 481
Osakepääoma	64	64	64
Arvonkorotusrahasto	0	0	0
Muut omat rahastot	2 137	2 137	2 137
Ed. tilikausien voitto/tappio	843	842	1 230
Tilikauden voitto/tappio	131	133	50
Vähemmistöosuus	0	0	0
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0	0	0
Laskennallinen verovelka	0	0	0
Vieras pääoma (yht.)	5 935	6 367	5 533
Pitkäaikainen vieraspääoma	0	0	0
Lyhytaikainen vieraspääoma	5 935	6 367	5 533
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	9 110	9 543	9 014

TUNNUSLUVUT LASKENTAKAUDEN LOPUSSA	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kaupungin omistusosuus yhtiöstä %	11,9	11,9	11,9
Konserniyhtiön omistusosuus yhtiöstä %	1,5	1,5	1,5
Henkilöstöä keskimäärin	432	417	445
Investoinnit (1000 €)	0	0	0
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €)	0	0	0
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	0	0	0
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	15 213	12 500	13 700
KANNATTAVUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Oman pääoman tuotto %	4,2	4,2	1,5
Sijoitetun pääoman tuotto %	4,3	5,3	1,9
Liikevoitto %	0,3	0,3	0,1
VAKAVARAISUUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Omavaraisuusaste %	34,8	33,3	38,6
MAKSUVALMIUS	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Current ratio	1,5	1,4	1,5
Quick ratio	1,5	1,4	1,5
YHTIÖN ROOLI KONSERNIN SISÄISESSÄ KAUPANKÄYNNISSÄ	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Myynti Lappeenrannan kaupungille (1000€)	3 018	2 931	2 954
Ostot Lappeenrannan kaupungilta (1000€)	292	290	290
YHTIÖKOHTAISET TOIMINNALLISET TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Palkkalaskelmat kpl/vuosi	426 000	430 000	445 000
Osto- ja matkalaskut kpl/vuosi	552 800	556 000	547 500
IT-ympäristön käyttäjämäärä henkilöä	29 888	29 888	31 566
IT-ympäristön työasemamäärä kpl	29 188	27 459	29 373
Tuloutus kaupungille (1000 €)	0	0	0

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

Kuntayhtymän toimitusjohtaja

Timo Saksela

Kuntayhtymän toiminta-ajatus

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä (Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoiminta, Eksote) järjestää jäsenkuntien puolesta erikoissairaanhoidon, kehitysvammaisten erityishuollon, perusterveydenhuollon, sosiaalihuollon sekä sosiaalihuoltoasetuksessa tarkoitetun ehkäisevän työn. Kuntayhtymän jäsenkunnat ovat Imatra, Lappeenranta, Lemi, Luumäki, Parikkala, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale ja Taipalsaari. Imatra oli ennen vuotta 2016 mukana kuntayhtymässä vain erikoissairaanhoidon, ensihoidon ja erityishuollon osalta.

Yleiskuvaus vuoden 2022 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, arvio liikevaihdon kehityksestä ja tuloksesta vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Vuoden 2020 aikana on hyväksytty uusi strategia ja sen toimeenpano on käynnissä koko henkilöstön osalta. Toimeenpanossa on keskitytty strategian tutuksi tekemiseen, konkretisointiin asiakastyössä, esihenkilötyössä ja johtamisessa. Strategiaan perustuvat toimenpideohjelmat toimivat viitekehystenä useille erilaisille toimenpiteillä, jotka liittyvät toimintakykyyn, työhyvinvointiin ja digitalisaatioon. Eksoten johtavana ajatuksena on rohkeus, yksinkertaisuus ja ihminen – näillä toiminnan periaatteilla mennään myös tuleviin vuosiin.

Kansallinen sote-uudistus etenee, ja Etelä-Karjalan hyvinvointialueen toimeenpano on käynnistynyt 1.7.2021. Vuoden 2023 alusta sote- ja pelastustoimen palvelujen järjestämisvastuu on hyvinvointialueella. Tämä uudistus edellyttää vuonna 2022 muutosjohtamista ja -viestintää, jonka yksi tärkeimmistä viesteistä on terveys, toimintakyky ja turvallisuus. Kuntalaisten eli asiakkaiden luottamuksen laadukkaisiin ja oikea-aikaisiin sote-palveluihin tulee säilyä, vaikka talouden ja toiminnan tasapainottamistoimia edellytetään. Palvelujen ja toimintojen kehittäminen jatkuu esimerkiksi käynnissä olevien STM-rahoitteisten palvelujen sisällön kehittämisen hankekokoisuuksien, kuten tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskuksen luominen Etelä-Karjalaan kautta.

Vanhuspalvelulain muutokset henkilöstömitoituksessa ovat kasvattaneet kustannustasoa jo kuluvana vuonna ja mitoitusvaatimusten kiristyessä edelleen vuonna 2022 kustannusten nousupaine jatkuu. Mitoitusten edellyttämää henkilöstömäärää on haasteellista saada palkattua. Tämä näkyy niin omassa toiminnassa kuin ostopalvelusakin. Mitoitukset täyttävien asumispalvelupaikkojen puute on kasvattanut jonoja. Syksyllä 2021 tehostettuun palveluasumiseen jonnottaa 100 henkilöä ja palveluasumiseen 36 henkilöä. Tämä kuormittaa myös keskussairaala ja kotiin vietävissä palveluissa joudutaan hoitamaan entistä huonokuntoisempia.

Mittavat, paikoin yli 20 prosentin hinnankorotukset vammaispalvelujen toiminnallisissa palveluissa, asumispalveluissa ja hoivan asumispalveluissa nostavat toimintakuluja yli 6 miljoonalla eurolla vuonna 2022. Asiakasmaksulain muutokset sen sijaan pienentävät maksutuottoja.

Talousarvio 2022 on suunniteltu 7,4 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi alijäämien kattamisvelvoitteiden vuoksi. Vuonna 2021 syntyvä mahdollinen negatiivinen budjettiero ja vuodelta 2023 siirtyvä alijäämien kattamisosuus katetaan taseessa peruspääomien suhteessa. Vuodelta 2023 siirtyvien osuuksien osalta kunnilla on jo tehty varaukset vuoden 2020 tilinpäätökseen.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Kuntien kanssa käytävässä neuvottelumenettelyssä ja erikseen pyydettyissä lausunnoissa on haettu ratkaisua vuoden 2022 talousarvion haasteisiin. Nettotoimintamenojen alkuperäinen sallittu kasvu talousarviosta 2021 talousarvioon 2022 oli vain 1,3 % (6,5 miljoonaa euroa). Kustannusten nousun syytä on käsitelty laajasti yhdessä kuntien kanssa. Nettotoimintamenojen kasvu talousarviosta 2021 talousarvioon 2022 ennen mahdollisia uusia säästötoimenpiteitä on 4,9 %. Tämä edellyttää vielä 8 miljoonan euron lisärahoituksen hyväksymistä jo hyväksytyin 6,4 miljoonan euron lisäksi jäsenkuntien maksuosuuksiin. Lisäksi tarvitaan 7 miljoonan euron lisäys kunnilta saataviin avustuksiin tai vastaava määrä muita tasapainotustoimenpiteitä. Hallitus on valtuuttanut toimitusjohtajan aloittamaan yhteistoimintaneuvottelut.

Tuloutustavoite 2022

Kuntayhtymän tarkoituksena ei ensisijaisesti ole jakaa tuottoja omistajilleen.

Investoinnit vuonna 2022 sekä suunta 2023–2024

Merkittäviä investointeja käsitellään, lasketaan ja tarkastellaan kriittisesti ennen kuin päätöksiä tehdään. Keskussairaalan A-tornin peruskorjauksesta päätettiin keväällä 2021. Kantasairaalan mahdollisen uudisrakentamisen suunnitelmat ovat edelleen kesken samoin kuin suunnitelmat Armilan sairaalan käytön osalta. Suunniteltu investointien rahankäyttö vuonna 2022 on 13,6 miljoonaa euroa, minkä lisäksi kone- ja kalustohankintoja tehdään leasingrahoituksella.

Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2022

Uutta lainaa suunnitellaan otettavaksi 8,0 miljoonaa euroa ja vanhoja lainoja maksettavan takaisin 4,7 miljoonaa euroa.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Merkittävänä riskeinä nähdään mittavat lainsäädännön aiheuttamat muutokset hoitajamitoitukseen ja asiakasmaksuihin, jotka aiheuttavat lisärahoitustarvetta Eksoten talouteen. Lisäksi kilpailutusten tuomat hinnankorotukset ovat omalta osaltaan lisänneet merkittävästi lisärahoitustarpeen määrää. Myös palkankorotuksiin tehdyn varauksen riittävyys nähdään riskitekijänä. Mikäli valtion koronakorvaukset eivät riitä kattamaan kaikkia koronasta syntyneitä lisäkustannuksia, aiheuttaa se ylimääräistä alijäämien kattamistarvetta. Lakisääteisten palveluiden turvaaminen on kriittistä korona pandemian pitkittyessä. Samalla myös riski hoitovelan kasvamisesta lisääntyy. Perhe- ja sosiaalipalveluissa riskinä on palvelutarpeen kasvu koronasta aiheutuvaan jälkityöhön.

Osaavan ja ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi on myös kriittinen menestystekijä, joka pyritään turvaamaan paremmalla esimiestyöllä ja johtamisella.

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän numeerinen osa:

Tuloslaskelma (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos % 2022/2021
Toimintatuotot	558 560	610 043	595 047	-2,5 %
Valmisteveraston muutos	155	450	465	3,4 %
Toimintakulut	-576 466	-574 580	-579 645	0,9 %
Toimintakate	-17 751	35 914	15 868	-55,8 %
Rahoitustuotot	170	64	64	0,0 %
Rahoituskulut	-3 351	-207	-207	0,0 %
Vuosikate	-20 933	35 771	15 725	-56,0 %
Poistot ja arvonalentumiset	-8 628	-9 062	-8 576	-5,4 %
Tulos ennen satunnaisia eriä	-29 560	26 709	7 149	-73,2 %
Satunnaiset erät (netto)	936	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-28 625	26 709	7 149	-73,2 %
Tilinpäätössiirrot	355	285	277	-3,0 %
Verot				0,0 %
Vähemmistöosuus				0,0 %
Tilikauden ylijäämä/ tilikauden alijäämä	-28 270	26 995	7 426	-72,5 %

Tunnusluvut laskentakauden lopussa	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kaupungin omistusosuus kuntayhtymästä %	53,56	53,56	53,56
Konsernin omistusosuus kuntayhtymästä %	53,56	53,56	53,56
Henkilöstöä keskimäärin, henkilötyövuosina	4 641	4 700	4 766
Investoinnit (1000 €)	5 539	9 785	13 589
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €)	67 375	64 715	67 765
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	0	0	0
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	10 530	10 374	11 356
Taseen tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	28,0	23,5	24,5
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	-44 194	-17 200	-9 774
Lainakanta 31.12., 1000 €	67 375	64 953	67 764
Omavaraisuusaste %	-10,1	10,5	11,0
Tuloslaskelman tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Vuosikate/ poistot, %	-242,6	394,7	183,4
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	96,9	106,1	102,6

Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä

Kuntayhtymän johtaja

Antti Lehmusvaara

Kuntayhtymän toiminta-ajatus

Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymä ylläpitää Saimaan ammat-
tiopisto Sampoa (jatkossa Sampo). Koulutuskuntayhtymän perus-
tehtävänä on toisen asteen ammatillisen koulutuksen järjestämi-
nen. Kuntayhtymä toteuttaa tehtäväänsä järjestämällä Sampoissa
ammatillisiin perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin tähtää-
vää koulutusta, työvoimakoulutusta, oppisopimuskoulutusta sekä
henkilöstökoulutusta. Opetusta järjestetään pääosin Imatralla ja
Lappeenrannassa sekä Ruokolahdella. Etelä-Karjalan kunnat ovat
yhdessä sopineet ammatillisen koulutuksen järjestämisestä yhteis-
essä koulutuskuntayhtymässä.

Sampo järjestää maakunnan kehittymistä ja hyvinvointia edistävää
sekä työelämän tarpeita vastaavaa ammatillista koulutusta. Sampo
antaa opiskelijoilleen valmiuksia työllistymistä, ammatillista kehitty-
mistä ja elämää varten.

Yleiskuvaus vuoden 2022 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, arvio toimintatuottojen kehityksestä ja tuloksesta vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Vuoden 2020 maaliskuusta lähtien opetusjärjestelyihin voimak-
kaasti vaikuttanut koronapandemia on saatu aiempaa paremmin
kuriin rokotusten avulla vuoden 2021 lopulla. Ammatillisen koulu-
tuksen kannalta etäopiskelu on ollut ongelmallista, koska koulutuk-
sen tavoitteena on valmentaa opiskelijoita käytännön työtehtäviin,

joita ei pääsääntöisesti voi opiskella etänä. Teoriaopintoja voi suo-
rittaa etänä, mutta käytännön tehtävien harjoittelu vaatii usein kä-
sin tehtäviä harjoitteita ja niiden toistoja. Näiden puuttuessa vuo-
sien 2020–2021 aikana on syntynyt opiskelijoille osaamisvajetta,
jota on pyritty kuromaan kiinni vuoden 2021 syksystä alkaen. Tätä
työtä riittää myös vuoden 2022 puolelle, sillä vaje näkyy muun mu-
assa opiskeluaikojen kasvuna. Syntyneitä osaamisvajetta ei nykyre-
sursseilla ehkä saada kokonaan täytettyä opintojen aikana.

Kuntayhtymässä käynnistettiin vuoden 2021 syyslukukauden alussa
uuden strategian laadinta uuden luottamushenkilöhallinnon nimit-
tämisen jälkeen. Tavoitteena on suunnitella strategia vuodelle 2035
asti. Omistajat ja heidän edustajansa kertovat tavoitetilan, minne
pyritään laadittavan strategian mukaisesti. Prosessissa huomioidaan
henkilökunnan, opiskelijoiden ja eri sidosryhmien kuuleminen sekä
strategian jalkauttaminen organisaatioon vuoden 2022 aikana.

Taloussuunnittelun 2022–2024 lähtökohtana on koulutusalojen ke-
vällä 2021 laatimat sopeutussuunnitelmat sekä arvio, että valtion-
osuusrahoitus on 30,5 miljoonaa euroa. Vuosikate talousarviossa
2022 on 1,3 miljoonaa euroa ja varausten ja rahastojen muutosten
jälkeen talousarvio jää 0,8 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Tämä ka-
tetaan edellisinä vuosina kertyneillä ylijäämillä.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Ei ole sitovia tavoitteita kaupunginvaltuustoon nähden.

Tuloutustavoite 2022

Kuntayhtymän tarkoituksena ei ole jakaa tuottoja omistajilleen.

Investoinnit vuonna 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Vuoden 2021 loppupuolella odotetaan kuntayhtymän hallituksen pyytämää omistajaohjausta omistajakunnilta. Tämän ohjauksen jälkeen viedään eteenpäin suunnitelmaa koskien Imatran toimitilojen tarpeita, jotka vaativat kuntayhtymän kokoon nähden mittavia kiinteistöinvestointeja. Kirjoitushetkellä tiedossa olevan omistajaohjauksen perusteella on syntymässä yhtälö, joka johtaa oppilaitoksen taloudellisessa mielessä vaikeaan tilanteeseen. Sampon on karsittava kustannuksia ja/tai saatava uusia tuloja, jotta voimme kattaa investointien poistorasitteen sekä maksaa lainan lyhennykset korkoineen. Investointeja on joka tapauksessa tehtävä, mutta niiden laajuutta tulee vielä tarkastella. Tilannetta tarkastellaan kuntayhtymän yhteistoimintaryhmässä ja päätökset tehdään hallituksessa. Vuoden 2021 aikana on Lappeenrannassa purettu osoitteessa Pohjolankatu 12 ollut koulurakennuksen osa ja suunniteltu samaan paikkaan yli 3000 m² pienempi rakennus, jonka rakentaminen on suunniteltu aloitettavan 1.2.2022. Uudisrakennukseen tulevat toiminnot ovat vuoden 2022 ajan sijoitettuna väistötiloihin.

Talousarviovuodelle 2022 on suunnitteilla rakennusinvestointeja 8,2 miljoonaa euroa ja kone- ja kalustoinvestointeja 0,5 miljoonaa euroa. Suunnitelmakauden 2022–2024 investoinnit yhteensä ovat 22,1 miljoonaa euroa.

Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2022

Vuoden 2022 aikana suunnitellaan toimenpiteet, joilla varmistetaan Sampon tarvitsemien tilainvestointien toteuttaminen. Uutta lainaa ei tarvitse nostaa vuonna 2022.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Rakennusinvestointien tarve on kuntayhtymän volyyymiin ja rahoitukseen nähden merkittävä riski. Vuosien 2022–2024 taloussuunnitelmat edellyttävät, että alijäämäiset koulutusalat toteuttavat toimenpidesuunnitelmansa niin, ettei vuonna 2024 ole enää alijäämiä. Sampon valtionosuusrahoitukseen on vuodesta 2020 lähtien sisällynyt määräaikainen lisärahoitus, joka on noin 1,4 miljoonaa euroa vuodessa. Tällä rahoituksella on palkattu opetuksen ja ohjauksen henkilöstöä ja lisärahoituksen jatkuminen on epävarmaa vuoden 2022 jälkeen.

Etelä-Karjalan koulutuskuntayhtymän numeerinen osa

TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022	MUUTOS % 2022/2021	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	36 589	34 546	35 510	2,8 %	35446	35 851
Valmisteveraston muutos	-19	-236	-235	-0,4 %	15	-235
Toimintakulut	-30 835	-33 147	-33 945	2,4 %	-33 180	-33 340
TOIMINTAKATE	5 735	1 163	1 330	14,4 %	2 281	2 276
Rahoitustuotot	15	5	7	40,0 %	0	0
Rahoituskulut	-8	-8	-7	-12,5 %	-51	-161
VUOSIKATE	5 742	1 160	1 330	14,7 %	2 230	2 115
Poistot ja arvonalentumiset	-5 389	-3 493	-2 677	-23,4 %	-2 578	-2 578
TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	353	-2 333	-1 347	-42,3 %	-348	-463
Satunnaiset erät (netto)	0	0	0	0,0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	353	-2 333	-1 347	-42,3 %	-348	-463
Tilinpäätössiirrot	1 332	616	552	-10,4 %	531	553
Verot		0		0,0 %		
Vähemmistöosuus		0		0,0 %		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	1 685	-1 717	-795	-53,7 %	183	90

TUNNUSLUVUT LASKENTAKAUDEN LOPUSSA	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kaupungin omistusosuus kuntayhtymästä %	48,62	48,62	48,62
Konsernin omistusosuus kuntayhtymästä %	48,62	48,62	48,62
Henkilöstöä keskimäärin, henkilötyövuosina	367	392	397
Investoinnit (1000 €)	1 539	4 483	8 750
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €)	1 548	1 277	1 005
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	0	0	0
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	750	600	1 000
TASEEN TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	15,0	21,0	20,0
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	17 055	14 183	14 760
Lainakanta 31.12., 1000 €	1 548	1 277	1 005
Omavaraisuusaste %	84,0	83,0	83,0
TULOSKASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Vuosikate/ poistot, %	106,6	33,2	49,7
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	118,7	104,2	104,6
KUNTAYHTYMÄKOHTAISET TOIMINNALLISET TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Opiskelijavuodet	3 036	3 315	3 467

Etelä-Karjalan liitto

Maakuntajohtaja

Satu Sikanen

Kuntayhtymän toiminta-ajatus

Etelä-Karjalan liitto toimii maakunnan ja sen asukkaiden hyväksi elinolojen, kuntien, elinkeinoelämän, kulttuurin ja ympäristön kehittäjänä. Toiminta perustuu aluekehitys- ja maankäyttö- ja rakennuslakiin sekä liiton perussopimukseen.

Kuntayhtymän tehtävänä on:

1. hoitaa alueiden kehittämisestä annetun lain (1651/2009) 10 §:n mukaiset aluekehitysviranomaisen tehtävät
2. huolehtia alueellaan maankäyttö- ja rakennuslain 26 §:n mukaisista maakuntakaavan laatimisesta ja muista maakuntasuunniteluun liittyvistä tehtävistä ja edistää maakuntakaavan toteuttamista,
3. valvoa maakunnan etua, edistää maakunnan henkistä ja aineellista vaurastumista sekä kestäväää kehitystä,
4. vahvistaa maakunnan sisäistä sekä kuntien ja kuntayhtymien välistä yhteistyötä ja toimia maakunnallisena yhteistyöelimenä maakunnan kehittämis- ja edunvalvonta-asioissa,
5. avustaa ja palvella kuntia niiden tutkimus-, suunnittelu- ja kehittämistoiminnassa sekä
6. huolehtia muista jäsenkuntien sille osoittamista tehtävistä.

Kuntayhtymä voi olla jäsenenä tai osakkaana kuntayhtymän toimialaan liittyvissä yhteisöissä ja yhtiössä.

Kuntayhtymä voi sopimuksin ottaa täyttä korvausta vastaan suorittaakseen kuntayhtymän toimialaan liittyvän toimeksiannon muiltakin kuin jäsenkunnilta.

Yleiskuvaus vuoden 2022 toiminnasta ja tulevasta kehityksestä, arvio toimintatuottojen kehityksestä ja tuloksesta vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Etelä-Karjalan liiton avaintehtävät vuonna 2022 ovat:

1. Edistetään maakunnan elinvoimaa toteuttamalla Etelä-Karjalan maakuntaohjelmaa 2022–2025 rahoituksen sekä asiantuntija- ja verkostotyön avulla
2. Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n valmistelu
3. Edunvalvonnassa vaikutetaan erityisesti hallitusohjelman ja Liikenne12 -suunnitelman toimeenpanoon
4. Uuden EU-alue- ja rakennepolitiikan rahoituskauden välittävän toimielimen tehtävät
5. Kaakkois-Suomi - Venäjä CBC-ohjelman toteuttaminen ja uuden ohjelmakauden valmistelu

6. Organisaation toiminnan edelleen kehittäminen henkilöstön työssä jaksamisen ja työhyvinvoinnin huomioivalla tavalla ja työnantajakuvan parantamiseksi

Edunvalvonnassa keskeiset edistettävät asiat ovat:

- Rajamaakunnan erityispiirteiden huomioiminen koronatilanteen pitkittyessä
- Korkeakoulutuksen ja toisen asteen ammatillisen koulutuksen vahvistaminen
- Kaksoisraide Luumäki–Joutseno ja Karjalan radan välityskyvyn parantaminen
- Imatra–Imatrankoski–raja -ratayhteyden parantaminen ja Imatra–Svetogorsk -rajanylityspaikan kansainvälistäminen rai-deliikenteen osalta
- Parikkalan rajanylityspaikan kansainvälistäminen
- Kutilan kanava ja sen rahoitus
- Imatran erä- ja luontokulttuurimuseon rahoitus
- Lappeenrannan lentoaseman valtiontuen jatkuminen

Jäsenkuntien maksuosuuksiin esitetään 1,65 %:n nostoa. Tilikauden 2022 alijäämäksi suunnitellaan 50.000 euroa (vuoden 2021 talousarviossa 60.000 euroa). Alijäämä katetaan kertyneestä ylijäämästä. Vuoden 2023 ja 2024 talous suunnitellaan tasapainoon.

Toimitilojen hankintaa varten otettiin syyskuussa 2007 lainaa, jota lyhennetään 48.000 euroa vuodessa.

Etelä-Karjalan liitto laskuttaa kunnilta jäsenmaksuosuuksien lisäksi Allergia- ja ympäristöinstituutin perusrahoituksen ja siirtää sen suoraan Allergia- ja ympäristöinstituutille.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2022 sekä suunta vuosille 2023–2024

Talousarviossa maakuntavaltuusto hyväksyy liiton toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Valtuustoon nähden sitova erä on talousarvion loppusumma (tilikauden yli-/alijäämä). Kuntalain mukaisesti myös toiminnalliset tavoitteet määritellään sitoviksi ja niiden mahdollisista muutoksista päättää valtuusto.

Talousarviossa esitettävät tunnusluvut muodostuvat suoritettavista, tehokkuutta ja taloudellisuutta ilmaisevista luvuista, toiminnan laajuustiedoista sekä voimavaroja osoittavista tunnusluvuista, jotka eivät ole valtuustoon nähden sitovia.

Suoritettavat tavoitteet ja tunnusluvut ovat ohjeellisia. Talousarvion yleisperustelut ovat informaatiota, jota ei ole tarkoitettu sitovaksi talousarvion osaksi. Talousarvion yksityiskohtaiset perustelut ovat ohjeellisesti sitovia siten, että yksiköiden tulee noudattaa peruste-luissa kuvattua toiminnallista linjaa.

Tuloutustavoite 2022

Kuntayhtymän tarkoituksena ei ole jakaa tuottoja omistajilleen.

Investoinnit vuonna 2022 sekä suunta 2023–2024

Ei merkittäviä investointeja suunnitelmavuosina.

Suunnitellut rakenne- ja rahoitusjärjestelyt 2022

Olenaisia muutoksia, jotka vaikuttaisivat Lappeenrannan kaupungin vastuisiin kuntayhtymään päin, ei ole suunniteltu vuodelle 2022.

Arvio toiminnan merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Merkittävimmät riskit toimintaan liittyvät muun muassa henkilöstön kuormituksen hallintaan sekä kuntatalouden vaikeuksien heijastumiseen liiton toiminnan rahoitukseen.

Etelä-Karjalan liiton numeerinen osa

TULOSLASKELMA (1000 €)	TP 2020	TA 2021	TA 2022	MUUTOS % 2022/2021	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	3 924	3 915	3 973	1,5 %	4 015	3 985
Muut tuotot		0		0,0 %		
Toimintakulut	-3 872	-3 966	-4 014	1,2 %	-4 006	-3 976
TOIMINTAKATE	52	-51	-41	-19,6 %	9	9
Rahoitustuotot	3	0	0	0,0 %		
Rahoituskulut	-6	-3	-3	0,0 %	-3	-3
VUOSIKATE	49	-54	-44	-18,5 %	6	6
Poistot ja arvonalentumiset	-9	-6	-6	0,0 %	-6	-6
TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	40	-60	-50	-16,7 %	0	0
Satunnaiset erät (netto)		0	0	0,0 %	0	0
TILIKAUDEN TULOS	40	-60	-50	-16,7 %	0	0
Tilinpäätössiirrot	58	0	0		0	
Verot	0	0	0	0,0 %	0	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	98	-60	-50	-16,7 %	0	0

TUNNUSLUVUT LASKENTAKAUDEN LOPUSSA	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Kaupungin omistusosuus kuntayhtymästä %	51,3	51,3	51,3
Konsernin omistusosuus kuntayhtymästä %	51,3	51,3	51
Henkilöstöä keskimäärin, henkilötyövuosina	36	34	32
Investoinnit (1000 €)	0	0	0
Konsernin sis.lainat (1000 €)	0	0	0
Ulkoiset lainat (1000 €)	288	288	240
Kaupungin takausvastuut (1000 €)	0	0	0
Kaupungin antolainat (1000 €)	0	0	0
Leasingvastuut (1000 €)	58	20	20
TASEEN TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	25,4		
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	1 512	1 452	1 402
Lainakanta 31.12., 1000 €	336	288	240
Omavaraisuusaste %	5,1		
TULOSKASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP 2020	TA 2021	TA 2022
Vuosikate/ poistot, %	544,4	-900,0	-733,3
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	101,3	98,7	99,0